Theodor Constantin

Căpitanul de cursă lungă

editura Adevărul holding

CAPITOLUL I

Acum se numea Nicolae Stamate şi locuia în garsoniera „fratelui" său Petre Stamate, inginer, ataşat pentru câteva luni la un şantier din Oltenia, deschis de curând. Era într-o după-amiază cu cer ca un cearceaf murdar de ambulanţă şi cu străzile într-atât de noroiate, încât refuzai pur şi simplu să crezi că sunt totuşi pavate. În ceea ce îl privea — cel puţin aşa credea el — nu avea motiv să fie mulţumit de sine. Cu toate că trecuseră zece zile, situaţia continua să rămână aceeaşi. Purtarea de fiecare zi a lui Lucian Fuiorescu părea a fi şi pe mai departe *ireproşabilă*. Să juri, nu alta, că în toată republica nu exista un cetăţean mai de treabă decât el. Dacă ar fi ştiut ceea ce ştia despre el, ar fi putut crede că, în realitate, avea de-a face cu un ins cumva original. Atât şi nimic mai mult. Cu toate acestea, în ciuda comportamentului său ireproşabil, Lucian Fuiorescu fusese şi continua să rămână în atenţia grupei operative în general, şi în special în atenţia lui.

Lucian Fuiorescu lucra la serviciul administrativ al unei importante organizaţii comerciale. Datorită meritelor sale era apreciat de către şefii săi şi simpatizat de ceilalţi salariaţi. Aptitudinile de care dădea dovadă — fapt pentru care lună de lună era evidenţiat şi niciodată uitat cu prilejul împărţirii primelor — pot fi astfel concretizate: disciplină în muncă, pregătire profesională şi, mai ales, o deosebită pricepere în a se descurca în împrejurări când altcineva sigur s-ar fi rătăcit

printre arbitrarele şi capricioasele hăţişuri ale birocraţiei. Apreciat pentru aceste foarte de preţ calităţi, ori de câte ori era nevoie de obţinut vreo aprobare de la un for superior sau de descurcat vreo treabă încâlcită cu vreun furnizor care nu-şi respecta angajamentele, totdeauna era trimis Lucian Fuiorescu. Şi de fiecare dată, acesta izbutea să se achite prompt şi totdeauna în favoarea intereselor întreprinderii pe care o reprezenta. Aceasta nu numai spre satisfacţia şefului său ierarhic, dar chiar a directorului general.

— E dat naibii Fuiorescu ăsta!

Era aceasta o laudă care, pe de o parte, îi măgulea orgoliul, iar pe de alta, îi asigura prima trimestrială.

Ar fi greşit dacă s-ar crede că din cauză că era bine văzut de şefi şi niciodată uitat la primă colegii săi îl invidiau. Dimpotrivă, îl simpatizau cu toţii, şi mai ales femeile, faţă de care se arăta nici că se putea mai curtenitor. Dar nu numai acesta era motivul pentru care mai ales colegele lui îl simpatizau. După opinia acestora — fără exagerare unanimă — în ciuda celor cincizeci de ani a săi, Lucian Fuiorescu era un bărbat *bine* şi infinit mai politicos decât toţi ceilalţi colegi luaţi la un loc. Căci, din păcate, ziceau ele, chiar cele mai tinere, bărbaţii „de azi" încă nu au descoperit că o femeie apreciază frumuseţea şi manierele aproape în egală măsură.

Dacă nu din alte motive, măcar pentru acesta şi tot ar fi trebuit ca Lucian Fuiorescu — răsfăţatul tuturor funcţionarelor din direcţia generală — să fie invidiat de colegii săi. Cu toate acestea, nu era. Şi nu era fiindcă aceştia apreciau la el o altă calitate: modestia. La şedinţe şi în orice alte împrejurări, nimeni ca el nu se pricepea să scoată în evidenţă meritele celorlalţi, ignorându-le pe ale sale. Un alt motiv pentru care izbutise să cumuleze simpatiile era acela că la nevoie ştia să se arate săritor ca nimeni altul. De fiecare dată când unul dintre ei avea de descurcat vreo „problemă personală", care necesita alergături şi intervenţii, prompt şi entuziast, Lucian Fuiorescu se oferea să dea „o mână de ajutor".

Fără îndoială, o oarecare portretizare se impune, deşi trecut de cincizeci, nu arăta mai mult de patruzeci şi doi, patruzeci şi trei de ani. Era înalt, cu umerii largi şi puternici. Un cap de dolicocefal, cu părul blond, mai curând arămiu,

uşor încărunţit pe la tâmple. Culoarea ochilor bătea un pic în albastru. Vocea groasă avea un timbru plăcut care te silea s-o asculţi, mai ales că el se pricepea să se exprime într-un limbaj ales, dar nu pretenţios. Statura atletică, chipul său frumos, părul blond şi cu vălurele, hainele, confecţionate nu din stofa cea mai bună — dimpotrivă, dintre cele mai ieftine —, dar impecabil lucrate, îi dădeau un aer de distincţie care impunea mai ales „sexului slab". (Se întâmplase de câteva ori, pe stradă, să observ cum femeile, chiar cele foarte tinere, se întreceau să privească după el cu acea privire caracteristică lor, al cărei tâlc nu trebuia să fii cine ştie ce mare psiholog ca să-l înţelegi). Costumele sale, în ciuda ieftinătăţii stofei, erau nu numai ireproşabil lucrate, dar şi foarte moderne. Dintr-un anumit punct de vedere, în ciuda vârstei, Lucian Fuiorescu era un avangardist. Dacă ar fi să dăm crezare colegilor săi, a fost, de pildă, primul care a renunţat la manşetele de la pantaloni, după cum — folosind aceeaşi sursă de informaţie — Fuiorescu avea dreptul să revendice meritul de a fi primul care folosise cravate în tonuri închise. Şi fiindcă a venit vorba de cravate, trebuie să vă spun că avea o mulţime, toate foarte frumoase. Dar Fuiorescu uimea nu numai cu cravatele sale — variate şi fanteziste —, dar şi cu butonii de manşetă. Să nu vă închipuiţi că erau cine ştie ce butoni de valoare. Erau ieftini, dar foarte moderni şi foarte frumoşi. Erau moderni încă mai înainte ca aceia care îi admirau să ştie lucrul acesta. Fiindcă, aidoma soarelui care nu luminează la fel la aceeaşi oră pe toate meridianele pământului, la fel nicio modă nu se impune simultan, pretutindeni. Colegii săi descopereau că butonii de manşetă ai colegului lor *sunt* moderni abia atunci când exemplare asemănătoare apăreau în vitrinele magazinelor care vindeau astfel de obiecte. Pentru unii era motiv de mare mirare cum izbutea Fuiorescu să se informeze, anticipând moda, atât în ceea ce priveşte tăietura hainelor, cât şi în ceea ce priveşte desenele, culoarea cravatelor sau modelul butonilor de manşetă. Un obiect de podoabă care dezmintea însă preferinţa lui Lucian Fuiorescu pentru tot ceea ce este modern era inelul pe care îl purta în degetul cel mic al mâinii sale stângi. Un inel din aur roşcat, având ca piatră un matostat hexagonal. Fără niciun dubiu, un inel vechi, cu

desăvârşire demodat, care — de vreme ce Lucian Fuiorescu nu renunţa la el — reprezenta un suvenir de familie.

De fiecare dată când avea de întocmit vreo lucrare, Fuiorescu sugea piatra inelului, a cărei culoare imita atât de bine pe aceea a sângelui. Glumind, unii dintre colegii lui îşi şopteau că piatra sângerie îl „inspira", fiindcă referatele sale — şi în general toate lucrările întocmite de el — erau clare, concise şi foarte convingătoare.

În ciuda faptului că femeile îl răsfăţau, iar colegii săi îl simpatizau, relaţiile dintre aceştia şi Lucian Fuiorescu încetau la poarta întreprinderii. Cu alte cuvinte, Lucian Fuiorescu nu avea nici prieteni şi nici prietene la locul de muncă. Omul acesta, care împrăştia în jurul său optimism, care se pricepea să întreţină o conversaţie agreabilă, pigmentată cu glume şi „bancuri", care, pe scurt, făcea dovada unui om deosebit de sociabil, ducea o viaţă foarte singulară.

Locuia într-o garsonieră de pe strada Albastră. Nu era însurat. La serviciu se ştia — o recunoştea şi el atunci când era cazul — fusese căsătorit mai de mult cu o modistă ucisă în timpul războiului, cu prilejul primului bombardament al Capitalei. De atunci nu se mai recăsătorise. Acasă nu primea femei. Avea totuşi o prietenă, pe care se ducea s-o viziteze de două ori pe săptămână. O femeie la patruzeci de ani, frumoasă, al cărei trup, în ciuda vârstei, îşi păstrase zvelteţea şi formele graţioase. Din când în când, erau văzuţi la teatru sau la vreun restaurant. Amândoi cam de aceeaşi înălţime formau o pereche potrivită şi atunci când intrau într-un local erau urmăriţi cu simpatie sau numai admirativ de multe priviri. Prietena lui, Ana Andreescu, era farmacistă şi celibatară convinsă, fiindcă până acum nu fusese niciodată căsătorită, în schimb, prin viaţa ei trecuseră mulţi bărbaţi. De altfel, legătura cu Lucian Fuiorescu — ce dura numai de vreun an — nu era singura. În afară de acesta, o mai vizitau — şi relaţiile păreau a nu fi mai puţin intime — un ziarist foarte tânăr şi un inginer de asemenea mai tânăr decât ea. În orice caz, cu excepţia frivolităţii, altceva mai grav nu i se putea imputa Anei Andreescu. Cu alte cuvinte, nu exista niciun

motiv de suspiciune. De asemenea, nici în ceea ce-i priveşte pe ceilalţi doi amanţi, ziaristul şi inginerul.

După-amiezile când nu se ducea să-şi vadă prietena, Lucian Fuiorescu şi le petrecea într-un mod destul de original. Pleca la Băneasa să viziteze grădina zoologică. Nu trebuie înţeles că asta se întâmpla absolut în fiecare din după-amiezile sale libere. Dar, în ultimele zece zile, în patru după-amiezi acolo s-a dus. La prânz, masa o lua la cantină. De acolo se întorcea acasă. Se odihnea o oră, două, apoi, cu autobuzul, se ducea la Băneasa. După ce plătea taxa de intrare, grăbea spre cuştile maimuţelor. Celelalte animale nu-l interesau. Nici leii, nici tigrii, nici giumbuşlucurile ursuleţilor şi nici somnolenţa pitonului. Parcă în toată grădina nu ar fi existat decât maimuţele.

Dacă în faţa cuştilor maimuţelor era multă lume — şi de obicei era — îşi făcea loc, dârz, cu coatele, până ajungea în primele rânduri, lângă grilaj. Odată ajuns, nu se mai dădea plecat de acolo, până aproape de închidere. Se amuza copios de grimasele, saltimbancăriile şi tumbele neastâmpăratelor maimuţe, de-a valma cu copiii. Nu se întâlnea cu nimeni, nu adresa nimănui un cuvânt. Abia dacă se îndupleca să răspundă la cine ştie ce întrebare naivă a vreunui ţânc. După câteva ore, dezlipindu-se cu părere de rău parcă din faţa cuştilor, pleca. Câteodată făcea haltă la restaurantul din apropiere. Singur la masă, golea o sticlă de bere privind distrat lumea de la celelalte mese sau răsfoind vreun ziar. După aceea, pleca. Nu lua autobuzul decât după ce mergea câteva staţii pe jos. De cele mai multe ori cina în oraş, după care se reîntorcea acasă, totdeauna foarte devreme.

Pe scurt, o existenţă singulară şi inofensivă.

...Şi cu toate acestea!

Ei, dar a venit timpul ca cititorii să afle de ce organele de securitate îl suspectau pe Lucian Fuiorescu.

Trecuseră exact unsprezece zile de când un individ, care nu putuse fi identificat, introdusese într-o „cutie oarbă de scrisori" un mesaj care nu conţinea decât următoarele cuvinte:

Nu găsesc blacheul. Pune-ţi galoşul!

Bineînțeles „cutia poștală oarbă" fu pusă imediat sub observație. Trecură mai multe zile, însă fără ca cineva să pice în capcană. Cel căruia îi fusese adresat mesajul se lăsa așteptat. Absența era interpretată diferit de cei doi prieteni. Căpitanul Bogdan era de părere că celălalt individ nu venea să ridice poșta fiindcă mirosise că acea „cutie poștală" era supravegheată, iar prietenul său susținea că destinatarul nu se prezentase să ridice poșta deoarece lipsea din oraș.

Faptul că erau buni prieteni nu constituia un motiv ca să fie amândoi, totdeauna, de aceeași părere. Dimpotrivă. Și când se întâmpla așa, își susținea fiecare punctul său de vedere cu înverșunare. Ulterior, când evenimentele dădeau dreptate unuia dintre ei, cel victorios se adresa celuilalt:

— Îți scoți pălăria?

— Mi-o scot!, acceptă acesta, fără niciun fel de părere de rău.

Într-o zi, un individ se apropie de „cutia de scrisori". Se opri în dreptul acesteia, o clipă păru gata să vâre mâna după scrisoare, dar în ultima clipă se răzgândi. Își continuă drumul nu însă fără a privi din când în când în urmă, spre a se convinge dacă nu cumva este urmărit. Deși nu descoperi nimic suspect, spre mai mare siguranță, reveni în centrul orașului, schimbând de mai multe ori tramvaiele și autobuzele. Către orele cinci după-amiază, fu văzut intrând într-o cofetărie de pe Bulevardul Magheru. În local se afla multă lume. Mesele erau toate ocupate. Dar la câteva existau câte un loc sau două libere. Câteva clipe individul, care semăna cu un iepure și pentru care motiv fu poreclit Iepurele, păru că nu se poate hotărî unde să se așeze. Până la urmă, opta pentru masa din fundul localului, unde un bărbat foarte „distins" citea ziarul, absent cu desăvârșire la ceea ce se întâmpla în jurul său. Părea atât de absorbit de lectură, încât atunci când Iepurele ceru voie să se așeze la masa lui, acesta acceptă fără să-și întrerupă lectura.

Iepurele comandă o cafea și după ce fata care servea i-o aduse, se puse să scrie niște ilustrate, vreo patru la număr. Când termină, scoase din buzunar mai multe timbre și începu să le lipească. Timbrele aveau valori mici, fiindcă pe fiecare

ilustrată lipi câte trei dintre ele. Dar, în timp ce era ocupat cu această operație, la un moment dat, manevrând cu o dibăcie de scamator, împinse cu unghia degetului mic al mâinii sale drepte unul dintre timbre tocmai sub unul din ziarele de pe masă care aparținea bărbatului distins, și acum în aceeași măsură absorbit de lectură. La scurt timp după aceea, Iepurele chemă fata, plăti și părăsi localul.

Abia după vreo zece minute, domnul distins, terminând lectura, s-a hotărât să plece și el. Împături tacticos ziarul și îl puse pe masă deasupra celorlalte. Dar, ca și când abia acum ar fi descoperit o informație care îi scăpase, trase mai aproape teancul de ziare ca să poată citi. Și, în timp ce din nou păru absorbit de lectură, bâjbâi pe dedesubt cu degetele, căutând timbrul. Când îl găsi, îl strecură pe nesimțite în palmă și din palmă într-unul din buzunărașele vestei.

Individul acesta nu era altcineva decât Lucian Fuiorescu.

Din păcate, sublocotenentul Picioruș, care până atunci nu-l pierduse o clipă din ochi pe Iepure, curând după ce acesta părăsi cofetăria, îi pierdu urma. Iepurele intră la I.S.E. și oricât se strădui Picioruș să-i dea de urmă nu izbuti. Probabil că Iepurele se simțise urmărit și spălase putina eclipsându-se prin cealaltă ușă. Sau poate, pur și simplu, dintr-un exces de prudență, fără să știe că e urmărit, căutase să-și piardă urma. În orice caz acum Picioruș nu mai avu nicio îndoială că Iepurele se dusese să ridice „corespondența" din „cutia oarbă de scrisori", dar că se răzgândise în ultimul moment, probabil sub impulsul acelui instinct care, la indivizii obișnuiți să trăiască în afara legii, funcționează fără greș întocmai ca la fiare. Un om care folosește toate trucurile ca să nu ducă după sine o „coadă", numai om cinstit nu poate fi.

Nici a doua zi și nici în zilele următoare, grupa lor operativă nu izbuti să dea de urma Iepurelui. Acesta intrase parcă în pământ.

La toate acestea se gândea maiorul Mănăilă stând în fața ferestrei și privind jos, în strada pustie la ora aceea. Doar spre colțul străzii o fetiță juca, de una singură, șotron. Ceva mai încoace, la câțiva pași de bloc, o mașină neagră și demodată aștepta. Maiorul reținu, mașinal, numărul: 8379.

Caută cu privirea din nou fetița. Era blondă, bondoacă şi nu părea de fel că se plictiseşte. Oftă şi întoarse spatele ferestrei. Fetița ce juca şotron îi aminti de Ingrid, pe care n-o mai văzuse de o lună de zile.

„Am să-i dau diseară telefon!", îşi spuse, luând de pe birou fotografia Ingridei.

„Fetița tatei cea cuminte!"

Şi cât timp privi fotografia, ochii lui trişti se luminară.

Ceva mai târziu, ducându-se să-şi facă o cafea, îşi întâlni chipul în oglindă. Şi aşa cum se întâmpla ori de câte ori îşi vedea brusc chipul în oglindă, tresări. Fu mai curând o tresărire interioară. De ani de zile se întâmpla la fel. Era un fel de tic pe care îl căpătase cu ani în urmă, în ziua când el, Ducu, băiatul de cincisprezece ani, descoperise în oglinda vitrinei magazinului „La Balon" chipul unui băiat care semăna cu el, dar care în niciun caz nu putea fi el însuşi. Şi nu putea fi el însuşi fiindcă băiatul din oglindă avea părul alb, iar al lui — ştia precis — era castaniu. Instinctiv, se oprise atunci să privească, să se dumirească. Şi abia după aceea a înțeles că băiatul cu părul alb era el însuşi. Şi a mai înțeles că albise de groază în clipa când descoperise că omul care credea că-l omorâse era tatăl său[1].

În noaptea când îi albise părul împlinise de curând cincisprezece ani. Acum, cu toate că avea patruzeci şi doi, părul nu era mai alb decât cu douăzeci şi şapte de ani în urmă. Pe de altă parte, nu arăta nici mai bătrân decât vârsta pe care o avea, deşi poate că ar fi trebuit să arate fiindcă era înalt şi slab. Din acest ultim motiv, în jurul ochilor apăruseră riduri timpurii.

Despre maiorul Radu Mănăilă[2], femeile spuneau că este un bărbat frumos, care însă *intrigă*. Intriga — afirmau ele — din două motive. Întâi, din cauza unei voite, dar discrete inaccesibilități, iar în al doilea, din cauza tristeții ochilor săi. Mai ales acesta era un motiv ca unele dintre ele — acelea cu puternice şi poate nesatisfăcute pe deplin instincte materne — să-şi dorească a-l lua sub aripa lor ocrotitoare şi să-l copleşească, exasperant, cu o mie de atenții mărunte ca pe un biet copil neajutorat. Fără să fie singura, şi în niciun

caz esențiala, era și aceasta o cauză pentru care Ducu apărea femeilor inaccesibil.

Ca de obicei, și de data asta Ducu procedă la fel. Întoarse spatele oglinzii. Pe urmă, după ce își pregăti cafeaua, începu să se gândească la Bogdan. Tare mult îi plăcea să lucreze cu el. În primul rând, pentru că îl iubea ca pe un frate mai tânăr. În al doilea, fiindcă Bogdan era un colaborator prețios. Foarte inteligent, se pricepea să orânduiască faptele cele mai aparent disparate într-o succesiune logică atât de stringentă, încât te lăsa câteodată — cum spunea Ducu uneori — cu gura căscată.

— Fiule — se dădea bătut Ducu — îmi scot pălăria.

— Scoate-o, bătrâne, că și eu am scos-o de atâtea ori.

Firi mai deosebite nici că se putea să existe. Și cu toate acestea îi lega o prietenie pe care munca în comun o cimentase. Ducu aprecia la Bogdan tocmai acele trăsături care lui îi lipseau. Spontaneitatea, optimismul contagios, însușirea de a câștiga încrederea oamenilor din primele clipe, capacitatea de a se entuziasma chiar de lucrurile mărunte, umorul.

Datorită firii sale, în primul rând, Bogdan arăta la treizeci de ani ca un tânăr de douăzeci și cinci. Ducu, a cărui copilărie înțărcase la o vârstă când alți băieți din mahalaua Mascaralei încă mai înălțau zmeie și se fugăreau prin port jucându-se „de-a hoții și vardiștii", mai în glumă, mai în serios, îi spunea fiule. Și se simțea tare mulțumit că „fiul" său făcea parte din grupa lui operativă și că erau prieteni.

„Cazul Fuiorescu" — deocamdată era doar un „caz" — începuse să-i intereseze pe amândoi în mod deosebit, deoarece, cu flerul lor — rezultat al unei experiențe de mai mulți ani — întrevedeau că avea să se transforme într-o bătălie înverșunată. Și-au împărțit rolurile și Ducu a devenit Nicolae Stamate, fratele inginerului Petre Stamate, mutându-se totodată în garsoniera acestuia din urmă, vecină cu aceea ocupată de aparent inofensivul și oarecum originalul Lucian Fuiorescu. Unui lucrător cu oarecare experiență din cadrul securității statului dacă i se oferă prilejul să arunce o privire prin locuința unui spion își poate face o imagine — aproximativ exactă — despre firea acestuia. Nu este deloc o figură

de stil, dar un apartament poate fi pentru un securist ceva asemănător cu o fişă psihologică. Ceea ce i se cere este să ştie s-o *citească*. Altfel spus, şi mai exact, adică trebuie să fie un bun psiholog. Psihologia, nefiind o artă, ci o ştiinţă, se poate învăţa. Iar dacă mai există, cât de cât, şi aptitudini, ea se poate învăţa temeinic.

Când Ducu a avut prilejul să viziteze garsoniera lui Lucian Fuiorescu, ceea ce l-a izbit de la început a fost ordinea perfectă ce domnea pretutindeni, din vestibul şi până în camera de baie. Pe birou, de pildă, sau pe policioara de deasupra chiuvetei, obiectele erau aranjate într-o perfectă aliniere şi după mărime, ca soldaţii după înălţime. (Ulterior, cu alte prilejuri, avea să constate că ele se găseau totdeauna absolut în acelaşi loc).

Atunci când ai de-a face cu un individ ordonat până la pedanterie, desigur este o naivitate să speri că, datorită neglijenţei acestuia, vei descoperi vreo dovadă a vinovăţiei lui. Asta nu înseamnă că trebuie renunţat la cercetări. Nici Ducu nu renunţă să investigheze. O făcu atent, cu meticulozitatea care îl caracteriza, dar fără vreun rezultat. O clipă sperase — în definitiv speranţa e ceva subiectiv şi nu prea are legătură cu convingerea raţională — că va găsi, dacă nu o instalaţie completă pentru developat microfilmele, măcar o sticluţă cu soluţie necesară, hârtie fotografică sau altceva. Căci, fără îndoială, timbrul pe care Iepurele i-l strecurase sub ziar în cofetărie nu fusese decât o microfotografie.

Dar speranţa lui — aşa cum am mai spus-o — se dovedi efemeră. Negăsind însă nimic din ceea ce este necesar pentru a developa un film — dacă ar fi existat Ducu sigur că ar fi găsit, fiindcă se pricepea să caute — nu-i rămânea decât să tragă concluzia că nu lui Fuiorescu îi fusese adresat timbrul — microfotografia —, ci altcuiva, el, Fuiorescu, având doar sarcina de a transmite mai departe mesajul.

Trecuseră zece zile de când Ducu devenise Nicolae Stamate, şi Lucian Fuiorescu continua să se comporte în aşa fel, încât ei să nu poată înainta măcar cu un singur pas. La slujbă era cel de totdeauna, acasă nu venea nimeni să-l caute şi, la rândul său, nu vizita pe nimeni. Făcea excepţie cu prietena sa — farmacista — pe la care trecea din când în când.

„Joacă tare, ticălosul!", îşi spuse Ducu, ridicându-se ca să-şi pregătească altă cafea. Trebuie să avem răbdare.

Răbdare!... Răbdarea e una dintre calităţile de bază ale unui lucrător de securitate. Răbdare avea Ducu destulă.

„Asta dovedeşte cât de periculos este".

Şi tocmai când ajunse la o asemenea concluzie, telefonul a început să sune. O dată... de două ori... de trei ori, de mai multe ori. Faptul că suna nu era un motiv suficient să se grăbească a ridica receptorul. Ştia sigur că nu-l caută nici „şeful", nici Bogdan şi nici altcineva din grupa operativă. Dacă l-ar fi căutat vreunul dintre ei, telefonul ar fi sunat altfel, conform unui cod ştiut numai de ei.

Când telefonul începea să sune, de cele mai multe ori nu ridica receptorul. Ştia — se convinsese în primele două zile — că la capătul celălalt al firului era o *prietenă* sau o *cunoştinţă* a „fratelui" său, inginerul Petre Stamate. Inginerul acesta avea atâtea prietene şi atâtea cunoştinţe, încât Ducu răguşise explicând fiecăreia că „fratele" său fusese detaşat pentru câteva luni la un şantier din Oltenia. Câteodată, atunci când se plictisea sau pur şi simplu ca să se convingă, răspundea la telefon. Din acest ultim motiv ridică şi acum receptorul.

— Casa inginerului Petre Stamate?, auzi întrebând o voce de bărbat.

— Da, casa inginerului Petre Stamate. Numai că dânsul e plecat, detaşat pentru mai multe luni în provincie, repetă Ducu ceea ce numea el „poezia".

— Dumneavoastră cine sunteţi?

— Fratele lui.

Ducu auzi în receptor un hohot batjocoritor de râs.

— Sunteţi, într-adevăr, fratele inginerului?

— Vă arde de glume, domnule? Dacă vă arde de glume închid imediat. Aveţi cumva de făcut o comunicare pentru fratele meu?

— Nu, nu închideţi! Ascultaţi! Ştiu precis că nu sunteţi fratele inginerului Petre Stamate. Dar asta este altă mâncare de peşte, mult mai puţin gustoasă decât aceea pe care sunt gata să v-o ofer eu. Luaţi seama! Peste un minut — poate ceva mai mult — o doamnă va coborî pe scări. O doamnă blondă, trecută de prima tinereţe. Doamna aceasta va avea

în mână un geamantănaş de culoare neagră. Ei bine, sunt în măsură să vă informez că pe dumneavoastră conţinutul geamantănaşului vă interesează în mod deosebit. Sper că nu veţi lăsa să vă scape o asemenea ocazie, fără exagerare extraordinară. Mult succes, domnule securist.

Şi îi închise telefonul.

Nu o dată Ducu se găsise în împrejurări neobişnuite când salvarea propriei sale vieţi sau reuşita unei acţiuni depinsese de o hotărâre luată pe moment. Cu toate acestea, niciodată nu i se păruse atât de greu să ia o hotărâre ca în clipa când necunoscutul de la celălalt capăt al firului întrerupse convorbirea. Fulgerător, un noian de gânduri îl invadară. Iată, exista cineva care cunoştea adevărata sa identitate. Mai mult decât atât, era cineva care — dacă nu se lăudase — cunoştea şi motivul pentru care luase ipostaza lui Nicolae Stamate. Asta era grav. Dacă necunoscutul acela era un duşman, toată acţiunea însemna că e compromisă. Pe urmă povestea cu doamna cea blondă, care, dintr-un moment într-altul, trebuia să coboare pe scări. Dar oare avea într-adevăr să coboare? Nu cumva era o cursă? Nu cumva acela care îi telefonase încerca să-l determine să se deconspire singur? Nu cumva cel care îi telefonase era chiar Lucian Fuiorescu?

„Probabil că e o cursă!", îşi spuse privind, în panică mereu crescândă, secundarul ceasornicului care se grăbea, se grăbea...

Dar mai vertiginos galopau gândurile. Dacă totuşi era adevărat? Dacă informatorul, din motive pe care nu le cunoştea şi, deocamdată, cel puţin, nici nu le putea bănui, îi vânduse un „pont"? Dacă în geamantănaşul acelei doamne exista tocmai ceea ce le lipsea ca să poată fi demascat Lucian Fuiorescu? Nu afirmase informatorul că ştia de ce împrumutase o identitate străină? Ce, nu se mai văzuseră cazuri de „vânzare" din motive de răzbunare? Ducu nu se afla la prima lui misiune şi ştia din experienţa de până acum că în materie de activitate subversivă totul este posibil.

„Cu toate acestea...".

Cu toate acestea, misiunea lui era clară. Ca s-o poată duce până la capăt, înainte de toate trebuia să nu se deconspire. Asupra acestui lucru îi atrăsese atenţia şi şeful său.

Neputând rezista tentației, deschise ușurel ușa și ascultă. Auzi pași... Cineva cobora... Toc-tocul ce se auzea nu lăsa nicio îndoială că pe scări cobora o femeie. În clipa următoare o și văzu și o recunoscu. Era persoana indicată de către anonimul informator. O femeie plinuță, blondă, trecută de prima tinerețe, dar încă frumoasă. Era la vârsta când o femeie izbutește să mai tenteze doar băieții foarte tineri... Dar parcă nu-i era cu desăvârșire necunoscută. Parcă o mai văzuse cândva. Dar acum nu avea timp să-și amintească dacă o cunoscuse și cine anume era. Acum trebuia să se hotărască. Informația fusese deci exactă. Doamna blondă ținea în mână un geamantănaș din piele de culoare neagră. Un singur amănunt informatorul uitase să i-l comunice la telefon: că doamna blondă va avea în gură un țigaret de chihlimbar. Și nu unul subțirel și delicat — ca pentru o doamnă -, ci coșcogeamite țigaretul, gros și lung.

Ca să ajungă în dreptul ușii dinapoia căreia se afla el ascuns, doamna blondă mai trebuia să coboare șase trepte. Deci în șase secunde trebuia să se hotărască. „De unde naiba o cunosc?", își spuse, hotărât să acționeze. Atunci când avea să coboare și ultima treaptă, îi va ieși în întâmpinare și-i va spune:

— Vă cer iertare, doamnă, că vă... acostez, dar n-am încotro. Trebuie neapărat să vă aduc la cunoștință ceva care are să vă intereseze în gradul cel mai înalt, întrucât se referă la persoana dumneavoastră. Vreți să intrați numai pentru câteva minute? E în interesul dumneavoastră, doamnă.

Iat-o coborând și ultima treaptă. Gata, trebuia să se hotărască. Trebuia să afle ce conține geamantănașul de piele. Dar tocmai când fu pe punctul de a deschide ușa, dintr-odată știu cine este femeia blondă.

„Cum de n-am recunoscut-o imediat pe tanti Aspasia!", își spuse cu ciudă.

Acum chiar că ar fi fost o prostie să se descopere. Dacă îl recunoștea? Desigur, era puțin probabil. Totuși, de ce să riște?

Tanti Aspasia trecu prin fața apartamentului dinapoia ușii căruia pândea Ducu. O auzi coborând scările spre parter. Așteptă puțin, după aceea deschise ușa, hotărât s-o

urmărească. Începu să coboare treptele. Când ajunse în holul blocului, tanti Aspasia se afla acum în stradă. Ieşi după ea, dar abia mai apucă s-o vadă urcându-se în limuzina neagră. Limuzina cu numărul 8379, pe care o zărise de la fereastră, limuzina în preajma căreia se jucase fetiţa ce avea vârsta Ingridei.

Şi o clipă mai târziu, maşina dispăru după colţul străzii.

CAPITOLUL II

Câți ani trecuseră? Douăzeci și șapte!... Da, trecuseră douăzeci și șapte de ani de când el, un băiat de cincisprezece ani, păcălit de perfidia ei uricioasă, a „tantei Aspasia", oprise acceleratul de la miezul nopții.

Și-o amintea cum arătase cu douăzeci și șapte de ani în urmă. Tare mai fusese frumoasă pe atunci. Frumoși ochii bruni cu sprâncenele groase și potolit arcuite, frumoasă gura cu buze puțin cam prea pline, dar roșii, frumos părul de culoarea grâielor coapte, frumoase gropițele care îi apăreau în obraji când râdea. Fusese frumoasă și, ciudat, la prima vedere, frumusețea ei părea rurală. Cu ani în urmă, acelora ce o vedeau pentru prima dată le venea în minte imediat că ia și fota i-ar fi scos și mai mult în evidență frumusețea. Pe urmă însă, la o mai atentă privire, descopereau că farmecul chipului ei se datora unui anumit fel de noblețe care se degaja din întreaga ei făptură. Ducu, de câte ori se gândise la ea, fusese convins că dacă ei, copiii, o strigaseră tanti Aspasia, iar femeile din mahala „madam Aspasia", aceasta se datorase tocmai acestei particularități a frumuseții ei.

Douăzeci și șapte de ani trecuseră din noaptea când, la îndemnul ei, păcălindu-l pe cantonier, oprise acceleratul în plin câmp. Băiatul de cincisprezece ani care fusese nu-și dăduse atunci seama că „tanti Aspasia" îl dusese de nas. Atunci, băiatul de cincisprezece ani crezuse că, ajutând-o, îi dă posibilitatea să dovedească nevinovăția lui nea Șuncărică.

O ajutase fără să știe că, de fapt, ea ștersese putina ca să nu fie arestată. Ceva mai târziu, nea Șuncărică, evadat din închisoare, de asemenea îl dusese de nas, speculând naivitatea și buna lui credință. Îl ajutase aducându-i-l pe Gheorghiță, chelnerul, ca să-i oblojească rana din umăr și mai ales îl ajutase să ajungă pe vasul cu pavilion străin. Și-l amintea cum arăta în noaptea evadării, acolo, în ascunzătoarea din lutăria părăsită. Palid, cu trăsăturile crispate de durere, cu hainele murdare și mânjite de sânge, arăta fioros, atât de înspăimântător de fioros, încât s-a cutremurat atunci fără voie. Așa cum arătase nea Șuncărică acolo, în lutărie, nu semăna deloc cu celălalt nea Șuncărică, as al zmeielor și neîntrecut meșter al pușcoacelor, sfârlezelor și altor asemenea năzdrăvane jucării. Niciodată nu fusese frumos nea Șuncărică. Dar în noaptea aceea, mânjit de sânge și plin de noroi, arăta hidos.

...Și parcă îl și auzea spunându-i o jumătate de oră mai târziu, după ce Gheorghiță, chelnerul, îi oblojise rana:

„Dragă Răducule, iată-mă cu umărul bandajat și ceva mai în putere decât acum o jumătate de oră. Și aceasta datorită numai ție. Ai făcut mult pentru mine, și un alt băiat mai inimos decât tine nu cred să mai existe. Îți datorez viața și n-am s-o uit niciodată".

Mințise! Și el îl crezuse. Și-a dat seama de adevărata fire a lui nea Șuncărică abia în clipa când acesta, înainte de a se cățăra pe scara de frânghie care îi fusese azvârlită de pe vas, îl amenințase:

„...Un singur lucru vreau să-ți mai spun. Dacă, la întoarcere, grănicerii pun mâna pe tine și scapi vreo vorbă despre mine, să știi că bine n-are să-ți fie, măi băiete".

Tâlcul amenințării fusese, de fapt, acesta: „Dacă pun mâna grănicerii pe tine și mă torni, Gheorghiță, chelnerul, are să-ți facă de petrecanie".

Câte nu se întâmplaseră de atunci. Fane... Rocambole... Gorila... Ingrid... Walther... Ani de zile, destinul lui fusese împletit cu al acestora.

Tanti Aspasia! Trecuseră douăzeci și șapte de ani de când o văzuse urcându-se în acceleratul de la miezul nopții și în tot acest timp n-a mai știut nimic despre ea, ca și când noaptea aceea o înghițise. Și iată că, după atâția ani, revenise.

...Şi cu nea Şuncărică ce se mai întâmplase? Vasul pe care se refugiase în noaptea aceea fără îndoială că îl scosese clandestin din ţară. Dar după aceea pe unde îşi făcuse veleatul? În toţi anii care trecuseră nu se mai gândise la el. Cum nu se mai gândise nici la tanti Aspasia. După ce Walther, asasinul tatălui său, plătise pentru toate crimele lui, sfârşind în faţa plutonului de execuţie, şi după ce zadarnic se străduise să dea de urma Catinei, încet, încet uitarea — binecuvântata uitare — a estompat unele chipuri. Şi dacă nu printre cele dintâi, în niciun caz ale lui nea Şuncărică şi ale lui tanti Aspasia n-au fost ultimele.

Şi iată, după douăzeci şi şapte de ani, din bezna uitării şi de pe tărâmul unui trecut pe care îl crezuse ireversibil, tanti Aspasia reînvia, ca din nou, şi Dumnezeu ştia doar în ce fel, destinele să li se împletească.

Dar oare numai ea reînviase? Nu cumva anonimul lui informator era un alt strigoi al trecutului, care, asemenea lui tanti Aspasia, se încumeta să-şi încrucişeze, la lumina zilei, cărările cu ale sale?

Îşi puse o asemenea întrebare, dar o alungă imediat. Şi o alungă, fiindcă informatorul nu-i spusese că-l va interesa „doamna blondă", ci conţinutul geamantănaşului. Era — sau cel puţin i se părea lui — o dovadă că necunoscutul care îi telefonase habar nu avea că el o cunoscuse pe „doamna blondă", respectiv pe tanti Aspasia. Or, dacă aşa stăteau lucrurile, atunci însemna că individul „indiscret" nu aparţinea trecutului. Însemna că nu ştia nici cine este în realitate tanti Aspasia şi nici nu cunoştea ce rol jucase aceasta în viaţa lui, în viaţa lui Ducu, băiatul de cincisprezece ani.

În schimb, aflase adevărata lui identitate. Aflase că nu era Nicolae Stamate, ci maiorul de securitate Radu Mănăilă. Mai mult, cunoştea şi scopul pentru care împrumutase o identitate falsă. Şi în acest caz ce trebuia să creadă? Că era un complice al lui Fuiorescu? Dacă da, ce motive avusese să-l avertizeze că-i aflase jocul? Nu era nevoie să fie cineva foarte deştept ca să-şi dea seama că Fuiorescu sau un complice al acestuia nu avea niciun interes să-l pună în gardă. Dimpotrivă, cunoscându-i intenţiile şi supraveghindu-l din umbră, putea să-i dejoace toate acţiunile.

Dar dacă nu era Fuiorescu sau un om al lui, atunci cine era? Un dușman al acestuia? Sau poate că toată povestea nu avea nicio legătură cu Fuiorescu. Dacă cel care îl chemase la telefon i-ar fi spus numai atât: domnule, dumneata nu ești Nicolae Stamate, ci cutare și cutare, o asemenea ipoteză ar fi fost posibilă. Dar acela telefonase cu un anumit scop: ca să-i atragă atenția asupra conținutului geamantanului. Îl interesa în așa măsură, încât a preferat să atragă mai curând atenția unui ofițer de securitate, decât ca tanti Aspasia să rămână în posesia geamantanului.

Tanti Aspasia!...

Deși se păstra frumoasă — nu știu prin ce secret cunoscut numai de femei — era mult schimbată. Fiziceşte schimbată. Nu însă și în ceea ce privește meseria. După aparențe cel puțin, nu și în ceea ce privește meseria. Oare ce conținea geamantănașul? Și oare țigaretul de chihlimbar, lung cum nu mai văzuse altul, avea vreo anumită semnificație? Era doar atât de puțin obișnuit, atât de suspect de puțin obișnuit să vezi o femeie în ținută de stradă, cu un geamantănaș în mână și în gură cu un țigaret lung, ridicol de lung chiar pentru un bărbat.

Cu părere de rău, Ducu fu nevoit să admită că tanti Aspasia câștigase prima rundă.

La ora raportului, Ducu se prezentă șefului. Cu Bogdan încă nu apucase să vorbească. Abia în biroul secretarei, înainte de a fi introduși, acesta apucase să-i spună:

— Te-ai comportat ca un nătărău, unchiule.

— Și, mă rog, de ce, nepoate?

— Lasă că discutăm noi.

Șeful, care vorbea la telefon, le făcu semn să ia loc. Privindu-l, amândoi erau preocupați de același lucru: să-și dea seama cam ce gândea șeful despre cele întâmplate. Dar, ca de obicei, nu izbutiră. În ceea ce îl privea, Ducu nu era neliniștit. O trăsătură a firii colonelului Joldiș mult apreciată era aceea că un subordonat al său nu se pierdea cu firea când era chemat la raport nici măcar atunci când știa precis că nu prea avea motive să fie mulțumit de felul cum își îndeplinise o misiune încredințată. Colonelul avea mult tact și, chiar atunci când își exprima deschis nemulțumirea, o făcea în așa fel, cu asemenea

cuvinte, încât cel vinovat era convins că merită cu prisosinţă critica. Pe de altă parte, colonelul nu judeca o situaţie dată — respectiv rezultatele unei anumite însărcinări — doar din punctul de vedere al aceluia care ordonă, ci şi în raport cu condiţiile obiective, adică nefăcând abstracţie de împrejurarea concretă — de cele mai multe ori alta decât cea prevăzută. De aceea, oamenii lui îl iubeau pur şi simplu cu toţii.

Era în uniformă — asta nu se întâmpla în fiecare zi — şi de fiecare dată când îl vedea aşa îmbrăcat, Ducu se mira cât de puţin îl prindea haina militară. Sau, mai exact spus, cât de *civil* arăta tocmai când îmbrăca uniforma. Probabil că o ştia şi el, fiindcă de obicei îi plăcea să umble ca un „particular".

Şi atunci când îmbrăca uniforma, dar mai ales când era în civil, şeful semăna mult cu scriitorul englez John Galsworthy. Înalt, cu umerii largi, cu ochii lui pătrunzători, care îţi păreau aşa şi datorită celor două cute de la rădăcina nasului, cu fruntea excesiv înaltă sau numai aparent aşa din cauza pleşuviei. Ochii, gura mare, cu buzele subţiri şi bărbia uşor despicată, mai ales acestea îl făceau să semene atât de mult cu amintitul scriitor. Avea un chip atât de „exotic", încât până şi aceia care în niciun caz nu avuseseră prilejul să vadă vreo fotografie a lui Galsworthy îl porecliseră „englezul". Iar Ana — una dintre dactilografele secţiei — pe care sublocotenentul Picioruş o botezase Ana Lugojana — pretindea că şeful seamănă cu un pianist. De ce neapărat cu un pianist, nu putea să explice. Afirma doar că un adevărat pianist nu poate să *arate* altfel decât colonelul Joldiş. O oarecare apropiere între colonel şi un pianist se putea face numai în ceea ce priveşte mâinile. Colonelul avea mâini frumoase, cu degete prelungi, aşa cum au pianiştii. Dar Ana nici măcar acest amănunt nu observase. Pentru ea, colonelul semăna cu un pianist fiindcă avea un „aer distins". Or, un asemenea aer distins nu putea avea decât un... pianist, adică un artist.

Părerea lui Ducu era că aceia care îl porecliseră pe şef „englezul" o brodiseră mai bine decât Ana. De altfel, avusese de mai multe ori prilejul să constate cât de străin le apărea unora colonelul Joldiş. De pildă, la un cocktail în cinstea unei savante engleze, aceasta adresase colonelului, în limba ei maternă, următoarea întrebare:

— Sunteți amabil, domnule, să-mi reamintiți în ce împrejurare ne-am cunoscut la Londra?

Bineînțeles că șefului, care nu fusese niciodată la Londra, nu i-a stat în putință să-i reîmprospăteze memoria.

— Raportează, maior Mănăilă!, îi ceru colonelul, punând receptorul în furcă.

Știind că, în linii mari, șeful luase cunoștință de ceea ce i se întâmplase, Ducu se străduia ca, relatând faptele, pe de o parte, să nu neglijeze amănuntele — șeful le acorda o mare importanță —, iar pe de alta, să explice de ce nu dăduse curs îndemnului informatorului anonim, lăsând-o pe tanti Aspasia să dispară cu geamantănașul. Ducu știa că una din marile calități ale colonelului era aceea că știa să sesizeze imboldurile cele mai ascunse, care stăteau la baza acțiunilor subordonaților săi.

De aceea, era convins că șeful va înțelege ceea ce era esențial.

Una dintre recomandările pe care acesta le făcea mai ales tinerilor săi subordonați era și aceasta: în nicio împrejurare, oricât de neprevăzută și oricât de plină de riscuri, un lucrător al securității statului nu trebuie să uite că fiind o ființă rațională, rațiunea trebuie să stea la baza tuturor acțiunilor, chiar și a acelora așa-zise spontane.

Ducu era convins că acționase just, adică rațional, încât dacă, prin absurd, șeful ar fi de altă părere, l-ar dezaproba, mâhnit că el, cu uimitoarea sa putere de pătrundere, greșea tocmai într-un caz atât de important.

Colonelul însă nu se grăbi să le aducă la cunoștință punctul său de vedere. Cu vocea lui obișnuită, îi puse lui Ducu următoarea întrebare:

— Știai că mașina cu numărul 8379 aparține unui minister și că de două săptămâni se află în reparație capitală?

Punând o asemenea întrebare, Ducu nu avu impresia că șeful abordează problema din unghiul de vedere cel mai important.

— Nu. Dar ar fi fost de mirare dacă numărul mașinii cu care a spălat putina tanti Aspasia — mă iertați, Aspasia — nu ar fi fost fals.

Următoarea întrebare de asemenea nu i se păru deosebit de importantă. Colonelul avea însă o metodă personală de a *asedia* cazurile dificile.

— Ce părere ai dumneata de faptul că informatorul dumitale cunoştea: unu: adevărata dumitale identitate; doi: ora şi minutul când „doamna blondă" avea să părăsească clădirea; trei: conţinutul geamantanului, dar, în schimb, nu era informat că o limuzină cu numărul 8379 o aştepta în stradă?

— Explicaţii pot fi multe.

— De pildă.

— De pildă, putem presupune că, deşi a ştiut de existenţa maşinii, totuşi nu a considerat necesar să-mi aducă la cunoştinţă acest fapt.

— De ce?

— Era sigur, presupun, că nu voi lăsa să-mi scape tanti Aspasia.

— Vrei să spui că individul acela a fost atât de convins că nu vei rezista tentaţiei de a afla ce conţine geamantănaşul, încât nu a mai considerat necesar să te avertizeze că în stradă o aşteaptă maşina?

— Da. Concluzia cam aceasta ar fi.

— Îmi permiteţi?

Cel care vorbise era Bogdan.

— Poftim!

— Mie nu mi se pare că individul care i-a telefonat lui Mănăilă a fost chiar atât de bine informat, cum pare la prima vedere. (Ştiind cât de buni prieteni erau, colonelul le îngăduia să se tutuiască).

— Fii mai explicit, omule!, îl luă pe Ducu gura pe dinainte.

— Asta şi încerc să fac. Să recapitulăm puţin. Primeşti un telefon de la cineva care cunoaşte adevărata ta identitate. Individul acesta te informează că, peste câteva minute, va coborî pe scări o femeie blondă şi că va avea în mână un geamantănaş al cărui conţinut te va interesa în mod deosebit. Ce e sigur din aceste informaţii? În primul rând, că o femeie blondă a coborât scările, că, într-adevăr, avea o valiză în mână. În toată povestea asta, ceva nu ţine. Să ne gândim, de pildă, la valiză. Ştim noi ce conţinea? Sau dacă măcar conţinea ceva? De ce binevoitorul informator nu ţi-a spus ce anume conţine? De ce s-a mărginit doar să-ţi spună că avea să te intereseze conţinutul ei „în mod deosebit". Mie această „precizare" mi se pare destul de vagă. Dacă ştia că are să te intereseze, însemna

că dumnealui cunoştea conţinutul geamantănaşului. De ce, repet, nu ţi l-a comunicat şi ţie? Ca să te determine să acţionezi — şi doar el avea tot interesul — mi se pare că existau mai multe şanse să te convingă dacă ţi-ar fi spus ce conţinea blestemata aia de valiză.

Pe urmă, cum se face că el, atât de bine informat, habar nu avea că... o aştepta limuzina la scară? Tu spui: ştia, dar nu a considerat necesar să ţi-o spună şi ţie. Explicaţia nu ţine. Dimpotrivă, cred că informaţia cu maşina ar fi constituit argumentul hotărâtor care să te determine să acţionezi. Pe de altă parte, chiar din punctul lui de vedere trebuia neapărat să te informeze, în cazul când, într-adevăr, ţinea ca tanti-ta Aspasia să nu-ţi scape.

Din analiza faptelor, eu trag altă concluzie. Aceea că toată chestia a fost montată cu unicul scop de a-l sili pe Ducu să se deconspire. Acum *ei* ştiu precis că presupusul frate al inginerului Petre Stamate este de fapt un ofiţer de securitate, şi mai ştiu că Fuiorescu a fost luat în filaj. Nu este exclus ca acela care ţi-a telefonat să fie chiar Fuiorescu.

În concluzie, cred că Radu a făcut o greşeală că nu s-a deconspirat.

— Deci, după părerea dumitale, Aspasia, Lucian Fuiorescu şi anonimul informator — în cazul când nu este una şi aceeaşi persoană cu Fuiorescu — sunt complici.

— Da.

Colonelul Joldiş începu să bată cu frumoasele lui degete de pianist darabana în birou, privind scrumiera în aşa fel, de parcă abia acum o vedea pentru prima dată. Ducu îi cunoştea obiceiul. Ştia că, după ce va înceta să mai privească scrumiera, le va face cunoscut punctul lui de vedere. Ducu aştepta să-l afle cu nerăbdare. Deşi nu era convins că Bogdan avea întru totul dreptate, totuşi nu putea să nu recunoască, în mod obiectiv, că unele din părerile exprimate conţineau măcar un dram de adevăr. Cu toate acestea, nu era neliniştit. Era convins că şeful, sesizând lacunele din ambele argumentaţii, va aduce elemente noi care să arunce o lumină nouă asupra întregii probleme.

Numai că, ceva mai târziu, în loc să le comunice punctul său de vedere, aşa cum ar fi fost normal, colonelul întrebă:

— Ce crezi, Mănăilă: Aspasia te-ar fi recunoscut? Gândeşte-te bine înainte de a răspunde.

— Absolut sigur nu sunt, dar nu cred că m-ar fi recunoscut.

— Aveai, atunci când ai ajutat-o să fugă, cincisprezece ani?

— Exact.

— Au avut Aspasia şi bărbatul ei — cum spuneai că-l chema?

— Şuncărică. O poreclă. Dar numele lui adevărat nu-l cunosc.

— ...Au avut Aspasia şi Şuncărică vreun amestec în asasinarea tatălui dumitale?

— După câte am putut afla, nu!

— În cazul acesta, e foarte probabil să nu te fi recunoscut.

— Sunt sigur, sau aproape sigur că nu mă mai ţine minte.

— Dar nu cumva numele de Radu Mănăilă i-ar fi putut spune ceva Aspasiei?

— Nu mi-e clară întrebarea.

— Vreau să spun, aflând numele dumitale, ar fi putut ea să ajungă la concluzia că eşti una şi aceeaşi persoană cu băiatul care o salvase, oprind pentru ea acceleratul de la miezul nopţii?

— Greu de presupus. Au trecut de atunci douăzeci şi şapte de ani. Totuşi, nu este exclus. Asasinarea tatălui meu, a lui Andrei Mănăilă, a făcut, pe vremuri, mare vâlvă în mahalaua noastră. Adică, într-o vreme când Aspasia trăia pe strada Mascaralei. Pe urmă, faptul că băiatul acestuia o salvase de poliţie, ar putea constitui un argument ca, în ciuda anilor, numele de Mănăilă să-i fi spus totuşi ceva.

— Chiar dacă nu de la început. Căpitanul Tudoraşcu afirmă că Aspasia este complice cu informatorul. Faptul că individul cunoştea adevărata dumitale identitate presupune că el şi complicii săi sunt, într-adevăr, bine informaţi. Or, dacă au putut afla lucrul acesta, este de presupus că nu le-a fost imposibil să afle şi alte lucruri despre dumneata. Să zicem, date în legătură cu biografia dumitale. De pildă, oraşul dumitale natal, bine, într-un asemenea caz, chiar dacă mai înainte numele de Mănăilă nu-i spunea nimic, Aspasia aflând că ofiţerul de securitate care se ascunde sub numele de Nicolae Stamate se numeşte în realitate Radu Mănăilă şi este originar din oraşul în care ea pe vremuri a trăit mulţi ani, nu este de deloc exclus — cel puţin

mie nu mi se pare — ca, amintindu-şi că numele acesta cândva a jucat un anume rol în viaţa ei, să bănuiască sau cel puţin să se întrebe dacă nu cumva ofiţerul de securitate este una şi aceeaşi persoană cu băiatul pe care îl dusese de nas, profitând de naivitatea şi spiritul său de dreptate. Şi asta cu atât mai mult cu cât vârsta corespunde. Ce părere ai, Mănăilă?

— Mi se pare foarte posibil. Şi dacă ea şi-ar fi pus o asemenea întrebare, ca să se convingă, ar fi fost suficient să mă vadă. Atunci, avizată, cred că, în ciuda anilor, tot ar fi putut să recunoască în mine pe băiatul de cincisprezece ani.

— Sunt şi eu de aceeaşi părere. Acum, încă o întrebare, apropo de ipoteza lui Bogdan. Crezi că Aspasia, acceptând să joace rolul de nadă — ca să te deconspiri — avea motive să creadă că n-o vei recunoaşte?

— Dimpotrivă, domnule colonel, avea toate motivele să creadă contrariul. Ceea ce mi-a cerut să fac în noaptea aceea însemna, pentru un băiat de cincisprezece ani, o aventură extraordinară. Nu este posibil ca el să fi putut uita, o viaţă întreagă, chipul celei care i-a oferit prilejul unei asemenea aventuri. Unde mai puneţi la socoteală că eu vedeam în ea pe soţia aceluia care pe nedrept era acuzat că-mi omorâse tatăl.

— Aş vrea să te mai întreb dacă ştii de ce a fost arestat Şuncărică şi de ce s-a încercat arestarea şi a Aspasiei?

— Nu, domnule colonel. Ziarele vremii, care erau legate prin anumite interese şi care făceau din ţânţar armăsar, n-au suflat o vorbă nici atunci când Şuncărică a fost arestat şi nici când a izbutit să evadeze. Faptul că ziarele au tăcut, dacă ţinem seama de moravurile presei de pe atunci, înseamnă că Şuncărică n-a fost atunci arestat pentru vreo crimă făptuită sau pentru niscai furtişaguri. O secătură care, din vânzător de ziare, a ajuns până la urmă patron de gazetă, pe numele lui adevărat Marius Dunăreanu, poreclit Rocambole, referindu-se la dispariţia lui Şuncărică, spunea că atunci când ziarele tac e mai bine să n-ai nicio părere. Rocambole îmi dă astfel să înţeleg că tăcerea acelor ziare era dictată de interese „superioare". Impresia mea este că nu miliţia îl arestase pe Şuncărică şi intenţionase s-o aresteze pe Aspasia, ci Siguranţa.

— Vrei să spui că „soţii" făceau spionaj?

— O asemenea presupunere mi se pare foarte plauzibilă.

— Mda!, fu de acord colonelul. Apoi, adresându-se lui Bogdan: Vasăzică, ce trebuie să reţinem din cele discutate până acum? Întâi, că Aspasia nu avea niciun motiv să spere că maiorul Mănăilă nu o va recunoaşte. Al doilea, că, după toate probabilităţile, Aspasia şi Şuncărică făceau oleacă de spionaj. Ei bine, în lumina acestor două concluzii parţiale ar trebui să te gândeşti ce anume din argumentaţia dumitale nu se mai susţine.

— Reanalizând faptele în lumina acestor două concluzii parţiale, mi se pare îndoielnic acum că informaţia cu geamantănaşul a fost doar o poveste ticluită dinadins ca Radu să se deconspire. Nu mai cred în complicitatea dintre informator şi Aspasia.

— De ce?, insistă colonelul.

— Fiindcă Aspasia nu ar fi riscat să servească tocmai ea drept nadă.

— Just. Dar de ce ai folosit termenul *riscat?*

— Pentru că Aspasia nu avea niciun interes să fie recunoscută de Radu, dacă, într-adevăr, în urmă cu douăzeci şi şapte de ani, făcea spionaj. Şi o asemenea concluzie pare cu atât mai probabilă dacă se are în vedere că băiatul de cincisprezece ani de altădată nu este acum un cetăţean oarecare, ci maior de securitate. Şi întrucât ar însemna să fiu un mare prost dacă aş presupune că ea, o spioană, trecută prin ciur şi prin sită, o spioană deci cu mare experienţă, de vreme ce se mai află în viaţă, a scontat pe faptul că nu va fi recunoscută, nu-mi rămâne decât să accept, domnule colonel, că m-am pripit, trăgând o concluzie eronată. Raţional, deci, nu se susţine ideea complicităţii dintre Aspasia şi informatorul lui Ducu.

— Dacă îmi permiteţi — interveni Ducu — aş duce mai departe argumentaţia lui Bogdan. Să presupunem că toată povestea cu telefonul nu a fost decât o manevră — aşa cum susţinea la început Bogdan — prin care să mă deconspir. Dar ca să se convingă dacă sunt sau nu lucrător al Securităţii, trebuiau să-şi rişte atâta? Să rişte ca Aspasia să fie recunoscută? Să rişte, deconspirându-se la rândul ei, şi să aflu că s-a reîntors în ţară, desigur cu intenţia de a continua vechea meserie? Să rişte a fi arestată în cazul când eu aş fi fost mai puţin perspicace? Oare nu ar fi fost mult mai simplu

şi cu mai puţine riscuri pentru ei dacă altcineva ar fi jucat rolul femeii blonde? Să presupunem că aş fi oprit-o. Ce s-ar fi întâmplat dacă posesoarea geamantănaşului negru ar fi dat curs invitaţiei mele de a mă urma în casă, de pildă? Aş fi deschis valiza şi aş fi constatat că nu conţinea ceva care să mă intereseze. (Fiind vorba de o simplă nadă, nici nu trebuia să conţină ceva deosebit). Ce altceva mi-ar fi rămas de făcut decât să-i dau drumul, convins că fusesem tras pe sfoară şi că biata femeie nu avea niciun amestec. Sau, în cazul când nu aş fi fost convins de lucrul acesta, tot nu aş fi arestat-o, neavând vreo probă materială de vinovăţie. Cel mult, m-aş fi hotărât s-o urmăresc. Dar ea, având maşina în stradă, mi-ar fi scăpat. Tocmai faptul că individul nu mi-a dezvăluit existenţa maşinii infirmă ideea complicităţii.

— Atunci cine naiba este tipul ăla care ştie tot şi vede tot, şi ce scopuri urmăreşte?, exclamă, fără voie, Bogdan.

— Asta e altă problemă, ţinu să precizeze colonelul. Deocamdată, rezumând concluziile, mi se pare că trebuie să reţinem următoarele jaloane de reper:

1. Ideea complicităţii dintre Aspasia şi informator se exclude din capul locului.

2. În geamantănaşul Aspasiei a existat totuşi ceva care, într-adevăr, ne-ar fi interesat. De altfel nici nu este de mirare dacă ţinem seama de vechea ei meserie.

3. Aspasia a venit în casa aceea special ca să ia geamantănaşul.

4. Conţinutul geamantănaşului a intrat în posesia Aspasiei, despre care ştim, mai mult sau mai puţin precis, că, în urmă cu douăzeci şi şapte de ani, făcea spionaj.

5. După toate probabilităţile, în acelaşi bloc cu Fuiorescu locuieşte unul dintre complicii posibili ai Aspasiei.

6. Există cineva care, din motive încă necunoscute, ne-a furnizat o informaţie de a cărei adevărată valoare şi importanţă urmează să ne convingem într-un viitor mai mult sau mai puţin apropiat.

7. Individul acesta pare a fi destul de abil, de vreme ce a putut afla adevărata identitate a maiorului.

8. În fine, un fapt de mai mică importanţă: maşina cu care s-a deplasat Aspasia avea un număr fals.

— Acestea — continuă şeful — sunt datele cunoscute ale problemei. Să vedem care sunt necunoscutele ei:

1. Cine este în realitate această Aspasia?

2. Pe cine din bloc a vizitat, de la care, sigur, a primit geamantănaşul sau numai ceea ce el conţinea?

3. Există vreo legătură, nu între Aspasia şi Fuiorescu, ci între Fuiorescu şi un alt locatar din bloc, prin intermediul căruia agenţii stabilesc legătura?

4. Cine este în realitate informatorul şi ce motive are să ne ajute păstrându-şi, totuşi, anonimatul?

5. Cui aparţine maşina care a transportat-o pe Aspasia?

6. Ce a fost în realitate ţigaretul atât de nepotrivit pentru o... doamnă.

Deocamdată, cred că acestea sunt obiectivele pe care trebuie să ni le propunem. Mai vede şi altele careva dintre dumneavoastră?

— Nu.

— În cazul acesta, porniţi la treabă. Împărţiţi-vă sarcinile. Cât priveşte maşina, l-am şi însărcinat pe sublocotenentul Râureanu să-i dea de urmă. Maior Mănăilă — i se adresă colonelul tocmai când erau pe punctul să iasă din birou — cred că, de vreme ce adevărata dumitale identitate este cunoscută, nu mai are rost să joci rolul fratelui inginerului Stamate. Pe de altă parte, întrucât eşti singurul care o cunoşti pe „doamna blondă", trebuie să ai mai multă libertate de mişcare. În prealabil, caută şi află de la ce locatar din bloc a ridicat Aspasia geamantănaşul negru.

*
* *

Sarcina aceasta a fost foarte uşor de îndeplinit şi, la drept vorbind, Ducu aproape că n-a avut vreun merit. Totul i-a picat de-a gata, câteva ore după şedinţa de la colonel.

Abia se întorsese acasă — acasă la presupusul său, frate, inginerul — când a auzit sunând la intrare. Se duse să deschidă. În faţa uşii aştepta un tânăr, să tot fi avut douăzeci, douăzeci şi unu de ani. Când tânărul acesta dădu cu ochii de el, i se citi în priviri dezamăgirea.

— Inginerul nu-i acasă?, întrebă.

— Nu, nu-i acasă.

— Şi la ce oră se întoarce, mă rog?

— E transferat cu serviciul în Oltenia şi nu cred să se întoarcă prea curând.

— Dar dumneavoastră cine sunteţi?

— Sunt fratele lui. De data asta, tânărul se mai însenină puţin.

— Aş putea să intru?

— Da, poftim! Ducu îl invită să ia loc şi tânărul făcu întocmai.

Dar nici după aceea nu se putu hotărî să vorbească. Ducu îl lăsă în pace. Ştia, din experienţă, că e mult mai bine să aştepte.

— Vasăzică, dumneavoastră sunteţi fratele inginerului?, întrebă tânărul ceva mai târziu, ca să lege vorba.

— Da, sunt fratele lui.

— Ştiţi, eu locuiesc tot aici în bloc. La etajul trei.

— Da? Îmi pare bine.

— Şi are să lipsească mult din Bucureşti, inginerul?

— Câteva luni. L-au mutat provizoriu la un şantier în Oltenia.

— În cazul acesta nu pot aştepta atâta. Poate m-aţi putea ajuta dumneavoastră.

— Dacă îmi va sta în putinţă, o voi face cu dragă inimă. Mai întâi, însă, ar trebui să ştiu despre ce-i vorba.

— Dumneavoastră cunoaşteţi pe cineva mai mare de la miliţie?

Ducu ciuli urechile.

— Cunosc. Din întâmplare, un văr de-al meu lucrează chiar la Direcţia generală a miliţiei. Dar de ce mă întrebi? Ai vreun necaz?

Vizitatorul se frământă câtva timp pe scaun fără să răspundă.

— Dumneavoastră nu mi-e tocmai uşor să vă vorbesc. Dacă era inginerul... Ştiţi, ne-am cam împrietenit în ultimul timp. Mereu mă lua la meci. Ţinem amândoi cu „Rapid". Când se întâmplă să piardă „băieţii" suntem amândoi bolnavi. Ce mai, microbişti, nu alta!

— ...Şi cum de v-aţi împrietenit?, l-a întrebat Ducu, fiindcă între inginerul Stamate şi tânărul din faţa lui era o diferenţă de vârstă de cel puţin cincisprezece ani.

— Păi, ne-am cunoscut la Sanatoriu la Scăuleni. Ne-au repartizat pe amândoi în acelaşi salon. Acolo am descoperit că locuim în acelaşi bloc. Dumneavoastră staţi tot în bloc? Nu-i aşa că-i a-ntâia să stai în bloc? Habar n-ai cine sunt ceilalţi locatari. Nu-i vezi, nu te văd. Nu mai departe noi doi. Adică, eu şi inginerul. Dacă nu ne cunoşteam la sanatoriu, puteau să mai treacă ani fără să avem habar că locuim în hardughia asta de casă. Tânărul conteni o clipă, pe urmă îl întrebă:

— ...Aţi fost şi dumneavoastră bolnav de plămâni?

— Eu? Nu!, protestă Ducu.

— Credeam... Ştiţi, de obicei într-o familie, dacă unul se îmbolnăveşte... Noi, de pildă! Soră-mii cea mare din boala asta i s-a tras moartea. Eu m-am îmbolnăvit la vârsta de şaisprezece ani.

— Vasăzică nu eşti bucureştean?

— Aş, din Brăila. Adică, dintr-o suburbie. Acum îi spune „1 Mai". Dar mai înainte îi zicea „Nedelcu Chercea". Părinţii mei s-au despărţit când aveam zece ani. Tata a luat-o pe soră-mea, aia de s-a prăpădit, şi pe mine. Mama, pe Ionuţ, adică pe ăl mic. Mai târziu, când Ionuţ a crescut, n-a mai vrut să stea cu mama. A fugit şi a venit pe capul tatei. Atunci, bătrânu', fiindcă îl îndrăgea mai mult pe Ionuţ decât pe mine, n-a mai vrut să mă ţină. I-a scris mamei să mă ia la ea, fiindcă se hotărâse la divorţ ca ei să-i rămână un copil. A ameninţat-o că, dacă nu mă ia, o dă în judecată şi o face şi de panoramă la întreprinderea unde lucrează.

Mama n-a avut încotro, şi m-a luat. Eu am fost bucuros fiindcă e mai a-ntâia să locuieşti la Bucureşti decât în provincie. Şi apoi trăgeam nădejdea că, după terminarea şcolii medii, are să fie mai uşor să urmez o facultate.

— Vasăzică eşti student?

— Draci! Ar fi trebuit să fiu. Dar nici şcoala medie n-am izbutit s-o termin. Să nu credeţi că nu mi-a plăcut să învăţ. Dar, cum vă spuneam, m-am îmbolnăvit de plămâni. De atunci, zac mai mult prin sanatorii. Dumnezeu ştie ce fel de constituţie am eu! Cu antibioticele mulţi se înzdrăvenesc, de nici nu-ţi vine să

crezi că au fost cândva bolnavi. Nu mai departe, fratele dumneavoastră. Când a venit la sanatoriu, avea la ambii plămâni nişte caverne de toată frumuseţea. După opt luni a plecat sănătos tun. Pe când eu... Odată am stat în sanatoriu şi doi ani. Dar am plecat de acolo doar „ameliorat". De câte ori ies din sanatoriu, de fiecare dată pe fişa mea scrie: *ameliorat*. Revin în lume, dar după câteva luni, maximum un an, tot acolo mă întorc. Mă cunosc medicii, surorile ca pe un cal breaz. Ce să fac!... Asta mi-e soarta. Ştiu că n-am să mă vindec niciodată. Barem dacă aş avea norocul s-o duc aşa, târâş-grăpiş, cât mai mulţi ani. N-am decât douăzeci de ani, şi tare mi-e milă de mine să mor atât de tânăr. Spuneţi şi dumneavoastră: dacă aţi fi în locul meu, ce-aţi face?

— Cu progresele pe care le-a făcut medicina, nu se mai moare aşa de uşor de tuberculoză, căută să-l consoleze Ducu, fără prea multă convingere.

—Mie îmi spuneţi!... În boala asta eu sunt mai doctor decât toţi doctorii. De altfel, asta este şi consolarea mea. Că poate am să am noroc s-o mai duc aşa încă vreo câţiva ani. Când îmi dau drumul din sanatoriu, mă apucă un dor de viaţă cum nici nu vă puteţi închipui. Mi-e foame şi mi-e sete de viaţă. Puteţi să înţelegeţi asta?

— Pot, desigur.

—Mda! Cumva puteţi. Dar exact, exact nu puteţi. Aţi putea numai dacă aţi avea plămânii mei. Da, da, abia atunci aţi înţelege de ce mi-e atâta foame şi sete de viaţă. Când ies din sanatoriu şi până mă întorc acolo sunt tot timpul în agitaţie, trepidaţie. Ce să fac! Aşa mi-e firea. Salariul, aşa şi-aşa. Dacă aş fi mai cumpătat, n-ar fi nicio problemă.

— Vasăzică lucrezi undeva!

— Bineînţeles.

— Unde?

— Registrator la centrala cooperativei „Viitorul". Numai că, după cum vă spuneam, în trei zile topesc toată chenzina. Pe urmă, o mai tapez pe mama, când are şi ea, mai împrumut de la colegi, mai vând câte ceva din casă, fără ştirea mamei. După aceea, când descoperă lipsa, bătrâna, săraca, mă blestemă să mor cât mai curând, ca să scape de mine. Nu-i port pică. Ea are plămâni sănătoşi. De unde să ştie ea ce înseamnă foamea şi setea de viaţă a unuia cu caverne în plămâni.

Mi se pare însă că vă plictisesc cu necazurile mele.

Nu, Ducu nu se plictisea. Meseria îl învățase să aibă răbdare. Știa din experiență că dacă un om s-a pornit să povestească, afli până la urmă de la el mult mai multe decât dacă i-ai pune întrebări.

— Deloc! Mă interesează tot ceea ce îmi spui, tinere.

— Atunci e bine. Știți, când n-am un leu în buzunar, mă apucă disperarea. Căci îmi place să mă distrez cu o fată într-un local. Să mâncăm câte o friptură, să bem un șpriț, să dansăm. Dacă aș avea bani, în fiecare seară m-aș duce la local, tot cu altă fată. Al naibii de mult îmi place să dansez! Îmi place, deși n-am voie. Mă paște primejdia unei hemoragii, și atunci gata: m-am curățat. Din punctul ăsta de vedere bine că n-am bani. Și mult îmi mai lipsesc. Câteodată mă bate gândul să dau o lovitură. Să fur. Dar n-am curaj. Eu, tovarășe, nu sunt de felul meu fricos. Pot să spun că nici de moarte nu mi-e frică. De vreme ce știu că am să mor, de ce să-mi fie frică? La sanatoriu este o doctoriță care face și autopsii. Are statura ceva, ceva mai mare decât o șchioapă. De altfel, bună și miloasă. De mine îi este milă — mi-am dat seama — tare milă. Știe că în câțiva ani s-a zis cu mine. Îi e milă, adică, de tinerețile mele. Într-o zi, am intrat din întâmplare în sala de autopsie. Doctorița de care v-am vorbit tocmai se căznea să taie niște coaste cu un fel de foarfecă. Puțintică la trup cum este ea și cu putere puțină se căznea rău de tot. Mi s-a făcut milă de ea. „Ia lasă-mă pe mine, doamnă doctor", i-am zis. M-a lăsat și îndată am terminat treaba.

Când i-am povestit fratelui dumneavoastră, inginerului, nu-i venea să creadă. „Nu ți-a fost frică, Baciule, că la noapte ai să visezi mortul?", m-a întrebat el. „Nu, domnule inginer!", i-am răspuns. Auzi, să-mi fie frică de morți. Mie, de nimic nu mi-e frică. Nu mi-e frică decât de miliție. Puteți să râdeți de mine, cât veți voi. N-am omorât pe nimeni, n-am furat un capăt de ață. Și cu toate astea, atunci când un milițian se uită la mine nu mă simt bine deloc. Da, mi-e frică. Altfel credeți că aș fi venit să-l caut pe domnul inginer? Draci! De ce să-l deranjez de pomană. Dar fiindcă mi-e frică, m-am gândit că ar putea să mă sfătuiască. Păcat că-i plecat!

— Un sfat ți-aș putea da și eu, se oferi Ducu.

— Atunci să vă spun ce mi s-a întâmplat: Să tot fie cincisprezece zile? Da! Cam atâta. Eram într-o seară pe bulevard. Lume ca de obicei multă. Mai ales gagici. Şi eu n-aveam în buzunar decât cinci lei, fir-ar al dracului! La un moment dat, văd una... ce să vă spun? Să rămâi cu gura căscata. De rămas n-am rămas, dar de oprit locului m-am oprit să mă uit după ea. Şi numai ce aud pe unul lângă mine: „Babană, nu-i aşa?" „A-ntâia", i-am răspuns. Tipu' era mai în vârstă ca mine. Era, cred, trecut de treizeci de ani. Un bărbat frumos, simpatic. Nu ştiu cum s-a făcut, dar, din vorbă în vorbă, când am ajuns cam în dreptul Cişmigiului, ne şi împrietenisem. M-a invitat la o bere. Spunea că face el cinste. Am acceptat. Era al naibii de simpatic. Ce să mai lungesc vorba, ne-am despărţit abia după miezul nopţii, dându-ne întâlnire pe a doua zi. O săptămână ne-am văzut seară de seară şi de fiecare dată plătea el. Avea o mulţime de bani. Zicea că e inovator şi că tocmai primise un premiu pentru o inovaţie. Ba chiar mă şi împrumuta când îi ceream. Dacă aş face socoteala banilor pe care mi i-a dat, s-ar strânge cam la două mii de lei. Bani, nu glumă, nu-i aşa?

— Da, este o sumă, recunoscu Ducu.

— Într-o seară, mă anunţă că va trebui să plece în delegaţie la Reşiţa şi mi-a cerut să-i fac un serviciu cât va lipsi. Ei bine, ce serviciu credeţi că mi-a cerut? Să fiu de acord să primească pe numele meu un pachet cu nişte lucruri pe care urma să i le trimită fosta lui nevastă de care se despărţise. Nu voia să-i parvină coletul acasă în lipsă, fiindcă, mi-a explicat el, proprietarul i-ar fi reţinut lucrurile. „De ce?", l-am întrebat, fiindcă mi s-a părut lucru de mirare că el, care se juca nu alta cu banii, se zgârcise la o amărâtă de chirie. „Chiria — mi-a explicat,— o plătesc regulat. Dar ticălosul de proprietar nu e mulţumit cu chiria legală şi pretinde să-i mai dau ceva pe deasupra. Ştii, nu-i vorba de bani. E o chestie de principiu". Eu ce puteam să fac? Să-l refuz? Mă simţeam obligat faţă de el şi eram bucuros că mă pot revanşa făcându-i ia acolo un fleac de serviciu. Pe urmă, nici nu-mi trecea prin minte că la mijloc nu e lucru curat.

Dar să vedeţi ce s-a mai întâmplat. Acum vreo trei zile primesc o scrisoare de la el. Mă vestea că fosta lui nevastă, având drum prin Bucureşti, nu mai trimisese pachetul prin

poştă, ci îl adusese personal. Mă căutase acasă la adresa pe care el i-o dăduse şi fiindcă nu mă găsise şi nici pe maică-mea, ca să nu se întoarcă acasă cu lucrurile, depusese pachetul în Gara de Nord la ghişeul bagaje de mână. Mă ruga să scot eu pachetul şi să-l păstrez până când avea el să se reîntoarcă. De un colţ al scrisorii era lipită recipisa.

— Scuză-mă că te întrerup. Scrisoarea din ce oraş era expediată?

— Habar n-am! Nu mi-a venit în minte să mă uit. Probabil de la Reşiţa, fiindcă acolo îmi spusese că pleacă.

— O mai ai?, insistă Ducu.

— Nu!

— Dar ce ai făcut cu ea?

— I-am dat-o înapoi!

— Şi de ce?

— Păi mi-a cerut-o, când s-a întors din delegaţie.

— Şi cu pachetul cum a fost? L-ai ridicat?

— L-am ridicat. Dar nu era un pachet, ci un geamantănaş din piele neagră.

— L-ai deschis cumva?, se interesă Ducu.

— Da' de unde. De altfel, era încuiat. Am scos geamantanul alaltăieri, după-amiază. Ieri după-amiază, aud că sună cineva. Eram acasă singur. Deschid. În prag, o doamnă. Blondă şi cam trecută. Dar frumoasă. „Dumneata eşti Cornel Baciu?", mă întrebă ea. „Eu!" „Viu din partea lui Chivu". (Aşa se numeşte el, Chivu Boraş). „Da? Poftiţi în casă", am îmbiat-o. A intrat, dar n-a vrut să ia loc. „Sunt grăbită. M-a trimis Chivu să-mi dai geamantănaşul". Aveam vreun motiv să nu i-l dau? I l-am dat. L-a luat şi a plecat.

Azi-dimineaţă, în staţie la troleibuz, pe cine văd? Pe Chivu. Cred că mă aştepta. „Ei, mă întreabă el, ai scos geamantănaşul?" Când l-am auzit punându-mi întrebarea, am avut o primă bănuială. „L-am scos — i-am răspuns — şi l-am predat doamnei blonde pe care ai trimis-o după el". Ce să vă spun, în viaţa mea nu s-a uitat la mine cineva atât de urât. Zău că m-a cuprins teama. „Ţi-a spus că am trimis-o eu?", m-a întrebat. „Aşa mi-a spus!", i-am răspuns. „Idiotule!", mi-a strigat. Pe urmă, a făcut semn unui taxi care tocmai trecea, s-a urcat în el şi s-a dus.

— N-ai reţinut ce număr avea taxiul?

— Nu mi-a trecut prin minte.

— Păcat!

—O fi, nu zic nu! Dar eram prea necăjit ca să-mi vină în minte aşa ceva. Adică eram furios că mă făcuse idiot. Ca şi când aveam vreo vină. L-am înjurat în gând şi m-am urcat în troleibuz. Mai târziu, însă, la serviciu, tot gândindu-mă la întâmplarea cu geamantănaşul, am început să intru la griji. Mi-am zis: Dacă Chivu nu crede că am dat geamantănaşul şi mă reclamă la miliţie? Pe urmă, tot eu mi-am făcut curaj. Dacă m-ar fi bănuit că mi l-am oprit, nu m-ar fi făcut idiot. Dacă m-a făcut idiot, însemna că pur şi simplu mă lăsasem trombonit de doamna blondă. Până la urmă, tot gândindu-mă la treaba asta, prinse să mă doară capul. În loc să mă liniştesc, dimpotrivă, a început să mi se facă frică. Nu cumva geamantănaşul fusese furat şi eu picasem, naivul de mine, ca musca în lapte? V-am spus că nu mă tem de moarte, că de nimic nu mă tem decât numai de miliţie. Şi dacă mă temeam de miliţie când nu aveam niciun motiv să mă tem, închipuiţi-vă ce teamă îmi este de când cu blestematul acela de geamantănaş. De aceea am venit la domnul inginer. Să-mi dea un sfat. Am fost doar prieteni de suferinţă la sanatoriu. Dar, dacă el este plecat, spuneţi-mi dumneavoastră. Aş putea da de vreun bucluc, deşi n-am nicio vină?

— Nu cred!...

— Ziceaţi că aveţi un văr la miliţie...

— Am!...

— N-ar fi oare mai bine să mă duceţi la el ca să-i povestesc şi lui cum s-a întâmplat? Nu de alta, dar dacă iese vreun bucluc, să nu se spună că am ascuns.

— Ştiu eu? Am să-l întreb pe vărul meu şi dacă are să considere că trebuie să stea de vorbă cu dumneata, te duc la el.

— Aşa-i că nu pare să fie o treabă prea curată?

— S-ar putea să nu fie tocmai curată.

— Fir-ar a dracului! Dacă aş fi bănuit în ce încurcătură am să intru, nu mă mai duceam să scot geamantănaşul.

— Spune-mi, te rog, ai citit ce scria pe recipisă?

— Nu!

— Şi nu te-ai întrebat cum de ţi-a eliberat funcţionarul de la bagaje de mână, dumitale, un străin, geamantănaşul?

Baciu se plesni cu palma peste frunte.

— Acum înțeleg. Vreți să spuneți că pe recipisă era trecut numele meu?

— Exact! Ți-a cerut funcționarul buletinul?

— Mi l-a cerut.

— Păi vezi? Ți l-a cerut să verifice numele, dar și numărul buletinului.

— Vreți să spuneți că pe recipisă era trecut și numărul buletinului meu.

— Fără îndoială că era.

— Dar de unde naiba îl știa Chivu?

— Poate i-ai dat vreodată buletinul.

— Nu i l-am dat.

— Știi precis că niciodată nu l-a avut în mână?

Baciu se gândi.

— Ei, așa, în mână, l-a avut. Într-o seară, într-un local. Îmi căzuse din buzunar. El a observat. L-a ridicat de jos și mi l-a dat.

— Pesemne că atunci a reținut numărul. Sunt unii oameni care rețin cu ușurință numerele. Poate îți amintești când s-a întâmplat... să-ți pice din buzunar buletinul?

— Cred că în seara când m-a anunțat că pleacă. În delegație.

— Știi poate unde lucrează Chivu Boraș?

— Zicea că la Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor.

— Nu ți-a spus la ce direcție?

— Nu!

— Dar vreun număr de telefon ți-a dat?

— Nu!

— Atunci cum vă întâlneați?

— Păi totdeauna mă căuta el.

— Asta-i tot, nu-i așa?

— Tot, domnule Stamate. Sunteți poate și dumneavoastră inginer ca și fratele?

— Nu! Eu sunt... profesor de educație fizică.

— Atunci sigur că vă place și dumneavoastră fotbalul. Cu ce echipă țineți?

— Nu, fotbalul nu-mi place. Nu-mi place decât jocul de popice.

— Popice!... Ce, ăsta-i sport?!

— Uite ce este, căută Ducu să pună capăt discuției, care pentru el nu mai prezenta interes. Sunt tare obosit și aș vrea să mă odihnesc puțin. Îți promit că după aceea mă duc să-l văd pe vărul meu. Și dacă el va considera necesar, am să te duc la el. Cred că în ceea ce te privește nu ai motive să te neliniștești. Uite, îți dau un număr de telefon. Dacă se întâmplă cumva să te caute Chivu — deși eu nu cred — anunță la numărul acesta, indiferent de oră.

CAPITOLUL III

Pentru a treia oară consecutiv viziona filmul care consemna drumul parcurs de Lucian Fuiorescu de acasă de la el şi până la grădina zoologică de la Băneasa. Bogdan se mirase că, în loc să caute să dea de urma Aspasiei, nu se îndura să părăsească pista Lucian Fuiorescu. După părerea lui, pista aceasta nu avea vreo legătură cu cealaltă: Aspasia — Chivu Boraş. Erau, pretindea el, două, dacă nu chiar trei piste paralele. De unde, la început, susţinuse că Lucian Fuiorescu şi Aspasia erau complici, acum căzuse în extrema cealaltă.

În ceea ce îl privea, Ducu — fără a fi foarte convins că va izbuti — înainte de a abandona pista Lucian Fuiorescu — mai bine zis înainte de a o preda lui Bogdan — voia să încerce, pentru ultima dată, să găsească explicaţia deselor vizite ale lui Fuiorescu la grădina zoologică. Itinerarul parcurs de acesta fusese filmat şi vizionat de mai multe ori de întreaga echipă operativă. Că Lucian Fuiorescu nu se ducea doar să se amuze, era clar. Dar ce anume căuta acolo nu mai era de fel clar. Presupuneri se puteau face destule. Dar nu de presupuneri avea nevoie, ci de certitudini.

Când şi cea de-a treia vizionare luă sfârşit, tocmai când se pregătea să părăsească sala de proiecţie, deodată avu intuiţia deficienţei filmului. Lacuna de bază a filmului consta în faptul că nu reda decât printr-un singur cadru timpul pe care Fuiorescu şi-l petrecea în faţa cuştilor maimuţelor.

Ducu îşi puse atunci următoarea întrebare: „Dacă până ajunge la maimuţe Fuiorescu nu comunică absolut cu nimeni, nu cumva tocmai acolo când, chipurile, se amuză copios, de-a valma cu copiii, izbuteşte, pe o cale sau alta, să stabilească vreo legătură?"

Fără să fie foarte sigur că ar putea avea ceva sorţi de reuşită, ceru operatorilor să completeze filmul cu ceea ce lipsea. N-a fost o treabă prea uşoară, fiindcă totul a trebuit să fie făcut într-un mod cât mai discret, dar, până la urmă, izbutiră să se achite conştiincios de sarcina primită.

Două zile mai târziu, Ducu şi Bogdan vizionau din nou filmul, acum completat. Şi iată că, de data aceasta, pelicula le dezvălui un Fuiorescu într-o altă ipostază. La un moment dat, când lângă el nu rămăseseră decât vreo câţiva copii, Fuiorescu începu să vorbească. Vorbea parcă maimuţelor. Curios însă, copiii nu-i dădeau nicio atenţie. Niciunul dintre puşti nu-l învrednicea măcar cu o privire. Oricât interes prezentau maimuţele pentru ţâncii aceia, era totuşi de mirare că nu-i interesa absolut deloc cele ce spunea omul mare de lângă ei.

— Nu ţi se pare curios *cum* vorbeşte?, îi atrase atenţia Ducu lui Bogdan.

— Ba bine că nu. Ştii ce, Ducule? Parcă n-ar vorbi cu adevărat, ci numai ar mima cuvintele.

Observaţia lui Bogdan fu pentru Ducu ca o revelaţie.

— Nepoate, îmi scot pălăria!

— De ce, unchiule?

— Ai să înţelegi îndată. Haide să vedem şi noi maimuţele.

S-au urcat într-o maşină, care i-a dus la grădina zoologică. Au căutat locul de unde Fuiorescu obişnuia să privească maimuţele. Drept în faţa lor — clădirea care adăpostea iarna animalele. În afară de deschiderea propriu-zisă, pe unde puteau intra şi ieşi maimuţele, mai exista încă una, mai mică, un fel de ferestruică.

S-au uitat unul la altul, pe urmă, pe deplin edificaţi, s-au dus să-l caute pe directorul grădinii zoologice.

— Cu ce vă pot fi de folos?, îi întrebă după ce ofiţerii îşi declinară calitatea.

— Vrem să ne spuneţi cine îngrijeşte de maimuţe.

— Să vedeţi, nu avem îngrijitori chiar atât de specializaţi.

— Îi cunoaşteţi, personal, pe toţi?

— Bineînţeles.

— Este vreunul care are o anumită particularitate?

— Vreţi, poate, să spuneţi infirmitate?

— Da, infirmitate.

— În cazul acesta trebuie să vă aduc la cunoştinţă că avem un rândaş surdomut.

— De când lucrează la dumneavoastră?

— De aproape un an.

— Cum se numeşte?

— Marcel Koruz.

— Cum am putea face să-l vedem şi noi?

— Păi să trimit pe cineva după el!

— Nu trebuie să ştie că ne interesăm de el. Spuneţi-ne unde lucrează şi îl găsim noi.

— Cunoaşteţi pavilionul reptilelor?

— Desigur.

— Atunci îl găsiţi sigur acolo.

— Vă mulţumim, şi vă rugăm să consideraţi discuţia absolut confidenţială.

— Nicio grijă.

Pe Marcel Koruz l-au găsit într-adevăr la pavilionul reptilelor. Stătea pe un scaun, într-un colţ, şi supraveghea să nu treacă vreun copil de partea cealaltă a balustradei. Cu mâinile încrucişate peste pântec, privea indiferent, somnolent mulţimea vizitatorilor.

— Ducule, tu ştii cine-i jupân Koruz ăsta?, întrebă Bogdan.

— Nu, băiete! Am mai avut cândva de a face cu el?

— Bătrâne, e Iepurele!

— Iepurele!

— Iepurele, bătrâne, Iepurele! Am răscolit tot oraşul să-i dăm de urmă, şi dumnealui ia uite ce liniştit este. Nici nu-i pasă că bietul de Picioruş nici nu doarme, nici nu mai mănâncă de supărare că l-a scăpat. Ia contemplă, unchiule, ce mai mutră de bandit. Mare minune dacă ticălosul ăsta nu are până acum câteva vieţi pe conştiinţă.

— Ingenioasă idee la Fuiorescu. Să te foloseşti de un surdomut, care poate recepţiona o informaţie de spionaj, în afara

sferei perceptibilității auzului, numai după mișcarea buzelor, nu-i rău. Prevăd că ticălosul ăsta are să ne dea de furcă.

— Școală înaltă, Ducule. Școala *oberspionului* Canaris[1].

— Ei, nu ne speriem noi de atâta.

— Ce să ne speriem! Suntem bătrâni în meserie? Suntem!

— Mă rog, se cheamă că oleacă suntem, acceptă Ducu. Marcel Koruz e un fir care ne poate duce foarte departe.

— Ce mai, bătrâne! Ți-a venit o idee la țanc.

— Ideea mi-ai sugerat-o tu, când ai spus că ticălosul de Fuiorescu parcă nu ar vorbi, ci numai ar mima cuvintele.

— Crezi că mutu' de la Manutanță a apucat să transmită mai departe ceea ce a *recepționat* de la Fuiorescu?, întrebă Bogdan după câtva timp.

— N-ar fi exclus. Au trecut doar douăzeci și patru de ore.

— Mă întreb, Ducule, ce fel de verigi sunt în lanț ăștia doi, și cât de lung e lanțul. Din cele ce știm noi, Fuiorescu se duce la grădina zoologică o dată pe săptămână. Asta înseamnă că o dată pe săptămână cel puțin primește și transmite prin Koruz informații sau ordine. De la cine le primește? Nu cumva Fuiorescu e șeful, *rezidentul,* cum denumesc pe acela care conduce o rețea?

— N-aș crede, Bogdane. Faptul că noi n-am putut descoperi de la cine primește ordine și pe ce cale, asta poate să însemne că până acum nu ne-am priceput să *vedem* cum trebuie. De altfel, ceva tot a descoperit. Gândește-te la întâlnirea Fuiorescu — Iepurele sau Koruz din cofetărie.

— Ascultă, bătrâne. Acum când știm pe ce cale stabilesc legătura între ei, cum îți explici întâlnirea din cofetărie?

— Vrei să spui că de vreme ce au acest sistem ingenios de comunicare, aici, în grădina zoologică, de ce a mai fost nevoie să se întâlnească și în cofetărie?

— Da, asta am înțeles.

— Explicații pot fi mai multe. De pildă, e posibil că aveau să-și comunice ceva foarte urgent. Dar cea mai probabilă explicație pare aceasta: Aici, ei pot comunica numai de la distanță. Când au însă să paseze ceva materiale, stabilesc

1 Wilhelm Canaris, șeful Abwehrului — serviciul secret militar al Wehrmachtului, care dispunea de mii de spioni și ale căror fire se întindeau în toată lumea — a fost primul care, după toate probabilitățile, s-a gândit să recruteze ca agenți surdomuți.

altfel de legătură. Dovadă că şi atunci în cofetărie Koruz i-a pasat lui Fuiorescu timbrul acela.

Trecu o săptămână. În tot acest timp, Fuiorescu nu mai călcă prin grădina zoologică. În ce-l priveşte pe Marcel Koruz, acesta îşi vedea liniştit de treaba lui. De la slujbă venea acasă, de acasă se ducea direct la slujbă. Nu se întâlnea cu nimeni, nimeni nu venea să-l caute.

Între timp, fuseseră obţinute unele date în legătură cu el. Avea patruzeci şi cinci de ani şi până a ajunge rândaş la grădina zoologică încercase multe meserii. Fusese, de mult, zugrav, tocilar ambulant, grăjdar la Circul de stat şi vânduse covoare furate în talcioc. Pentru treaba asta primise câţiva ani de închisoare. Abia după aceea s-a angajat rândaş la grădina zoologică.

Locuia în Bucureştii Noi într-o casă frumuşică, proprietatea nevesti-sii. I-o lăsase prin testament o moaşă, pentru că o îngrijise până la moarte. Nevasta lui Koruz era şi ea surdomută. Deoarece nu aveau copii, casa lor era cea mai liniştită din întreg cartierul. Nevasta lui Koruz nu avea o meserie. Era angajată trei zile pe săptămână la o familie în care ambii soţi erau la serviciu.

Cu câştigul ei, cu salariul lui, plus ce-i mai pica în timpul liber, ba îndreptând un gard la vreun vecin, ba meşterind vreun coteţ sau vreo cocină pentru porci, cum nu aveau copii, se descurcau, după spusele vecinilor, destul de bine. Duminica, cei doi soţi se duceau la cinematograf, mai ales iarna, iar vara, plecau de cu noapte, cu rucsacii în spate, în vreo excursie prin împrejurimi. Nu supărau pe nimeni şi fiindcă vecinele, la nevoie, puteau împrumuta ba un pahar de untdelemn, ba de făină sau un ciur de mălai, iar bărbaţii un pol de parale până la salariu, soţii Koruz se bucurau de simpatia întregii străzi. Cât priveşte faptul că fusese închis, purtarea lui corectă în mahala izbutise să înlăture suspiciunile şi să câştige încrederea vecinilor.

Cu toate acestea, existau pe strada Doagei — aşa se numea strada pe care locuia Marcel Koruz — câţiva care nu aveau o părere chiar atât de bună despre perechea Koruz. Ceea ce îi făcea pe scepticii aceştia să nu creadă, de pildă, în

transformarea morală a lui Koruz, era faptul că, după părerea lor, *muţii* cheltuiau mai mult decât câştigau.

De fapt, afirmaţia era lipsită de temei, cu toate că neîncrederea lor era pe deplin justificată. În realitate, familia Koruz nu cheltuia mai mult decât modestul lor venit (salariile plus micile câştiguri pe care le realiza lucrând tâmplărie pentru mahala). Scepticii credeau însă contrariul, numai datorită faptului că *muţii,* de două sau de trei ori pe lună, totdeauna într-o zi de lucru — şi tocmai aceasta trezea mirare şi stârnea chiar invidie — obişnuiau să se ducă la local.

Ca să ajungă în bulevard, trebuiau să parcurgă aproape toată strada Doagei — o stradă destul de lungă. Braţ la braţ, îmbrăcaţi cu hainele de duminică, ea mică, subţirică, plăcută la vedere, el masiv şi bondoc, dizgraţios, mai ales din cauza căutăturii aspre a ochilor bulbucaţi. Salutau ei primii pe toţi pe care îi întâlneau. Ea, printr-o înclinare a capului aproape graţioasă, el, scoţându-şi pălăria cu un gest larg, emfatic.

— Plecau totdeauna pe jos. Nu luau nici tramvaiul, nici troleibuzul. Până la gară este o distanţă bună, dar se părea că lor le plăcea tare mult să meargă pe jos. Când ajungeau în piaţa gării, intrau în primul bufet şi se aşezau la o masă, faţă în faţă. Koruz comanda prin semne o sticlă de vin. După ce ospătarul le umplea paharele, soţii le duceau la gură, le deşertau în acelaşi timp şi tot în acelaşi timp le puneau pe masă, fără ca măcar să se privească. După aceea, ea se punea să contemple fundul paharului gol, iar el, clipind, contrar obiceiului, des, nefiresc de des, să fixeze peretele din faţa lui, parcă spre a descifra nu ştiu ce inscripţie nevăzută. Treceau aşa câteva minute. Pe urmă, Koruz tresărea deodată şi se grăbea să umple paharele. Ritualul se desfăşura ca şi mai înainte, după care femeia iarăşi începea să contemple fundul paharului ei, iar Koruz, inscripţia nevăzută de pe perete.

Când sticla se golea, se ridicau, Koruz lăsa banii pe masă şi părăseau localul. Afară, ea se agăţa iarăşi de braţul lui şi plecau mai departe, până dădeau de un alt bufet sau restaurant. Intrau, beau o nouă sticlă de vin şi iarăşi îşi vedeau de drum.

Târziu, după miezul nopții, se întorceau acasă, tot pe jos, mai ales acum ea străduindu-se, fără să izbutească, să-și potrivească pașii după ai lui.

După o săptămână, Fuiorescu iarăși se duse să privească maimuțele și, bineînțeles, să comunice cu Koruz.

...În seara aceleiași zile, ciudata pereche, gătită cu hainele de duminică, plecă din nou să colinde cârciumile.

În primul local în care intrară, nu se întâmplă nimic deosebit. Nici într-al doilea. Al treilea în care făcură haltă era un bufet de mâna a treia. Clientelă pestriță. Unii aveau chiar mutre dubioase. Fum, să-l tai cu cuțitul și o gălăgie de nu te puteai înțelege decât numai dacă vorbeai foarte tare.

La un moment dat, intră în local un individ care, după aparență, părea a fi beat. Era congestionat la față și nu prea stăpân pe picioarele sale. După toate probabilitățile, un client obișnuit, fiindcă dând binețe barmanului și ospătarilor le spunea la fiecare pe nume.

Făcându-și loc printre mese, ca din întâmplare, bețivul se opri la una dintre mesele din imediata apropiere a aceleia unde stăteau Koruz și nevastă-sa. În stânga, nu prea departe, găsise un loc Ducu, iar Bogdan, intenționat, tocmai lângă ușă.

Masa în dreptul căreia se oprise bețivanul era ocupată de trei indivizi care, după strălucirea ochilor și roșeața din pometii obrajilor, se cunoștea că nu erau la prima lor sticlă de vin. Bețivanul se adresă unuia dintre ei:

— Domnule, dumneata crezi că eu sunt tatăl lui d'Artagnan?

— Cum se poate, nene, să nu te cred? Dacă o spui că ești, ești.

Și râseră toți trei.

— Vasăzică nu mă crezi!, se supără bețivul.

— Cum să nu te cred? Ba te cred!...

— Crezi, domnule? Într-adevăr, mă crezi?

— Ți-am spus doar! Ce mai atâta discuție.

— Atunci află, dom'le, că te-am păcălit.

— Nu-i nimic. Să fii dumneata sănătos!

— Ba nu te-am păcălit. Eu sunt tatăl lui d'Artagnan. Să mor eu dacă te mint cu o iotă. Mă crezi?

— Dacă te juri, cum să nu te cred. Mai bine bea un pahar și cu noi. Hai noroc pe chestia asta.

— Pe cuvânt de onoare că mă crezi?

— Desigur!

— Nu aşa! Zi: Pe cuvânt de onoare că eşti tatăl lui d'Artagnan. Zici?

— Pe cuvânt de onoare că eşti tatăl lui d'Artagnan. Acum eşti mulţumit?

— Fugi, mă, că nu mă crezi, deşi ţi-ai dat cuvântul. Mai mare ruşinea, că n-ai cuvânt! Da, da, n-ai cuvânt. Dar eu am să-ţi dovedesc că, într-adevăr, sunt tatăl lui d'Artagnan.

Şi cumpănindu-se greu pe picioare, vârî mâna în buzunarul de la spate. Scoase de acolo un buletin de identitate soios pe care începu să-l răsfoiască.

— Ia citeşte 'mneata ce scrie aici!... Scrie sau nu? Şi începu să silabisească: D... a... r... t... a... g... n... a... n? Scrie! Şi mai scrie: fiu, născut la 4 septembrie anul 1956? Scrie!... Ei, acum mă crezi?

Buletinul de identitate trecu, din mână în mână, pe la toţi trei.

— Scrie! Eşti extraordinar, domnule!

Ducu trase cu coada ochiului. Într-adevăr, chefliul nu mintise. Numele celebrului personaj al lui Dumas era scris pe buletin aşa: DARTAGNAN.

— Atunci să bem pentru d'Artagnan. Noroc şi să-ţi trăiască băiatul!

Individul dădu peste cap paharul, după care râse cu mare poftă:

— Aşa că v-am făcut pe toţi marţ?

— Ne-ai făcut! Dar cum de ţi-a dat prin minte să-i dai copilului un astfel de nume?

— Am văzut filmul la cinema. Mi-a plăcut tipul. Aşa un bărbat mai zic şi eu. Dar, ia staţi!... Dacă am să vă spun că sunt rudă cu „Lagardier" aveţi să mă credeţi?

— Acum, gata!... Credem orice.

— Şi dacă vă mai spun că sunt rudă şi cu Cartuş?[1]

— Dar câţi copii ai, nene?

— Nu, ăştia nu-mi sunt fii. Ăştia îmi sunt fini. Şi dacă le-am fost naş, le-am dat numele care mi-au plăcut. Că eu, dom'le, mă-nnebunesc după filme. Dacă văd unul *pă* cinste, şi-mi place ăl de joacă rolul principal, gata: cum naşte o femeie

1 Se referă la filmul de aventuri intitulat *Cartouche*.

în mahala, mă ofer să-i fiu naş şi pac! pun numele tipului din film care mi-a plăcut. Ce, nu fac bine? Spune şi dumneata, care de la început asculţi şi nu zici nici pâs. Întrebarea era adresată lui Koruz. Şi după ce o formulă, chefliul veni să se proţăpească în faţa acestuia, clătinându-se pe picioare.

— Sau te pomeneşti că nu-ţi place de mine?, adăugă el, gata de gâlceavă.

Koruz duse degetul la gură şi la urechi ca să-l facă să înţeleagă că nici nu aude şi nici nu poate vorbi.

— Cum, bre, este şi surd şi mut?, întrebă beţivul, ducând, la rândul său, degetul la gură şi la ureche.

Koruz dădu din cap.

Chefliul se întoarse către cei cu care stătuse de vorbă până mai adineauri.

— Săracu'! Şi surd, şi mut. Apoi către nevasta lui Koruz: Şi matale te înţelegi greu cu el?

La rândul ei, îl făcu să înţeleagă că şi ea e surdomută.

— Uite-te, dom'le, ce întâmplare!... Amândoi surdomuţi. Or fi soţi? Sunteţi soţi?, întrebă, şi cu mâna închipui în jurul capului o cunună.

Koruz înţelese întrebarea şi confirmă, dând din cap.

— Ei, ce să faci, mutule şi muto!... Aşa-i viaţa: parşivă, cristelniţa ei de viaţă! Dar ăsta nu-i un motiv să nu ciocnim împreună un pahar de vin.

Koruz şi nevastă-sa care se uitaseră la el nedumeriţi, fiindcă nu înţelegeau ce spune, înţeleseră abia când chefliul reveni de la masa vecină cu paharul plin.

— Hai noroc, mutule şi muto!

„Muţii" ciocniră, pe rând, paharele cu tatăl lui d'Artagnan, zâmbind cu acel zâmbet de îngăduitoare bunăvoinţă, cu care în mod obişnuit sunt acceptate într-o cârciumă fanteziile unui beţiv. Punând paharul pe masă, chefliul începu să-şi pipăie buzunarele şi până la urmă scoase un pachet de „Carpaţi". Dar în pachet nu mai era nicio ţigară. Dezamăgit, îl mototoli şi îl azvârli pe jos. Atunci, Koruz începu să caute el pachetul său de ţigări.

În pachet era doar o singură ţigară, pe care, generos, i-o oferi. Acesta însă refuză s-o primească.

— Cum, mutule, să-ţi iau ultima ţigară? Nu se există.

Koruz însă insistă prin gesturi şi până la urmă tatăl lui d'Artagnan acceptă.

— Mersi, mutule! Eşti un tip pe cinste şi îmi pare rău că nu putem sta la o parolă cu un pahar plin dinainte.

Ducând două degete la tâmplă în semn de mulţumire, reveni la masa unde, între timp, cei trei goliseră sticla de vin. Unul îi oferi bricheta ca să-şi aprindă ţigara, dar chefliul refuză.

— Lasă, domnule, că am şi eu.

Şi începu să-şi pipăie buzunarele.

— Eu — începu tot el — sunt pâine caldă. Sunt?

— Eşti, nene!

— Dacă n-aş fi, nu vă luam eu acum banii? Vă luam. Dacă vă spuneam: Punem, domnule, rămăşag pe un pol, că sunt tatăl lui d'Artagnan, nu vă prindeaţi? Vă prindeaţi. Cum v-ar fi trecut prin minte că eu, Nae — că Nae mă cheamă — am un băiat pe care l-am botezat d'Artagnan? Vă umflam, domnule, polidorii cât ai zice peşte. Da' nu se făcea. Oameni suntem, obraz avem.

Între timp, renunţaseră să mai caute bricheta şi, din pură distracţie parcă, vârâse în buzunarul de la piept ţigara oferită de Koruz. Curând după aceea, plecă.

Ducu şi Bogdan, la rândul lor, făcură la fel. În stradă îi aştepta maşina. Se urcară şi cerură şoferului să-l urmărească de departe pe beţivan. Acesta merse, cumpănindu-se numai până la colţul străzii.

Mai departe mersul lui redeveni normal, la fel cu al unui om care n-a pus în gură un strop de vin.

— Vezi cum l-a trezit aerul răcoros al nopţii?, glumi Bogdan.

— Bine că s-a întâmplat aşa, i-o întoarse Ducu. Săracu', dacă nu-şi revenea, putea să cadă şi să-şi spargă capul sau să-l calce vreo maşină.

Ca să ajungă acasă, beţivanul schimbă două tramvaie. Stătea pe Făinari. După ce l-au văzut intrând, şi după ce au luat toate măsurile de supraveghere a casei, Ducu ceru şoferului să-i ducă acasă. Înainte de a se despărţi, Bogdan întrebă:

— Oare ce-o fi conţinând comunicarea din ţigara oferită de Koruz?

— Probabil vom afla mâine.

*
* *

A doua zi dimineaţă, Nae Voicu — acesta era numele lui — plecă de acasă când abia începuse să se lumineze. Se urcă în tramvaiul 17 şi coborî la o staţie dincolo de cimitirul Şerban Vodă. De acolo, mai merse pe jos numai zece minute, până la o autobază. Curând după aceea, patru autocamioane părăsiră autobaza! La volanul unuia se afla şi Nae Voicu. Toate cele patru camioane aveau remorcă şi toate patru se îndreptară spre antrepozite. Acolo încărcară nişte lăzi cu maşini pentru o întreprindere textilă, după care, în aceeaşi ordine în care veniseră — camionul lui Voicu, ultimul — plecară.

La vreun sfert de oră după ce camioanele ieşiseră pe poarta antrepozitelor, Voicu avu o pană de motor. Pana dură doar până când celelalte trei camioane se pierdură în depărtare. Atunci, Voicu se urcă din nou la volan, numai că în loc să continue ruta urmată de celelalte maşini, o coti la dreapta şi, ocolind pe mai multe străzi, ieşi în plin câmp, la marginea oraşului. Acolo aştepta un alt camion, dar fără remorcă, condus de Marcel Koruz, în care se afla o ladă de mărimea şi forma aceleia din remorca lui Voicu. După ce schimbară câteva cuvinte între ei, cei doi şoferi manevrară în aşa fel ca maşinile lor să se apropie spate în spate. După aceea, transbordarea fu făcută într-un timp-record. Lada din remorca lui Voicu ajunse în camionul lui Koruz, iar aceea din camionul acestuia în remorca lui Voicu. Pe urmă, cele două maşini porniră, fiecare în altă direcţie.

Voicu ajunse la întreprindere cu o întârziere de jumătate de oră. Pretextă că avusese o pană.

Ducu şi Bogdan îşi împărţiseră sarcinile. Ducu urmări camionul lui Voicu, iar Bogdan pe celălalt. Curând după ce maşina porni, Bogdan îşi dădu seama că Marcel Koruz nu prea era stăpân pe volan. Trecea pe la intersecţii fără să încetinească, ignorând cele mai elementare reguli de circulaţie. Norocul lui era că evita străzile principale, preferându-le pe cele lăturalnice, unde la intersecţii nu erau miliţieni. O dată, era gata,

gata să calce un copil, iar a doua oară, luând virajul prea scurt, puțin a lipsit să intre într-un stâlp de telegraf.

Dar până la urmă tot o păți. La o încrucișare, în loc să dea întâietate vehiculului care venea din dreapta voi să i-o ia el înainte și, neputând frâna, atunci când și-a dat seama de pericol, a intrat cu viteză în aripa celuilalt camion.

Șoferii coborâră. Vina era, evident, a lui Koruz. Șoferul de pe celălalt camion începu să-l învinuiască. Koruz tăcea. Se căută prin buzunare, până găsi o monedă de douăzeci și cinci de bani. Arătă cu moneda în direcția unui bufet care avea telefon.

— Vrei să-l anunți pe șeful garajului? Anunță-l, poftim! acceptă celălalt șofer, dezarmat de atitudinea lui Koruz. Îl credea atât de afectat din pricina accidentului, încât nici să vorbească nu mai era în stare. Și întrucât nu avea motiv să se teamă de consecințe, dintr-un fel de solidaritate profesională, acum își compătimea colegul, care, cel puțin, un talon, sigur, avea să piardă.

— Ce să-i faci! Ceasul rău. Dar și el prea mergea cu capul între urechi.

— O fi beat, își dădu cu părerea un gură-cască.

— Nu cred. Dacă ar fi abțiguit, ar arăta altfel.

Bogdan așteptă să vadă cum va ieși din încurcătură Koruz. De altfel, se întâmplă exact ceea ce prevăzu. Bufetul fiind pe colț, avea două intrări. Koruz intră pe o ușă, ieși pe cealaltă și se făcu nevăzut. După vreo zece minute, veniră și cei de la circulație. Procesul-verbal care constata vina celui dispărut fu încheiat, dar nu putu fi semnat decât numai de păgubaș. De altfel, nici în cabină nu fură găsite actele mașinii.

O oră mai târziu, Ducu dăduse dispoziții să fie deschise cele două lăzi. Lada pe care Koruz o primise de la Voicu conținea niște piese pentru o mașină, în cealaltă, aceea pe care Voicu o schimbase, fură găsiți doar bolovani.

Ducu, deși nu avea obiceiul acesta, se scărpină în cap.

„Asta le întrece pe toate!", își vorbi furios și dezamăgit totodată.

CAPITOLUL IV

Colonelul Joldiş îi chemase la raport pentru orele opt seara. Acum era abia şapte şi, în biroul lor, Ducu şi Bogdan discutau despre cele întâmplate.

— Crezi că trebuie să-l includem în reţea şi pe Nae Voicu?, întrebă Bogdan.

— După toate probabilităţile, nu.

—Mda! Mă gândesc şi eu că nu prea avem motive să credem că face şi el parte din reţea. Totuşi, deoarece transportul a eşuat, n-ar fi exclus ca ei, spre a se pune la adăpost de vreo surpriză, să-i facă de petrecanie.

— Nu cred că au motiv să-l suprime pe Voicu. Şi iată de ce. În primul rând, fiindcă pare puţin probabil ca el să ştie cui anume era destinată lada scoasă din antrepozite. În al doilea, riscul în ceea ce-l priveşte pe Voicu nu s-a mărit şi nici nu s-a micşorat din cauza accidentului. Ia să analizăm puţin situaţia: Faptul că ghinionistul de Koruz a suferit un accident a împiedicat în vreun fel ca Voicu să se achite de sarcina primită? De fel. El a *rămas* în pană când a fost necesar, a schimbat lăzile, aşa cum fusese prevăzut, şi a adus în incinta întreprinderii textile exact lada pe care trebuia s-o aducă. Adică o ladă plină cu pietre. Delegatul întreprinderii a asistat la încărcarea lăzilor la antrepozite şi aş vrea să văd şi eu pe acela de la „Textila" căruia i-ar da prin minte să-l bănuiască pe tatăl lui d'Artagnan că a substituit pe drum o ladă. Că într-una s-au găsit pietre, vinovată de asta nu putea

fi decât întreprinderea producătoare. Să fim sinceri. Dacă nu am fi ştiut ceea ce ştim despre Voicu, ne-ar fi dat prin minte să-l bănuim de substituire?

— Mie unuia, nu.

— Păi vezi! În schimb, situaţia se prezintă puţin altfel, dacă ne gândim la celălalt şofer.

— La Koruz?

— Ei, la Koruz. La şoferul de la care a împrumutat Koruz camionul pe care l-a condus. Fiindcă fără îndoială l-a „împrumutat" de la cineva, pentru un anumit timp. Probabil, pentru atât timp cât ar fi fost necesar ca lada să ajungă la destinaţie. Dar întrucât Koruz nu a putut restitui camionul, este de presupus că şoferul care are în primire camionul la ora actuală a şi intrat în panică.

— Şi dacă a intrat în panică, ce crezi că se va întâmpla?

— Exact, nu ştiu. Dacă află de accident, ca o primă reacţie, va căuta să se dea la fund.

— O măsură de precauţie inutilă, cu toate că numărul de circulaţie e fals.

— Evident! Dar ştii cum se întâmplă în asemenea cazuri. Când unii ca de-alde ăsta intră în panică, devin ca struţii: îşi vâră capul în nisip.

— Picioruş îl caută.

— Şi îl va găsi. Dar n-ar fi exclus ca, după o primă reacţie de struţism, să dea singur semne de viaţă.

Telefonul sună. Ducu ridică receptorul.

— Raportează locotenentul-major Dorobanţu.

— Ce s-a întâmplat, Dorobanţule?

— Nae Voicu s-a prezentat de bunăvoie la Miliţie. Zice că are de făcut o comunicare.

— Acum, unde-i?

— Acolo, în Calea Victoriei.

— Bine. În zece minute va fi acolo căpitanul Tudoraşcu.

Puse receptorul în furcă, pe urmă, după ce îl înştiinţă pe Bogdan cu cele ce aflase de la Oprişan, îl trimise la Miliţia Capitalei.

Bogdan era aşteptat.

— Ce comunicare ai de făcut, Voicule?

— Adică, vreau să dau o declarație...

— Te ascultăm.

— Domnule căpitan, am făcut o prostie. Dar așa e omul. Se lăcomește la un pol de parale. Și când își dă seama, atunci e prea târziu. În ceea ce mă privește dacă vin să spun că am făcut o prostie, poate că nu e prea târziu. Sau poate că da?

— Ca să-ți răspund, ar trebui să știu despre ce prostie e vorba. Așa că nu mai pierde vremea și spune ce ai pe suflet.

— Păi să vedeți. Eu nu sunt om rău. Am căsuța mea. O nevastă gospodină, un băiat, pe d'Artagnan. Că așa l-am botezat. Leafa o dau toată nevestei. Câteodată mă mai încearcă păcatul. Adică mă scap la băutură. Dar numai câteodată, la vreo trei-patru luni. Acum vreo patru zile, iarăși m-a apucat. Atunci l-am cunoscut pe mut, într-o bodegă pe Dorobanți.

Și Voicu povesti cum „mutu", adică Marcel Koruz, după ce îi dădu să bea vreo trei zile, îi propuse ca, în schimbul sumei de cinci mii de lei, să participe la substituirea lăzilor. Ispitit de sumă, a acceptat, conștient fiind că face un lucru nepermis de lege. Dar motivă — încercând să-și ușureze întrucâtva vina — că nu și-a dat seama de gravitatea faptei sale decât atunci când a aflat că lada conținea pietre. Și atunci a venit la Miliție să mărturisească totul. Încheie cerând, spășit, clemența.

— Poate ai aflat ce s-a întâmplat cu celălalt camion?, întrebă Bogdan.

— Am aflat!, recunoscu Voicu, nu fără o oarecare ezitare.

— Ia spune drept! Nu-i așa că abia când ai aflat ce i s-a întâmplat celuilalt camion te-ai hotărât să vii aici la noi? Ce ți-ai zis? Cu ăștia de la Miliție nu-i de glumă. Dacă au intrat pe fir și merg pe el, ajung până la urmă și la mine. Ia mai bine să mă duc eu singur și să spun tot. Așa ai gândit, nu?

— M-am gândit și la asta. Dar mai târziu, după ce mă hotărâsem să vin încoace.

— Bine... Bine... Dar cu mutu' cum te-ai înțeles?

— Mutește! Că eu vorbesc mutește, întocmai ca un mut. Am fost opt ani șofer la o școală de surdomuți și le-am deprins... graiul.

La orele opt fix, Ducu și Bogdan erau introduși în cabinetul colonelului Joldiș.

În paginile ce urmează nu va fi redată prima parte a întrevederii. Ducu şi Bogdan raportară fiecare ceea ce îl privea pe el, pe urmă colonelul, evitând să tragă vreo concluzie, le puse dinainte o hârtie umplută pe ambele părţi cu un scris mărunt, nervos şi greu de descifrat.

— Citeşte tare, Mănăilă!, îi ordonă.

Dar tocmai în clipa aceea sună telefonul. Colonelul ridică receptorul. Ceea ce i se raporta părea a fi deosebit de important, fiindcă între sprâncenele lui stufoase se ivi bine cunoscuta cută.

Ordinul pe care îl dădu după aceea fu categoric, concis.

— Nu! Deocamdată, nu! Băgaţi de seamă să nu-l pierdeţi din vedere. Când termini, vino şi raportează.

Puse receptorul în furcă, apoi, cu o voce care nu trăda deloc satisfacţia, îi informă şi pe ei:

— Picioruş a dat de urma şoferului care i-a împrumutat camionul lui Koruz.

Bogdan aproape sări de pe scaun:

— L-a arestat?

— Din ordinul meu, nu! E mult mai bine ca el să se creadă în siguranţă. Nu eşti de părere, căpitane?

— Desigur.

— Până vine Picioruş, citeşte, Mănăilă, scrisoarea!

Ducu începu lectura, poticnindu-se destul de des, fiindcă scrisul era mărunt şi neciteţ:

Stimaţi domni de la Securitate,

După datele din buletinul de identitate, mă numesc Florea Bombonică, de profesiune profesor, în prezent, pensionar. De şase ani sunt ţintuit în pat de paralizie şi de aproape un an o boală care nu iartă mi s-a cuibărit în viscere. Sunt un om al morţii, în chip iremediabil. E chiar de mirare că mai trăiesc. Se miră până şi medicul care mă îngrijeşte. Ieri, în sfârşit, l-am auzit spunând unei copile că mai mult de două, trei zile n-am să mai trăiesc. Moartea nu mă înspăimântă. Dimpotrivă, o aştept şi mă rog ei — cum mă rugam, când eram copil, lui Dumnezeu — să se milostivească de mine, să-mi ia mai repede sufletul, ca să scap de dureri. De îngrozitoarele, înspăimântătoarele şi de neîndurat dureri. Acuma, când scriu, boala îmi ciopârţeşte viscerele cu briciul, centimetru cu centimetru, mă

înţeapă cu miliarde de ace în fiecare moleculă, mi le pârjoleşte într-un foc uriaş.

...Şi eu scriu. Scriu, fiindcă ştiu că voi muri. Şi tocmai fiindcă ştiu că voi muri, că nu mai aveţi ce să-mi faceţi, am curajul să mărturisesc, şi încă sub proprie semnătură, ceea ce n-am avut curajul să fac până acum. Ceea ce vreau să aflaţi este legat de ceea ce s-a întâmplat cu ani în urmă, mai precis în ziua de douăzeci şi patru august, a anului una mie nouă sute patruzeci şi patru. Pe atunci mă aflam într-un oraş de pe malul Dunării. În dimineaţa acelei zile, un detaşament german, format din gărzi şi formaţiuni de serviciu, încercase să-şi croiască drum spre port în speranţa că se va putea îmbarca pe nişte vase. Drumul spre port i-a fost însă barat de o companie de infanterie română şi de câteva grupe de civili înarmaţi.

Văzând că nu poate pătrunde în port, comandantul detaşamentului german ordonă retragerea şi până la urmă izbuti să se baricadeze cu oamenii lui — câţi mai rămăseseră în viaţă — într-o clădire care purta numele de Pavilion, fiindcă mai de mult fusese acolo o secţie a spitalului de contagioşi.

Vadul pe care urcase detaşamentul era presărat cu cadavre. Printre ele, lângă două Horschuri incendiate, şase ofiţeri în uniformă S.S. Cel mai mare în grad era maior. Cu abdomenul ciuruit de o rafală de mitralieră, răsturnat pe spate, strângea în braţe o servietă neagră. Când moartea îl prăbuşise, chipiul îi alunecase de pe cap. În lumina soarelui care apunea, părul neobişnuit de blond părea aproape alb.

Comandantul formaţiunii civile care, alături de compania de infanterie, participa la acţiunea de lichidare a detaşamentului german, era un sudor de la Şantierul naval, pe nume Manole Crăiuţ. De la postul său de observaţie, nu-şi lua ochii de pe cadavrul maiorului S.S. I-am ghicit gândul: voia să pună mâna pe servietă. Nu se putea hotărî să trimită pe cineva, fiindcă strada era sub tirul armelor automate şi al aruncătoarelor germane.

— Mă duc eu după servietă, m-am oferit din motivele pe care le veţi afla din cele ce urmează.

— Du-te, dacă vrei să te duci. Numai, păzeşte-te, să nu te pălească vreo schijă.

Am părăsit adăpostul şi, strecurându-mă pe lângă ziduri, mai de-a buşilea, mai târându-mă, am ajuns până la cadavru. Am luat servieta, dar, în loc să mă reîntorc la punctul de comandă, unde mă aştepta Manole Crăiuţ, am intrat într-o curte, am sărit peste un gard pe o altă stradă şi mi-am pierdut urma.

...Şi acum a sosit timpul să aflaţi de ce eram interesat să intru în posesia servietei maiorului ucis. Trebuie să spun mai întâi că numele meu adevărat nu este Florea Bombonică, ci Reinhardt Klausner, născut în comuna Cristianul Mare, regiunea Braşov, în 1900. În 1944, aveam patruzeci şi patru de ani şi o vechime de optsprezece ani ca spion, mai întâi la „Abwehr-Ausland" („contraspionaj în străinătate"), condus de amiralul Canaris, iar din 1940, la Gestapo. Cât timp am lucrat la „Abwehr-Ausland", şeful filialei „P" pentru întreaga Dunăre de Jos a fost un oarecare Horace Richter, cunoscut şi apreciat cerealist în oraş. După ce am trecut la Gestapo, ordinele şi dispoziţiile mi-au parvenit direct prin maiorul S.S. Nikolaus Stummel, formal şeful secţiei de aprovizionare a misiunii germane, în realitate şeful Gestapoului „zona P", adică zona PORTURI.

Numele meu conspirativ era Winter, iar cel din buletinul de identitate (fals, bineînţeles), Ion Zagan, născut la Timişoara, profesor de educaţie fizică la liceul comercial.

Maiorul S.S. ucis în pieţişoara din faţa „Pavilionului" se numea Arnold Weisenfels şi venise în ţară de puţină vreme, cu o misiune specială. Acum cred că aţi înţeles de ce eram atât de interesat să pun eu mâna pe servietă, şi nu Manole Crăiuţ. Intrând în posesia servietei, am părăsit cu primul tren oraşul şi am venit aici, în Capitală. Acum aveam în buzunar un alt buletin, pe numele de Florea Bombonică, iar în bagajele mele, puţine de altfel, un act de naştere fals, din care reieşea că mă numesc Josef Miller, născut în München, Schwindstrasse nr. 6. Atât buletinul, cât şi actul de naştere fals îmi fuseseră procurate de către maiorul Weisenfels, ultimul pentru a-l folosi în cazul când urma să primesc ordin să plec în Germania. Din păcate, evenimentele legate de momentul 23 August au venit atât de neaşteptate, încât, pe de o parte, n-am mai primit un astfel de ordin, iar pe de alta, nici eu n-am avut posibilitatea să plec fără a-l mai aştepta.

Probabil sunteți nerăbdători să aflați ce am făcut cu servieta. Mai precis, cu conținutul ei. La început, nu m-am putut hotărî să-l distrug. Pe urmă, când tocmai mă decisesem, am primit ordin, să păstrez totul. Ordinul mi-a parvenit printr-un necunoscut, care, după ce mi-a șoptit parola de recunoaștere, mi-a întins cutia lui de chibrituri ca să-mi aprind țigara. Cutia de chibrituri avea fundul dublu. Acolo am găsit dispoziția scrisă prin care mi se cerea să nu distrug nimic și să păstrez servieta până în ziua când avea să se prezinte cineva ca s-o preia.

În ciuda evenimentelor — toate defavorabile nouă — în ciuda faptului că nu speram să mai vină cineva după servietă, mărturisesc, nu m-a lăsat inima s-o distrug. Nu m-a lăsat inima, cu toate că eram conștient de primejdia pe care mi-o asumam, păstrând-o. Asta nu înseamnă că nu mi-am luat unele măsuri de siguranță. Ca să fiu sigur că nu veți da peste ea, în cazul când, descoperind adevărata mea identitate, ați fi venit să mă arestați, am ascuns-o într-o cutie de tablă, pe care am îngropat-o într-un loc sigur.

Au trecut ani, aproape uitasem de servietă, când, într-o după-amiază, primesc vizita unui necunoscut. Necunoscutul, care cunoștea numele meu conspirativ de pe vremuri, mi-a cerut să-i predau servieta în cazul în care o mai păstrez. Din tonul cu care m-a întrebat, mi-am dat seama că era aproape sigur de contrariu. I-am răspuns că o mai am, dar, întrucât sunt paralizat în pat, nu i-o pot înmâna personal, ci va trebui să se ducă să și-o ia singur de acolo unde o ascunsesem. M-a felicitat și la plecare mi-a lăsat pe noptieră cinci mii de lei, pe care i-a scos dintr-un geamantănaș negru.

La numai câteva zile, iată că primesc vizita unei persoane pe care îmi era dat s-o revăd după mai bine de douăzeci și șapte de ani. Este vorba de o femeie, cred că una dintre cele mai dibace spioane ale lui Canaris. (Prin 1937, această excepțională agentă era, chipurile, căsătorită cu un personaj deosebit de popular într-un oraș de pe malul Dunării. Ca și nevastă-sa, era și el agent și lucra tot pentru „Abwehr-Ausland". A fost arestat de Siguranță tot prin 1937. Pe atunci aveam o cunoștință la penitenciar și l-am ajutat să evadeze. Nu vreau să mă laud, dar am dat o lovitură strașnică). Dar să revin. Cum vă

spuneam, la numai câteva zile după vizita celuilalt, vine să mă vadă tocmai fosta agentă a lui Canaris. Ghiciți în ce scop? Ca să-i predau servieta. Când a aflat că o dădusem altcuiva, a fost de-a dreptul deznădăjduită. Mi-a cerut să i-l descriu pe acela, apoi a plecat fără ca măcar să-mi dea bună ziua.

După rândurile de mai sus, urmau mai multe pete de cerneală. Se părea că Reinhardt Klausner scăpase din mână tocul, şi acesta, căzând pe hârtie, o pătase în mai multe locuri.

De altfel, cele ce scria mai departe fostul agent confirmau presupunerea.

Nu mai pot ține tocul în mână. Durerile, cumplitele dureri, m-au istovit cu desăvârşire. Aş fi vrut să vă spun care este părerea mea în legătură cu cei doi care au venit după servietă. Aş vrea să vă spun ce conținea servieta şi de ce este absolut necesar, nu atât pentru dumneavoastră, ci pentru alții, ca să dați de urma ei. Dar nu mai pot scrie. Nu mai pot!

Reinhardt Klausner, alias Florea Bombonică.

Când Ducu sfârşi de citit scrisoarea, Bogdan izbucni fără voie:

— E o scrisoare senzațională!

— Edificatoare, ținu să rectifice şeful. Pe urmă, către Ducu: Rezumă, te rog, concluziile ce se desprind din scrisoarea lui Reinhardt Klausner.

— Ca să fiu sincer, scrisoarea lui Klausner mi se pare uluitoare. Uluitoare, nu atât prin cele ce mărturiseşte, ci prin ceea ce nu spune. E ca o fereastră nedeschisă, dar care se poate deschide spre un necunoscut, pe care, deocamdată, abia dacă îl putem bănui. Singura concluzie pe care sunt în stare s-o trag este că, după toate probabilitățile, Chivu Boraş este acela care s-a prezentat la Klausner ca să ridice servieta. Altceva...

— Ai dreptate. Să nu ne grăbim cu concluziile mai înainte de a sta de vorbă cu Klausner. Fiindcă unul dintre noi va trebui să se ducă să stea de vorbă cu el, ca să afle ceea ce el n-a mai fost în stare să scrie. Poate că şi altele. În clipa aceea, colonelul fu anunțat de secretar că se întorsese sublocotenentul Picioruş.

— Lasă-l să intre!

— Raportează, Picioruş!, îi ordonă colonelul.

— I-am dat de urmă.

— Cum ai procedat?

— Păi să vedeți. Numărul camionului era, după cum v-am raportat, fals. Motorul însă are un număr. Pe baza acestui număr am aflat cărei întreprinderi aparține. Așa am descoperit numele și adresa șoferului. L-am căutat la cazier.

— Așa! Și ce te-a determinat să începi prin a-l căuta la cazier?

— *Infractorul,* domnule colonel, are o mutră care nu mi-a plăcut.

Picioruș avea o calitate vrednică de invidiat. Se uita la un om sau la o fotografie și, de cele mai multe ori, ghicea dacă avea sau nu de a face cu cineva certat cu legea.

— A suferit o condamnare pentru ticluire de acte false, continuă să raporteze Picioruș. Sunt șase ani de când i-au dat drumul. Îl cheamă Stan Andriesei și locuiește pe strada Tămâioarei, la numărul doisprezece. În prezent, lucrează ca șofer la cooperativa „Victoria". S-a recalificat în meseria asta.

— Și înainte de a fi condamnat?

— La un centru de răcoritoare. Dar ce câștiga era mizilic pentru el. Venituri grase realiza ticluind diverse acte false, de pildă, dovezi de vechime în câmpul muncii eliberate de diferite întreprinderi care nu mai există. E un om cu carte.

— Era acasă?

— Acasă. Dacă mi-ați fi ordonat să-l arestez, îl luam ca din oală.

— Lasă că avem timp pentru asta. Vasăzică stă acasă.

— Tot timpul. Vecinii din curte îl cred bolnav.

— Ce părere au despre el cei de la întreprinderea unde lucrează?

— Culmea, bună. La cadre i se cunoaște trecutul. Șeful cadrelor îl consideră *reeducat.* Mi-a arătat și referințele luate în cartier. Toate sunt bune.

— Însurat?

— Nu! Adică, oficial, nu. Trăiește însă cu o plasatoare de la cinematograful „Lira", mai tânără decât el și de o moralitate dubioasă. Vecinele din cartier — care, bineînțeles, știu totul — îl compătimesc pe Andriesei. Spun că-i păcat, că un om așa de treabă și gospodar pe deasupra să aibă parte de o asemenea nevastă. Cam asta-i tot.

— Bine, vom vedea noi dacă e chiar atâta de treabă cum îl cred vecinii.

— Ce ordonați?

— Ceea ce ți-am spus și la telefon. Deocamdată, atâta.

— Am înțeles!

— Te poți duce. Dacă se întâmplă ceva deosebit, telefonează maiorului Mănăilă. Cu el ții legătura.

După ce sublocotenentul Picioruș părăsi biroul colonelului, acesta se adresă celor doi ofițeri:

— Am impresia că Andriesei nu prezintă un interes prea mare pentru noi. În orice caz, să vedem ce se mai întâmplă într-o zi, două cu el. Sper că nu o va face pe mortul în păpușoi încă mult timp. Un lucru însă mă miră la voi. Că nu prea ați dat importanță conținutului celor două lăzi.

Bogdan îi aruncă lui Ducu o privire întrebătoare. Acesta însă nu observă, preocupat să ghicească gândul colonelului.

— Mai precis — adăugă șeful — nu mi-a făcut impresia că vă frământați să găsiți explicația substituirii lăzilor.

— Dar e clar, se hazardă Bogdan.

— Să auzim! Mie nu prea mi se pare clar. Mai precis, în ce scop crezi că au fost schimbate lăzile?

— Cred că avem de-a face cu un caz tipic de sabotaj.

— Și părerea dumitale, Mănăilă?

— Eu n-aș fi chiar atât de categoric.

— De ce?

— Fiindcă... fiindcă în treaba aceasta s-ar potrivi proverbul: mai mare daraua decât ocaua.

— Dezvoltă mai departe ideea, îl încurajă colonelul.

Ducu se gândi câteva clipe.

— Să presupunem că avem de-a face cu un sabotaj. Să presupunem că Marcel Koruz nu ar fi avut ghinion și lada cu utilaje ar fi ajuns la destinație. Ce s-ar fi întâmplat? S-ar fi întârziat punerea în funcțiune a uneia dintre mașini, o mașină de filat. Mă rog, și ce mare nenorocire ar fi fost pentru industria textilă dacă o mașină ar fi început să producă, să zicem, cu câteva luni mai târziu? Nu trebuie să pierdem din vedere că nu suntem nici în 1945 și nici în 1947. Asemenea procedee sunt perimate. Pe de altă parte, diversioniștii știu

bine ce-i aşteaptă pe sabotori. Cu alte cuvinte, un risc mare pentru un rezultat minim.

— Şi atunci?, întrebă Bogdan, trosnindu-şi degetele, aşa cum obişnuia el când ceva nu pricepea. Era o meteahnă de care nu se putea dezbăra şi pe care colonelul, deloc formalist, i-o tolera.

— Atunci!... Naiba ştie ce este în realitate acest „atunci". Nu sunt Mafalda ca să găsesc imediat răspunsuri la toate enigmele.

— Şi crezi că avem de-a face cu o nouă *enigmă?*, stărui Bogdan.

— Nu ştiu dacă avem de-a face neapărat cu o nouă enigmă, dar ceva nu „ţine", cum spui tu. Nu ţine din punct de vedere logic. Lada umplută cu pietre are aceeaşi dimensiune ca şi aceea veritabilă. Pe ea a fost scris, cu un şablon identic, numele fabricii producătoare, greutatea, conţinutul. Deci toate acestea s-au ştiut şi s-au pregătit dinainte. Dinainte a trebuit pregătit planul de substituire a lăzilor în care au fost implicaţi Koruz şi Voicu. Acum e clar. Voicu s-a angajat la o asemenea treabă numai fiindcă a fost plătit. Dar Koruz n-a făcut-o pentru bani. Koruz a riscat, şi încă mult de tot. Mă întreb: de ce şi-a asumat riscul? De ce toate acele minuţioase pregătiri în vederea substituirii lăzilor? Ca să pună mâna pe piesele unei maşini! Dar în ce scop? Sabotaj? Dacă treaba tot trebuia făcută, de ce n-au încercat să intre în posesia unei alte lăzi încărcate cu materiale mai de preţ? De pildă, aceea în care se găsea motorul, care costă multe parale. Sustragerea motorului ar fi justificat eforturile, riscurile. Şi apoi, mai trebuie ţinut seama de un fapt, deloc lipsit de importanţă. Toate celelalte lăzi au aceeaşi mărime. Una singură — aceea sustrasă — este mai mică. De fapt, cea mai mică. Deci, dacă a fost confecţionată una identică, înseamnă că pe ei i-a interesat aceasta, şi nu altă ladă.

Deci tocmai lada care, atât ca valoare în sine, cât şi ca utilitate, pentru întreprinderea „Textila" prezintă cea mai mică importanţă. Ei bine, trebuie să fim cu toţii de acord că, logic, toată povestea asta nu se susţine.

Colonelul, care ascultase cu vizibil interes, insistă:

— Păi vezi? *Ceva* nu e în regulă. Şi o explicaţie trebuie neapărat să existe. Nu crezi, Mănăilă? Cred că nici dumneata şi nici Bogdan nu v-aţi gândit la posibila explicaţie.

— Încă nu îndrăznesc să formulez o explicație. E mult prea prematur. Nu știu în ce fel priviți problema dumneavoastră. Dar acum, după ce ne-ați atras atenția asupra ei, mi se pare deosebit de interesantă.

— Esențială, Mănăilă. În ceea ce mă privește, voi reflecta asupra ei. Vă sugerez să faceți și voi la fel.

Și acum în altă ordine de idei: care dintre voi doi se duce la Reinhardt Klausner?

— V-aș ruga să aprobați să mergem amândoi, propuse Ducu.

— De acord. Vă duceți amândoi. După aceea îmi raportați neîntârziat.

— Ei, ce zici de șef, Bogdane?, întrebă Ducu reintrând în biroul lor.

— Nu știu la ce anume te referi.

— La sugestia pe care ne-a dat-o. Vezi ăsta-i șeful, și de aceea îl prețuiesc atât de mult.

— Altul în locul lui, descoperind veriga principală, nu s-ar fi mărginit, poate, numai să ne-o sugereze, ci ne-ar fi prezentat-o în așa fel încât să ne fie foarte clar că el de-aia e șef, fiindcă știe să gândească mult mai departe decât noi. Șeful însă s-a limitat să ne pună pe direcție, ca să zic așa, mărginindu-se să ne recomande doar să reflectăm asupra ei.

— Și crezi, bătrâne, că, într-adevăr, conținutul celor două lăzi constituie problema esențială?

— Sunt convins, măi băiete. Dacă am găsi răspuns la întrebarea: de ce lăzii cu piese i-a fost substituită una cu pietre, am dezlega enigma „tanti Aspasia-Fuiorescu" și, eventual, compania.

— Eu, bătrâne, deocamdată nu *văd* că șeful ne-a pus, cum ai spus tu, pe direcție. Dar zău că s-ar putea să ai dreptate.

— Adică, șeful.

— Mă rog, șeful. În ultimă instanță, el. Am să mă gândesc și, dacă și de data asta a văzut mai departe decât noi, zău că am să mă duc să-i spun: îmi scot pălăria!

CAPITOLUL V

Strada Pălămidei se află în plin centrul Capitalei, în apropierea cheiului Dâmboviței. O stradă liniştită, nu prea lungă şi reprezentând o liliputană monstruozitate urbanistică. La un capăt al străzii, un bloc de cinci etaje. Peste drum, una lângă alta, trei căsuțe, dintre care două pe jumătate scufundate în pământ, cu acoperişurile de şindrilă neagră ca tăciunele de bătrâne ce sunt; cealaltă — cu carton gudronat, care, în loc să fie bătut în cuie, este prins pe cele patru laturi cu bolovani de toate mărimile. Urmează apoi câteva case numai cu parter, case-vagon. Cam pe la mijlocul străzii, stau față în față două clădiri mai arătoase, cu un singur etaj. Pe frontispiciul uneia scrie: *Vila Georgeta.* Pe frontispiciul celeilalte: *Vila Paraschiva.* (Ambele vile aparținuseră unor frați gemeni, amândoi măcelari în Piața Matache. Frații Tătulea se însuraseră în acelaşi an, începuseră să-şi clădească locuințe în aceeaşi lună şi le terminară cam în acelaşi timp. La numai cinci ani de la însurătoare, înnebuniră amândoi frații, iar un an mai târziu, îşi sfârşeau zilele la spitalul Central, unde fuseseră internați).

La celălalt capăt al străzii se înalța un alt bloc şi, la ultimul etaj, al patrulea, într-o garsonieră mansardată, locuia Reinhardt Klausner, pe numele său de împrumut Florea Bombonică.

Cei doi ofițeri urcară pe scară, deoarece liftul era defect. Pe uşa apartamentului era prinsă o carte de vizită decolorată, pe care citiră:

FLOREA BOMBONICĂ - Profesor pensionar

Sunară, dar nimeni nu le răspunse.

— Dacă e bolnav în pat, şi singur, cine are să ne deschidă?, întrebă Bogdan.

— Ai dreptate. Să încercăm. Poate că uşa nu e încuiată.

Ducu apăsă clanţa şi uşa se deschise. Vestibulul era atât de mic, încât cei doi abia încăpură. Ducu bătu în uşă.

— Intră!, se auzi de dinapoia uşii o voce slabă şi răguşită.

Păşiră în încăpere unul după altul.

— Bună ziua!

— Cine sunteţi dumneavoastră?

— Ne-aţi trimis o scrisoare şi...

— Ei, da! Ar fi trebuit să bănuiesc imediat. Camera era destul de încăpătoare. Despărţită printr-un fel de arcadă, avea mobilă pentru două odăi. În fund, dormitorul. Un divan studio, un şifonier, o măsuţă cu un radio vechi, marca „Tefag". Din vestibul intrai imediat în ceea ce s-ar numi living-room: o bibliotecă minusculă, o măsuţă, scaune, un fotoliu cu legănătoare. Stăruia un miros închis de lucruri vechi, de praf, cu toate că în casă totul strălucea de curăţenie.

— Domnule Klausner, ne-a parvenit scrisoarea dumitale, încercă să lege conversaţia Ducu, trăgându-şi un scaun lângă pat. Acelaşi lucru făcu şi Bogdan.

— Din păcate!, replică bătrânul oftând.

— Aţi fi preferat să se piardă?, întrebă Ducu.

Bătrânul nu răspunse. Îşi culcă obrazul stâng pe pernă, ca să-i poată privi. Făcură şi ei acelaşi lucru. Nu arăta anii pe care îi avea. În schimb, era slab, slab, numai pielea, întinsă să plesnească deasupra oaselor. O piele galbenă şi parcă un pic străvezie. Pielea de pe frunte era cea mai iluzoriu cadaverică şi totodată cea mai puţin lucioasă. De fapt, *cadavericul* era de mai multe nuanţe. Pometii obrazului erau albi, aidoma pielii degerate. Bărbia, ascuţită, avea culoarea oului de raţă. Era lucioasă şi întinsă. Fruntea, de culoarea şofranului, iar chelia, care se întindea aproape pe tot craniul, puţin cam ţuguiat, de un alb care bătea numai puţin în galben. Buzele, vinete şi subţiri. Vii, cu adevărat vii erau numai ochii, care încă mai ştiau să observe, să cântărească oamenii după înfăţişarea lor.

După ce sfârşi examenul, vorbi cu ton neprietenos şi privind în altă parte.

— Regret că am trimis scrisoarea.

— Dimpotrivă...

— Am făcut o prostie. O mare prostie. Eram însă în criză. Aveam dureri îngrozitoare aici, în pântece. Când încep durerile, mi se întunecă şi mintea. Asta mă necăjeşte cel mai mult. Faptul că am să mor, nu are importanţă. Dar mi-aş fi dorit ca până în ultima clipă a vieţii mele capul să-mi rămână limpede. Dacă am fost mândru vreodată de ceva, a fost de ceea ce mi-a dat Dumnezeu sub frunte. Din păcate, lucrul acesta nu este cu putinţă. Capul începe să moară chiar înaintea pântecelui, unde s-a cuibărit boala. Din această cauză, adesea, se întâmplă să gândesc la fel de nătâng ca un copil arierat. Nu, nu exagerez. Faptul că vă găsiţi aici constituie cea mai bună dovadă. Dar, în definitiv, ce doriţi de la mine?

Schimbarea de atitudine a bătrânului cumva îi derută. Ei se aşteptaseră să găsească un om pe patul de moarte, dispus la confesiuni. Şi când colo, bătrânul îşi făcea reproşuri că expediase scrisoarea. Prudent, în speranţa că fostul spion se va mai îmblânzi, Ducu începu să tatoneze terenul.

— Am citit scrisoarea şi am avut impresia că nu e terminată...

— Am şi scris lucrul acesta.

— Da, spuneaţi în scrisoare că din cauza durerilor nu mai puteţi continua. Şi fiindcă ne-aţi trimis o scrisoare neterminată...

Agresiv, bătrânul din nou îl întrerupse.

— ...Şi aţi venit să aflaţi urmarea?

— Da! Pentru asta am venit. E normal ca, atunci când o scrisoare se sfârşeşte tocmai când începe să fie mai interesantă, să vrei să afli urmarea.

— Tot ce e posibil. Numai că *astăzi* nu mai doresc să satisfac nesăţioasa voastră curiozitate.

— Am venit încoace — insistă Ducu — fiindcă am fost convinşi că vei voi să ne ajuţi. Cel puţin aceasta a fost impresia pe care ne-a lăsat-o scrisoarea.

— Să vă ajute dracu'! Eu în niciun caz nu am de gând.

Ducu schimbă tactica.

— Nu ştim ce anume te-a determinat să-ţi modifici atitudinea în mai puţin de douăzeci şi patru de ore...

— V-am spus, îl întrerupse el din nou.

— Noi presupunem altceva.

— Altceva? Ce?

— Ştii foarte bine. Nu vrei să vorbeşti, fiindcă ţi-e teamă ca nu cumva să aibă de suferit acela care — aşa crezi — a intrat în posesia servietei.

— Nu cred, ci sunt convins că acum servieta este în mâna lui.

— Şi dacă noi îţi spunem că te înşeli, ai să ne crezi?, riscă Bogdan care sesizase intenţiile lui Ducu.

— Să nu încerci să mă duci pe mine, tinere, cu asemenea roşcove, că nu se prinde.

— Mă crezi naiv, nene, dacă îţi închipui aşa ceva. Eşti prea bătrân pentru roşcove. Roşcovele sunt pentru plozi, nu pentru unul ca tine, trecut prin ciur şi prin sită.

Lui Bogdan nu-i plăcea să umble cu mănuşi atunci când avea de a face cu infractori. Cunoştea şi folosea expresiile tari, fiindcă se convinsese că procedând aşa limbile unora se dezlegau mai uşor decât atunci când „umbla la diplomaţie", cum obişnuia el să se exprime.

— Ce-ai zice dacă ţi-aş spune numele ipochimenilor ălora?

— Care ipochimeni?, se prinse bătrânul.

— Care!... Ăla de ţi-a spus parola şi i-ai dezvăluit locul unde ai ascuns servieta? Ailaltă — femeia — care a venit plasată?

— Iar încerci să mă duci de nas. Simt eu că încerci să mă duci de nas, se ţinu tare bătrânul spion.

— Ascultă! Perechea de confraţi, faţă de care, în scrisoare, ai toată admiraţia, se numea pe vremuri: el — Şuncărică şi ea — Aspasia? Ei, ce zici? Aşa că ţi-am cam luat piuitul?

— Se pare că, totuşi, ceva ştiţi. Hm! N-aş putea spune că nu sunteţi pricepuţi... chiar surprinzător de pricepuţi! I-aţi... arestat?

— I-am!

Asta a fost greşeala lui Bogdan. Şi ghiontul care Ducu i l-a tras pe sub coaste a venit prea târziu. Bătrânul şi înrăitul spion nu se lăsă păcălit.

— Dacă i-aţi arestat, ce mai căutaţi la mine. De la ea puteţi afla chiar mai multe decât de la mine.

Acum iarăşi interveni Ducu, după ce, în prealabil, îi făcu semn lui Bogdan să nu se mai amestece.

— De fapt, nu i-am arestat pe amândoi. Numai pe acela căruia i-ai predat servieta. El pretinde însă că n-o mai are. Că i-a dispărut. Pretinde că i-a fost sustrasă de Aspasia. Ei bine, ce părere ai de treaba asta?

— Nu am nicio părere.

— Atunci poate vrei să ne spui ce conţinea servieta?

— Domnilor, vedeţi în ce hal sunt. Nu înţeleg!... De ce veniţi să chinuiţi cu întrebări un muribund, întrebări la care nu vrea şi nu poate să vă răspundă. De vreme ce pretindeţi că l-aţi arestat, întrebaţi-l pe el.

— Individul acela susţine că nu a apucat să deschidă servieta, aşa că nu ştie ce se afla înăuntru.

I-a dispărut înainte de a se hotărî s-o deschidă.

— N-am deschis-o nici eu. Nu era servieta mea şi nu aveam *dreptul* s-o fac.

— E foarte greu să te credem.

— Aţi fi nişte proşti dacă m-aţi crede. Pur şi simplu, nu vreau să vă spun. Nu, domnilor, ce se află sub frunte încă n-a murit. Când v-am scris scrisoarea, a fost un moment de slăbiciune. Binecuvântez durerile, blestematele de dureri, fiindcă ele m-au împiedicat să scriu tocmai ceea ce v-ar interesa cel mai mult să aflaţi. Ele au venit la timp. Pricepeţi odată! Refuz să vorbesc. Parcă ce puteţi să-mi faceţi?

— Nu-i vorba de asta...

— Ba da! Pentru mine este. Este o mare satisfacţie pentru mine de a constata că nu puteţi să-mi faceţi nimic, absolut nimic. Fiindcă unui muribund nu-i puteţi face nimic. Între mine şi voi stă de strajă moartea. Şi moartea e mai puternică decât voi. Ei nu-i puteţi porunci: „Du-te, cucoană, mai vezi de alţii, până când ticălosul ăsta de Reinhardt Klausner se hotărăşte să vorbească". Morţii puţin îi pasă de voi, de interesele voastre. Moartea nu cunoaşte noţiunea de *amânare*. Ea nu cunoaşte decât o singură noţiune. Aceea de *scadenţă*. Şi scadenţa mea s-a împlinit. Vedeţi? Deşi pe poziţii diametral opuse, datorită neputinţei noastre, ceva ne uneşte. Neputinţa

noastră în faţa morţii. Nici eu şi nici voi nu-i putem cere o amânare.

— Ascultă, Reinhardt Klausner! Te-ai născut în această ţară şi foarte de tânăr numai rău i-ai făcut. Şi cât rău i-ai făcut în toţi anii care au trecut, exercitându-ţi odioasa meserie, o ştii mai bine decât noi.

— Să nu exagerăm, tinere. Eu pot să-ţi înşir cel puţin zece meserii mai odioase decât aceea pe care am practicat-o în trecut. Precizez şi, te rog, să reţii: în trecut! Sub regimul vostru am stat deoparte.

— Asta nu schimbă mare lucru. Sau poate tocmai fiindcă ai stat deoparte, ar trebui ca măcar acum, în pragul morţii, să-ţi dai seama cât de ticăloasă ţi-a fost viaţa şi cât ai greşit faţă de ţara unde ai văzut lumina soarelui.

— Află că mi-a plăcut meseria şi am exercitat-o cu plăcere, în ciuda riscurilor. Sub voi am stat deoparte, fiindcă nu am avut pentru cine lucra. Cei care mă plăteau nu m-au mai solicitat, fiindcă erau la pământ. Şi eu, de unul singur, nu avea niciun haz să mă agit. Nu am ce să regret, fiindcă trecutul nu mi se pare deloc odios. Şi chiar dacă mi s-ar părea, tot nu aţi scoate nimic de la mine, fiindcă am detestat mai mult decât orice târfele, care, la bătrâneţe, iau calea bisericii. În timp ce Reinhardt Klausner vărsa veninul urii sale neîmpăcate, Ducu se apropie de uşă, ferindu-se să facă vreun zgomot. Când ajunse acolo, brusc o dădu de perete. Şi atunci văzură, în prag, o fată care stătea aplecată ca să tragă cu urechea la cele ce se vorbeau în cameră.

Fata nu păru deloc stânjenită. Se uită, pe rând, la cei doi vizitatori — ofiţerii amândoi erau în civil — surâzându-le cu un aer nevinovat.

— M-aţi prins!

Şi râse.

— Asta-i Mica. Ce, asculţi la uşă, proastă ce eşti. Mica nu era deloc mică. Dimpotrivă, era o fată înaltă, dăltuită de natură într-un moment de maximă inspiraţie. Bogdan, deosebit de sensibil la frumuseţea feminină, se stăpâni cu greu să nu plescăiască din limbă de satisfacţie.

— Cine e fata asta?, întrebă Ducu.

— E Mica, fata coanei Leduncă. Apoi, către fată: Haide, şterge-o! Ce mai stai? Dumnealor ar putea crede că n-ai un pic de creştere.

Mica nu aşteptă să i se spună a doua oară. O tuli în jos, pe scări.

Ducu vru s-o cheme înapoi, dar se răzgândi.

— Cam curioasă fata. Crezi că va mai veni să tragă cu urechea?

— Gata! Nu mai vine.

— Aşa obişnuieşte ea să asculte pe la uşi?

— Da' de unde!... Pesemne v-a văzut urcând încoace. Eu nu primesc vizite şi, desigur, a fost curioasă să afle cine şi-a adus aminte de mine.

— Vine des pe la dumneata?

— În fiecare zi. Ea face curat aici, ea îmi aduce de mâncare. Aşa am convenit cu maică-sa. Eu le dau, în schimb, pensia.

— Şi de ce ea, şi nu maică-sa?

— Maică-sa n-are timp. Pleacă dimineaţa şi se întoarce seara. E foarte ocupată, săraca.

— Ce muncă are de-i atât de ocupată?

— Pe la casele oamenilor, ba cu una, ba cu alta, ce se iveşte.

— Şi Mica? Trăieşte pe spinarea maică-sii? Ea nu lucrează nicăieri?

— Să lucreze?!, se miră bătrânul. Păi, nu-i păcat? Ce, asta-i fată să lucreze? Lasă că-şi găseşte ea, azi-mâine, un bărbat cu o situaţie frumoasă, care s-o ia de nevastă şi s-o ţină ca pe o cucoană.

— Eu aş fi de părere ca, deocamdată, să nu ne mai ocupăm de duduia aceea — propuse Bogdan — şi să revenim la discuţia de mai înainte.

Klausner ridică din umeri şi îşi duse palmele la pântece, schimonosindu-se de durere.

— Parcă discutam despre ceva!, replică el, pronunţând cu greutate cuvintele.

— Desigur, nu discutam. Spuneam bancuri, răbufni Bogdan, care începuse să-şi piardă răbdarea.

— Bancuri nu spuneam, dar nici nu discutam, tinere. Voi încercaţi să mă trageţi de limbă şi eu mă apăram. Asta e tot. Până acum v-am rezistat. Şi am de gând să nu mă dau bătut nici de acum încolo. Şi asta îmi produce o mare plăcere.

Încerca să zâmbească. Nu izbuti. În schimb, se schimonosi de durere şi printre buzele întredeschise şi livide scăpă un geamăt profund de durere. Asemenea gemete reveneau din ce în ce mai des. Din ce în ce mai des, îşi ducea palmele descărnate la pântece. Pe chipul slab şi hidoşit din cauza slăbiciunii, moartea pusese implacabila ei pecete.

— Spune-mi, Klausner, în servietă erau documente?

— Şi documente. Asta pot să vă spun, fiindcă nu mă angajează în niciun fel.

— Desigur, foarte importante, nu-i aşa?

— Pentru voi nu prezintă un interes direct.

— Atunci pentru cine?

— Voi aţi zice pentru întreaga omenire. Voi nu aveţi simţul măsurii, nici al ridicolului.

Imperturbabil, maiorul replică:

— Bine, noi am zice că documentele acelea ar interesa întreaga omenire. Dar, după dumneata, pe cine ar interesa?

— Ştiţi, eu sunt german.

— Şvab din Cristianul Mare. Ne-ai scris. Are aceasta vreo legătură cu întrebarea pe care ţi-a pus-o?

— Are. Bineînţeles că are. Din ce în ce, masca morţii devenea mai vizibilă.

Din ce în ce mai des, palmele cu degetele descărnate şi livide, cu unghiile albe, crescute prea mult şi încovoiate, se plimbau pe deasupra pântecelui, parcă spre a potoli durerile.

Bogdan, lăsându-l pe Ducu să conducă interogatoriul, îşi spunea în gând:

„L-au apucat durerile. Cumplit trebuie să mai sufere nenorocitul. Dar dacă este adevărat ce spunea, că atunci când îl apucă durerile i se întunecă mintea, poate că şi voinţa îi va slăbi şi va vorbi. Numai să nu se sfârşească mai înainte".

— Explică-ne şi nouă legătura, insistă Ducu.

— Fiind german, mă interesează tot ceea ce priveşte destinul Germaniei.

— Care dintre ele? Există două state germane.

— Am zis: Germania!...

— Vrei să ne faci şi pe noi să înţelegem în ce măsură conţinutul servietei maiorului S.S. Arnold Weisenfels ar putea să intereseze nu ştiu care Germanie?

— Germania!...

Reinhardt Klausner răsufla greu, din când în când horcăia. Abia mai putea vorbi. Germania, repetă. Germania cea adevărată, marea Germanie, cu granițele la capătul lumii... În interesul acestei Germanii, conținutul servietei lui Arnold Weisenfels nu trebuie să ajungă în mâinile voastre... Şi deie Domnul să nu ajungă!

Reinhardt Klausner începu să agonizeze.

— Se curăță blestematul!, şopti Bogdan la urechea lui Ducu.

Muribundul murmură ceva. Ducu îşi aplecă urechea să asculte.

—Mor!... Dar m-am ținut tare... De la mine n-ați aflat nimic. Champignon, felicită-mă! O merit, nu-i aşa?

— Cine-i Champignon?, întrebă Ducu.

— *Champignon!*

— Şi unde îl pot găsi?

— Caută-l!... Dacă-l găseşti... să nu-i pomeneşti... numele meu... Ar fi în stare... să-mi dezgroape hoitul... ca sa-l ardă... drept pedeapsă... că te-am trimis la el...

Klausner horcăia. Broboane de sudoare apăreau şi dispăreau pe fruntea lui de culoarea şofranului. Ținea ochii închişi şi, după toate probabilitățile, nu avea să-i mai deschidă niciodată.

Mişca întruna buzele. Parcă voia să spună ceva şi nu mai avea putere. Ducu îşi apropie urechea şi mai mult de buzele muribundului.

— *Bernhard!... Himmler!...* Fură ultimele cuvinte pe care le rosti.

— ...Şi cu asta-basta!

Remarca lui Bogdan era cam brutală, dar sintetiza cel mai bine o anumită situație.

Reinhardt Klausner murise, tăcut până în ultimele sale clipe. Taina legată de servietă o lua cu el în mormânt. Acum, pista trebuia părăsită. Sau, poate mai precis spus, se ramifica. Una ducea la Chivu Boraş, în cazul când acesta era cel căruia Klausner îi predase servieta. Alta, la Aspasia, în mâna căreia trecuse după aceea servieta. Alta, la misteriosul Champignon,

teribilul Champignon, care ar fi în stare să dezgroape cadavrul lui Klausner ca să-l ardă, dacă ar afla că acesta din urmă cutezase să-i pronunțe numele. În fine, o alta, la acel Bernhard, personaj tot atât de misterios ca și Champignon, pe care spionul, în ultimele clipe ale vieții sale, îl asociase de numele lui Himmler, fostul șef suprem al Direcției generale a siguranței Reichului.

La toate acestea se gândea Ducu, privind trupul neînsuflețit al lui Reinhardt Klausner, care se răcea.

— Eu cobor să telefonez — propuse Bogdan — să vină doctorul Rațiu și câțiva băieți.

— Stai, măi băiete, să nu ne pripim. E oare bine să se știe că noi am anunțat miliția?

— Și de ce ar fi rău?

— De ce, nu prea îmi dau seama acum. Poate din cauza fetei aceleia. Nu-mi inspiră niciun fel de încredere.

— Și ce propui?

—Mai întâi n-ar strica să cotrobăim puțin printre lucrurile ticălosului ăsta, deși nu cred că ne va fi de vreun folos. Pe urmă...

Se auzi o bătaie în ușă și, fără să mai aștepte invitația de a intra, Mica își făcu apariția în prag. Niciunul dintre ei n-o auzise urcând treptele.

— Am venit, fiindcă e ora când nea Florică trebuie să ia medicamentul.

— Din păcate, nea Florică al dumitale nu mai are nevoie de medicamente.

— A murit? Săracu' nea Florică!... Bine că l-a luat Dumnezeu. Dacă ați ști cât mai suferea!...

Și fiindcă pleoapele lui Klausner rămăseseră întredeschise, Mica se duse să i le închidă.

Întredeschisă oribil îi era și gura. Mica scoase dintr-un sertar o panglică roz și, petrecând-o pe sub bărbia mortului, o înnodă în creștetul capului, într-o fundă bogată. Acum, nemaiavând gura deschisă, Klausner nu mai rânjea și nici nu mai părea atât de hidos. După aceea, fără nicio sfială, Mica se așeză pe pat, la picioarele mortului. De acolo, se uită, cu un fel de curiozitate obraznică, ba la unul, ba la celălalt.

— N-ați mai venit niciodată pe la nea Florică. Îl cunoașteți de mult?

— Câți ani ai?, întrebă Ducu ocolind răspunsul, ca Mica să creadă că întrebarea ei nu-i convenea.

— Optsprezece.

— Și tu îl îngrijeai?

— Ia ascultă! De ce îmi spui *tu*. Încă nu suntem „per tu". Dar nu păru deloc ofensată. Era mai curând o provocare.

— Dumneata îl îngrijeai?

— Eu!

— De mult?

— De vreo doi ani. Eu îl primeneam, eu îl spălam, eu îl bărbieream. Cu briciul. Mă pricep mai ceva ca un frizer de meserie. Dacă nu crezi, îți fac pe loc dovada. Tot ai o barbă imposibilă.

Ducu își trecu dosul palmei peste obraz. Într-adevăr, avea barba cam mare.

— Nu, mulțumesc!

— Am să-l bărbieresc pe nea Florică. Așa e datina. Săracu'!

— ...Și nu-ți va fi cumva urât... peste mână?

— De ce? Sunt obișnuită cu morții. Am văzut atâția, încât nu mai mă impresionează.

— Nu mai spune! Și cu ce ocazie?

— Mama spală morți. Asta e meseria ei. Când eram mică, îi era teamă să mă lase singură și mă lua cu ea. M-am obișnuit.

În timp ce vorbea, dădea briciul pe curea, ca să-l ascută.

— Vrei să-l razi chiar acum?

— Ce, nu trebuie? Adică... dacă a murit așa, singur, fără rude, fără nimic... Credeți că va trebui să anunț — unde mama dracului trebuie să anunț? Nu vreți voi să anunțați, că eu nu mă pricep.

— Noi? N-are rost să ne amestecăm, se eschiva Bogdan, afectând stânjeneală, dinadins ca Mica să creadă că are motive speciale să nu se amestece.

Ducu, pricepându-i jocul, vrând ca Mica să nu aibă absolut niciun fel de îndoială în privința asta îl călcă pe picior, chipurile, pe ascuns, dar destul de vizibil ca fata să observe.

— Dacă, totuși, trebuie... Cred însă că maică-ta, fiind de meserie cum s-ar zice, se pricepe mai bine ce trebuie de făcut în asemenea împrejurări.

— Lăsați, mă descurc eu. Tare însă mai mi-e milă de nea Florică. Ce viață amărâtă a mai avut și el. Nici tu nevastă, nici tu copii, nici tu rude sau prieteni.

— Chiar că nu are pe nimeni?

— Singur, cuc, săracu'!

— Un prieten, doi, totuși trebuie să fi avut.

— V-am spus că nimeni nu-i călca pragul.

— De necrezut..

— Până a nu cădea la pat, adică până nu l-a găsit damblaua, din când în când, mai picau colegi de la școală, adică profesori. Jucau o tablă, o piatră... Eu le făceam cafele. Cafegioaică asemenea mie, mai rar. Mă pricep eu la multe. Și râse, făcând o piruetă prin fața lor, ca un manechin la o paradă a modei.

— Vasăzică singur, cuc. Dar ce Dumnezeu! Nevastă nu avea? Sau măcar o prietenă...

— Nici măcar o prietenă. Dar voi? Voi de unde ați mai apărut? Nu v-am mai văzut niciodată până acum.

— Pe mine, e o întâmplare că mă vezi astăzi, dădu răspunsul Bogdan, luând-o înaintea lui Ducu.

— Cum vine asta?

— Simplu, fată frumoasă ce ești! Până acum o jumătate de oră, când m-a adus el aici, habar n-am avut că există — pardon, că a existat! — pe lume nen-tu Florică.

Aflând de la Bogdan că numai prietenul său îl cunoscuse pe răposat, dintr-odată persoana acestuia începu s-o intereseze.

— L-ai cunoscut bine?, îl chestionă ea.

— Pe vremuri, am fost și oleacă prieteni. Am făcut și unele combinații împreună.

— Ce fel de combinații?

— Știi ce? Nu-mi plac deloc fetele curioase.

— Urâcios mai ești!

— O fi el urâcios, dar are mașină.

— Serios? Ce marcă?

— Un „Rekord", de culoare bej. O frumusețe! Ascultă, „Dane" — îl botează cu primul nume care îi veni în minte — ce-ar fi s-o inviți la o plimbare cu mașina, într-una din zilele următoare?

— De invitat aș invita-o eu, dar mi-e teamă că n-are să vrea să iasă în lume cu un urâcios ca mine.

— De urâcios eşti urâcios. Dar în acelaşi timp eşti şi un tip foarte aparte. Bărbaţi ca tine să ştii că plac femeilor.

Ducu înţelese că Mica descoperise la el asemenea calităţi abia din clipa când aflase că este posesorul unei maşini marca „Rekord".

— Nu vezi că am părul alb?

— Dar nu eşti bătrân. Aşa pari mai interesant. Să ştii, dacă mă inviţi la plimbare cu maşina, nu am să te refuz.

— Serios?

— Da! Şi să ştii că îmi va face plăcere să ies cu tine. Sincer! Sincer!

— Ai telefon?

Mica îi dădu numărul, şi Ducu îl scrise într-un carneţel.

— Dracu' să te ia, Dane, pe tine şi norocul tău!

Auzindu-l vorbind aşa, Mica fu convinsă că Bogdan îl invidiază pe prietenul său pentru că ea îl preferase pe acesta.

Ducu se ridică.

— Fată dragă, noi plecăm. Mâine, cel mai târziu poimâine, te caut, sigur, la telefon. Sper că până atunci n-ai să uiţi promisiunea.

— Tu să nu uiţi invitaţia.

— În privinţa asta, nicio grijă. La revedere. Din prag, se întoarse şi-i spuse intenţionat cu penibile ezitări: Ştii, am avea o rugăminte. Noi nu am fost astăzi aici. Înţelegi ce vreau să spun.

— Înţeleg! Am şi uitat.

— Îţi mulţumim, deşi cred că nici nu va fi nevoie să uiţi. Încă o dată, la revedere!

În stradă, Ducu, luându-l de braţ pe Bogdan, îi spuse:

— Băieţaşule, îmi scot pălăria! Probabil că ideea ta n-a fost rea. Cred însă că şeful se va apuca cu mâinile de păr când are să afle că va trebui să-mi pună la dispoziţie o maşină „Rekord" ca s-o plimb pe scârbiţa aia de Mica.

— Ce pramatie, scârbiţa aia a ta!

— Ba-i a ta, că tu mi-ai vârât-o pe gât.

— Ce să fac, tăticule! Eu n-am maşină.

— Naiba să te ia! Dar să lăsăm gluma. Mă duc acasă să mă întind puţin. Sunt frânt, nu alta. Tu aranjează ca Picioruş să fie gata. După ce Mica sau maică-sa anunţă decesul, să se

ducă să-şi vâre nasul prin garsoniera lui Klausner. Ştii că băiatul se pricepe la treaba asta.

Despărţindu-se de Bogdan, Ducu luă troleibuzul, care îl lăsă la Academia Militară. Locuia într-un bloc din apropiere, unde avea un apartament mic de trei camere.

Ca de obicei, îi deschise mătuşa Sabina. De fapt, mătuşa Sabina nu-i era deloc rudă. Când se însurase, deoarece şi Mădălina, soţia lui, avea serviciu, au adus-o pe mătuşa Sabina să le gătească şi să aibă grijă de gospodăria lor. Mătuşa Sabina se născuse, crescuse, se măritase şi văduvise în mahalaua Mascaralei din oraşul lui natal. Acum era o femeie în jurul a şaizeci de ani, încă în putere şi iute la treabă de n-o întrecea nimeni.

Până când Ingrid, fetiţa lor, a împlinit patru ani, tot mătuşa Sabina a fost aceea care a crescut-o şi a corcolit-o. Tocmai de aceea i-a fost atât de greu să se despartă de *Zgâtie*. (Aşa o alinta mătuşa Sabina pe Ingrid). Dar mai greu i-a fost să-l lase pe el singur. A rămas cu Ducu, să-i ducă gospodăria, până când el avea să-şi întemeieze un alt cămin.

Divorţul el l-a pornit, după o înţelegere prealabilă cu Mădălina, bucuroasă că o scutise de a face primul pas.

După aceea, Mădălina a plecat în oraşul de la Dunăre, oraşul lui natal. Ingrid, fiindcă nu avea decât patru ani, a trebuit să se ducă împreună cu mama ei. Şi el a rămas singur. Adică a rămas cu mătuşa Sabina. De câte ori îi îngăduiau îndatoririle slujbei, se repezea s-o vadă pe Ingrid. Revederile acestea constituiau singurele bucurii ale vieţii sale singuratice.

Mătuşa Sabina, mai pe departe, mai de-a dreptul, mereu îl sfătuia „să-şi refacă viaţa". Dar el ori se prefăcea că nu înţelege unde bate, ori îi dădea speranţe. Mătuşa Sabina era o femeie simplă, bună ca pâinea lui Dumnezeu, căreia viaţa nu-i oferise multe bucurii. Pe bărbatul ei îl înecase Dunărea într-o primăvară cu ploi multe şi multe furtuni. Pe doi fii, unul după altul, îi pierduse pe front. Dacă n-ar fi luat-o Ducu să aibă grijă de gospodărie, abia întemeiată, de urât şi singurătate, şi-ar fi pus capăt zilelor. Dar a chemat-o Ducu la el acasă, şi biata femeie a revărsat asupra lui, şi ulterior asupra fetiţei, toată dragostea cu care îşi iubise feciorii.

Când Ducu nu era de faţă şi când, singură, se gândea la el şi la singurătatea lui, de multe ori se trezea vorbind tare:

„Ducule, dragule, de puține bucurii ai avut parte și tu în viața asta a ta!" Deși îl căina așa, totuși mătușa Sabina nu știa decât puține lucruri din viața lui Ducu.

Nici nu apucă să intre bine pe ușă, și mătușa Sabina îl vesti:

— Te-au căutat de la serviciu, Ducule.

— Cine?

— Nu știu. Mi-a spus că, atunci când vii acasă, să dai telefon.

Află, întrebând la telefon, că-l căutase colonelul Joldiș.

— Dă-mi, mătușă Sabina, ceva să mănânc, dar repede. Sunt tare grăbit.

— Totdeauna ești grăbit, măi băiete. Mai dă-o ciorilor de grabă, că doar n-au intrat zilele în sac.

Cu toate acestea, ca și când într-adevăr zilele intraseră în sac, mătușa Sabina se grăbi să-i dea de mâncare.

— Matale nu mănânci, mătușă Sabina?

— Mie nu-mi prieste mâncarea, așa, pe înfulecatelea. Lasă, mănânc eu mai pe urmă, singură.

În timp ce el mânca, ea îl informă de una, de alta, lucruri mărunte aflate de la vecini. El o asculta. Dacă șeful îl căutase, însemna că avea să-i dea vreo însărcinare care nu suferea niciun fel de amânare.

— Uite că a și venit mașina!, îl anunță mătușa Sabina, care tocmai privise pe fereastră.

Un sfert de oră mai târziu, Ducu se afla în fața colonelului.

— Ai luat masa?, îl întrebă acesta.

— Da.

— Bine că cel puțin dumneata ai mâncat. Eu încă n-am izbutit. Ai aflat de ce te-am chemat?

— Nu.

— Andriesei s-a prezentat și el singur la Miliție. Am fost anunțat acum o oră. A dat și o declarație. Ce declară el pare să fie adevărat. Totuși, trebuie să stai și dumneata de vorbă cu el.

— Pot să plec?

— Te poți duce. După aceea vii și raportezi.

Ca să-l interogheze pe Stan Andriesei, Ducu se deplasă la circa de miliție unde acesta se prezentase să dea declarație în legătură cu accidentul.

Stan Andriesei nu avea decât patruzeci şi patru de ani. Arăta însă mult mai în vârstă, nu numai din cauza părului bine încărunţit, cât mai ales din cauza numeroaselor riduri ce-i brăzdau faţa. Era de statură potrivită, cu umeri cam căzuţi, care păreau şi mai căzuţi din cauza gâtului lung, cu un nod al lui Adam proeminent. Ochii, în ciuda micimii lor, trădau inteligenţă şi, din felul cum priveau, îţi puteai da seama că ei aveau însuşirea de a sesiza amănuntele.

— Cum te numeşti?, începu ancheta maiorul, cu întrebarea cea mai banală.

— Stan Andriesei, născut în anul una mie nouă sute douăzeci, luna iulie, în ziua de doisprezece. Am scris în declaraţie.

(Ducu aflase de la comandantul secţiei de miliţie că Andriesei se prezentase cu declaraţia scrisă de acasă).

— Ştiu! Ce-ai scris în declaraţie rămâne valabil bineînţeles. Eşti obligat să răspunzi şi la întrebările pe care ţi le pun. Ştii că trebuie întocmit un proces-verbal.

— Ştiu.

— Vasăzică, ai venit să declari, din proprie iniţiativă, că maşina care a provocat accidentul de la încrucişarea străzilor Gazon şi Trifoiului îţi aparţine.

— Adică e a cooperativei. Eu sunt şoferul.

— Asta am înţeles şi eu. Ei, şi cum s-a întâmplat? După ce ai făcut accidentul, ai spălat putina?, îl încercă Ducu.

— Când s-a întâmplat accidentul, nu eu conduceam. Am scris în declaraţie.

— Vorbeşte ca şi când n-ai fi scris niciun fel de declaraţie.

— Nu conduceam eu. O împrumutasem...

— Unui prieten?

— N-aş putea spune. Dar să vedeţi cum s-a întâmplat.

— Te ascult.

— Eram în jenă financiară.

— Te întrerup: Se întâmplă des să fii... în jenă financiară?

— Câteodată, deşi fac eforturi să nu mă întind mai mult decât mi-e plapuma. Dacă n-ar fi nevastă-mea, aş izbuti de fiecare dată.

— Eşti însurat?

— Nu oficial. Are vreo importanţă?

— Bineînţeles că nu.

— Eram în jenă financiară, cum v-am spus. Nevastă-mea zor-nevoie să-i fac rost de două mii de lei. La salariul meu, două mii de lei! Să înnebuneşti, nu alta.

— La ce-i trebuiau ei atâţia bani?

— Nu pentru ea avea nevoie, ci pentru o rudă de-a ei. Necazuri!... Dar asta nu are nicio legătură cu accidentul. Vă rog să nu-mi cereţi amănunte. E ceva cu totul particular, familiar. Aş comite o indiscreţie. Vă rog!

— Să trecem deocamdată mai departe.

— Dar să vedeţi ce s-a întâmplat. Era duminică. Ca să scap de gura nevestei, am plecat la meci. N-aveam bani decât pentru un bilet la peluza a doua şi pentru o sticlă de bere. Nu mă duc prea des la stadion. Dar atunci m-am dus şi numai ca să scap de cicăleala nevestei, care mă tot toca la cap să-i fac rost de bani. Lângă mine era un suporter al „Progresului", care înjura echipa sa de mama focului, înjura, bietul om, cumplit, din cauză că „băieţii" jucau de parcă ar fi fost împiedicaţi la picioare. Îmi era pur şi simplu milă de el. Cu toate astea, n-am de lucru şi torn gaz peste foc: „Ce-i înjuri, domnule! Parcă au jucat vreodată mai bine? Asta-i echipă de murături!".

Atâta mi-a trebuit. Gata, gata să sară la bătaie. Abia am izbutit să-l îmbunez. Până la urmă, am devenit chiar amici. Am plecat împreună. M-a invitat la o bere. Am refuzat. Nu-mi place să-mi facă altul cinste. Eu să invit, da! Dar plăcerea asta în viaţa mea de mai înainte m-a costat mulţi bani şi... multe necazuri. Dar cetăţeanul acela atâta a insistat, încât, până la urmă, am acceptat.

Am început cu bere, am trecut apoi la fripturi şi şprituri, ca pe la unsprezece noaptea să fim amândoi într-o dispoziţie excelentă. Ideea a fost a lui, ca să mergem să bem câte un coniac la barul „Melody". Ne-am despărţit înspre dimineaţă. Ştiţi dictonul: *In vino veritas!* Când ai mereu paharul plin în faţă, îţi vine chef să trăncăneşti. Şi am trăncănit. Adică m-am confesat lui. I-am spus unde lucrez, cât câştig şi că o duc destul de zgâriat. În raport cu ceea ce mi-aş dori. Ba la un moment dat i-am spus că am fost închis. Nu i-am dat amănunte şi nici el nu mi-a cerut. La rândul său, el mi-a spus că-i inginer

zootehnist la o gospodărie de stat din regiunea Bucureşti, că în privinţa banilor o duce foarte bine, dar că se plictiseşte de moarte în satul unde este nevoit să trăiască. De aceea, măcar la două săptămâni o dată, face o escapadă la Bucureşti ca să se mai distreze.

Cam asta aş putea să vă spun despre prima noastră întâlnire:

— Şi v-aţi revăzut, când?

— Peste o săptămână. M-a căutat la serviciu, fiindcă îmi ceruse numărul de telefon. Şi de data asta mi-a cerut să fiu invitatul lui. M-a dus la Athénée, la braserie. A comandat ce era mai bun pe listă. Ca băutură, am început întâi cu Riesling de Târnave, am trecut la Cotnari şi am sfârşit-o, la cafele, cu coniac.

În timpul mesei, în vreo două rânduri, a adus vorba de „necazul" de care îi vorbisem, dar în aşa fel încât mi-am dat seama că între timp se informase şi cunoştea foarte bine toate amănuntele. M-am cam mirat, dar n-am dat faptului prea mare importanţă, deoarece era o treabă care aparţinea trecutului, pentru care plătisem cu vârf şi îndesat.

Când am ajuns la cafele, m-a întrebat dacă nu cunosc un şofer care, în schimbul unei sume de bani, ar fi dispus să-i împrumute camionul pentru trei ore.

— Te-a întrebat chiar aşa, direct?, vru să ştie Ducu.

— Direct. I-am cerut amănunte. El, în loc să-mi răspundă, mi-a pus chestia de încredere. L-am asigurat că nu trebuie să se teamă deloc, fiindcă nu-mi place să mă amestec în treburile altora, şi cu atât mai puţin s-o fac pe turnătorul. „Sunt convins — mi-a răspuns — că dumneata, care ai scrântit-o cândva binişor, de vreme ce ţi-au dat zece ani, ai să mă înţelegi şi ai să-mi dai o mână de ajutor ca să ies dintr-o mare încurcătură". „Ca să te ajut — i-am spus — trebuie să ştiu despre ce-i vorba". Atunci mi-a explicat ce va trebui să facă şoferul pe care l-aş găsi eu. Într-o anumită zi, şi la o anumită oră, trebuia să se ducă undeva cu camionul. Să-l lase acolo şi să revină peste trei ore ca să-l ia înapoi. Poate unde mă aflam într-o dispoziţie excelentă — băusem fiecare câte o sticlă — ceea ce cerea inginerul nu mi s-a părut o treabă cu prea multe riscuri. L-am întrebat ce sumă e dispus să plătească şi mi-a

răspuns că opt mii de lei. Două mii ca avans şi şase mii în clipa când treaba avea să fie făcută. Am un salariu lunar de nouă sute de lei şi o nevastă căreia, dacă i-aş aduce de trei ori pe atâta, tot nu i-ar ajunge. Garderoba mea constă din costumul ăsta de pe mine, o pereche de pantofi, un palton uzat şi un balonzaid decolorat şi cârpit la guler. Când mi se face poftă de un pahar de vin, în altfel de localuri decât bodegile de cartier nu-mi dă mâna să intru. Şi aceasta fiind situaţia, vă întreb pe dumneavoastră: e de mirare că opt mii de lei mi s-a părut o sumă enormă? Cândva mă jucam cu miile. Cândva! Dar atunci când inginerul propunea târgul nu aveam decât cinci lei în buzunar şi acasă mă aştepta o nevastă care mă bârâia să-i fac rost de două mii de lei.

M-am gândit atunci că, în definitiv, banii i-aş putea câştiga eu, de vreme ce aveam un camion în primire.

Când i-am spus inginerului că pentru atâta treabă nu e nevoie de un al treilea, s-a arătat foarte bucuros. „Poate n-ai să mă crezi, dar am avut presimţirea că ai să vrei să mă ajuţi dumneata personal", mi-a zis el. Mă gândesc acum că nici vorbă nu era de presimţire. El de la început scontase să scoată castanele din foc cu mâna mea.

După ce am plecat de la Athénée, chiar acolo în stradă, mi-a dat avansul de două mii de lei. Şi joi s-a întâmplat ceea ce ştiţi că s-a întâmplat.

Ducu îl lăsase să vorbească, fără să-l întrerupă, dinadins, ca să-şi dea seama cu ce fel de om are de-a face. În mare măsură îşi atinsese scopul. Fostul falsificator de acte nu era un om prost. Se exprima cu uşurinţă, în fraze corecte şi gândea logic.

— Aş vrea să-ţi pun câteva întrebări.

— Sunt gata să vă răspund cu toată sinceritatea.

— Şi bine faci. Ştii, din proprie experienţă, că la noi nu se prind minciunile.

— Ştiu.

Oftă neputincios, dar în acelaşi timp, pentru o clipă, în ochi îi tâşni ceva ca o flacără.

„Ăsta e ca fiara, care ascultă de dresor numai de frică", îşi spuse Ducu.

Apoi, tare:

— Nu mi-ai spus cum îl cheamă pe „inginer".

— Polcovnicu. Niță Polcovnicu, mi s-a recomandat, inginer zootehnist la G.A.S. „Drum Nou", din comuna B. Ştiu eu însă dacă ăsta o fi numele lui adevărat?

Ducu scoase din buzunar fotografiile lui Lucian Fuiorescu şi Marcel Koruz şi le puse pe birou în faţa lui Andriesei.

— Care dintre ei este „inginerul"?

— Ăsta!

Şi arătă fotografia lui Fuiorescu.

— Unde ai lăsat camionul?

— Pe strada Nicoară. Este acolo un depozit de fiare vechi. Mai curând, un loc viran care a fost împrejmuit cu sârmă.

— Ţi l-a luat cineva în primire?

— Nu! L-am lăsat acoloşi mi-am văzut de drum. Am revenit peste trei ore, dar camionul încă nu venise. Am aşteptat o oră, două, până seara. A doua zi, am aflat din întâmplare de accident. Şi atunci...

— Cu „inginerul" când te-ai văzut ultima oară?

— Miercuri, pe la opt, seara. Mi-a dat întâlnire în Cişmigiu. M-a tratat cu o bere la „Buturugă".

— ...Şi nu ai fost curios să ştii ce va face cu camionul?

— Ba da!

— Şi?

— Nimic! Am fost curios şi atâta tot.

— Nu l-ai întrebat pe „inginer"?

— Nu!

— De ce?

— Nu-mi place să-mi vâr nasul în treburile care nu mă privesc direct. Mi-a cerut să-i fac o treabă, şi pentru asta mă plătea. Restul nu mă mai privea. De altfel, chiar dacă l-aş fi întrebat, tot nu mi-ar fi spus adevărul adevărat.

— După câte mi-am dat seama, nu eşti un om prost. Ei bine, din faptul că-ţi oferea opt mii de lei ca să-i „împrumuţi" camionul pentru trei ore, nu te-ai gândit că riscai să te vâri într-o încurcătură cu consecinţe dintre cele mai grave?

— La început, nu! Ulterior, da!... Dar am căutat să mă mistific, să minimalizez eventualele consecinţe grave.

— Ai afirmat, şi o ştim şi noi, că prin mâna dumitale au trecut mulţi bani. Opt mii de lei nu-i totuşi o sumă chiar atât

de mare, încât un om prudent ca dumneata să nu se mai gândească şi la riscuri.

— În prezent, este. A fost o vreme când mă jucam cu banii. Datorită lor am avut tot ce mi-am dorit. Pe urmă, s-a întâmplat ceea ce ştiţi că mi s-a întâmplat. Zece ani, nici mai mult, nici mai puţin. Când am ieşit, m-am jurat să nu fac nimic din ceea ce ar fi putut să mă ducă din nou acolo. Şi poate că aş fi rezistat tentaţiei, dacă inginerul nu mi-ar fi făcut propunerea tocmai la Athénée Palace. După atâţia ani, mă găseam din nou într-un local cu lista de bucate scrisă în două limbi, cu ospătari stilaţi, cu feluri de mâncare gătite de un bucătar care se pricepe în meseria lui. La mesele de alături auzeam vorbindu-se franţuzeşte, englezeşte. Vedeam femei frumoase şi elegante, bărbaţi din ţinuta cărora se degaja distincţie, subţietate. Adică, exact ceea ce mi-am dorit o viaţă întreagă. Mă credeam undeva în străinătate, într-un mare hotel internaţional. Eram mulţumit, tare mulţumit că mă aflam într-o lume din mijlocul căreia soarta tâmpită mă alungase. Eram mulţumit şi, în acelaşi timp, recunoscător inginerului, care îmi dăduse ocazia să gust din nou satisfacţii de care fusesem privat ani de zile şi care, cândva, îmi fuseseră foarte, foarte familiare. În acelaşi timp, eram conştient că filotimia inginerului avea să înceteze în clipa când nu-i voi mai fi de trebuinţă. De aceea, dacă voiam să-mi pot oferi eu însumi, pe viitor, asemenea seri plăcute, era necesar ca cei opt mii de lei să devină ai mei. Gândul că, devenind posesorul a opt mii de lei, voi avea posibilitatea, cel puţin pentru câtva timp, să-mi ofer satisfacţii aproape uitate, a minimalizat pericolul, consecinţele.

— Mobilul şi explicaţia îţi sunt pe măsura caracterului, Andriesei.

— Credeţi că se putea altfel? Mă întreb dacă nu cumva oamenii, la fel ca astrele, au orbitele lor, de pe care nu se pot abate oricât de mult şi-ar dori-o.

— Nu e o constatare prea originală. Spune-mi mai bine ce te-a determinat să te denunţi.

— Mă gândeam că, mai curând sau mai târziu, tot aveaţi să-mi daţi de urmă.

— Serios? În cazul acesta concret, din zece inşi aflaţi în situaţia dumitale, nouă s-ar fi *mistificat* că ghinionul

de a fi descoperiți este minim. Nu ești de aceeași părere, Andriesei?

— Domnule anchetator, am cântărit avantajele și dezavantajele.

— Și după o chibzuință matură, ai ajuns la concluzia că avantajele precumpănesc.

— Ca să fiu sincer, da!

— Vom mai vedea noi dacă ai chibzuit bine sau nu. Deocamdată, ești liber. Spune-mi, nevasta cunoaște ceva din toată povestea asta?

— Cum vă puteți închipui așa ceva?

— Bine! Nu sufli, o vorbă nimănui, nici de acum încolo. În declarație ai scris tot ceea ce mi-ai spus mie?

— Totul.

— Atunci poți pleca. Ne vom gândi mai târziu ce-i de făcut cu dumneata. Dacă se întâmplă să te mai caute „inginerul", anunță-mă la telefonul pe care am să ți-l dau. E clar?

— Cum nici nu se poate mai clar.

— Și ai grijă: ferește-te, pe viitor, de localurile unde nu poți rezista tentației de a te mistifica.

CAPITOLUL VI

Ia fel ca de fiecare dată, cum păşi pragul, Fane ieşi de dinapoia biroului şi veni spre el cu braţele deschise.

— În sfârşit, bine că te văd, Ducule!

— Bun găsit, Fane.

— Ce faci, măi Ducule, băiete?

— Ce ştii, Fane. La tine cum merg treburile?

— Merg!... Merg!... Nu totdeauna ca pe roate, dar nici târâş-grăpiş. Oamenii nu sunt maşini electronice. Cu ei ai totdeauna probleme.

Fane era directorul şantierului. De doisprezece ani. La început, şantierul fusese un „atelier", cum îi plăcea lui să spună exagerând puţin. Acum era o adevărată uzină, cu hale care se întindeau pe câteva zeci de hectare, cu maşini moderne şi cu perspectiva unei şi mai mari dezvoltări.

Anii care trecuseră cimentaseră prietenia dintre ei doi. Când Fane venea cu treburi la Bucureşti trăgea la Ducu. Şi invers, când acesta se ducea s-o vadă pe Ingrid, era găzduit la Fane, fapt ce se întâmplă aproape în fiecare săptămână. Nu venea decât numai atunci când era reţinut de treburi ce nu sufereau amânare. De fiecare dată când se întâmpla să absenteze, Fane se posomora şi îi spunea soţiei sale:

— Bietul Ducu, iarăşi n-a putut veni. Dă-i *ei* un telefon, poate o lasă pe Ingrid să vină să se joace cu Gabriela.

— Îi dau neapărat. Chiar îmi este dor de mititica. De şaisprezece ani, Maria era tovarăşa de viaţă a lui Fane. Spre deosebire de Ducu, el avusese, cum se spune, noroc în căsnicie. Când s-a căsătorit, Fane era îndrăgostit până peste urechi de nevastă-sa. După şaisprezece ani, continua s-o iubească tot atât de mult. În schimb, Maria, la început, n-a ştiut dacă ceea ce o atrăgea la Fane era dragoste sau numai admiraţie faţă de omul acela puternic fiziceşte, dar puternic şi prin energia molipsitoare pe care o răspândea în jurul său, prin extraordinarul său dar de a câştiga simpatia şi încrederea oamenilor alături de care lucra. Mult nu i-a trebuit ca să-şi dea seama că este şi una, şi alta. Maria îşi iubea omul, dar în acelaşi timp era mândră de el. Cu intuiţia aceea specifică numai femeii, Maria a înţeles cât de profund era sentimentul ce-i lega pe cei doi prieteni. Poate că undeva, într-un colţişor al sufletului ei, era geloasă, simţind că legătura sufletească dintre ei covârşea orice alt sentiment. Dar, în acelaşi timp, impresionată şi mişcată de frumuseţea şi trăinicia prieteniei dintre ei, izbutise să-şi alunge egoismul şi să-l iubească şi ea pe Ducu ca pe un frate. Ea, care îşi cunoştea aşa de bine soţul, îşi spunea adeseori: „Un singur lucru îi lipseşte lui Fane ca să fie cu adevărat fericit. Să trăiască în acelaşi oraş cu Ducu". Şi, în sinea ei, nutrea speranţa că într-o zi va fi posibil să se întâmple şi acest lucru. După ce Ducu se despărţise de Mădălina, familia lui Fane devenise ca şi propria lui familie. De aceea şi Ingrid se obişnuise să considere casa lui nenea Fane ca şi casa tăticului ei, iar pe copiii acestuia ca pe fraţii şi surorile ei, în special pe Gabriela, care era de aceeaşi vârstă cu ea.

După ce Fane îl conduse până la fotoliu, bucuros din cale afară că-l vede, îl întrebă:

— Ţi-ai luat concediu, Ducule?

— Da' de unde!...

— Păi azi nu-i sâmbătă. E joi.

De obicei sâmbăta se repezea Ducu s-o vadă pe Ingrid. Aceasta explica de ce Fane crezuse că prietenul său se afla în concediu.

— Sunt în interes de serviciu, Fane.

— Atunci, aş zice, să dea Dumnezeu ca să te-aducă cât mai des aici la noi interesele de serviciu.

— Ţin să te anunţ, măi băiete, că mă găsesc aici la tine, în birou, în interes de serviciu.

— Ai venit la mine în interes de serviciu?!, se miră Fane. Ce naiba are Securitatea cu mine?

— Păi am venit în legătură cu scafandrul tău. Doar tu ai reclamat.

— Ce vorbeşti! Vasăzică e o chestie serioasă, de vreme ce v-aţi sesizat voi, cei de la centru.

— Ia povesteşte-mi şi mie cum s-a întâmplat.

— Nu cunoşti amănunte?

— Ştiu doar ce am citit în nişte hârtii. Dar vreau amănunte.

— Probabil ai aflat că noi avem angajat un scafandru. Treabă în meseria lui nu are decât atunci când ne intră vreun vas pentru reparaţii. Îl cheamă Sava Şutelcă. Săracu', are un nume îngrozitor. Astăzi e joi, nu? Acum o săptămână, Sava nu vine la lucru. Nu vine nici a doua zi. A treia zi, nevastă-sa se prezintă, plângând, ca să reclame că omul ei n-a mai dat pe acasă de patruzeci şi opt de ore.

Am anunţat miliţia. L-a căutat peste tot, dar nimic. Pe Şutelcă parcă îl înghiţise pământul. Asta până ieri, când a apărut viu şi nevătămat.

— Ascultă, Fane, eu n-am trecut încă pe la miliţie. Am venit direct la tine. Tu ce părere ai despre Şutelcă ăsta?

— Uite ce-i, Ducule. Aici, la şantier, nu lucrează nici cincizeci şi nici o sută de oameni. Lucrează mult mai mulţi. N-ai să-mi pretinzi mie, director fiind, să-i cunosc pe toţi în aşa măsură încât să-ţi pot spune despre fiecare dacă e bun sau rău, dacă merită sau nu salariul pe care îl primeşte şi aşa mai departe. Întâmplarea face însă ca pe Şutelcă ăsta să-l cunosc ceva mai bine. Am avut posibilitatea să-mi dau seama ce-i poate pielea. Mie mi-a făcut o impresie bună.

— E student la fără frecvenţă. Trebuia să-i dăm posibilitatea să înveţe.

— E tânăr?

— Chiar aşa de tânăr nu este. Are aproape treizeci de ani.

— După părerea ta, merită crezare?

— Te referi la ceea ce povesteşte că i s-a întâmplat?

— Da!

— Ce să-ţi răspund!... Sava nu e om prost, scrie poezii şi frecventează Cenaclul „Panait Cerna". După cum vezi, e posibil ca să aibă ceva imaginaţie. Însă ca să fi ticluit tot ceea ce povesteşte că i s-a întâmplat, nu-l cred capabil de atâta fantezie.

— Bine, Fane. Am venit să cunosc şi părerea ta. Dar ia spune-mi: Voi aveţi multe costume de scafandru?

— După cât ştiu eu, două. Mi se pare că unul e stricat.

— Uite ce-ţi recomand, Fane. Foarte multă grijă să nu dispară vreunul.

— Ce spui, Ducule! Ar putea să dispară?

— Ei, nu e sigur. Dar nu strică să fie bine păzite.

— Am să dau dispoziţii în acest sens. Şi acum, ce faci? Te duci s-o iei pe Ingrid?

— Mai târziu. Nu ştii, Şutelcă a venit astăzi la lucru?

— Cred că da.

— În fiecare zi se scufundă?

— Ţi-am spus că nu prea are mult de lucru în specialitatea lui.

— Şi când nu se scufundă, ce face?

— Lucrează la secţia de gravură. E un foarte bun gravor.

— Ştii ce, Fane? Aş vrea să-l văd.

— Să-l chem aici.

— Nu! Nu vreau să-l interoghez. Întrebări i-au pus cei de la miliţie, şi încă destule. Vreau numai să-l văd cum arată. Dă-mi pe cineva care să mă conducă prin şantier. Să spui că sunt gazetar de la Bucureşti. Are să mă ducă şi la secţia de gravură şi am să-l văd şi pe Şutelcă.

— Foarte bine. Te va conduce Panait de la sindicat.

Fane sună şi ceru secretarei să trimită după „cultural". Zece minute mai târziu, acesta intră în biroul lui Fane.

— Domnule Panait, dumnealui este gazetar de la Bucureşti. Vrea să viziteze şantierul, ca să scrie un reportaj. Te rog să-l conduci şi să-i dai explicaţiile necesare. Faceţi cunoştinţă.

Plecară. Vizitarea întregului şantier, mai pe îndelete, ar fi durat toată dimineaţa. Dar Ducu se pricepu să-l conducă el pe însoţitorul său în aşa fel încât să termine în trei sferturi de

oră, fără ca acesta să aibă impresia că ziaristul de la Bucureşti este prea grăbit. Totuşi o părere prea bună nu-şi făcu despre „gazetar", pentru că acesta întârzie mai mult decât s-ar fi cuvenit, în raport cu importanţa ei, la secţia gravură, dar mai ales fiindcă stătu de vorbă tocmai cu „Scafandru", pe care tovarăşul Panait nu-l prea avea la inimă.

— Ei, ce părere ţi-a făcut Sava?, întrebă Fane când Ducu reveni în birou.

— Fără să fie un om de calitatea întâi, nu face nici impresia unei secături. Dar acum eu o şterg. Trebuie să trec şi pe la miliţie.

— Mariei i-am telefonat. S-a bucurat când a aflat că eşti în oraş. Măi Ducule, mă, ce bine îmi pare că ai venit. Du-te şi ia-o pe Ingrid. Vă aşteptăm la masă. Maria a făcut ieri rost de un crap de vreo şapte chile. Îi spuneam azi-dimineaţă: Ce păcat că nu e şi Ducu, el, care ar mânca de trei ori pe zi crap timp de treizeci şi trei de ani. Am şi un vin, măi băiatule, de la Niculiţel, cum nu beţi voi acolo la Bucureşti.

— Atunci e fain. După-masă, Fane, îmi dai o barcă. Vreau să mă plimb pe Dunăre cu Ingrid.

— Îţi dau şalupa. Ne-am construit una nouă, pe cinste.

— Nu, o barcă. Ingridei nu-i place şalupa, ştii doar. Cică merge prea repede şi face zgomot.

— Bine, băiatule, îţi dau o barcă.

De „cazul Şutelcă" se ocupa căpitanul Oprişan. Cu el luă legătura Ducu.

— Domnule maior, aici, în dosar, veţi găsi, cred, tot ceea ce vă interesează.

Ducu începu să frunzărească dosarul. Procesul-verbal încheiat atunci când se constatase dispariţia lui Sava Şutelcă; declaraţiile soţiei acestuia, ale unor cetăţeni din cartier şi de la şantier; un nou proces-verbal, încheiat după „reapariţia" scafandrului; alte declaraţii, printre care şi aceea a lui Sava Şutelcă.

Ducu se hotărî să înceapă cu aceasta:

Declaraţie

Subsemnatul Sava Şutelcă, născut în anul una mie nouă sute treizeci şi patru, luna ianuarie, ziua treizeci şi una, de profesie scafandru la Şantierul naval, cu domiciliul pe strada Luminii nr. 14, declar, pe a mea răspundere, cele ce urmează:

În ziua de joi, cincisprezece octombrie a.c, pe la orele opt seara, adică pe la orele douăzeci, mă întorceam spre casă, pe jos. La un moment dat, în timp ce treceam prin faţa unui chioşc, am simţit o lovitură în moalele capului, după care mi-am pierdut cunoştinţa. Ce s-a întâmplat apoi cu mine, nu mai ştiu. Când mi-am revenit, era ziuă şi mă aflam într-o încăpere care nu avea decât o singură fereastră. Mi-am dat seama că e ziuă, fiindcă se vedea lumina soarelui printre crăpăturile obloanelor ce acopereau fereastra. În încăpere, ardea lumina electrică. Era o cameră cam de patru pe cinci, mobilată destul de modest: un divan studio cam hodorogit, un şifonier cu furnirul crăpat, un fotoliu şi o măsuţă joasă. Vreau să mai adaug că, atunci când mi-am revenit, mi-am dat seama că eram îmbrăcat în pijama. Hainele mele se aflau pe speteaza unui scaun.

M-am dat jos din pat, dar a trebuit să mă reazem de perete, ca să nu cad. Încăperea se învârtea cu mine şi îmi era tare greaţă. Când mi-a trecut ameţeala, m-am repezit la una dintre cele două uşi. Era încuiată. Am încercat-o pe cealaltă. Aceasta ducea în baie.

Vă rog să mă credeţi că abia acum mi-am dat seama cu adevărat că eram prizonier. M-a cuprins frica. Am început să bat cu pumnii în uşă şi să strig:

— Este cineva pe aici? De ce mă ţineţi închis? De ce m-aţi răpit?

Am auzit paşi apropiindu-se de uşă, pe urmă o voce de femeie.

— Domnule Şutelcă, vă rog să nu faceţi gălăgie. E numai în folosul dumneavoastră să nu faceţi gălăgie. De altfel, nici nu aveţi motiv, deoarece nu are să vi se întâmple nimic neplăcut.

Părea a fi vocea unei femei în vârstă.

— Lămureşte-mă unde mă aflu?

— Din păcate, domnule Şutelcă, nu vă pot răspunde la întrebare.

— Atunci, spune-mi de ce m-aţi răpit.

— Din păcate, nici la această întrebare nu vă pot răspunde. Mai bine aţi face dacă aţi mânca puţin. Găsiţi totul pe masă.

Îmi era foame, trebuie să recunosc. Într-o tavă, pe masă, erau de toate. Şi ouă fierte, şi unt, şi gem. Plus cafea cu lapte. Am mâncat pe săturatelea. După aceea, mi-am aprins o ţigară.

— Şi cât timp aveţi de gând să mă mai ţineţi închis?, am întrebat.

— Nu este exclus ca mâine să fim în măsură să stăm de vorbă cu dumneavoastră. Pot să vă spun încă de pe acum că vrem să vă facem o propunere deosebit de avantajoasă pentru dumneavoastră. Deci, încă o dată, nu aveţi absolut niciun motiv să vă alarmaţi.

— Sa vă ia dracu!, mi-am ieşit eu din pepeni. Nu mă interesează propunerea voastră. Dacă ar fi o treabă cinstită, nu m-aţi fi răpit de pe stradă. Vă cer să-mi daţi imediat drumul.

Dar de data asta vocea nu mi-a mai răspuns. Am început să înjur şi am tot înjurat până am obosit. Am obosit şi să tot măsor camera, de la un capăt la celălalt. Atunci m-am trântit înpat să mă gândesc. Dar nu ştiu cum s-a făcut, că am adormit. Cât am dormit, nu ştiu, fiindcă în încăpere nu era niciun ceas, iar al meu stătuse. Cred că trecuse o zi. M-am dat jos din pat ca să mă conving dacă nu cumva există totuşi o posibilitate de a fugi. Am încercat din nou uşa. Era tot încuiată. Iarăşi am început să bat cu pumnii în ea.

— Domnule Şutelcă — am auzit vocea. Văd că din nou nu sunteţi cuminte. Cum puteţi fi atât de puţin rezonabil, zău că nu pricep.

— Ascultă, astăzi am să ştiu ce aveţi de gând cu mine?

— Probabil că da. Ştiţi ce vă propun? Să gustaţi coniacul. Sticla se află pe bufet. Nu e extra, dar nu-i nici rău.

— Să vă ia dracu pe toţi şi, împreună cu voi, coniacul!

Până la urmă am „gustat" coniacul. Şi am tot gustat, până mi s-a făcut somn. M-am culcat îmbrăcat. Ce s-a întâmplat după aceea cu mine, nu ştiu. Când m-am trezit, mi-am dat seama că mi-era tare frig, că deasupra capului meu străluceau stelele şi că stăteam culcat pe o bancă. M-am ridicat în capul oaselor. Am văzut nu departe „Castelul" şi am ştiut că mă aflu

în Grădina publică, şi tot acum am ştiut că sunt liber. N-am mai stat o clipă pe gânduri şi am plecat spre casă.

Aceasta îmi este declaraţia, pe care o semnez cu mâna mea.

Sava Şutelcă

— Ce părere aveţi, domnule maior?, întrebă căpitanul Oprişan.

Ducu îşi formase o părere, dar nu considera necesar s-o aducă la cunoştinţa căpitanului.

— Deocamdată, niciuna. Dar dumneata, care ai anchetat cazul?

— Toată povestea asta mi se pare atât de necrezut, încât mă întreb dacă ceea ce povesteşte Şutelcă s-a întâmplat şi în realitate.

— Crezi că minte?

— Nu ştiu dacă minte în mod deliberat. Mă gândesc, poate că...

— Poate că nu-i în toate minţile, vrei să spui!

— Domnule maior, dar totul e atât de absurd! L-au răpit, ca, până la urmă, să-i dea drumul, fără ca aceia care l-au răpit să stea de vorbă cu el.

— Nu, domnule căpitan. Şutelcă nu e nebun şi nici n-a inventat povestea asta, ca să ne dea, dumneavoastră şi nouă, de lucru. Ceea ce pot să te asigur este că tot ceea ce povesteşte i s-a întâmplat cu adevărat. În ce scop a fost însă răpit, asta e cu totul altceva. Şi ca să aflăm, cred că de treaba aceasta noi, şi nu voi, va trebui să ne ocupăm.

Plecând de la miliţie, Ducu se duse s-o ia pe Ingrid. Mergea pe jos, şi era în acea parte a oraşului de care îl legau cele mai multe amintiri. Cele mai multe, cele mai frumoase, cele mai triste şi cele mai tragice amintiri. Nu prea departe era strada Mascaralei, mahalaua unde copilărise, înconjurată de străzi cu case frumoase, locuite, cu ani în urmă, de protipendada oraşului. Strada Mascaralei, „peţindţina", cum o numise cândva domnul Spiros Spiratos, cel mai mare armator din oraş:

— *„Ama asta strada? Asta peţindţine. Ptiu! Asta mascara, nu strada".*

Pe aproape era şi strada Fregatei, şi pe ea „casa cu ferestrele albastre". De fiecare dată când venea în oraş, Ducu îşi făcea timp să treacă pe acolo. După atâţia ani, „casa cu ferestrele albastre" nu mai semăna nici pe departe cu aceea pe care el o ştiuse atunci când avusese cincisprezece ani. Ferestrele albastre fuseseră înlocuite cu sticlă albă, zidul se coşcovise şi viţa sălbatică, altădată revărsându-se bogat înspre stradă, se uscase. Aleile care duceau la verandă erau şi acum pietruite, dar gazonul se uscase şi nimeni nu se mai îngrijise să semene altul. Din stradă, se vedea o tăbliţă albastră care aducea la cunoştinţa celor interesaţi că acolo era „Clubul vânătorilor şi pescarilor amatori".

Pe Ducu, atunci când trecu prin faţa casei, ca de fiecare dată când paşii îl aduceau pe strada Fregatei, îl năpădiră amintirile. Iată, de pe trotuarul celălalt, în locul acela a stat şi a privit „casa cu ferestrele albastre", atunci când, pentru prima dată, urmărind-o de departe şi timid, o văzuse pe fata cu ochi de aur intrând pe poarta acelei case, care îşi avea legenda ei, legendă în care era vorba de dragoste şi moarte şi din pricina căreia, mulţi ani, nimeni nu se mai încumetase s-o locuiască; iată portiţa şi zidul pe care l-a escaladat în noaptea când, urmărind-o pe Catina, a descoperit, cu oroare şi deznădejde, că ucigaşul tatălui său — sângerosul asasin şi spion Walther, despre care aflase descifrând scrisul dintre rândurile „Relicvei" — era una şi aceeaşi persoană cu Horace Richter, tatăl Ingridei; iată, pe strada aceea cotise, alergând ca un bezmetic, după ce făcuse dureroasa descoperire. Şi, retrăind prin amintire zbuciumul din noaptea aceea, grăbi, fără să-şi dea seama, paşii. Coborî malul abrupt, între magazii. Iată ruina „Hanul lui Agop"; iată vizuina lui barbă Panaiotachi, în ciuda anilor încă în picioare; iată groapa din fosta lutărie, unde se refugiase Şuncărică după ce evadase şi de unde toţi trei, Şuncărică, Gheorghiţă, chelnerul, şi el porniseră să se furişeze până la dana unde aştepta o bărcuţă cu ramele înfăşurate în cârpe. Urcă înapoi dealul, spre oraş, pe unul din „vaduri". Iată, pe vadul acesta gonise în noaptea percheziţiei, când îl zărise din întâmplare pe Rocambole privind pe fereastră. Către vadul acesta se îndreptase Prejan, „diavolul în haine de seară", cum îl botezase maică-sa, misteriosul şi

prolixul Prejan care, la plecare, îi spusese sinistra istorioară cu băiatul curios care a fost trimis, cu un bolovan legat de gât, să exploreze fundul Dunării tocmai fiindcă era prea curios.

Îl năpădiseră amintirile şi, grăbind pasul, reveni pe străzile pe care trecuse mai adineauri. Iată strada Pescăruşului, iată casa unde locuise Catina, după ce Rocambole se metamorfozase în domnul Marius Dunăreanu, directorul cotidianului „Scrutator", şi după ce gaşca de la „Hotel Metropol" se spărsese; iată scuarul de unde o pândise în atâtea rânduri, până în noaptea când, ţinându-se pe urma ei, descoperise adevărata identitate a lui Walther şi totodată legătura dintre acesta şi Catina.

Era toamnă, soarele încălzea încă pământul, dar soarele, la rândul lui, era trist, fiindcă pământul se îndepărta mereu mai mult, şi oamenilor avea să le fie dor de el şi aveau să-l regrete. Pe strada Fregatei, pe celelalte străzi, la ora aceea din preajma prânzului, nici ţipenie de om. Doar frunze, multe frunze uscate, roşcate sau galbene pe care o măturătoare cu „tumbălău" nu prididea să le măture pe toate, şi nu izbutea, fiindcă din castanii pletoşi, din salcâmii rotaţi şi din duzii pitici cădeau mereu alte şi alte frunze, galbene, ruginii, uscate.

În partea aceasta a oraşului, străzile erau pustii, liniştea era la ea acasă, în ciuda faptului că, în ultimii ani, populaţia oraşului depăşise suta de mii. În această parte, oraşul rămăsese acelaşi. Aici era oraşul vechi. Îmbătrânit, gârbovit, oraşul copilăriei lui triste, trist şi el, fiindcă îmbătrânea iremediabil, ca şi oamenii. Da, bătrânul oraş — mai exact partea bătrână a oraşului — arăta întocmai ca un veritabil lup de mare la vârsta de o sută de ani, despre a cărui cerbicie şi aprigă sete de viaţă nu-ţi mai amintesc decât sprâncenele stufoase şi albe, vocea încă puternică şi aspră, spinarea încă dreaptă.

Încă!... Dar până când? Într-o zi, îşi vor face apariţia şi în această parte a oraşului excavatoarele şi buldozerele. Într-o zi, toate casele cu epiderma zidurilor crăpată, scorojită, muşcată de vânturi, roasă de pecinginea umezelii, vlăguită de ploi şi zăpezi aveau să fie dărâmate. În locul lor aveau să se ridice blocuri. Aceasta era soarta acestei părţi a oraşului, care îmbătrânea, se gârbovea, se năruia.

Deocamdată, oraşul nou se ridica mai departe. Deocamdată, pe unul dintre cele două bulevarde, în stânga, până la Dunăre. Deocamdată, înspre strada Sf. Constantin. Deocamdată, de-a lungul străzii care purta numele oraşului vecin, ceva mai încolo de fosta moară Radacovici, „măcinată" de incendiu în anii de criză, când „focul" aranjat devenise un mijloc de a-i salva pe negustorii şi industriaşii faliţi de bancrută frauduloasă.

Către oraşul nou se îndreptă maiorul Mănăilă după ce, înhăţat de amintiri, rătăcise prin oraşul vechi. Acolo, într-unul din blocurile noi, locuia fetiţa lui, Ingrid. Parcurgea bulevardul Republicii. Rămăsese în urmă bulevardul Cuza, în stânga, chiar pe colţ, fusese „Hotel Metropol". Privise din stradă şi văzuse cele trei ferestre ale „apartamentului" ocupat de Rocambole şi băieţii lui: Băţ, Sugiuc, Gorila; inimosul Gorila, pe care Walther îl ucisese.

Trecuse şi de strada Unirii. Iată oraşul nou. Blocuri semeţe, de o parte şi de alta. Aşa cum, mai adineauri, când trecuse prin oraşul vechi, îl năpădiseră amintirile, acum, când păşea prin oraşul nou, prezentul îl înhăţă cu aceeaşi brutală şi imperativă necesitate. Îşi aminti de declaraţia lui Sava Şutelcă. Categoric, omul nu mintea.

Nu, Sava Şutelcă fusese, într-adevăr, răpit. Răpit şi drogat. Dar de ce îl mai drogaseră? Simţind în coastă ţeava revolverului, Şutelcă nu s-ar fi opus. De ce această măsură extremă de precauţie din partea răpitorilor? Nu exista decât o singură explicaţie: Ei îşi luaseră asemenea măsuri de precauţie ca nu cumva Şutelcă, chiar dacă l-ar fi legat la ochi, să poată reconstitui ulterior, fie şi numai parţial, itinerarul parcurs de maşină. (Scafandrul nu era în stare să dea vreo informaţie, nici în ceea ce priveşte itinerarul şi nici cât timp durase călătoria).

Dar cine erau răpitorii? Faptul că bătrâna nu vorbise doar în numele ei putea să însemne că aceştia erau cel puţin doi. Dar mai important era altceva, în ce scop îl răpiseră? Vocea îi vorbise de o propunere foarte avantajoasă, care urma să-i fie făcută. Dar de ce, până la urmă, renunţaseră să-l mai utilizeze? Fiindcă era clar, răpitorii săi avuseseră nevoie de el. Dar avuseseră nevoie de scafandrul sau de gravorul Şutelcă? Şi de ce renunţaseră până la urmă la serviciile lui? Se petrecuse

ceva deosebit sau se convinseseră din comportamentul dârz al acestuia că nu el era omul de care aveau nevoie?

„Fir-ar al naibii — îşi spuse Ducu — de atâtea întrebări, simt că începe să mă doară capul. Noroc că am ajuns."

Şi într-adevăr, Ducu ajunsese în faţa blocului unde locuia Ingrid. Bucuria îi năpădi sufletul: avea să-şi vadă copila. Urcă treptele tot câte două, trei. Sună prelung, plin de nerăbdare. Îi deschise chiar Ingrid. Micuţa, blonda şi încântătoarea Ingrid.

— Ah, tăticule, chiar în noaptea asta am visat că ne plimbam, noi doi, cu barca prin baltă!...

Şi îi sări în braţe, fericită că-l vede.

În fiecare primăvară, când Dunărea vine mare şi se revarsă până hăt, departe, Ducu se urca într-o barcă, împreună cu micuţa Ingrid şi o pornea într-acolo. Dar acum nu era primăvară. Acum era toamnă, o toamnă cuminte, ca o bătrâneţe prelungită, şi nici balta nu era inundată. Dar şi lui, şi Ingridei le plăcea să meargă acolo chiar şi atunci când Dunărea nu era revărsată. Fane le dăduse o barcă şi acum Ducu, având-o pe Ingrid la pupă, tăia pieziş curentul, îndreptându-se către malul celălalt. Soarele mai era încă sus, dar razele lui împuţinate nu mai ardeau, ci doar încălzeau şi mângâiau. Apa era vânătă. Acolo însă unde o bătea soarele, avea solzi de aur, de parcă ar fi fost o şopârlă uriaşă. Departe, înspre docuri, ancorat la una din dane, un cargou cu pavilion sirian încărca traverse de cale ferată. Şi întocmai ca o săgeată, „Săgeata", vaporaşul care te transporta de la un oraş la altul în numai douăzeci de minute, trecu prin faţa lor, târând după ea, aidoma unei mirese a apelor, o trenă de spumă albă.

Curând ajunseră „dincolo". Intrară pe un canal. Aici apa curgea tot atât de repede, dar perfid, pe dedesubt. Sălciile îşi plecau coroanele deasupra apei, formând un fel de boltă, în care verdele începea să fie înlocuit de ruginiul frunzelor pe jumătate uscate, apatice, de parcă ele, dându-şi seama că altfel nu se poate, se resemnaseră să moară.

Ingrid, micuţa Ingrid, stătea la pupă şi privea în dreapta, în stânga, în sus, în jos, fermecată de frumuseţea sălbatică şi tresărind de spaimă, o spaimă mică, la fel ca ea, atunci

când numai ceva mai departe de barcă un peşte, sărind în sus, făcea să clipocească apa. Ducu închise ochii. Şi în locul micuţei Ingrid o văzu pe cealaltă Ingrid, în uniforma ei pepită, stând tot acolo la pupă, cu mâinile în poală, mâini care, cu ani şi ani în urmă, când le lua în palmele sale, i se păreau că zvâcnesc speriate, asemenea unor păsăruici.

Pe urmă, o auzi parcă:

— „Ducule, oare împărăţia asta a apelor o fi având vreo crăiasă?"

— „Poate că da, Ingrid. O zână mică, mică doar cât degetul tău cel mic."

— „Strig-o, Ducule!"

Şi în gând o strigă:

— „Crăiaso!"

— „...iaso!", îi răspunse ecoul apelor.

Şi iarăşi auzi vocea Ingridei:

— „Crăiasă a apelor! Primeşte jurământul meu: Îţi jur că am să-l iubesc, atât cât voi trăi, numai pe Ducu. Dacă îmi voi călca jurământul, să fiu blestemată, zână a apelor!"

Şi dintr-odată vocea micuţei Ingrid:

— Dar ce auzi tu, tăticule, de asculţi aşa?

Vraja se risipi. Micuţa Ingrid se uita la el cu o uimire de om mare.

— Ascultam pe crăiasa apelor, fetiţa mea.

— Există o crăiasă a apelor?

— De bună seamă că există.

— Ce-ţi place ţie, tăticule, să glumeşti cu mine.

Pe urmă, acceptând ceea ce considera ea joacă:

— Şi cum o cheamă pe crăiasa apelor?

— O cheamă ca pe tine, Ingrid!

— Dar eu n-o aud deloc, tăticule.

— Când ai să te faci mare şi ai să vii aici, poate că ai s-o auzi... Atunci tăticul tău are să fie bătrân.

— Atunci cine are să mă aducă?

— Ei, s-o găsi cine să te aducă, n-ai tu grijă. Şi în gând: „S-o găsi şi pentru tine, de bună seamă..."

— Tăticule, eu nu vreau să îmbătrâneşti niciodată!

— Bine, Ingrid, fetiţa mea. Dacă tu nu vrei, tăticu' n-are să îmbătrânească. Dar acum trebuie să ne întoarcem. Ascultă

sălciile! Le auzi? Foşnesc tainic, altfel ca până acum. Ascultă, fetiţa mea, apele. Le auzi? Se infioară. Şi sălciile, şi apele presimt seara care a început să coboare, târându-se de acolo, de pe dealurile Dobrogei. Trebuie să ne întoarcem. Trebuie să mai trecem pe la nenea Fane şi pe la tanti Maria, să-ţi iei rămas-bun de la ei.

— Ştii, tăticule, după tine, cel mai mult şi mai mult îl iubesc pe nenea Fane.

— Şi eu, fetiţa mea, după tine, cel mai mult şi mai mult tot pe nenea Fane îl iubesc.

Manevră bărcuţa şi porniră înapoi. În împărăţia dintre sălcii era linişte ca la începutul lumii. Numai din când în când se auzea câte un pleoscăit, atunci când uita şi lăsa fără grijă ramele în apă. Fiindcă el vâslea dinadins uşurel, ca să nu facă zgomot. Pe urmă, când ieşiră în Dunărea mare, oraşul drept în faţa lor, învăluit de razele soarelui care asfinţea, le apărea ca o cetate cu ziduri şi creneluri de aramă.

CAPITOLUL VII

Ducu, la volanul „Rekordului", o avea în dreapta sa pe Mica. Mica stătea picior peste picior, fuma şi fredona un cântec, înregistrat pe benzile de magnetofon ale tuturor posesorilor de magnetofoane de la şaptesprezece la douăzeci şi cinci de ani:

Nicio dragoste nu e ca a noastră
Ştii la fel ca mine, c-altfel ar fi trist,
Dar cum vorba zboară,
Eu ţi-am scris un twist.

— Îţi place cântecul?

— Mă omor după melodia asta, dragă!, îi răspunse el, foarte serios şi cu atât de prefăcut entuziasm, încât Mica îl crezu. În realitate, Ducu găsea — mai ales cuvintele — de-a dreptul stupide. Era trecut de miezul nopţii şi se întorceau de la Băneasa. Luaseră masa acolo la restaurant şi Ducu avusese prilejul să se mire de apetitul extraordinar al partenerei sale.

În gând chiar se întrebase:

„Dacă mănâncă mereu atât de mult, cum naiba izbuteşte să-şi păstreze silueta?"

În schimb, se arătase foarte rezervată în ceea ce priveşte băutura. Din felul cum apuca paharul, sau cum îi luceau ochii atunci când se desfundau sticlele la mesele vecine, Ducu îşi dăduse seama că, de fapt, Micăi îi plăcea să bea, dar că în mod

deliberat îşi impunea să-şi înmoaie numai buzele în pahar. Desigur, abstinenţa aceasta putea să însemne că Mica nu voia să facă asupra lui o „impresie proastă". Dar tot aşa de bine putea să însemne şi altceva: că îi era teamă să nu se îmbete şi să spună lucruri care nu trebuiau spuse. Optând pentru această a doua ipoteză, Ducu încercase, folosind toate şiretlicurile posibile, s-o determine să bea. Dar Mica se ţinuse tare, deloc ostentativ, ci într-un mod foarte abil, ceea ce dovedea luciditate şi deloc prostie.

Insuccesul îl înciudase şi, până la urmă, chiar se întrebase dacă nu cumva făcuse rău că-şi „scosese pălăria" în faţa ideii lui Bogdan.

„Teamă mi-e că, până la urmă, n-are să iasă nimic din povestea asta", îşi spusese el.

— Îţi place vocea mea?, întrebă Mica după câtva timp.

— Asta zic şi eu voce. Timbru, volum, nu ca pisicile alea miorlăite, cărora dacă le iei microfonul de la gură nu se mai aud dincolo de primele patru rânduri ale stalului. De ce nu iei lecţii de canto, dragă?

— Crezi că mă tentează să ajung cântăreaţă de muzică uşoară? Că altfel de voce n-am. Nici măcar de operetă. În general, nu mă tentează cariera de cântăreaţă.

— Da' ce ţi-ar plăcea?

— Cel mai mult?

— Da! Cel mai mult.

— Să joc în filme. Dar n-am talent.

O recunoscu simplu şi parcă fără părere de rău.

— De unde ştii că n-ai talent?

— Ştiu!, veni răspunsul ei scurt, convingător.

— Când o fată e frumoasă ca tine, nu se poate să nu aibă măcar atâta har, încât spectatorii, admirându-i frumuseţea, să nu bage de seamă puţinătatea talentului. Vrei să-ţi dau exemple de actriţe celebre, foarte frumoase, dar lipsite complet de talent sau cu unul de cinci parale?

— Şi ce dacă există! Treaba lor. Şi apoi, în Occident, chiar dacă n-au talent, în schimb, îşi pot pune în valoare frumuseţea fără ca cineva să se scandalizeze. Pe când la noi... Eu, de pildă, dacă aş juca într-un film, ca să nu se observe că n-am talent,

ar trebui să apar mai mult dezbrăcată decât îmbrăcată, îți dai seama că la noi așa ceva nu merge. Dar să admitem că mi se încredințează un rol. Știi ce ar zice spectatorul văzând că n-am talent? Cu asta și-a făcut pomană regizorul de a băgat-o în film, fiindcă s-a culcat cu el. Pe când dacă aș apărea dezbrăcată, spectatorul, tulburat, ar gândi că regizorul ar fi făcut un mare păcat neîncredințându-mi rolul mie, femeie cu un corp atât de frumos. Și dacă vrei să știi, numai într-un singur rol m-aș încumeta să apar în film, fără să am complexe.

— În ce fel de rol?

— În rol de „striptease".

— Un rol pe măsura frumuseții tale. Numai că...

— Știu. Slabă nădejde să se facă un film în care să existe și un asemenea rol.

— Te asigur că n-aș lipsi de la niciun spectacol.

— Te cred! Ai avea ce vedea, urâciosule. Dar nu cumva ai de gând să mă duci acasă atât de devreme? Du-mă undeva.

— Ai vreo preferință?

— Cum stai cu banii? Dar ce te întreb! Dacă ai „Rekord", nu se poate să n-ai de-un coniac.

— Am!

— Atunci, du-mă la un bar.

— În regulă!

Avură noroc și găsiră o masă liberă. Când trecură printre mese, asemenea unui magnet, Mica atrase privirile tuturor bărbaților.

— I-ai dat gata pe toți!

— Nu mă interesează niciunul. În seara asta îmi placi tu.

— Îți mulțumesc. Mă simt măgulit.

— Dacă vine vreunul să mă invite la dans, să nu-mi dai voie. Tu știi să dansezi?

— Nu ca tipii ăia de colo, dar mă descurc. În orice caz, n-am să te calc pe picioare.

— Atunci am să dansez numai cu tine.

La dansul următor o invită. În timp ce dansau, Mica îl întrebă:

— Uite că am uitat să te întreb până acum: „Rekordul" e chiar al tău?

— Al meu!, minți el fără să clipească.

— Şi cum naiba ai făcut rost de el? Că marca asta nu se găseşte în comerţ.

— O întreagă poveste!

— Serios? Spune-mi-o! M-ai făcut tare curioasă.

— Am un unchi în străinătate. În R.F.G. Astă-vară a venit să ne vadă, adică pe mama şi pe mine, şi, la plecare, ne-a lăsat maşina. Am plătit eu ceva vamă. Dar zău că face. E aproape nouă. Dacă vreau s-o vând, iau pe ea bani buni.

— Spuneai că-i o întreagă poveste. Dar nu văd nicio poveste.

Ducu se uita la ea ca omul pe care îl mănâncă limba să spună ceva, dar nu se poate hotărî.

— E totuşi o poveste, dar... Şi continuă jocul.

— Ce?, întrebă ea, dar cu un asemenea ton încât să pară că nu ţinea neapărat să afle.

— Lasă că-ţi spun mai târziu, după ce se termină dansul ăsta.

Până la urmă, orchestra tăcu şi perechile se îndreptară către mesele lor. La câtva timp după ce se aşezară şi ei, Mica întrebă, ca şi când numai din întâmplare şi-ar fi adus aminte.

— Ce ziceai că vrei să-mi spui?, întrebă ea.

— Deşi am încredere în tine, totuşi... înţelegi... abia ne-am cunoscut.

— Nu fi prost. Eu ştiu să păstrez un secret.

— Îţi spun, dar făgăduieşte-mi că rămâne strict între noi.

— Ai cuvântul meu de onoare!

— Uite despre ce-i vorba. De fapt, maşina nu figurează pe numele meu, ci pe al prietenului meu, pe care l-ai cunoscut. Deşi unchiul din R.F.G. este unchiul meu, în actele care mi s-au cerut a apărut că unchiul este al lui şi că lui i-a lăsat maşina. Înţelegi?

— Simplu! N-ai vrut să se ştie că ai un unchi în R.F.G.

— Exact!

— Şi de ce? Ce-i rău în asta? Un om poate să-şi aleagă prietenii, nu şi rudele. Unde n-am şi eu un unchi în R.F.G., să vină să mă vadă şi, la plecare, să-mi lase un „Rekord".

— Cu tine e altceva. Dacă ai lucra unde lucrez eu, n-ai mai zice aşa.

— Şi, mă rog, unde lucrezi mătăluţă?

— Îmi făgăduieşti că ai să fii mormânt?

— Haide, n-o mai făcea pe misteriosul.

— Lucrez la „Externe". Înţelegi? Când lucrezi acolo, nu e recomandabil să ai un unchi în străinătate, care, pe deasupra, îţi face cadou un „Rekord".

— Dacă lucrezi la Ministerul de Externe, îmi închipui că până acum ai fost trimis la vreo ambasadă sau legaţie. De ce nu ţi-ai cumpărat acolo maşină?

— Eu nu fac parte din personalul diplomatic. Lucrez la arhiva ministerului, ca şef de serviciu.

— Aşa!, se dumiri ea. Vasăzică în străinătate nu te trimit.

— Aşa, pentru o săptămână, două, se întâmplă destul de des să plec. Ştii, pe post de curier diplomatic. Te conjur, însă, Mica, fii mormânt. Nu ştiu de ce a trebuit să-ţi spun toate acestea. Îmi inspiri însă încredere! Nu-ţi îndrug braşoave, însă te rog să mă crezi că, deşi abia ne-am cunoscut, mă simt foarte legat de tine. Totuşi, n-ar fi trebuit...

— Să ştii că mă supăr dacă mai continui să vorbeşti aşa. Mai târziu, când ai să mă cunoşti mai bine, ai să-ţi dai seama că sunt o fată în care poţi avea deplină încredere.

— Probabil că instinctiv am simţit lucrul acesta. Altfel, nu ţi-aş fi spus nimic. Să ştii că nu-mi stă în fire să fac, oricând şi oricui, confidenţe.

Ducu făcu semn ospătarului şi când acesta se prezentă — cam după vreo zece minute — ceru încă un rând de coniacuri şi cafele. La o masă din apropiere, o blondă platinată râdea în hohote, cu accente isterice. În local era fum să-l tai cu cuţitul.

Deodată, având aerul că întreabă mai mult ca să spună ceva, Mica vorbi:

— Pe nenea Florică îl cunoşteai de mult timp?

Ducu fusese aproape convins că Mica îi va pune o asemenea întrebare. Se miră numai că întârziase atâta.

Răspunse, intenţionat, evaziv.

— Mda! Ţi-am mai spus că l-am cunoscut cu mulţi ani în urmă, în timpul războiului. Am făcut împreună nişte afaceri.

— Ce fel de afaceri, dacă nu sunt indiscretă?, întrebă Mica, dar fără să lase impresia că o interesa să afle răspunsul. Îl cunoşti deci înainte de a damblagi?, insistă ea.

— Mda! Înainte. Pe atunci, mă mai duceam pe la el. Afaceri cu carne. Tăiam câte o vită şi vindeam carnea la negru.

— Serios? Crede-mă, nu mi-ar fi trecut prin minte că răposatul nea Florică s-a ocupat în viaţa lui cu afaceri de-astea. Şi nici tu.

Şi Mica făcu o mină de dispreţ.

— Cum, adică, *de-astea?*

— Nu vreau să te jignesc, dar asta nu-i o afacere ca lumea, ci mai curând o găinărie.

— De unde ştii tu prin ce se deosebea în anii aceia o afacere propriu-zisă de o găinărie? Pe atunci nici nu te născuseşi.

— Mare greutate să-mi închipui! Nea Florică — cel puţin aşa mi-a părut mie — a fost un om subţire... profesor. Mă rog, om cu carte. Când mi-ai spus că s-a ocupat de afaceri, mi-am închipuit că a învârtit altfel de afaceri. Mai fine... mai subtile... şi cu câştiguri mai substanţiale. Ştii, el nu se prea uita la bani. De obicei, numai cei care au sau care au avut mulţi bani la viaţa lor nu ştiu să preţuiască adevărata valoare a banului.

— Asta nu dovedeşte nimic, dragă fată. Ce îţi închipui că vânzarea clandestină de carne nu renta? Te înşeli. Nici nu-ţi poţi închipui câţi bani am câştigat noi din afacerea asta.

— Da, dar era totuşi o afacere murdară. La propriu, nu la figurat.

— Se poate. De altfel, nu este exclus ca nen-tu Florică să fi învârtit şi alte afaceri, despre care eu nu am cunoştinţă. Era, cel puţin pe atunci, un om ascuns. Spuneai adineauri că nu se uita la bani. Mă rog, nu te contrazic. Dar pe vremea când am lucrat eu cu el ştiu că-i plăceau al dracului de mult banii. Şi oricât de mulţi câştiga, tot mai mult ar fi vrut să câştige.

Ducu cârpea la minciuni fără să clipească măcar, fiindcă ştia că Mica nu avea posibilitatea să controleze.

— Dacă aţi făcut cândva afaceri, înseamnă că eraţi oleacă şi prieteni.

— Să ştii de la mine, doi oameni care fac afaceri împreună nu înseamnă neapărat că sunt şi prieteni.

— Dar nici nu se duşmănesc.

— Câteodată se întâmplă şi asta. Nu a fost însă cazul între mine şi Florică.

— Şi pe urmă ce s-a întâmplat? De ce v-aţi despărţit? V-aţi certat cumva?

— Nu noi ne-am despărţit, ci împrejurările. Evenimentele. După ce s-a schimbat regimul, afacerile n-au mai rentat. Din prudenţă, a trebuit să ne mulţumim doar cu câştigurile licite.

— ...Şi pe urmă?

— Ce?

— Nu v-aţi mai întâlnit? Nu v-aţi mai văzut?, insistă ea.

— Câţi ani sunt de când s-a mutat la voi în bloc Florică?, întrebă prudent Ducu.

— După ştiinţa mea, numai de vreo opt ani.

— Stai!... Pot să-ţi spun exact câţi ani au trecut de când ne-am văzut ultima dată. Da!... Da!... Exact paisprezece ani. Prin patruzeci şi şase am desfăcut tovărăşia. În patruzeci şi şapte ne-am mai văzut de câteva ori. Ulterior, nici el nu mai m-a căutat şi nici eu pe el. Pe urmă, anticipând o eventuală întrebare: Dacă nu mi-ar fi scris, habar nu aveam de noua lui adresă.

— Mă întreb însă prin cine o fi trimis scrisoarea. Poate prin portăreasă, că mai venea şi ea la el câteodată.

— Probabil.

— Ce-a vrut de la tine?

— N-ai să mă crezi, dar n-a apucat să-mi spună. De câteva ori m-a lăsat să înţeleg că vrea să-mi încredinţeze un secret, dar tot de atâtea ori a schimbat discuţia. Nu se putea hotărî.

— Uite, Dane. Tu nu eşti sincer cu mine. Nu vrei să-mi spui, fiindcă nu ai încredere. Dar nu te condamn. În definitiv, e şi normal. Abia ne-am cunoscut. Astăzi, pentru prima dată, am ieşit împreună. Înţeleg, îţi repet rezervele şi nu te condamn. Mai târziu, după ce vom deveni prieteni buni, te vei convinge că sunt o fată în care poţi avea deplină încredere. În ceea ce mă priveşte, nu mă îndoiesc o clipă că aşa se va întâmpla. Fiindcă eu încă de pe acum ştiu că voi ţine mult la tine.

Ducu se uită la ea galeş şi o apostrofă în gând:

„Ce vorbeşti, frumoaso! Ia spune-mi, de ce te interesează persoana mea? Fiindcă ai auzit că l-am cunoscut mai de mult pe nen-tu Florică? Pentru că am maşină? Pentru că lucrez la

arhiva Ministerului Afacerilor Externe? Sau pentru toate trei motivele la un loc?".

Apoi, tare:

— Draga mea, sunt mâhnit că poţi gândi astfel despre mine. Îţi jur că nu am niciun fel de reticenţe faţă de tine. Şi te rog să-ţi aminteşti, ţi-am şi dovedit-o atunci când ţi-am vorbit de unchiul meu şi de maşină. Dacă am fost sincer cu tine într-o problemă care mă privea pe mine personal, de ce n-aş mai avea încredere în tine ca să-ţi împărtăşesc un „secret" încredinţat mie de cineva care nu mai există?

Argumentul părea convingător. Totuşi, el mai adăugă:

— Dacă anii nu l-au schimbat, atunci îmi explic de ce nu s-a putut hotărî să vorbească până în ultima lui clipă.

— De ce?, se grăbi să întrebe Mica, pentru prima dată cu un interes nedisimulat.

— Cred că nu s-a putut hotărî până în ultima clipă să vorbească fiindcă era vorba de aur. Trebuie că undeva ascunsese aur. Cocoşei. Pe vremea când se specula cu cocoşeii, a avut cu ce să-i cumpere. Pe urmă, când s-a schimbat „calimera"[1], nea Florică al tău i-o fi pitit pe undeva şi probabil că şi acum tot acolo s-or fi aflând. Zgârcitul — fiindcă eu aşa îl ştiu, şi nu mână largă, cum pretinzi tu a fi fost — nu s-a putut hotărî să-mi dezvăluie ascunzătoarea. A murit, luând taina cu el. Şi e păcat, tare păcat. Dacă nu mă înşel în presupunerea mea, atunci sigur că e vorba de cel puţin o sută de bucăţi. Poate chiar şi mai mult.

Mica nu făcea impresia că cele ce aflase o interesau în mod deosebit.

— La ce ţi-ar fi folosit? Să te uiţi la ei? Că de schimbat, nici dacă ai fi dracul gol nu-mi închipui că ai izbuti fără să te dibuiască ăia de la miliţia economică. Parcă aşa îi spune.

— Unde nu-i am eu! Te asigur că i-aş schimba fără să pună ei mâna pe mine.

— Dragă, eşti adorabil când te cherchelesti. Te rog însă nu mai bea. N-aş vrea să te îmbeţi de-a binelea. Nu ar fi frumos. E doar pentru prima dată când ieşim împreună.

— Vasăzică nu mă crezi, fiindcă îţi închipui că m-am îmbătat. Află, dragă fată, că eu nu mă îmbăt uşor. Ţin la tăvăleală,

1 Din cuvintele greceşti: *cali* şi *mera*, adică „ziuă frumoasă".

asta s-o ştii. Şi uite, ca să-ţi dovedesc, fată dragă, întâi, că nu m-am îmbătat şi în al doilea, că am încredere în tine, am să-ţi spun cum m-aş fi scăpat eu de cocoşei, dacă zgârcitul ăla de nen-tu Florică s-ar fi hotărât să vorbească. Ţi-am spus că, din când în când, sunt trimis în străinătate. Acum pricepi?

— Nu!, răspunse Mica. Ochii ei exprimau nedumerire. Dar Ducu nu era omul care să se lase uşor păcălit. Înaintea ei, când avea doar cincisprezece ani, cunoscuse o actriţă mult mai bună decât Mica, pe Catina. Învăţase să descifreze, observând-o atent, arta prefăcătoriei. Se aplecă spre urechea ei şi-i şopti:

— I-aş schimba în străinătate. Cel mult în două *ieşiri,* şi aş scăpa de toţi. Este?

— Ei, da! Asta ar fi fost o soluţie. Cum de ţi-a venit în minte?

— Mare filozofie!

— Dar ce rost are să discutăm despre ceea ce nu există? În orice caz, eu te rog, încă o dată, să nu mai bei. Şi te mai rog ceva. Dacă, de acum încolo, se întâmplă să mă invite cineva la dans, nu-l refuza. Mi-a venit chef să dansez, iar tu, îmi dau seama, după cum îţi sticlesc ochii, nu mai eşti bun de aşa ceva.

— Pardon! Nu sunt beat şi, ca să te convingi, haidem să dansăm.

— Nu! Nu vreau să mă fac de râs. Te rog, promite-mi că ai să mă laşi să dansez. Ai văzut: Cât ai fost treaz, eu ţi-am cerut să nu dai voie altcuiva să danseze cu mine. Acum, însă, n-am nicio vină că te-ai cherchelit.

— Bine! Dacă tu vrei să dansezi cu altcineva, nu mă opun. Eu însă am să mă uit în jurul meu atât de urât, încât sunt sigur că nimeni nu va îndrăzni să te invite.

Ca s-o convingă că nu glumeşte, începu să privească încruntat, în dreapta şi în stânga, într-adevăr ca un om ce caută cearta cu lumânarea.

Şi deodată îl descoperi pe Fuiorescu. Stătea la o masă, tocmai în capătul celălalt al localului. Împreună cu el mai erau doi inşi, oameni între două vârste, care beau vin din nişte pahare cu picior. După culoarea stacojie a frunţilor şi după felul cum râdeau, se vedea că nu erau la primele pahare.

Râdeau amuzați de cele ce le spunea Fuiorescu, cu toate că acesta povestea calm, serios, fără să schițeze măcar un zâmbet. Deși stăteau la aceeași masă toți trei și păreau prieteni de când lumea, Ducu era convins că nu veniseră împreună. Își amintea precis că, un sfert de oră mai devreme, la masa aceea fuseseră numai indivizii cu fețele stacojii. Fuiorescu își făcuse între timp apariția în local și, probabil, văzând că la masa lor sunt două locuri libere, își ceruse permisiunea să stea și el.

Ceea ce regreta Ducu era că, atent la cele mai neînsemnate reacții ale Micăi, nu observase dacă Fuiorescu fusese acela care intrase în vorbă cu partenerii săi de masă sau invers. În orice caz, acum când îi observă, păreau buni prieteni și, cel puțin după desele hohote de râs ale chefliilor, aceștia doi se amuzau copios.

Experiența îl învățase pe Ducu să observe fără ca aceia din jurul lui să bage de seamă că dintr-odată pe el începe să-l intereseze masa unde Fuiorescu debita probabil anecdote. În schimb, nu-i scăpă lui faptul că Mica privea cam prea des tocmai într-acolo. Un gând îi trecu prin minte, un gând atât de revelator, încât numai cu greu își stăpâni pornirea de a-și freca mâinile de satisfacție.

„Dacă nu mă înșel, atunci Bogdan sigur că-și va scoate pălăria!", își spuse.

Orchestra, care se odihnise mai mult decât era necesar, începu să cânte. Ringul de dans începu să se populeze. Cei trei — după cât își putu da seama Ducu — la propunerea lui Fuiorescu — se ridicară în picioare și porniră fiecare să-și caute partenere pe la celelalte mese. Și existau, slavă Domnului, destule, fiindcă nu puține erau mesele la care femeile depășeau numărul bărbaților.

Până să ajungă la masa unde se aflau Ducu și Mica, Fuiorescu ar fi putut să-și găsească nu una, ci mai multe partenere de dans. Cu toate acestea, el veni întins la masa lor și, politicos, ceru permisiunea să danseze cu Mica. Fuiorescu avea o asemenea prestanță, impunea în asemenea măsură, prin ținuta, prin croiala hainelor, prin întreaga sa atitudine, încât era aproape imposibil să nu-i acorde cineva permisiunea de a dansa cu soția, iubita, prietena sau simpla cunoștință

cu care venise în local. Cu atât mai puțin, nu-l refuză Ducu. Avea doar motive speciale să n-o facă. Dimpotrivă.

După ce rămase singur la masă, Ducu începu să se joace cu paharul, ținând ochii pe jumătate închiși, de a-i fi putut jura că din cauza coniacului băut nu mai era în stare să-i țină complet deschiși. Deși singura lui preocupare părea a fi doar aceea de a învârti între degete paharul gol, în realitate nu-i pierdea din ochi. Fuiorescu dansa impecabil. La fel și Mica. Dacă în locul lui Fuiorescu ar fi fost altcineva, din cauza diferenței de vârstă dintre ei ar fi fost penibil să-i privești. Așa însă nu se putea să nu recunoști că amândoi formau o pereche potrivită. Ducu observă că și alte femei se uitau cu interes la Fuiorescu și probabil că le-ar fi făcut plăcere să danseze cu un domn atât de distins.

La început, dansară fără să-și vorbească. Deschise vorba Fuiorescu. Ai fi zis că, din politețe, se simte obligat să debiteze partenerei lui câteva banalități de rigoare.

— Te-ai turtit rău de tot, îl mustră Mica după ce Fuiorescu o readuse la masă.

— Așa crezi tu!... Dacă beau acum o cafea, am să mă simt exact ca și când aș fi dormit o noapte întreagă. Tu ce bei? Încă un coniac sau tot o cafea?

— În niciun caz coniac. O cafea.

— Halal de el!

— Halal de cine?

— De partenerul tău. N-are complexe. Eu când oi ajunge la anii lui, nici n-am să îndrăznesc să mă uit în ochii unei fete de vârsta ta, nicidecum s-o invit la dans.

Mica însă nu-i răspunse. Acum îl asculta numai cu o ureche. Oricât se străduia ea să nu se cunoască, Ducu își dădu seama că era preocupată de ceva.

Pentru Ducu acum era clar. Îi ceruse s-o lase să danseze cu altcineva nu fiindcă fusese convinsă că el se „cherchelise", ci fiindcă îl descoperise în local pe Fuiorescu. Știind că el va veni s-o invite la dans, pregătise terenul. Vasăzică, Mica era în legătură cu Fuiorescu. Era și ea o verigă din lanț. Ehei, când avea să afle Bogdan, sigur că va fi obligat să-și scoată pălăria. Dar, întrucât ideea privind „Rekordul" a fost a lui Bogdan, de fapt el este obligat să-și scoată pălăria în fața acestuia.

Ceva ar fi vrut să ştie cu certitudine Ducu: dacă Fuiorescu şi Mica îşi dăduseră întâlnire la bar, sau Fuiorescu venise s-o caute din proprie iniţiativă. Îi venea greu să creadă că Mica îi ceruse s-o ducă la local, fiindcă aici urma să-l întâlnească pe Fuiorescu. Mai întâi, fiindcă nu ea propusese barul acela, ci el. Al doilea, până a nu-şi face apariţia Fuiorescu, Mica aproape că nu privise la celelalte mese. Pe de altă parte, dacă cei doi s-ar fi înţeles în prealabil să se vadă la bar, nu i-ar fi cerut, tocmai ea, să nu permită altcuiva s-o invite la dans.

Fusese o întâlnire întâmplătoare? Dar nici această presupunere nu se susţinea în întregime. Fuiorescu nu era un obişnuit al barurilor. Intrase pentru prima dată în noaptea aceasta, din simplă curiozitate? Foarte bine. Dar descoperind-o pe Mica acolo în compania altuia, în mod normal n-ar fi trebuit s-o invite la dans. Chiar dacă nu ştia precis, dar în orice caz trebuia să presupună că ea se găsea acolo probabil din ordinul altcuiva, de care asculta şi Fuiorescu, în cazul când nu el era „şeful". Şi dacă, totuşi, cunoscând acest lucru, o invitase la dans, ce altceva putea să însemne decât că avusese să-i facă o comunicare importantă, de care ea trebuia neapărat şi urgent să ia cunoştinţă? Pe urmă, dacă ei se cunoşteau, dacă Mica primea dispoziţii de la Fuiorescu — sau poate Fuiorescu de la ea? — atunci cum se face că Fuiorescu nu se mai întâlnise niciodată până acum cu Mica?

Gândurile acestea îi treceau prin minte, în timp ce îşi bea cafeaua. Între timp, Fuiorescu plecase.

— Ce-ar fi să plecăm?, propuse Mica.

— Să mergem, măi fată, dacă nu-ţi mai place aici. Te conduc acasă.

*

* *

Mătuşa Sabina le umpluse farfuriile cu jumări de ouă şi încărcase masa cu alte farfurii şi farfurioare cu unt, brânză, măsline, dulceaţă şi gem făcute de mâna ei.

Ducu şi Bogdan începură să înfulece de zor. Aveau amândoi ochii cârpiţi de somn, fiindcă abia apucaseră să fure

câteva ore de somn în noaptea ce abia se sfârşise. Bogdan se întorsese din provincie târziu, după miezul nopţii, şi călătoria cu maşina îl obosise din cale afară. Cât îl priveşte pe Ducu, acesta ajunsese acasă şi mai târziu, fiindcă Micăi, după ce o condusese până în faţa casei cu maşina, îi venise chef să se plimbe pe jos, pentru că motivase ea, noaptea era splendidă.

După ce Ducu îi povesti lui Bogdan în ce fel îşi petrecuse seara cu Mica, acesta, trosnindu-şi degetele, după obicei, se bucură ca un copil.

— Vasăzică, dacă nu-i spuneam povestea despre „Rekord", nu ieşea nimic.

— Mda! Se pare că din clipa aceea a început s-o intereseze persoana mea. Ai avut o idee grozavă.

— Înseamnă că are nevoie de un tip cu maşină. La ce i-o fi trebuind?

— Nu cred că numai acesta a fost motivul. Cum e dată dracului de frumoasă, nimic mai uşor pentru ea decât să găsească unul care are maşină. Măcar o râşniţă de „Trabant".

— Dar atunci?

— Nu i-ai spus că numai eu l-am cunoscut pe Florea Bombonică, cu mulţi ani înainte?

— I-am spus.

— Ăsta-i al doilea motiv pentru care am început s-o interesez. Dar mai este un motiv care a determinat-o să-i devin agreabil. I-am spus că lucrez la Ministerul Afacerilor Externe şi că sunt şeful arhivei. Ei, ce zici? Îţi scoţi sau nu pălăria?

— Mi-o scot, Ducule. Ai avut un fler grozav.

— Zi mai bine inspiraţie. Să ştii, măi băiete, că are dreptate şeful când spune că nu numai poeţii au nevoie de inspiraţie, dar şi lucrătorii Securităţii statului.

— Bătrâne, eu cred că asta a fost nada cu care ai dat-o gata. Ce şi-o fi zis ea? Ce mai pleaşcă! Dacă îl recrutez pe ăsta, prin el avem acces la arhiva Ministerului de Externe. Mină de aur, nu alta. Şi ea frumoasă — ce mai: Brigitte Bardot de pe malul Dâmboviţei! —, iar tu un craidon trecut de prima tinereţe, floare la ureche pentru ea, să te facă să joci cum îţi va cânta.

— Vasăzică, după părerea ta, are de gând să mă racoleze?

— De ce nu? Cum e ea frumoasă, în cazul în care nu ne înşelăm, şi lucrează într-adevăr pentru Fuiorescu, nu ar fi deloc de mirare dacă în cadrul reţelei ea are rolul de agentă de recrutare.

— În cazul acesta, măi băiete, află că am mai avut o idee inspirată.

Şi îi istorisi discuţia pe care o avusese în legătură cu cocoşeii.

— Tăticule, gata! Cum de ţi-a dat prin minte să-i spui că, dacă puneai mâna pe cocoşei, i-ai fi schimbat în străinătate? A fost o idee grozavă!...

— Nu zic nu! Am avut o bună inspiraţie. Dar nu e vorba numai despre Mica. Toată povestea asta — cel puţin pentru mine — mi se pare cumva deosebită.

— Ce naiba găseşti deosebit, bătrâne?

— Până la proba contrarie, cu alte cuvinte până se vor limpezi cât de cât apele ca să putem măcar întrezări şi pietrele de la fund, hai să-i băgăm pe toţi în aceeaşi oală. Mai întâi, pe Fuiorescu. Pe urmă, pe aşa-zisul Chivu Boraş, pe Marcel Koruz, surdomutul, pe răposatul Reinhardt Klausner, alias Florea Bombonică, pe Aspasia, pe Mica.

— Exact! Şase.

— Sunt două săptămâni de când avem aceste fire în mână. Ei bine, ai putea să-mi spui ce urmăresc în definitiv lepădăturile astea?

— Deocamdată e destul de greu să-ţi faci o părere.

— În alte împrejurări, chiar şi atunci când dăm numai de un singur fir, ştim sau bănuim ce urmăresc, fie că e vorba de un secret care priveşte industria noastră, apărarea ţării şi aşa mai departe. Dar ăştia ce urmăresc? Cunoaştem şase indivizi care presupunem că nu stau cu mâinile în sân, dar până acum nu ştim ce obiectiv urmăresc. Am sau n-am dreptate?

— Ai!

— Atunci, dacă tu nu eşti în stare, nici eu şi, pe cât se pare, nici şeful, nu înseamnă că afacerea aceasta este puţin *altfel?*

— Că urmăresc un altfel de obiectiv decât cele urmărite în mod obişnuit de agenţi.

— Vezi, nici asta nu aş putea afirma sută la sută. Sau, dacă vrei, aş putea spune: Da, şi asta urmăresc. Adică, un obiectiv mai puţin obişnuit.

— E cam nebulos raţionamentul ăsta al tău, bunicule.

— De acord! Dar tocmai în aceasta constă partea ciudată. Cu toate că am sucit şi pe o parte şi pe alta *cunoscutele* problemei, nu izbutesc, fir-ar al dracului, ca ea să devină mai puţin nebuloasă, să-i găsesc dezlegarea:

— Ce-ar fi, măi Ducule, dacă i-am lua la întrebări?

— Am face o greşeală, Bogdane. Cine ne-ar ajuta să dezlegăm şarada? Koruz? Poate Mica? Ăştia sunt, sigur, a cincea roată la căruţă.

— Dar Fuiorescu?

— Ăsta, da! Ăsta e un tip mai mult decât suspect din punctul de vedere care ne interesează. Ăsta sigur că ştie ceva mai mult decât toţi ceilalţi la un loc. Mă întreb însă: Ce ştie, cât ştie? Şi dacă ştie ceva, e dispus să vorbească? Noi nu trebuie să pierdem din vedere că habar nu avem unde a dispărut Aspasia şi nici cine este şi ce învârteşte Chivu Boraş, care nu trebuie să ne intereseze în mai mică măsură decât cucoana aceasta. Nu ştim dacă vreunul dintre ei este amestecat în răpirea lui Sava Şutelcă, după cum, de asemenea, nu ştim nimic despre Champignon şi, cu atât mai puţin, despre acel *Bernhard,* de care a pomenit Reinhardt Klausner în ultimele sale clipe. Cu alte cuvinte, nu ştim nimic tocmai despre *acela* sau *aceia* care, după toate aparenţele, trage sau trag de sforile ce fac să se mişte marionetele: Fuiorescu, Koruz, Mica şi ceilalţi. Şi dacă aşa stau lucrurile, într-adevăr am proceda greşit dacă ne-am grăbi să-i arestăm tocmai pe aceia pe care îi vedem agitându-se, îndeplinind voinţa altora. Bogdan oftă.

— N-avem încotro. Trebuie să mai aşteptăm.

Telefonul sună. Era colonelul Joldiş.

— Noutăţi sunt?

— Sunt.

— Bine! Ai să-mi raportezi mai târziu. Ţi-am trimis maşina. Într-un sfert de oră să fii la Comitetul Geologic. Ne întâlnim acolo. A dispărut o geologă.

— Căpitanul Tudoraşcu e la mine.

— Poţi să-l iei şi pe el. Şi închise.

— Ce s-a mai întâmplat?, întrebă Bogdan.

— A dispărut o geologă şi trebuie s-o găsim.

— Şi de ce noi? Miliţia atunci ce treabă are?

— Ce tot faci pe prostul, băiete! Dacă şeful a spus că trebuie s-o găsim noi, înseamnă că e o afacere care intră în competenţa noastră.

Îi primi profesorul Bâtlan, care părea tare mirat de vizita matinală.

— Suntem de la Miliţie şi vă deranjăm pentru a vă pune câteva întrebări.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— O echipă de geologi se află, în prezent, în munţii Vrancei. Am vrea să ne daţi câteva informaţii, mai întâi, în legătură cu scopul „expediţiei" — probabil că termenul nu este cel corespunzător — şi, în al doilea rând, ce ne puteţi spune despre geologa Tina Păduraru?

— Nu cred că informaţiile pe care le pot da vă vor putea fi de prea mare folos, într-adevăr, în prezent, în Vrancea se efectuează unele prospecţiuni geologice, prevăzute în planul general de prospecţiuni pe anul în curs. Ele nereprezentând interes naţional, sunt efectuate cu forţe locale, mai precis regionale. Tocmai de aceea, despre geologa Tina Păduraru nu vă pot spune absolut nimic. Am auzit pentru prima dată de la dumneavoastră numele acesta.

În maşină, colonelul hotărî:

— N-am încotro, Mănăilă. Va trebui să te repezi până acolo.

— Trimiteţi-mă pe mine. Ducu a prins un fir şi lăsaţi-l să tragă de el.

Şi fără să mai aştepte încuviinţarea, Bogdan începu să raporteze colonelului cele ce cititorii au aflat din paginile anterioare.

— Ai avut o bună inspiraţie, Mănăilă, te felicit! Unde nu dă Dumnezeu să te racoleze! Dacă se va întâmpla aşa, înseamnă că vom pescui nu cu undiţa, ci cu năvodul cel mare. În cazul acesta va trebui să pleci dumneata, Tudoraşcule.

— Am înţeles. Dar, dacă îmi permiteţi, aş pune o întrebare! Dacă ne vom ocupa noi ori de câte ori dispare un cetăţean, ce naiba mai face atunci miliţia?

— În primul rând, nu ne ocupăm de toate dispariţiile, asta o ştii prea bine. Pe de altă parte, s-ar putea să faci un drum de pomană. Cu alte cuvinte, dispariţia geologei să nu prezinte niciun interes pentru noi. Dar, de când cu răpirea lui Şutelcă, scafandrul, trebuie să fim foarte atenţi atunci când se întâmplă să dispară persoane cu meserii mai puţin obişnuite.

— Într-adevăr, afacerea va deveni palpitantă dacă voi constata că e cazul să ne ocupăm de dispariţia Tinei Păduraru. Un scafandru!... O geologă!... Zău că ar fi a-ntâia!

De la regiune, Bogdan îşi continuă drumul până la Vizantea, în Vrancea. Acolo îşi stabilise tabăra permanentă echipa condusă de geologul Dobre. Bogdan stătu de vorbă mai întâi cu acesta.

— Când a dispărut doamna Păduraru?, fu prima întrebare pe care i-o puse.

— Sunt zece zile de atunci.

— Şi de ce aţi anunţat miliţia abia ieri?

— Fiindcă nu am avut motiv să mă alarmez. Să vă explic. Acum şapte sau opt zile, Tina a primit o telegramă prin care era vestită că o rudă de-a ei, soră sau verişoară, nu mai ţin bine minte, se căsătoreşte. Nu a manifestat dorinţa să se ducă la nuntă. Dacă mi-ar fi cerut, aş fi învoit-o, deşi ne-ar fi lipsit mult. Trebuie să ştiţi că Păduraru nu este geologă. A fost angajată ca secretară. Fiindcă se cere scriptologie, chiar într-o treabă ca a noastră. Pe urmă, mai e nevoie de multă alergătură, privind aprovizionarea, diferite aprobări şi aşa mai departe. De toate acestea s-a ocupat Păduraru. Vreau să mai adaug că am folosit-o şi în munca de prospectare, deşi nu are pregătirea necesară. Bineînţeles, într-unele treburi auxiliare. Dar să revin la cele ce spuneam. Primind telegrama, nu şi-a manifestat dorinţa să se ducă la nuntă. Vă închipuiţi mirarea mea când, două zile mai târziu, adică sâmbătă dimineaţa, mi s-a adus la cunoştinţă că a plecat în timpul nopţii.

— V-a lăsat vorbă prin cineva că pleacă la nuntă?, întrebă Bogdan.

— Nu!

— Atunci ce v-a făcut să credeţi că s-a dus acolo?

— Dar era foarte normal să cred aşa ceva. Ce altceva aş fi putut crede?

— Nu pricep. Dumneavoastră numiţi „normal" un comportament cu totul... ireverenţios, ca să nu-l calific altfel. Tina Păduraru era angajată pe baza unui contract de muncă. Primea un salariu şi pentru acesta era obligată să presteze un anumit număr de ore. Avea un şef, faţă de care răspundea. Şi deodată aşa, pe nepusă masă, îi vine chef să plece la nunta soră-sii. Pleacă, în puterea nopţii, fără să ceară învoire, fără să anunţe pe cineva.... Şi toate astea numiţi dumneavoastră comportament normal.

Geologul părea oarecum încurcat.

— Să vedeţi. Tina Păduraru este o fire originală, o fire voluntară, cam prea voluntară.

— Ce legătură au toate acestea cu obligaţiile elementare ale fiecărui salariat, chiar şi ale acelora foarte, foarte originali?

Geologul se foi un pic pe scaunul său pliant înainte de a răspunde.

— Aveţi perfectă dreptate. Dar vă rog să mă credeţi. Plecarea inopinată şi ireverenţioasă a Tinei Păduraru nu a constituit motiv de nelinişte tocmai fiindcă îi cunoşteam firea voluntară.

— Îmi pare rău că trebuie să insist, dar este absolut necesar. De aceea, vă întreb. Purtarea... ireverenţioasă a Tinei Păduraru se datorează numai firii sale voluntare? Îmi permit să vă atrag atenţia că, în interesul dumneavoastră, sunteţi obligat să-mi daţi un răspuns cinstit.

Întrebarea îl puse pe geolog în mare încurcătură. Trecură câteva minute până să răspundă.

— Aş fi preferat să nu-mi fi fost pusă o asemenea întrebare, fiindcă ea nu are nicio legătură cu... dispariţia Tinei Păduraru. Dar fiindcă dumneavoastră aţi insistat, n-am încotro. N-o fac însă cu plăcere. Vă rog să luaţi notă.

— În orice caz — ţinu să precizeze Bogdan — am insistat nu din pură curiozitate.

— Ştiu!... Ştiu!... În interesul cercetărilor. E părerea dumneavoastră. Eu sunt de altă părere. Dar, bineînţeles, nefiind în specialitatea mea, s-ar putea să greşesc. Acum, iată care este răspunsul meu la întrebarea pe care mi-aţi pus-o: dacă

Tina Păduraru şi-a luat libertatea să plece neînvoită, aceasta se datorează faptului că între noi există unele relaţii de prietenie. Vă rog să nu vă închipuiţi cine ştie ce. Eu, după cum puteţi observa, nu mai sunt tânăr. Am cincizeci şi opt de ani. Colaboratorii mei sunt toţi foarte tineri. Niciunul nu are mai mult de douăzeci şi trei, douăzeci şi patru de ani. Există un fel de destin al generaţiilor. Cei în vârstă nu se pricep să-i înţeleagă pe tineri, iar tinerii, cu suficienţa caracteristică vârstei, sunt convinşi că bătrânii sunt plicticoşi. Deci, şi dintr-o parte, şi din alta, lipsa vaselor comunicante.

Tina Păduraru nu mai este o femeie foarte tânără. Probabil, datorită acestui fapt, în primul rând, am putut întinde, reciproc, punţi de înţelegere între noi. Dar, vă repet, nimic reprobabil, niciun fel de relaţii intime. Nu ascund că am o mare simpatie pentru ea şi că prezenţa ei îmi devenise necesară. Dar, vă repet, nu am depăşit niciodată limitele unei prietenii decente, fie numai pentru faptul că nu voiam să dau un exemplu prost colaboratorilor şi colaboratoarelor mele.

Plecarea, fuga ei m-a dezamăgit. Nu vă ascund nici faptul că am căutat şi am găsit o mulţime de justificări. Din păcate, aşa ni se întâmplă nouă, bărbaţilor. Atunci când o femeie ne dezamăgeşte, ca s-o justificăm şi să ne justificăm, agăţăm luciditatea în cui, precum şcolarii leneşi ghiozdanele. Mai mult, nu atât din considerente de prestigiu, ci ca s-o feresc pe ea de criticile — de altfel justificate — ale colectivului, am anunţat că eu o învoisem pentru trei zile. Fiindcă eram convins că, până în trei zile, avea să se reîntoarcă.

— Şi când aţi început să vă alarmaţi?

— Alaltăieri! Adică, alaltăieri, mai serios. De fapt, când am văzut că trec cele trei zile, fără să dea vreun semn de viaţă.

— Miliţiei v-aţi adresat abia ieri. Adică, după nouă zile.

— Da, după nouă zile.

— Şi de ce v-aţi adresat miliţiei? Aveţi vreun motiv să credeţi că i s-a întâmplat o nenorocire?

— Nimic precis. Poate că m-am înşelat, dar îmi place să cred că prietenia dintre noi a fost reciprocă. Or, presupunând că ea s-a hotărât să nu mai revină aici — ştiu eu din ce motive? — mi-e greu să cred că nu m-ar fi vestit. Acesta este singurul motiv care m-a determinat să mă adresez miliţiei.

Raționamentul geologului nu era greșit. Dacă ea se plictisise de teren, măcar din simplă politețe tot ar fi trebuit să-l anunțe pe geolog că nu se mai întoarce. Dacă n-o făcuse, însemna că ori i se întâmplase ceva, ori că eventual avea de gând să revină.

— Spuneți-mi, domnule Dobre, obiectivele pe care le urmăriți sunt foarte importante?

— Importante, deși nu pe plan republican. Dar în munca noastră există și surprize nesperate. Mă refer la cele plăcute.

— ...Și până acum ați avut vreo asemenea surpriză?

— Din păcate, nu.

— Tina Păduraru era la curent cu rezultatul cercetărilor dumneavoastră?

— Bineînțeles. Ea prelucra datele de teren la indicațiile colaboratorilor mei. Pe de altă parte, cunoștea stenografia. Seara, obișnuiam să-i dictez observațiile mele personale în legătură cu rezultatele obținute în timpul zilei.

— Un motiv în plus ca să-i simțiți lipsa.

Geologul se uită la Bogdan pătrunzător. Voia să se convingă dacă acesta nu fusese pur și simplu ironic.

— Da! Este și acesta un motiv în plus ca să-i simt lipsa.

— Cum a ajuns în echipă?

— Eu am angajat-o.

— Ca secretară a „expediției"?

— Exact!

— Din nou sunt obligat să vă pun o întrebare care probabil o să vă pară cam indiscretă.

— Puteți s-o puneți. Nefiind prima... Cum s-ar spune, m-am obișnuit să răspund și la asemenea întrebări.

„Fir-ai să fii al naibii de găgăuță!, îl apostrofă în gând Bogdan. Fiindcă, după toate probabilitățile, asta ești. Un găgăuță și un gură-cască. Dacă mă înșel, cumva, sunt gata să-mi tai pe loc mustața!" (Bogdan nu avea mustață.)

Pe urmă, tare:

— În ce împrejurare ați cunoscut-o pe Tina Păduraru?

— Am cunoscut-o astă-vară, la Tușnad.

— Își petrecea și ea acolo concediul?

— Da! De fapt, era numai în trecere. Călătorea cu un bilet circular. Deși n-a stat la Tușnad decât patru zile, ne-am împrietenit.

— Pe urmă, v-aţi reîntâlnit, unde?

— La Galaţi! Îmi dăduse adresa. Când am revenit din concediu, i-am scris câteva rânduri. I-am scris că mi-ar face mare plăcere dacă ar accepta să ieşim într-o seară împreună. A fost de acord. Ne-am mai văzut apoi de câteva ori. Abia acum ne-am împrietenit cu adevărat. Pe urmă, când a trebuit să plec pe teren, i-am cerut şi ei să vină. A primit fără să fie prea încântată. Dar după aceea, munca de geolog începuse s-o intereseze: o găsea pasionantă.

— Cred şi eu!

Geologul din nou îl privi bănuitor, fiindcă din nou nu ştia dacă vorbise sau nu serios.

— Credeţi că avea motive speciale?, întrebă cumva stânjenit.

— De ce neapărat motive speciale! Pur şi simplu, fiindcă, într-adevăr, munca dumneavoastră, a geologilor, este interesantă şi pasionantă.

Spuneţi-mi cum de a putut să accepte propunerea? A demisionat de unde lucra sau nu are nicio ocupaţie?

— Este pensionată din motive de boală.

— Atunci se explică. Încă o întrebare. De fapt, două. Prima: Unde locuieşte în Galaţi?

— Strada Turtureanu 17.

— A doua şi ultima: Când a plecat atunci, noaptea, şi-a luat tot bagajul?

— Nu!

— În cazul acesta, îmi veţi permite să-i cercetez bagajele.

— Mă rog! Dacă socotiţi că e necesar...

— Nu sunt obişnuit să fac decât ceea ce este absolut necesar.

Dar cercetarea geamantanului Tinei Păduraru nu-i fu de niciun folos.

— Dă-i bătaie! Ne întoarcem la Galaţi, îi spuse Bogdan şoferului.

Se ghemui într-un colţ şi îşi aprinse o ţigară. Bogdan nu era fumător. Se putea întâmpla să treacă şi săptămâni întregi fără să pună în gură măcar o ţigară. Erau însă împrejurări

cu totul neobişnuite, când simţea nevoia să fumeze. Ţigara — zicea el — îl ajuta să pună ordine în încâlceala gândurilor, în asemenea împrejurări totdeauna năvalnice. De data asta, ţigările nu-i fură de niciun folos, deşi până la Galaţi dădu gata un pachet întreg.

Curând după ce ajunse în oraş, un lucrător de la miliţia regională se prezentă la casa cu numărul 17, de pe strada Turtureanu. Poarta era încuiată. Un câine-lup, cu ochi răi şi injectaţi, începu să-l latre cu o voce răguşită, smucindu-se în lanţ.

— Pe cine cauţi matale?, întrebă proprietăreasa casei, o femeie bătrână, fostă profesoară.

— Aici locuieşte Tina Păduraru?

— Da, dar acum nu-i acasă.

— La ce oră o pot găsi?

— N-aş putea să-ţi spun nici ora şi nici ziua. Dumneaei este plecată din oraş.

— Da? Ce păcat! Şi de mult timp lipseşte?

— Păi, să fie vreo trei săptămâni. Da' matale ce treabă ai cu ea?

— Eu sunt de la telefoane. Are un aviz pentru diseară la ora douăzeci.

— Dacă nu-i în oraş!...

— Şi de întors, nu ştiţi când se întoarce?

— Nu aşa curând. Peste vreo două luni. A plecat cu nişte geologi pe teren.

— Şi de atunci n-a mai dat pe acasă?

— Nu! Şi nici măcar nu mi-a trimis o ilustrată de pe acolo pe unde umblă. Şi doar mi-a promis.

— Dacă v-a promis, are să vă trimită. Atunci cu avizul... Am să anunţ că lipseşte din localitate. Bună ziua!

Peste o jumătate de oră, sună la sonerie Bogdan, întrebarea fu aceeaşi.

— Pe cine cauţi matale?

— Pe dumneavoastră. Vreţi să deschideţi?

— Dar ce treabă ai matale cu mine?

— Deschideţi şi am să vă explic. Sunt de la miliţie.

Abia acum se hotărî bătrâna să deschidă.

— Poftiţi în casă.

Înăuntru, Bogdan explică scopul vizitei sale. Se primise de la şeful echipei de geologi o reclamaţie precum că Tina Păduraru dispăruse cu vreo zece zile în urmă.

— Doamne, numai să nu i se fi întâmplat vreo nenorocire.

— Nu credem să se fi întâmplat aşa ceva. Dar noi suntem datori, de vreme ce am fost sesizaţi, să cercetăm. De cât timp lipseşte?

— De trei săptămâni. Mi-a spus că însoţeşte o echipă de geologi, în munţi.

— Şi de atunci n-a mai fost pe acasă?

— Nu!

— Sunteţi sigură? Poate în lipsa dumneavoastră...

— Eu nu lipsesc niciodată de acasă.

— Cine vă face cumpărăturile?

— Mi le fac singură.

— Vedeţi! Poate că în lipsa dumneavoastră.

— În maximum o oră, dimineaţa? Nu, nu cred. Dacă în lipsa mea ar fi dat pe acasă, oricât de grăbită era, tot m-ar fi anunţat măcar prin câteva rânduri. Ţine mult la mine.

— Atunci, probabil că n-a mai dat pe acasă. Aş vrea să arunc o privire prin odaia chiriaşei dumneavoastră.

Bătrâna îl conduse. Camera Tinei Păduraru era la capătul celălalt al unui vestibul, destul de lung şi de îngust. Cum deschideai uşa, ceea ce îţi atrăgea de la început atenţia erau ordinea şi curăţenia care domneau pretutindeni.

Percheziţia dură mult. Dar într-o asemenea treabă graba este păgubitoare. Aproape de prânz, dezamăgit, Bogdan îşi spuse, trosnindu-şi degetele plictisit şi obosit.

„Acum chiar că nu mai am unde să mai caut. Madam Tina probabil că nu a ascuns nimic aici, nimic din ceea ce ar putea-o compromite".

Bătrâna îi aduse pe o tăviţă o ceşcuţă cu cafea şi un pahar cu apă.

— Nădăjduiesc, că nu mă veţi refuza. Cafeaua era binevenită.

— Stă la dumneata de mult?, întrebă Bogdan în timp ce-şi bea cafeaua.

— De vreo două luni. Am înscris-o ca flotantă, fiindcă e din Bucureşti.

— Aşa! Şi în aceste luni ce fel de viaţă a dus?

— Dacă vă referiţi la bărbaţi, vă spun cu mâna pe inimă că n-am avut motiv să mă plâng de ea. E o femeie foarte aşezată. De altfel, nici nu mai e chiar atât de tânără.

— N-o vizita nimeni?

— Nimeni.

— Vreo prietenă, vreo cunoştinţă?

— Nimeni. Absolut nimeni.

Ducându-se să pună ceşcuţa pe tăviţa de pe o măsuţă, ochii lui întâlniră nu ştiu pentru a câta oară cutia cu piesele de şah.

— Cutia de şah este a dumnevoastră?

— Nu, a domnişoarei.

— Şi ce nevoie are de ea domnişoara, de vreme ce n-o vizitează nimeni?

— Juca singură şah. Bogdan ciuli urechile imediat.

— Spuneţi că juca singură şah?

— Singură. De ce vă miraţi? Unii nu fac ore întregi pasienţe? Fiecare om cu ciudăţeniile lui. Şi apoi, asta era, ca să zic aşa, meseria ei. Ticluia probleme, pe care le trimitea la o revistă de şah din Bucureşti.

— Trebuie să fie tare inteligentă chiriaşa dumneavoastră. Cu toate că sunt un foarte bun jucător de şah, nu mă pricep la o asemenea treabă.

— Într-adevăr, dumneaei e foarte deşteaptă.

— Aş avea o rugăminte la dumneavoastră.

— Spuneţi!

— Să-mi împrumutaţi, contra chitanţă, pentru douăzeci şi patru de ore, cutia asta de şah.

— În regulă.

Pasiunea Tinei Păduraru pentru problemele de şah îl intriga.

CAPITOLUL VIII

Bogdan examina cu o lupă puternică, una câte una, figurile de şah. Se ocupa cu această treabă de mai multă vreme şi, cu toate acestea, cuta dintre sprâncene, care se săpa acolo numai atunci când era nemulţumit, nu dispăruse, ceea ce însemna că examinarea îndelungă a pieselor de şah încă nu dăduse rezultatul scontat. Piese asemănătoare puteai cumpăra şi o duzină de la oricare din magazinele ce vindeau asemenea articole. Erau noi, parcă abia ar fi fost cumpărate. Dacă, într-adevăr, Tina Păduraru se îndeletnicea cu elaborarea de probleme, de ce piesele arătau de parcă abia fuseseră cumpărate de la magazin?

Bogdan tocmai examina, la lupă, pentru a patra oară, unul din „ofiţeri". Şi în timp ce sucea la dreapta şi la stânga fiecare din părţile scobite ale piesei, deodată rămase în mână cu sferuţa, cu care ea se sfârşea.

„Na, că am rupt-o!", se mustră înciudat. Dar se înşela. De fapt, dezlipise numai sferuţa. Înăuntru, de-a lungul axului ei, piesa era străbătută de un canal minuscul. Cu vârful unui ac, Bogdan scoase de acolo un peticuţ de hârtie făcut sul, ca mărime de jumătatea unui timbru poştal, mai subţire ca o foiţă de ţigară şi lucios pe ambele părţi. Privită cu ochiul liber, hârtia avea nişte punctuleţe, ai fi zis nişte impurităţi ce făceau parte din compoziţia ei. Examinând-o însă cu lupa, Bogdan descoperi că aparentele impurităţi erau, de fapt, cifre şi litere. Încă de la prima citire a lor, Bogdan înţelese semnificaţia

lor. Era o *cheie,* prin intermediul căreia se putea citi un text cifrat. De pildă, *turnul* în poziția a4 reprezenta litera f; calul în poziția f7, litera p. Şi aşa mai departe.

„Bătrâne — îi vorbi Bogdan prietenului său de departe — mi se pare că iarăşi are să trebuiască să-ți scoți pălăria."

Copie cheia, vârî la locul ei hârtiuța, lipi cu pelicanol sferuța — examenul unei firimituri de lipitură indica tot pelicanol — şi pe urmă se duse să restituie bătrânei cutia.

— Aţi aflat ceva?, îl luă ea în primire de la poartă.

— Încă nimic. Dar, n-aveți grijă, aflăm noi.

— Eu nu ştiu de ce vă trebuie atâta timp ca să-i dați de urmă. Eu, dacă aş fi în locul dumneavoastră... Păi, dacă n-aţi găsit-o încă, de ce nu dați sfoară în ţară?

— Cum, adică, să dăm sfoară în ţară?

— Simplu! Făgăduiți o recompensă...

— Lăsați, o găsim noi şi fără să făgăduim recompensă. Poftim, v-am adus înapoi cutia de şah.

— Nu trebuia să te grăbeşti. Se afla doar pe mâini bune.

Bătrâna îl conduse până la poartă.

— Mai aveți numărul de telefon pe care vi l-am dat?

— Se poate să-mi pui asemenea întrebare! Ce, sunt copil?

Un biciclist tocmai oprea în faţa casei.

— O telegramă pe numele Păduraru.

— Nu-i acasă!, îl informă gazda.

— Nu vreți să i-o predați dumneavoastră? Bătrâna ezită şi se uită întrebător la Bogdan.

— Bineînțeles că are să i-o predea. Dumneaei e gazda.

— Atunci semnați aici!

După plecarea factorului, Bogdan luă telegrama din mâna bătrânei.

— Trebuie s-o deschidem. Nu avem încotro. E în interesul chiriaşei dumneavoastră.

— Desigur!... Desigur!... Telegrama conținea următorul text: *Problema trimisă este parțial greşită. Verificați mutările*:

Ra3; Pa8; Nd5; Cf7; Db5; Th4; Ra3; Pd5

Profesor Nedelcu

Bogdan băgă telegrama în buzunar.

— Ce spune?, se interesă bătrâna.

— O problemă de şah trimisă de la Bucureşti de un profesor pe nume Nedelcu. Numele acesta vă spune ceva?

— Profesor Nedelcu? Nu! Aud acum, pentru prima dată, numele acesta.

— Spuneţi-mi, chiriaşa dumneavoastră primea des telegrame?

— De când s-a mutat, una singură.

— Dar scrisori?

— Niciuna.

— Telegrama, deocamdată, rămâne la mine. Am să v-o restitui mai târziu. Dacă se înapoiază domnişoara, sau dacă o caută cineva, anunţaţi-mă la telefonul pe care vi l-am lăsat.

— Nicio grijă.

În camera ce-i fusese destinată, Bogdan stătea pe un fotoliu larg şi moale. În faţa sa, pe o măsuţă joasă, se afla textul descifrat al telegramei:

Ra3; Pa8; Nd5; Cf7; Db5; Th4; Ra3; Pd5
Ci u p e r c ă

Privea textul descifrat şi se străduia să înţeleagă care era adevărata sa semnificaţie. Ipoteze se puteau face multe, nu una. De pildă, nu era exclus că „profesorul Nedelcu" îi reproşa inexactitatea unei informaţii de care acesta avea neapărat nevoie. Sau că, de fapt, cuvântul ciupercă reprezenta o supracifrare. Dar în acest caz, cu ce fel de cheie se putea citi cuvântul supracifrat?

Ciupercă!

„Lua-le-ar naiba de ciuperci. Deşi nu-mi plac în niciun fel, nici măcar «á la grec», întruna numai de ele am parte!"

...Şi dintr-odată îşi aminti de Reinhardt Klausner, de ultimele lui cuvinte. Nu pomenise el de *Champignon?*

„Oare «profesorul» nu se referă la acelaşi *Champignon*[1] la care îi trimisese Reinhardt Klausner? Oare nu trebuie să înţeleg că «profesorul» îi cere

Tinei Păduraru să obţină noi informaţii despre Champignon — Ciupercă — întrucât cele anterioare fuseseră total sau parţial

1 Ciupercă (în limba franceză)

eronate? De la Reinhardt Klausner ştia că Champignon este un agent. Şi încă un adevărat tartor. Atunci despre «profesor» şi Tina Păduraru ce trebuie să credem? Că sunt oameni cinstiţi, eventual că sunt terorizaţi de acel *oberspion* şi, ca să scape de sub teroarea acestuia, încearcă să obţină despre el unele informaţii cu care, la rândul lor, să-l aibă la mână? Şi apoi, de ce «profesorul» îi cerea Tinei Păduraru să obţină noi informaţii despre Ciupercă, în timp ce o credea pe aceasta la Galaţi? Nu cumva reşedinţa Ciupercii este Galaţiul? Mai departe. Cine este acest «profesor» Nedelcu şi cum se face că el n-a aflat încă — deşi au trecut trei săptămâni — că Tina Păduraru nu mai este în oraş? De ce nu i-a comunicat ea că pleacă în munţi cu geologii? L-a urmat ea pe găgăuţul de geolog numai din slăbiciune pur femeiască, sau n-a făcut decât să se supună unui ordin? Pe urmă, cum a izbutit Tina asta să obţină despre Champignon unele informaţii — chiar eronate —, în timp ce noi nu ştim despre el nimic altceva decât ce a binevoit să ne spună ticălosul de Reinhardt Klausner?

Fir-ar ale dracului de ciuperci! Când eram mic, puţin a lipsit să mor din cauza lor. Acum nu mai am mult ca să înnebunesc din cauza durerilor de cap pe care mi le cauzează blestematul de Champignon. În orice caz, cel puţin deocamdată, înapoi la Bucureşti. Să văd ce pot afla la oficiul poştal despre «profesorul» Nedelcu. E el profesor cum sunt eu cosmonaut."

Se urcă în maşină şi se întoarse în Capitală.

Primul drum îl făcu la oficiul poştal de unde fusese expediată telegrama. Se prezentă dirigintelui şi, declinându-şi calitatea de „miliţian", îşi exprimă dorinţa să stea de vorbă cu funcţionara căreia îi fusese prezentată telegrama. Întâmplarea făcu ca să fie de serviciu.

În biroul dirigintelui intră o fetişcană tânără, frumoasă şi foarte dezgheţată.

— M-aţi chemat?

— Dânsul e de la miliţie şi ar vrea să-ţi pună unele întrebări în legătură cu o telegramă.

— Întrebaţi-mă.

Bogdan îi puse dinainte blancheta.

— Textul acestei telegrame a fost prezentat la ghişeu, în timp ce dumneavoastră eraţi de serviciu. Vă amintiţi?

— Din întâmplare, da!

— De ce numai din întâmplare?

— Fiindcă noi nu citim textele ce ne sunt prezentate. Numărăm în mod automat cuvintele, ca să socotim cât are de plată expeditorul.

— Şi ce anume v-a determinat să-l citiţi pe acesta?

— Expeditorul avea o cravată foarte frumoasă.

— Şi acesta poate fi un motiv?

— Staţi să vă explic. Avea o cravată foarte frumoasă, care s-ar fi potrivit de minune la costumul pe care şi-l face acum logodnicul meu. L-am întrebat de unde şi-a cumpărat-o şi el a fost atât de amabil să mă informeze. Zicea că a umblat mult până s-o găsească şi m-a sfătuit să mă grăbesc dacă vreau să cumpăr una la fel, fiindcă, după ştiinţa lui, stocul a fost epuizat şi nu mai există decât la un singur magazin, pe Magheru. În timp ce el îmi explica am citit, distrată, textul. Vă spun, dacă n-ar fi avut o cravată aşa de frumoasă, n-aş fi fost în măsură să vă dau niciun fel de lămuriri.

„Să ştii, băiete, că e vorba de Fuiorescu", îşi spuse Bogdan.

Apoi, tare:

— Cravata era cumva fistichie, excentrică?

— Nu! Dimpotrivă, o cravată foarte cuminte. Un fel de argintiu pe negru.

— Vreţi să mi-l descrieţi puţin? Sper că vă mai amintiţi cum arăta.

— Desigur. Era un bărbat cam la patruzeci de ani...

— Scuzaţi-mă! Poate vă înşelaţi asupra vârstei. Nu era mai în vârstă?

— Dar cum vă închipuiţi că m-aş putea înşela asupra vârstei unui bărbat?, protestă ea indignată.

— Scuzaţi-mă! Vă rog să continuaţi.

Şi în gând: „Nu, nu-i Fuiorescu. Dar dacă nu-i el, atunci cine naiba e?" În schimb, portretul schiţat de oficianta P.T.T. îi aminti de acela făcut de Cornel Baciu atunci când i se ceruse să-l descrie pe Chivu Boraş. Când fata tăcu, Bogdan, în parte dezamăgit, întrebă mai mult din obişnuinţă.

— Altceva nu mai puteţi spune?

— Nimic. În afară de faptul că era un tip foarte insinuant. Vreau să spun că era tipul ce se pricepe să ţi se vâre sub piele. Dar cu mine nu i-a mers.

— Desigur! Dumneavoastră sunteți logodită și vă iubiți logodnicul, de vreme ce vă preocupați până și de alegerea celei mai potrivite cravate la costumul pe care și-l face.

— Sper că nu vreți să râdeți de mine.

— Se poate? Dimpotrivă, îl invidiez pe logodnicul dumneavoastră. Nevastă-mea o singură dată mi-a făcut cadou o cravată și aceea nu se potrivea la niciunul din costume. Vă mulțumesc pentru informație. Cred că vă puteți întoarce la lucru.

Și în gând, în timp ce se depărta, privind după ea, nu se putu stăpâni să n-o apostrofeze: „Gâscă!"

Pe Ducu îl găsi la sediu.

— Ei, făcuși ceva, băiete?

— Cred, bunicule, că nici nu m-am dus și nici nu m-am întors cu degetul în gură.

— Atunci dă-i drumul. Ard de nerăbdare să aflu ce mare scofală ai făcut.

— Ascultă aici, bătrâne.

Și Bogdan îi povesti tot ceea ce cititorii au și aflat.

*

* *

Trecuseră douăzeci de zile de când Tina Păduraru dispăruse din tabăra geologilor de la Vizantea și cu toate că era căutată pretutindeni nu fusese chip să i se dea de urmă.

— Parcă a înghițit-o pământul, lua-o-ar naiba!, blestema Bogdan care dirija toate cercetările ce se efectuau în vederea descoperirii bârlogului unde se ascundea. În cea de-a douăzeci și una zi, le parveni o comunicare telefonică din partea secției de miliție a raionului B..., prin care erau vestiți că niște băietani din comuna Movilele descoperiseră într-o vale de la poalele unui munte, numit „Pieptenele", cadavrul unei femei intrat în putrefacție. Victima, după datele cuprinse în buletinul de identitate găsit asupra ei, se numea Tina Păduraru, cu domiciliul stabil în București, strada Panselelor nr. 15.

— Bobocule — îi spuse Ducu lui Bogdan — te duci tu acolo. Ai să te descurci tot atât de bine ca și mine. Eu nu pot pleca.

Trebuie să mă ocup de Mica. Povestea începe să devină din ce în ce mai interesantă.

— Ce vorbeşti!... Dă-i drumul, te ascult!

— Lasă că am să-ţi povestesc după ce te vei reîntoarce.

— Bătrâne, te-am lăsat.

Înainte de a părăsi oraşul, Bogdan trecu pe la adresa indicată în raportul telefonic. Dar pe strada Panselelor, la nr. 15, nu locuia şi nici nu locuise niciodată cineva cu numele de Tina Păduraru. Asta însemna că datele cuprinse în buletinul de identitate, de altfel ca şi acesta erau false. Era exact ceea ce prevăzuse şi Bogdan. În după-amiaza aceleiaşi zile, Bogdan ajunse în satul Movilele. Şeful postului de miliţie din sat era un plutonier. Acesta, deşi îşi cunoştea meseria, totuşi cazul îi depăşise competenţa. Nici sublocotenentul care continuase cercetările începute de plutonier — şi cu care stătu mai târziu de vorbă, la secţia de miliţie a raionului — nu i se păru deosebit de perspicace lui Bogdan.

După ce citi procesul-verbal, îl întrebă:

— Aţi dispus să se facă autopsia?

— Desigur.

— Şi ce a constatat medicul?

— Că moartea a survenit de pe urma rănilor cauzate în cădere.

— Şi care-i opinia dumitale, domnule sublocotenent?

— Mi-am spus-o în raport. Părerea mea este, domnule căpitan, că avem de-a face cu un accident, din păcate mortal. Victima, încercând să scurteze drumul, a alunecat de pe potecă şi s-a rostogolit până jos, în vale.

— Vasăzică, după părerea dumitale, nu avem de-a face cu o crimă. Aşa-i?

— Dacă ţinem seama de raportul expertizei medico-judiciare, cred că nu.

— Cu toate acestea, nu este cu desăvârşire exclus ca Tina Păduraru să fi fost ucisă.

Sublocotenentul nu păru deloc convins.

— Aveţi motive să credeţi că e vorba de o crimă?

— Numai nişte raţionamente. Şi raţionamentele nu sunt dovezi. Dar să lăsăm asta. Eu dau o fugă până la Movilele. Vii şi dumneata?

— Dacă ordonați...

— Nu-ți ordon. Te invit. Și numai în cazul când ești curios să afli dacă Tina Păduraru a fost sau nu ucisă.

Movilele era un sat răsfirat pe o suprafață de câțiva zeci de kilometri pătrați. Ici o casă, și tocmai hăt departe o alta. „Inima satului" era alcătuită de câteva case mai răsărite, de sfatul popular, de cooperativă și de școală. Ca să ajungă aici, la școală, copiii trebuiau să meargă pe jos kilometri întregi, la deal și la vale. Iarna mai ales, nu era deloc o treabă ușoară. Cei mari, bărbați și femei, se deplasau când aveau de mers mai mult călare. Caii lor erau mici, dar vânjoși. Nu știau să meargă decât la pas.

În timpul verii, duminica mai ales, se hazardau vilegiaturiștii până la Movilele, ca să admire frumoasele costume naționale, pe care, femeile îndeosebi, le îmbrăcau numai în zile de sărbătoare. Aceia dintre orășeni cu oarecare experiență alpinistică nu se opreau în sat, ci mergeau mai departe, până la o sălbatică și originală depresiune numită „Prăpăstiile". Ca să ajungi însă la „Prăpăstii", trebuia să cobori pe niște poteci înguste și periculoase până jos, în vale, un adevărat defileu de o frumusețe nemaiîntâlnită.

Dar Tina Păduraru dispăruse din tabăra geologilor în a doua jumătate a lunii octombrie, când orice fel de activitate turistică prin părțile acelea înceta, practic, încă din prima jumătate a lunii octombrie. Bazat pe acest fapt, Bogdan sconta să afle mai mult decât aflase sublocotenentul de la miliția raională care anchetase cazul. De vreme ce Tina vizitase locurile acelea în sezon mort, probabil că prezența ei nu trecuse neobservată. Îndreptându-și ancheta tocmai pe această pistă, nu era exclus să afle de la localnici unele amănunte care ar putea lumina, cât de cât, misterul ce plana asupra morții ei. Raportul ofițerului de miliție tocmai prin aceasta păcătuia. Acceptând ipoteza accidentului — ca singura posibilă —, sublocotenentul nu cercetase terenul decât foarte superficial.

Mașina îi duse până la postul de miliție din sat. De acolo, închiriind cai, o porniră iavaș-iavaș spre „Prăpăstiile". Făceau popas la fiecare casă, și Bogdan, cu firea lui veselă, prietenoasă, izbutea să câștige imediat simpatia gospodarului. Dar pierdură aproape toată dimineața fără să afle ceva. Nimeni

din cei cu care Bogdan stătu de vorbă n-o văzuse pe Tina. Abia spre prânz, când aproape pierduse orice speranță, un bătrân care păzea niște vaci le spuse că zărise, cu vreo două săptămâni în urmă, o „doamnă" urcând spre Movilele, exact pe drumul pe care acum căpitanul cobora și care ducea la cariera de piatră aflată jos, în defileu.

— Ești sigur, moșule?, insistă Bogdan.

— Cum să nu, măi neică. Sunt eu bătrân, dar ochii îmi sunt încă tineri. Muierea, adică doamna — se corectă el imediat —, avea nădragi cafenii și o flanelă verde. Am văzut-o când urca. Eu eram, uite colo, lângă copacul acela. Stam și mă odihneam. Mergea încet și privea tot timpul în jos, parcă se gândea și se tot gândea.

Vasăzică urcase spre Movilele. Venise, probabil, cu trenul până la Vărzărești. Pe urmă o pornise pe jos, prin defileu, trecuse pe la carieră și de acolo începuse să urce spinarea dealului pe o potecuță. Potecuța șerpuia în fel și chip, dinadins ca urcușul să fie cât mai puțin obositor.

— Și unde crezi, moșule, că s-o fi dus?

— Păi, unde în altă parte decât la „Prăpăstiile". Acolo se duc toți orășenii. Eu chiar m-am mirat când am văzut-o, fiindcă era o zi mohorâtă. Trăgea a ploaie, și chiar a plouat înspre prânz. Dar n-ai întrebat matale la Pricop?

— Cine-i Pricop?

— Păi cine să fie! Un om de aici, de la noi, ca mine de pildă. Te-am întrebat dacă ai stat de vorbă cu el, fiindcă, dintre toate, gospodăria lui e cea mai răzlețită, tocmai hăt acolo în dreapta dâmbului. De aici, casa nu se vede, dar dacă mai mergi puțin îți apare înaintea ochilor. Acolo obișnuiesc să facă popas toți câți urcă până aici ca să vadă „Prăpăstiile".

Bogdan și sublocotenentul trecuseră pe acolo, dar nu găsiseră acasă decât copiii, un băiețel de șase ani și o fetiță de patru.

— Ei, ce zici, domnule sublocotenent? Mai facem o dată drumul până la casa lui nea Pricop?

— Dacă socotiți necesar...

Pe Bogdan începuse să-l cam enerveze pasivitatea sublocotenentului, dar se abținu.

— Știi, moșule, noi am trecut pe acolo, dar nu erau acasă decât copiii.

— Atunci, musai să staţi de vorbă cu Gligore sau cu Profira, muierea lui. Ar fi de mirare dacă n-ar fi trecut pe acolo doamna de s-a prăpădit, alunecând pe stânci.

Mulţumind bătrânului, cei doi ofiţeri făcură calea întoarsă. Când ajunseră, găsiră tot numai copiii. Abia după vreo oră se întoarse şi Pricop de la moară, cu un sac de mălai.

Bogdan nu avu de ce să regrete oboseala. Gazda confirmă că, într-adevăr, în ziua respectivă „răposata" poposise la locuinţa lor.

— A intrat în ogradă şi mi-a cerut o cană cu apă. Aşa fac toţi. Urcuşul îi oboseşte şi-i însetează. I-am dat o cană cu lapte. Toţi cer apă, dar dacă le dai lapte nu te refuză. Laptele li-i mai de folos decât apa, iar mie îmi prind bine cei câţiva lei pe care îi câştig din vânzarea lui. Cine n-are nevoie de bani! Săraca, era tare însetată şi tare obosită. A băut laptele, s-a odihnit cât s-a odihnit şi a plecat mai departe cu celălalt.

— Cu care „celălalt"?

— Am uitat să vă spun că înaintea ei, cam cu vreo jumătate de oră, picase un domn. Un domn de la Bucureşti. Unul care vorbea, vorbea de te ameţea. Dar simpatic şi glumeţ. Am râs într-o jumătate de oră cât nu râd într-un an întreg. Cu domnul acesta, vesel şi glumeţ, răposata se cunoştea dinainte, deşi se prefăceau amândoi că nu s-au văzut în viaţa lor.

— Eşti sigur?, întrebă Bogdan.

— În foc n-aş putea pune mâna. Dar mie aşa mi s-a părut.

— Vrei să spui că s-au ferit ca dumneata să observi că ei se cunosc dinainte?

— Poate că de aceea. Dar poate că erau certaţi dumnealor.

Presupunerea lui Pricop îl făcu pe Bogdan să ciulească urechile.

— Certaţi? Ce te face să crezi că erau certaţi? Te bazezi pe ceva când spui lucrul acesta sau ţi-ai dat aşa, cu presupusul.

— Ştiu eu ce să spun!... Poate că s-au purtat aşa, nu neapărat ca eu să nu-mi dau seama că se cunosc dinainte. Dar poate că erau certaţi...

— Certaţi?, se miră iarăşi căpitanul.

— Că ei se cunoşteau dinainte, e pentru mine clar ca lumina zilei. Dar dacă s-au prefăcut că nu se cunosc sau dacă

erau certaţi, asta nu mai ştiu. Însă ori una, ori alta sigur că a fost.

— Care-i părerea dumitale, nea Pricop? Au nimerit oare întâmplător la dumneata cam în acelaşi timp?

— Ce întâmplător, domn'le! Sigur că el a aşteptat-o. Altfel de ce mi-ar fi îndrugat atâtea verzi şi uscate? Dacă n-ar fi aşteptat-o, şi-ar fi văzut de drum, aşa cum fac toţi ceilalţi.

— Păi, ziceai că erau certaţi. Cum e posibil să-şi fi dat întâlnire, de vreme ce erau certaţi?

— Uite, măi nene. Eu sunt ţăran şi nu prea umblat prin lume. Dacă mă iei la întrebări ce şi cum a fost cu ei, multe nu ţi-aş putea spune. Ascultă însă la mine ce-ţi spun. Şi dacă mi-ai tăia capul, eu tot aş crede că se cunoşteau dinainte. Gândeşte-te şi matale. Pe aici nu vin orăşeni decât în iulie, în august şi până pe la jumătatea lui septembrie. Însă de când mă ştiu unul nu mi-a trecut pragul în octombrie. Şi atunci te întreb pe matale: nu-i de mirare că anul ăsta, au picat amândoi, în aceeaşi zi şi cam în aceeaşi oră?

„Isteţ românul!", îşi spuse Bogdan.

Pe urmă, tare:

— Da, e de mirare, nene Pricop.... Şi ce s-a mai întâmplat după aceea?

— Au stat ce-au stat şi au plecat.

— Împreună?

— Nu! Mai întâi ea, şi după vreo zece minute, un sfert de oră, el. Cred că ea l-a aşteptat ceva mai departe.

— Ce te face să crezi că l-a aşteptat?

— Îmi dau şi eu cu presupusu'. Că de la o vreme începură să şuşotească, Dumnezeu ştie ce. Scurt timp după aceea, ea a plecat.

— Poţi să-mi descrii cum arăta bărbatul?

— Păi, eu zic că avea ceva mai mult de patruzeci de ani. Voinic şi bine legat. Purta ochelari. Avea mustaţă. Când vorbea, cam mânca pe „r".

— Şi cum era îmbrăcat?, întrebă apoi.

— Purta canadiană din foaie de cort şi pantaloni „bleumarin" de schi. Era încălţat cu bocanci. În cap purta o caschetă tot „bleumarin", cu cozorocul lat.

— Când s-a întors de la „Prăpăstiile" n-a mai trecut pe la dumneata?

— Ce, era el prost? Eu, neică, nu-s de la miliție. Dar mă gândesc așa cu mintea mea că ăla, dacă a voit, a putut să-i facă de petrecanie.

— Serios?, se miră Bogdan prefăcut. Cum?

— Cum? Simplu. I-a făcut vânt în prăpastie.

Aceasta era și opinia lui Bogdan.

Începuse să burnițeze. Sufla în același timp și un vânt rece, prevestitor de vreme proastă. Șoseaua asfaltată strălucea ca o oglindă. Bogdan conducea cu prudență și sub optzeci de kilometri, cu toate că dorea să ajungă cât mai repede ca să-l pună la curent și pe Ducu.

Pe Ducu îl găsi la sediu.

— În sfârșit, bine că ai venit!

— În sfârșit, bine că te-am găsit!

— Ei?

— Exact ce-am prevăzut, bătrâne. Tina Păduraru a fost asasinată.

— Asasinată? După cum îmi amintesc, rezultatul expertizei.

— Exact!... Expertiza medico-judiciară nu trage concluzia că este vorba de o crimă. Dar știi de ce? Pentru că asasinul n-a înjunghiat-o, n-a împușcat-o și nici n-a otrăvit-o. A scăpat de ea mult mai ușor. A împins-o, pur și simplu, în prăpastie. Poftim și fotografia victimei.

Fotografia nu spunea mare lucru, deoarece, în cădere, chipul ei fusese mutilat. Cu toate acestea, Ducu o examina cu multă atenție.

— Asta-i, Bogdane?, întrebă el după câtva timp.

— Da, bătrâne. Dar de ce faci mutra asta?

— Măi băiete, Tina Păduraru ar putea să fie.

— Cine, mă?

— Tanti Aspasia.

Bogdan fluieră a mare mirare.

— Ea, mă?

— Dar ar putea să fie și Catina. Ți-am povestit de Catina. Ticăloasa aia, care...

— Ducule, mi se pare că tu te-ai stricat la cap. Ducu nu-i răspunse. Îl năpădiră amintirile. De atunci trecuseră niște ani buni. Vreo nouăsprezece.

Era în iulie o mie nouă sute patruzeci şi cinci. Abia sosise de pe frontul din Cehoslovacia cu unitatea. De la gară, s-a dus direct în mahalaua Mascaralei să-l îmbrăţişeze pe Fane. Fane, prietenul său, singurul său prieten. Rude nu avea. Mamă-sa murise. Murise şi unchiul Iancu.

Prima care l-a zărit atunci când a apărut în capul străzii a fost mătuşa Brânduşa.

— Uite că s-a întors de pe front Ducu a lu' răposatu' Andrei, viu şi nevătămat.

— Sărut mâna, mătuşă Brânduşa, şi bine te-am găsit.

— Bine ai venit, Ducule. Haide, vino la mătuşa să te îmbrăţişeze.

L-a îmbrăţişat. Ochii îi lăcrimară. Lăcrimară şi ochii celorlalte femei din mahala când îl îmbrăţişară.

— Unde-i maică-ta, fie-i ţărâna uşoară, să te vadă cogeamitea ofiţerul, se căina ţaţa Lisaveta, impresionată de tresele lui de locotenent.

Numai ţaţa Leonora, mama lui Fane, îl îmbrăţişă fără să lăcrimeze. Şi nu lăcrima, fiindcă ţaţa Leonora avea inima bărbată.

— E acasă Fane, ţaţă Leonora?

— Nu-i, Ducule. Îl găseşti la Judeţeană. Acum, Fane e acasă doar musafir.

L-a căutat la Judeţeană. Fane era în şedinţă. Multe şi lungi mai erau pe atunci şedinţele. L-a aşteptat până s-a plictisit. A plecat de acolo la cimitir, la mormântul părinţilor săi. În drum, a cumpărat flori. Multe flori, fiindcă maică-sii mult îi mai plăcuseră florile.

Şi cum trecea pe aleea principală, o cruce mare, de marmură albă, care înainte nu fusese acolo, îi atrase atenţia. Se apropie să citească inscripţia de pe monument.

CATINA SACHELARIE
15 iunie 1920 — 10 octombrie 1944

Dar mai înainte de a citi inscripţia, privirile îi fură atrase de fotografia mare, ovală, emailată. Chipul din fotografie era al Catinei. Vasăzică, în timp ce el se afla pe front, Catina murise. Mai târziu, interesându-se, aflase că se sinucisese.

Lumea zicea că din dragoste. „Decepție sentimentală", explicase o gazetă locală, curând după aceea autodizolvată.

Frumosul monument fusese comandat la *Atelierul de sculptură funerară* al domnului Sotir Sotirescu, naivul pietrar căruia Rocambole îi vârâse în cap că este „artist", de către acela din pricina căruia ea își pusese capăt zilelor. (Cel puțin așa se zvonise în mahala). Ducu însă fusese convins că ea își pusese capăt zilelor, fiindcă se temuse să nu se afle de legătura ei cu Walther, mai ales se temuse de el, Ducu.

Vrând să știe dacă acela care ridicase cu bani grei monumentul pentru Catina, tocmai acolo, la vedere, pe aleea principală, cunoștea adevăratul ei trecut, îl căutase, fără însă a-i da de urmă. Până la urmă, află că plecase în țara lui, Turcia, pe un vas.

Trecuseră de atunci nouăsprezece ani, timp în care el fusese convins că ea își pusese capăt zilelor ca să nu fie nevoită să dea socoteală într-o zi pentru ticăloșiile și trădările ei.

Și iată, după atâția ani, afla că se înșelase amar. Catina se numea acum Tina Păduraru. Totul fusese o înscenare pusă la cale dinadins ca să i se piardă urma. Mormântul din cimitirul orașului său natal, străjuit de impunătorul monument de marmură albă, era gol sau poate odihnea osemintele cine știe cărei biete necunoscute. Catina „murise" și în locul ei apăruse Tina Păduraru. La adăpostul noii sale identități, Catina continua să desfășoare vechea, ticăloasa și criminala ei meserie.

— Ducule, nu cumva te înșeli?

— Aș vrea să știu și eu dacă mă înșel sau nu. În mod normal, monumentul funerar ar trebui să constituie o dovadă certă că Tina Păduraru nu-i Catina. Dar din partea uneia ca ea nu este deloc exclus să se fi „înmormântat" ca să i se piardă orice urmă. Dar dacă totuși mă înșel, și e Aspasia?

— Asemănarea e atât de mare?

— Foarte mare.

— Totuși, diferența de vârstă...

— Poftim! Stabilește tu vârsta — se supără Ducu — după un chip tumefiat ca ăsta.

— Ai dreptate, bătrâne. Nu te aprinde. Dacă există măcar un procent de bănuială că Tina Păduraru este de fapt Catina, hai să ne gândim: când crezi că a ieșit din nou vipera în drum?...

— Măi băiete, deocamdată nu sunt în stare să trag vreo concluzie şi cu atât mai puţin să răspund întrebărilor tale. Firele atâta s-au încâlcit, încât nu mai ştii de care să tragi. Dacă e Catina, trebuie să tragem de un anumit fir, dacă e Aspasia, de altul. Şi dacă nu tragem de acelea care trebuie, riscăm ca firele să se încurce şi mai rău. Ba, riscăm să stricăm totul. E Catina? Ce ştim despre ea? Ştim că şarpele a ieşit din nou la drum. Dar *unde?* În ce scop? E din Bucureşti, dar a stat trei luni la Galaţi. În ce scop? Pleacă în munţi cu geologii, şi în lipsa ei „profesorul" o caută cu o telegramă. De ce a plecat cu geologii, de vreme ce expediţia nu prezenta un interes prea mare? Cine a trimis-o acolo? S-a dus de capul ei? Ce legături există între ea şi „profesor"? Ce interes are ea sau au ea şi „profesorul" să culeagă informaţii despre Champignon, în cazul când la el se referă telegrama? Mai vrei şi alte întrebări? Pot să-ţi mai torn încă o sută de întrebări. De răspuns însă nu sunt în stare să-ţi răspund la niciuna. E Aspasia? Gândeşte-te numai câte alte întrebări se pot naşte dacă acceptăm această ipoteză.

— Tocmai de aceea nici nu vreau să mă gândesc. Eu, Ducule, sunt hotărât să încep prin a căuta acul în carul cu fân.

— Ce ac?

— Pe individul cu mustaţă. Pe acela care a ucis-o. Pe Aspasia? Pe Catina? Mă gândesc la Fuiorescu. Nu cumva individul cu mustaţă e tocmai el? E drept, vârsta nu se potriveşte. Totuşi...

— Imposibil. Fuiorescu nu s-a mişcat din Bucureşti. De altfel, acum, pe mine mă preocupă mai mult de ce a fost ucisă, şi nu *cine* i-a făcut de petrecanie.

— Bătrâne, nu pune carul înaintea boilor.

— Nu-l pun deloc. După părerea mea, ca să nu batem pasul pe loc, ar trebui să ştim, în prealabil, de ce a omorât-o. Sau, cel puţin, să emitem o ipoteză care să reziste măcar la treizeci de „de ce"-uri care îmi vin numai acum în minte.

— O explicaţie destul de plauzibilă pot să ţi-o furnizez chiar eu.

— Dă-i drumul!

— Mustăciosul a lichidat-o ca să scape de ea. Ce, parcă o singură dată s-a întâmplat ca spionii să se lichideze ei între ei?

— Măi băiete, în cazul acesta este altceva.

— Ce înțelegi prin „altceva"?

— *Altceva!*

— A fost sau n-a fost curățată?, insistă Bogdan.

— A fost!

— Atunci? Măi Ducule, mi se pare că tu ai început să visezi cai verzi pe pereți.

— Visez, pe naiba! Mi se pare, mânzule, că de la o vreme tu gândești cu încetinitorul. Măi, pe tine nu te încurcă cele două telegrame? Bogdan se încruntă și din nou începu să-și trosnească degetele.

— Parcă ar fi ceva cu telegramele acelea. Dar nu știu de care fir să apuc. Tu tragi de vreunul?

— Trag, dar încet, fiindcă mi-e teamă să nu se rupă.

— Ei!?

— Uite, eu am să-ți pun întrebări, și tu încearcă să-mi răspunzi. Poate că, la sfârșit, vom izbuti să facem un pas înainte. De acord?

— Dă-i bătaie, bătrâne!

— De ce crezi tu că a acceptat — să zicem — Catina propunerea găgăuțului de geolog?

— Pentru una ca ea nici că se putea o mai mare pleașcă. Știi doar că agenților le lasă gura apă atunci când aud de prospecțiuni geologice.

— Bun! Dar din cele ce am aflat reiese că echipa condusă de geologul Dobre își propunea niște obiective modeste. În acest caz, de ce s-a mai angajat Catina?

— De ce? Din mai multe motive. Nu voi aminti decât două. Primul: fiindcă, atunci când pornești să cauți, să zicem, caolin, dacă, din întâmplare, descoperi platină, nu-i întorci spatele, întrucât sarcina ta este să descoperi caolin. Al doilea: geologii din echipă, în frunte cu găgăuțul lor de șef, desigur că nu se aflau la prima lor ieșire pe teren. Ei bine, ziua, în timpul lucrului, dar mai ales seara, în tabără, stând la o șuetă, o spioană abilă, așa cum zici că a fost Catina, câte informații prețioase nu poate căpăta dacă se pricepe să tragă oamenii de limbă. Este?

— Este!

— Vasăzică, am răspuns bine și la această întrebare.

— Stai că n-am terminat. Deci, concluzia aceasta ar fi: că ea, Catina, avea interes să participe la expediție.

— Şi încă ce interes!

— Bun! Să mergem acum mai departe: Crezi că ea s-a înhămat la treaba aceasta fără să aibă aprobarea aceluia de care ea asculta? Să zicem, a rezidentului, dacă o fi existând vreunul?

— Desigur că nu!

— În timp ce se afla cu geologii a primit o telegramă?

— A primit!

— Prin care era poftită la nunta unei verişoare?

— Exact. Adică o telegramă prin care, de fapt, se ordona să-i părăsească pe geologi.

— Trebuie oare să înţelegem că era desărcinată de o misiune ca să i se încredinţeze alta, mai importantă?

— După toate probabilităţile, da!

— Putea da o asemenea dispoziţie altcineva decât şeful ei?

— Nu! E clar.

— Înseamnă că telegrama primită pe când se afla în tabăra geologilor de acesta a fost expediată.

— Nu neapărat! Telegrama putea fi trimisă de altcineva, din dispoziţia rezidentului.

— Dar atunci cum rămâne cu cealaltă telegramă?

— Aceea trimisă pe adresa gazdei de la Galaţi?

— Aceea!

Bogdan iarăşi îşi trosni degetele.

— Ei, da!, recunoscu el. Încep să se cam încurce lucrurile. Şeful ei ar fi trebuit să ştie nu numai că ea lipseşte din oraş, dar că, între timp, nu se mai afla nici în tabăra de la Vizantea. Doar că...

— Ce te-ai oprit? Doar dacă, ce?, insistă Ducu.

— Doar dacă cea de-a doua telegramă a fost expediată de către altcineva, şi nu de şeful ei.

— De ce crezi că a doua telegramă n-a fost expediată de şeful ei, şi de ce nu prima? Textul acestei telegrame e mai mult decât elocvent: mi-ai transmis o informaţie care numai în parte este exactă. Verifică încă o dată ce-i cu *Ciupercă*. Sună aceasta ca un ordin?

— Sună!

— Şi nu crezi că de vreme ce tocmai în această telegramă corespondentul Catinei foloseşte cifrul — a cărui cheie ai descoperit-o în piesa de şah — este tocmai acela de care ea asculta?

— Dar în acest caz cine i-a telegrafiat prima dată?

— Vasăzică, ne întoarcem de unde am plecat. Să fie oare un cerc vicios? Eu cred că nu.

— Ai găsit explicaţia, Ducule?

— Ţi-am spus că nu. Dar ne-am înţeles, mi se pare, că eu sunt acela care pune întrebări.

— Poftim! Pune-le!

— Ei bine, ia să-mi răspunzi! Acum, tot crezi că ambele telegrame au fost scrise de una şi aceeaşi persoană?

— Nu!

— ...Şi cine crezi că e şeful? Acela care a trimis prima sau acela care a trimis a doua telegramă?

— M-aş asocia părerii tale că şeful este cel care a trimis-o pe a doua.

— Bun! Dar dacă aşa se prezintă lucrurile, nu înseamnă că rezidentul, şeful ei, habar nu a avut că ea plecase cu geologii?

— Cam asta s-ar deduce. Altfel i-ar fi expediat telegrama în tabără.

— În acest caz ce motive trebuie să fi avut să plece cu geologii?

— Poate o iniţiativă personală.

— De ce nu l-a anunţat pe acela de la care primeşte ordin?

— Ştiu eu! Să zicem că nu a apucat s-o facă. Să zicem că ocazia i s-a ivit pe neaşteptate şi, dându-şi seama că-i picase o adevărată pleaşcă, n-a vrut să piardă eventual ocazia, aprobarea rezidentului.

— Să zicem că a fost o iniţiativă personală. Să zicem că a avut de gând să anunţe mai sus ceva mai târziu şi că, din anumite motive, nu apucase s-o facă. Dar eu te întreb: Cum se explică, Bogdane, că n-a avut timp să-l anunţe pe rezident, dar, în schimb, şi-a găsit timp să vestească pe altcineva?

— Te referi la acela care i-a trimis prima telegramă?

— La el.

— Poate că a fost la mijloc vreo complicaţie sufletistă.

— Complicaţii „sufletiste"? Ia mai slăbeşte-mă, fiule!

— Atunci?

— Iarăşi pui întrebări. Întrebările — ne-am înţeles — eu le pun. Tu n-ai dreptul decât să răspunzi. Deci, te întreb: Ce

părere ai tu de inițiativa Catinei? Adică, de a da curs invitației găgăuțului de geolog?

— Știu la ce te gândești. Că a acceptat propunerea geologului fiindcă a primit ordin. Dar nu de la acela de la care primea ordine în mod obișnuit.

— În cazul acesta, revin la întrebarea de mai înainte: Cine i-a trimis prima telegramă care, după toate probabilitățile, era tot un ordin? Ordinul de a părăsi tabăra geologilor?

— Acela care îi ceruse să primească propunerea geologului-șef Dobre.

— Și în cazul acesta cine a asasinat-o?

Bogdan din nou își trosni degetele.

— Cine? Rezidentul personal sau printr-un complice.

— Și de ce?

— Fiindcă, între timp, a descoperit că agenta lui, Catina, lucrează pe două fronturi. Pentru el și pentru altcineva, direct interesat în expediția geologilor.

— Imposibil, Bogdane!

— De ce?

— Fiindcă atunci când a fost expediată cea de-a doua telegramă, Catina deja fusese lichidată. E absurd să credem că acela care a lichidat-o direct sau prin intermediar i-a trimis acasă o telegramă, și încă una cifrată. De vreme ce o omorâse, putea să-și dea seama că mai devreme sau mai târziu telegrama avea să ajungă în mâinile noastre. Nu ține, băiețaș, nu ține, vorba ta.

— Să mă ia dracu', Ducule, dacă n-a început să mă doară capul. Nu înțeleg și pace de ce a fost suprimată Catina.

— Păi vezi? Ți-am spus de la început că, dacă am ști de ce a fost lichidată, nu ar mai fi nevoie să căutăm acul în carul cu fân. L-am găsi, în cel mai rău caz, într-o traistă. Și, poate, cu această ocazie am ajunge să găsim răspuns și la cealaltă întrebare, esențială: Ce urmăresc, de fapt, celelalte lepădături, atât acelea pe care le cunoaștem, cât mai ales acelea despre care încă nu știm nimic. De pildă, *Champignon, Bernhard.*

— Ai dreptate. E mai logic să presupunem că toate firele sunt ținute de una și aceeași persoană. Dar, în acest caz, măi Ducule, cum dracu' aflăm de ce a fost ucisă Catina?

— Cum? Inductiv, băiatule, nu deductiv. Doar tu ai spus că va trebui să începem prin a căuta acul în carul cu fân.

— În regulă, atunci. Să-l căutăm. În altă ordine de idei, nu mi-ai spus, bătrâne, cum merge amorul tău cu vampa.

— Merge!... Merge!... Merge ca pe roate.

CAPITOLUL IX

Îţi scoţi, mă, pălăria?

— Gata, bătrâne, mi-o scot. Dar bine, diavole, de ce nu mi-ai spus de la început?

— Tu ştii cum sunt eu. Întâi cumpăr şi apoi vând.

— Şi cum a fost?

— Totul datorită Micăi. Zău că merită o masă la Capşa.

— Haide, dă-i drumul. Nu mă mai fierbe în zeama mea.

— Închipuie-ţi, Mica a încercat să mă verifice.

— Cum, adică?

— A vrut să verifice dacă, într-adevăr, lucrez la Externe.

— Ei, şi cum a încercat să te verifice?

— M-a căutat la minister, la numărul pe care i l-am dat. Şi când i s-a răspuns „un moment", a închis. Dar să vezi, nu s-a mulţumit numai cu atât. Alaltăieri, dumneaei se postează pe bulevardul 6 Martie, peste drum de clădirea ministerului, cu vreo douăzeci de minute înainte de ora de plecare a funcţionarilor. Oprişan şi-a dat imediat seama ce caută acolo şi mi-a telefonat. Ce a urmat după aceea e uşor de înţeles.

— Ai ieşit şi tu o dată cu ceilalţi salariaţi.

— Exact. M-a zărit imediat. Eu însă m-am prefăcut că n-o observ. Acolo e şi staţia de troleibuz. S-a urcat în 85. M-am urcat şi eu. Am „descoperit-o" abia după câteva staţii. „Mica, tu? Ce bine îmi pare că te întâlnesc, m-am bucurat eu. De unde vii?". „De la o prietenă. Dar tu, de unde vii?" „De la slujbă, de unde vrei să vin la ora asta?"

Ei, n-am să-ți reproduc acum tot ce i-am spus și ce mi-a răspuns. Am invitat-o la masă. În restaurant, ca s-o scutesc să mai continue verificarea, dintr-odată mi-am amintit că trebuia să dau un telefon undeva. Ghinion însă. Nu găseam și pace hârtia pe care îmi însemnasem numărul de telefon. Tot căutând-o și scoțând din buzunar portofelul și diverse alte carnete, la un moment dat, am „scăpat" pe masă „legitimația" de intrare în minister. Bineînțeles n-am observat. M-am scuzat și am dat fuga să telefonez. În lipsa mea, Mica nu a putut rezista tentației. A luat legitimația, a deschis-o și astfel s-a putut convinge că lucrez în cadrul ministerului.

Trebuie să-ți spun că după aceea a devenit și mai tandră. Atât de tandră, încât atunci când a trebuit să ne despărțim, m-a întrebat dacă ne vedem și diseară. Ei bine, ce crezi că i-am răspuns?

— Habar n-am!

— I-am răspuns așa, băiețaș: „Dragă fată, dacă te mulțumești cu o friptură și o sticlă de bere, ne putem vedea și diseară. Ți-o mărturisesc cinstit: nu prea sunt în franci. Până mă achit de datorii știi, taxa vamală pentru mașină — o duc cam zgâriat. Prietenul meu — adică tu— e el băiat bun, dar vrea banii. El m-a împrumutat. Parcă ți-am spus. De altfel, îl înțeleg. Are și el nevoie. E mai tânăr decât mine și vrea și el să trăiască. Naiba să-i ia de bani! Dacă nu ai atâția cât îți trebuie, îți vine să te întrebi de ce mai trăiești.

Da, Bogdane, așa i-am vorbit și, crede-mă, m-a ascultat cu multă atenție. Prudentă, a căutat să schimbe vorba. Mi-a spus că la ea omul contează, nu banii. Seara, ne-am văzut din nou. A fost foarte tandră și am petrecut amândoi o seara agreabilă. Ne-am jucat fiecare rolul admirabil. Pe-al meu l-am jucat atât de bine, încât îmi venea să-mi scot singur pălăria.

Asta s-a întâmplat alaltăieri. Ieri, nu ne-am văzut. I-am spus că voi avea de lucru la birou până târziu. Ne-am dat întâlnire pentru astăzi la prânz. Ne-am întâlnit la ceas, la Universitate. M-a întrebat dacă stau tot așa de prost cu francii. I-am spus că am împrumutat ceva de la un coleg. Atunci — mi-a propus ea — hai să te duc să luăm masa la o pensiune ieftină. Se mănâncă excelent. Ai să te convingi.

Am avut intuiția că nu mă duce acolo doar ca să-mi cruțe buzunarul. „Și e departe pensiunea asta a ta?", am întrebat-o. „Nu chiar departe. Pe Călărași". De fapt, nu-i pe Călărași, ci pe o stradelă care dă în Călărași. Îi spune „Apus de soare". Ai mai auzit de strada asta?

— Habar n-am avut că există o stradă cu numele ăsta.

— Există, băiețică. Și pe strada aceea se află o pensiune. *Pensiunea Dankner*. Îi spun așa după numele aceleia care ține pensiunea. Onorabila cucoană se numește Lotte Dankner. Este o femeie de vreo cincizeci de ani, tip de nemțoaică, bine conservată și destul de plăcută la vedere. Are un fel de a te privi foarte interesant. Și știi de ce? Fiindcă are o privire... dublă.

— Asta ce aiureală mai este?

— Nu-i nicio aiureală. Cum naiba să-ți explic? Are o privire la suprafață, nici indiferentă și nici amabilă. Așa ca atunci când privești pe cineva care nu te interesează și pe care, probabil, nu ai să-l mai vezi niciodată. Dar dinapoia privirii acesteia de la suprafață, te sfredelesc ochii ei adevărați. Ca două bisturie ce încep să-ți disece sufletul, dacă se poate spune așa.

— Și mă rog, după părerea ta, care a fost rezultatul „disecției"?

— Nu-mi place să mă laud, dar cred că n-a tăiat unde trebuia. Cred că am izbutit s-o fac să creadă exact ceea ce crede și Mica despre mine.

— Iau multe persoane masa la „pensiunea Dankner"?

— La masă cu noi mai erau trei persoane.

— Ce impresie ți-au făcut?

— Niște figuri șterse. Nu cred că vreuna dintre ele ne-ar putea interesa.

— Pesemne că mai iau și alții masa acolo.

— Asta-i sigur. Mi-a spus-o Mica.

— Va trebui să vedem ce hram poartă toți cei care iau masa la ea. Șefului i-ai raportat?

— Mai încape vorbă!

— Și el ce spune?

— Zice să iau acolo masa mai des și să câștig prietenia vreunuia dintre „pensionarii" mai vechi. Știi cum sunt oamenii. Dacă le arăți încredere, își dau drumul la limbă.

— Nu pricep de ce te-a introdus Mica la pensiune. Ce urmăreşte?

Poate că are planuri mari cu mine. Poţi să ştii!...

*
* *

I-a deschis chiar stăpâna casei.

— Sărut mâna, doamnă Dankner!

— Bună seara, domnule.

— Serviţi şi cina, nu-i aşa?

Numai un moment de ezitare. Se părea că nu-i face plăcere că-l vede.

— Da, desigur!

— Atunci aveţi o porţie de mâncare şi pentru un biet hămesit ca de-alde mine? Ştiu, ar fi trebuit să vă anunţ de la prânz, dar n-am fost sigur.

— Credeam că voi cina în altă parte, la un prieten. Nu aveţi, poate, să mă credeţi, dar vă spun sincer, nu-mi pare rău. Ca la dumneavoastră n-am mai mâncat decât acasă, la mama, încercă Ducu să-i câştige bunăvoinţa.

Lauda însă nu-şi atinse ţinta.

— Mda! Frida, bucătăreasa mea, se pare că se pricepe destul de bine la gătit. Desigur, ceva de mâncare se va găsi şi pentru dumneata.

„Idiotule — se mustră Ducu — ar fi trebuit să-ţi dai seama, după mâini, că asta nu pune mâna să taie nici măcar un morcov."

— Bună seara!, spuse el intrând în sufragerie. Şi adăugă imediat: Poftă bună!

— Mulţumim!

Răspunse doar una dintre cele patru persoane aşezate la masa lungă din sufragerie.

— Poftim, aşezaţi-vă aici!, îl invită Lotte Dankner, arătându-i scaunul din capătul celălalt al mesei, parcă dinadins ca să-l facă să se simtă cât mai stingher.

Aşteptând să i se aducă mâncarea, Ducu îşi fixă atenţia asupra comesenilor care înfulecau fără să-i acorde nici cea mai mică atenţie. De fapt, hăpăiau cu poftă numai doi dintre cei

trei bărbați. În afară de aceştia, la masă se afla şi o femeie cu părul gri, încă tânără, care mai mult ciugulea decât mânca. Cel de-al patrulea comesean, de asemenea, nu făcea impresia că-i este cu adevărat foame. Dintre toți, acesta suscită cel mai mult interesul lui Ducu. Stătea în capătul celălalt al mesei, cu trei perne sub el. Era un omuleț cu un cap mare, disproporționat față de puținătatea trupului. De la tâmple spre creştet, capul se îngusta, semn neîndoios că, pentru ca pocitania din capul mesei să iasă la lumina zilei, medicul trebuise să folosească forcepsul. Sprâncenele erau rare şi, ca defectul să nu se observe sau să se observe cât mai puțin, pocitania şi le îngroşase cu rimel.

Ca vârstă, nu avea mai mult de cincizeci, cincizeci şi doi de ani, cu toate că, dacă te luai după nenumăratele încrețituri ce-i boțeau în fel şi chip fața, îl puteai crede mult mai bătrân. Aşezat în capul mesei, mânuia cuțitul şi furculița de parcă ar fi fost un preot sau un vrăjitor care oficia. (Comparația cu vrăjitorul ți-o sugera negrul lucitor cu care erau date sprâncenele rare).

Ceilalți doi comeseni nu erau interesanți. Mâncau cu atâta hămeseală, încât se cunoştea că, din anumite motive, nu avuseseră timp să ia o masă ca lumea la prânz. Modest îmbrăcați, aveau nişte figuri obosite şi triste.

În sfârşit, Lotte Dankner îi aduse cina: şnițel vienez cu garnitură de cartofi prăjiți şi salată de varză roşie.

— Nu te-am întrebat. Poate preferai „rosbrat"?

— Nu, nu! Prefer şnițel vienez! Mulțumesc.

— Să ştii, madam Lotte, că nu mi-a plăcut şnițelul tău. A fost puțin cam prea prăjit, anunță omulețul.

— Uf, totdeauna nemulțumit, domnule Fredi. Dacă n-ai fi cel mai vechi client al meu, zău că nu ți-aş mai da mâncare. Să mănânci numai o săptămână la restaurant şi să vezi cum ai să începi să prețuieşti mâncărurile mele.

— Dar cum puteți spune că şnițelul nu e bun, se amestecă în vorbă Ducu vrând să câştige bunăvoința gazdei. E excelent.

Omulețul se uită pentru prima dată la el, circumfexându-şi sprâncenele vopsite a mirare şi dispreț. Acum, când îl privea direct, Ducu îşi dădea seama că ochii spălăciți ai lui Fredi se uitau la el cu o privire rea.

— Nu te-am mai văzut pe aicea, domnule.

— Astăzi am venit pentru prima dată. Mi-a recomandat pensiunea o prietenă, şi nu regret. Nu vă supăraţi, dar vă afirm că un şniţel atât de bun nici la Athénée şi nici la Capşa nu se poate mânca.

— Parcă ştii dumneata, domnule, ce înseamnă un adevărat şniţel vienez!

— Desigur. Dumneavoastră, care sunteţi mai în vârstă decât mine, e normal să cunoaşteţi mai bine gustul adevărat al şniţelului vienez.

Şi în gând:

„Trebuie să mă împrietenesc cu stârpitura asta ridicolă".

Fredi însă nu-i mai răspunse. Începu din nou să oficieze. Mânuia cuţitul şi furculiţa cu multă şi aleasă îndemânare, ceea ce putea să însemne că nu totdeauna mâncase doar la pensiuni. Pe de altă parte, în comparaţie cu ceilalţi doi, omuleţul era elegant îmbrăcat. Stofa de culoare maro părea a fi de calitate, iar sacoul, care ar fi fost desigur prea strâmt pentru un băiat de treisprezece ani, era impecabil lucrat. Cămaşă albă, cravată maro închis, cu rare stropituri de culoarea frunzei crude.

Unul dintre hămesiţi, terminând de înfulecat compotul, se ridică de la masă şi, grăbit, părăsi sufrageria, de parcă l-ar fi mânat cineva din urmă cu biciul. Din prag, dădu un „bună seara" tot atât de repezit şi de grăbit ca şi el.

Femeia cu părul gri privi după el, privi uşa ce se închise în urma lui şi abia pe urmă îşi plecă din nou privirea în farfurie, dar nu mai înainte de a ofta.

„Ce naiba! Doar n-o fi îndrăgostită de hămesitul ăla cu mutră de şobolan, îşi spuse Ducu şi adăugă imediat. E prea frumoasă pentru unul ca el".

Femeia cu părul gri era într-adevăr frumoasă, în ciuda chipului palid, cu trăsături obosite, în ciuda ochilor ei trişti, cu cearcăne.

„Ce-o fi cu ea?, se întrebă el. N-are încă cincizeci de ani, şi ai zice că de acum încolo nu mai aşteaptă nimic de la viaţă".

Omuleţul, terminând de cinat, se ridică.

— Sărut mâna pentru masă, madam Lotte!

— Să-ţi fie de bine, domnule Fredi.

Câteva minute mai târziu terminau cu toţii masa. Celălalt client al pensiunii îşi aprinse o ţigară. Acum, după ce mâncase

şi, probabil, se săturase, pe chipul său gras, unsuros se aşternuse un aer de mulţumire calmă. Femeia cu părul gri îi ajută gazdei să strângă masa. Nimeni nu vorbea. Parcă se vedeau acum pentru prima dată, şi datorită unei împrejurări de nimeni dorită ai fi zis că, ignorându-se reciproc, abia aşteptau clipa să se despartă, mai înainte de a fi obligaţi să se cunoască.

— Doamnă Dankner, nişte cafele s-ar putea comanda?, întrebă Ducu.

— Dacă doriţi...

— Mulţumesc, doamnă Dankner. Apoi către ceilalţi: Sper că îmi veţi face plăcerea de a vă putea oferi câte o cafea. Şi fiindcă nu ne cunoaştem încă, îmi permiteţi să mă recomand.

Strânse mâna lui Fredi, a omului cu faţa unsuroasă şi o sărută pe a femeii cu părul gri.

— Mă numesc Ion Vasilescu, se prezentă pocitania. Madam Lotte mă strigă Fredi, fiindcă aşa mi se spunea în trecut, pe vremea când eram jocheu.

— Numele meu este Hanganu Valeriu Hanu, se recomandă cel cu faţa unsuroasă.

— Cornelia Melinte, îşi spuse numele femeia cu părul gri, dar atât de încet, încât abia o auzi.

— Dumneavoastră unde lucraţi?, se interesă Hanganu, care avea o voce joasă şi aspră de bas.

— La Ministerul Afacerilor Externe. Dar dumneavoastră?

— Eu am o muncă puţin interesantă. Sunt merceolog.

Şi zâmbi, înroşindu-se ca şi când s-ar fi ruşinat că are o meserie atât de neinteresantă.

Ca nu cumva unsurosul să se simtă prost, Ducu încercă să fie amabil:

— Aveţi o muncă foarte concretă! Şi interesantă.

— În niciun caz atât de interesantă ca a dumneavoastră, replică unsurosul. Dacă lucraţi la Externe, înseamnă că sunteţi în miezul problemelor. Şi apoi posibilitatea de a cunoaşte şi alte ţări...

— Într-adevăr, acesta e un avantaj, recunoscu Ducu cu o modestie făţarnică.

— Câţi ani aveţi, domnule Mănăilă?, întrebă Lotte Dankner.

— Patruzeci şi trei, doamnă.

— Sunteți încă tânăr. Aveți tot viitorul în față.

— Dumneavoastră ați călătorit în străinătate?, întrebă Ducu pe Fredi.

Toți vorbiseră, în afară de el. Acesta își bea tacticos cafeaua privind parcă absent fumul de țigară. Din întreaga sa măruntă făptură se degaja un dispreț evident, pe care nu se obosea să-l ascundă. Parcă toți ceilalți, inclusiv gazda, erau niște larve care îi produceau pur și simplu silă. Ducu nu-și putea da seama dacă aceasta era poză sau într-adevăr Fredi îi disprețuia.

Fredi, înainte de a-i răspunde, îi învrednici cu o privire, distrată, neutrală.

— Până acum, n-am avut norocul ăsta... Și cred că pe viitor cu atât mai puțin.

După aceea, plimbă drojdia cafelei pe pereții ceșcuței și, dintr-odată, o întoarse cu fața în jos pe farfurioară.

— Eu, madam Lotte — i se adresă ca și când ceilalți nu s-ar fi aflat în încăpere — mă duc să-mi ghicesc în cafea. Noapte bună!

Se pregătiră și ei de plecare.

Lotte Dankner parcă atâta așteptase. Le deschise grăbită ușa vestibulului.

Hanganu se despărți de ei imediat ce ajunseră în stradă.

— Eu o iau încoace. Noapte bună!

— Noapte bună, domnule Hanganu. Dumneavoastră cu ce tramvai mergeți acasă?, o întrebă Ducu pe Cornelia Melinte.

— Merg pe jos. Stau foarte aproape.

— Îmi permiteți să vă însoțesc?

— Dacă vă face plăcere. De altfel, prea mult nu veți avea de mers.

Știți, îmi închipuiam, cu totul altfel o pensiune.

— Serios? Adică, în ce fel v-o închipuiați?

— Cum să vă explic? Eram convins că aceia care locuiesc sau nu mai iau masa într-o pensiune sunt mai legați, ei între ei, mai comunicativi. Mă uitam la dumneavoastră și aveam impresia că pentru prima dată vă găseați adunați în jurul acelei mese. Dumneavoastră de când frecventați pensiunea Dankner?

— De vreun an și ceva. Mai exact, de un an și jumătate.

— Atunci înseamnă că-i cunoaşteţi pe toţi clienţii doamnei Dankner.

— Pe cei constanţi. Mulţi vin o dată, de două ori şi pe urmă nu-i mai vezi.

— Desigur, la cei constanţi m-am referit. Spune-mi, sunt cu toţii tot atât de... puţin sociabili ca domnul Fredi?

— Niciunul nu e atât de ciudat ca el.

Corneliei Melinte nu-i făcea plăcere să vorbească despre omuleţ. Ducu înţelese din felul cum se încruntase. Dar nu se lăsă.

— Asta înseamnă că, într-o măsură mai mică, mai sunt şi alţii?

— Poate că, în felul său, fiecare dintre noi este un pic ciudat. O pensiune, dragă domnule, este un fel de „azil de noapte" gorkian. Nu credeţi?

— Nu ştiu!... Nu m-am gândit niciodată. Fiţi amabilă şi explicaţi-mi şi mie pe ce vă bazaţi această părere?

— Să vă explic!... Vedeţi, pentru mine nimic nu este mai greu decât să explic de ce un lucru mi se pare aşa, şi nu altfel. Mai ales, când se întâmplă ca cealaltă lume să vadă acel „ceva" exact invers decât mine.

— Şi se întâmplă deseori să vă găsiţi într-o asemenea situaţie, doamnă?

— În ultimul timp, nu. Fiindcă m-am obişnuit, chiar atunci când am o altă părere, să tac. Oamenii sunt intoleranţi. Intoleranţi pe toate planurile. Împotriva intoleranţei nu pot lupta decât oameni foarte tari şi foarte nepăsători de ei înşişi. Eu însă nu sunt în stare să explic de ce în anumite situaţii *văd* altfel decât cei mai mulţi oameni.

— Vasăzică, nu-mi puteţi explica de ce o pensiune vă pare asemenea unui „azil de noapte" gorkian. Comparaţia mi se pare foarte interesantă şi regret că, singur, nu izbutesc să-mi dau seama dacă aveţi sau nu dreptate.

— Atunci să încerc să vă explic. Ştiţi, m-am referit la pensiunile particulare. Multe, puţine, câte or fi existând. Acum, majoritatea celor angajaţi în producţie iau masa la cantine, la restaurante-pensiune, la restaurante. Dar la o pensiune particulară? O primă caracteristică a unei asemenea pensiuni o constituie vârsta acelora care o frecventează. Vă afirm, din

proprie experienţă, că mai toţi clienţii sunt oameni care nu mai sunt sau care aproape nu mai sunt tineri.

O a doua caracteristică este aceea că toţi sau aproape toţi sunt oameni fără familie, care nu doresc sau care, chiar dacă o doresc, îşi dau seama, nu au altă posibilitate decât să rămână singuri până la sfârşitul vieţii. Să nu întrebaţi din ce motive. Ele sunt multe. Viaţa fiecăruia aproape constituie un „caz".

— Şi a dumneavoastră, doamnă?

— Pe mine nu mă exclud. Şi, vă rog să credeţi, nu ca să-mi dau importanţă. Mă refer în general la toţi aceia care iau masa la Lotte Dankner. De pildă, chiar la dumneavoastră. Dumneavoastră veţi veni o dată, de două ori, poate de ceva mai multe ori, dar nu mai mult. Dumneavoastră nu veţi deveni un credincios client al pensiunii.

— De ce credeţi asta, doamnă?

— Fiindcă nu sunteţi un om singur. Fiindcă urâţi singurătatea şi nu se poate decât să vă displacă oamenii mucegăiţi, ca de-alde noi, *pensionarii şi pensionarele* doamnei Dankner.

— Trebuie să înţeleg că vă place singurătatea, doamnă?

—Aţi întrebat dacă mie, personal, îmi place singurătatea sau, în general, nouă celorlalţi?

— M-am referit la toţi.

— Poate că nu ne place. Celor mai mulţi dintre noi sigur că nu ne place. Asta e sigur. Dar nu putem scăpa de ea. E destinul nostru. Fiecare dintre noi locuieşte într-o cameră. Puţini, într-un apartament. Când ne întoarcem acasă, la prânz, seara, nu ne aşteaptă nimeni. Nimeni nu ne calcă pragul. Când vorbim, vorbim cu noi înşine, vorbim gândurilor noastre. Sau poate gândurile ne vorbesc, şi noi ne mărginim să ascultăm. Nu ştiu. Precis nu ştiu. Cei ce au un radio, ascultă muzică. Dacă n-au, ascultă frânturile sonore care ajung până în camera lor de la radioul vecinului din dreapta, din stânga sau de deasupra. Când nici vecinul n-are radio, asculţi zgomotele străzii. Huruitul tramvaielor, mârâiala maşinilor, paşii oamenilor, trecătorilor, crâmpeie de conversaţii, un hohot de râs vesel. Pe urmă, vine somnul. Binefăcătorul, alinătorul! Îngrozitor ar fi dacă oamenii n-ar trebui să şi doarmă!... Dimineaţa, la slujbă. Pe urmă, prânzul la pensiune. În general, de fiecare dată cam aceiaşi vecini de masă. Pe unii parcă i-ar goni din urmă duhuri necurate. Vin

grăbiți, înfulecă pe nemestecate, atât de repede, încât te apucă ameţeala când îi priveşti, şi o şterg ca nişte bezmetici. Cei mai mulţi însă nu se grăbesc. Iarna, mai ales. Beau o cafea, fumează o ţigară, stau la o şuetă. Fiecare caută să pară altfel decât este în realitate. Dacă vreţi, fiecare caută ca celălalt să nu observe drama lui personală. Nu se pot hotărî să plece, fiindcă vor să amâne clipa când vor fi acasă şi când se vor simţi cu adevărat singuri. Pentru cei mai mulţi dintre noi, sufrageria Lottei Dankner joacă un important rol social. Oamenii simt nevoia să iasă în societate, să se distreze în societate. Ei bine, pentru noi, clienţii permanenţi ai pensiunii Dankner, sufrageria suplineşte atât de firească nevoie omenească ca măcar o jumătate de oră să ne simţim în „societate". Dacă vreţi, să ne distrăm în „societate". Nu ştiu dacă am izbutit să vă explic exact ceea ce simt. Dar poate că acum înţelegeţi de ce am spus la început că pensiunea este un fel de „azil de noapte" gorkian. Fiindcă, domnule, chiar dacă nu recunoaştem, suntem totuşi un fel de epave.

— Dumneavoastră lucraţi undeva? Prestaţi zilnic o muncă?

— Ce importanţă are asta? Pot să vă asigur că acolo unde lucrez munca nu suferă din cauza caracterului meu dificil. Dimpotrivă, sunt apreciată pentru conştiinciozitatea şi simţul de răspundere de care dau dovadă. Aşa am fost caracterizată recent cu prilejul unei şedinţe de producţie.

Cornelia Melinte tăcu.

Discuţia alunecase totuşi pe alt făgaş decât acela dorit de el. Deşi o însoţise ca să afle câte ceva spre Lotte Dankner sau despre ciudatul Fredi, acum nu aflase nimic. Înnodă firul conversaţiei.

— Sper că nu vă supăraţi dacă am să vă spun că n-am putut constata nimic din cele ce aţi afirmat în seara asta.

— Nu vă înţeleg! La ce vă referiţi?

— Spuneţi că dumneavoastră, „permanenţii", simţiţi nevoia să vă distraţi o jumătate de oră în „societate". Oare înţelegeţi să vă distraţi tăcând?

— În seara asta a fost altceva...

— Altceva? Din ce cauză? Din cauza mea?

— În niciun caz. Din cauza lui Fredi. E un om...

— Ce fel de om?, insistă Ducu.

— Un om imposibil.

— Vreți să spuneți că nu e sociabil?

— E un om groaznic. Cred că are sufletul schilodit.

— Bine, dar ce aveți să-i reproșați?

Cornelia deschise gura să spună ceva. Dar când vorbi, Ducu avu impresia că ea spune cu totul altceva decât gândește.

— Din nou îmi cereți să explic. V-am mai spus că nu mă pricep și că de fiecare dată când încerc spun exact pe dos decât ceea ce doresc să spun.

— Adineauri ați izbutit foarte bine să vă exprimați gândurile.

— Prezența lui mă inhibă. Ne inhibă pe toți. Dacă cineva încearcă să lege o conversație cu vecinii lui, imediat Fredi plasează o ironie. Ironiile lui sunt strivitoare. Și apoi, e atât de irascibil. Se înfurie din nimic. Ne temem toți să nu-l supărăm.

— Nu înțeleg cum puteți să vă temeți de o stârpitură ca el. Când se înfurie e și mai ridicol decât înainte.

— Nu aveți dreptate. Ați observat ce fel de ochi are? Când se uită la tine cu ochii lui spălăciți, aproape fără gene și cu dunga de fard a sprâncenelor care nu există, simți cum îți îngheață sângele în tine.

Ducu avu impresia că și de data asta Cornelia Melinte spune altceva sau, în orice caz, mai puțin decât gândește.

Riscă întrebarea:

— Și numai din cauza ochilor simțiți că vă îngheață sângele în vine?

— Altceva ce ar mai putea să fie? Vocea îi era însă vag nesigură.

— Doamna Dankner se lasă și ea terorizată de Fredi?

— Ah, cu ea este altceva. În orice caz, ea nu se teme de el. Ei...

Cornelia Melinte tăcu, stânjenită cumva.

— De ce nu continuați, doamnă? Ei, ce?

— Se pare că între ei... Înțelegeți... Se pare, că ei trăiesc împreună.

— Ducu numai cu greutate se putu abține să nu fluiere a mirare, așa cum îi era obiceiul.

— Vasăzică, Fredi și Lotte Dankner sunt soți.

— N-am afirmat asta.

— Mă rog, e acelaşi sau cam acelaşi lucru. Hotărât, noi, bărbaţii, suntem incapabili să înţelegem femeile. Cum poate Lotte Dankner să simtă ceva pentru o stârpitură ca Fredi, zău că nu pot să înţeleg. O femeie care în tinereţe a fost foarte frumoasă şi acum, în pragul bătrâneţii, mai este încă.

— De ce trebuie să credeţi, neapărat, că a făcut o pasiune pentru el?

Ducu ciuli urechile.

„Ia să vedem. Poate că s-a hotărât să-şi dea un pic drumul la gură", îşi spuse el.

— Atunci, ce trebuie să cred?, insistă el.

— Orice altceva!

— Ajutaţi-mă.

— Îmi pare rău că nu vă pot fi de vreun folos.

— De ce, doamnă? Fiindcă vă temeţi de el?

— Tuturor ne este frică de el. O frică instinctivă. Poate şi puţin... superstiţioasă.

— Ei asta-i bună! Frică superstiţioasă! Ce Dumnezeu, doar nu trăim în Evul Mediu, dragă doamnă Cornelia.

— Fără îndoială. Dar un om care de ani de zile n-a ieşit din casă, care doarme ziua, iar noaptea se plimbă pe acoperiş.

„Uite că totuşi *vorbeşte*. Sunt convins că doreşte să-şi descarce sufletul, dar nu îndrăzneşte de frica lui Fredi."

Pe urmă, tare:

— Doamnă, eu cred că glumiţi. Umblă pe acoperiş? Ce, e somnambul?

— Nu-i deloc. Dar eu sunt de vină. Ar fi trebuit să precizez imediat că pe acoperişul casei există o terasă. N-aţi observat?

— Nu! Şi ziceţi că se plimbă toată noaptea pe terasă...

— Da!... Dacă ar sta numai în casă, fără să ia aer, n-ar arăta aşa cum arată.

— Plesneşte de sănătate. Şi de ce nu iese din casă?

— Lotte spune că atunci când i-a murit soţia, Fredi s-a jurat să nu mai pună piciorul în stradă.

— Şi când i s-a întâmplat această nenorocire lui Fredi?

— Nu ştiu!... Se pare că sunt câţiva ani.

— Vasăzică, doamnă Melinte, din cauză că Fredi obişnuieşte să se plimbe noaptea pe terasa de pe acoperiş, dumneavoastră sunteţi stăpânită de o frică superstiţioasă.

Cornelia nu mai răspunse. Oftă abia auzit şi privi în pământ, parcă dintr-o dată atentă să vadă unde calcă.

— Mai avem puţin şi ajungem. Uite, în casa aceea din colţ locuiesc.

Când ajunseră în faţa porţii, ea îi întinse mâna.

— Noapte bună, domnule Mănăilă. Vă mulţumesc că m-aţi condus până acasă.

Ducu îi ţinu mâna într-ale lui şi nu-i dădu drumul.

— Doamnă Melinte, eu sper că vom deveni prieteni. Şi atunci, când vă veţi convinge că vă sunt într-adevăr prieten, nu mă îndoiesc deloc că-mi veţi acorda încrederea ce se cuvine unui prieten.

— Noapte bună, domnule Mănăilă!

— Noapte bună, doamnă Melinte.

Şi se depărtă. Dar abia apucă să facă vreo câţiva paşi şi se auzi un strigăt.

— Domnule Mănăilă!

— Da, doamnă.

— Domnule Mănăilă, mai aveţi de gând să luaţi masa la pensiune?

— Bineînţeles. V-am spus că vreau să devenim prieteni.

— Nu, domnule Mănăilă. Să nu mai veniţi.

— De ce?

— Fiindcă e periculos pentru dumneavoastră. E sfatul pe care vi-l dă cineva care de pe acum se consideră prietena dumneavoastră.

Şi până să mai apuce să spună ceva, Cornelia dispăru în casă.

CAPITOLUL X

Ducu citea ultimele rapoarte primite. Ele, împreună cu alte hârtii, se aflau prinse într-un dosar încă de pe acum destul de voluminos, pe coperta căruia Bogdan, cu peniță rondă și cu o caligrafie vrednică de invidiat, scrisese: DOSARUL TANTI ASPASIA.

Titulatura era puțin obișnuită — Ducu protestase la început, calificând-o drept neserioasă. Dar întrucât *Șeful,* colonelul Joldiș — care în niciun caz nu avea fobia umorului — o acceptase, Ducu nu mai avu încotro. Drept consecință, dosarul deveni prilej de descrețire a frunților:

— Unde ai pus-o pe *Tanti Aspasia?*

sau:

— Se îngroașă *Tanti Aspasia,*

sau:

— M-a dat gata *Tanti Aspasia,*

sau, în fine:

— Măi, eu îți pun în brațe pe *Tanti* Aspasia, și tu descurcă-te cum vei ști.

Acum, răsfoind ultimele file atașate la dosar, Ducu se opri să citească o hârtie proaspăt sosită. Era o notă informativă privind-o pe Cornelia Melinte.

CORNELIA MELINTE (Ciobanu), născută în anul 1920, luna mai, ziua 18, fiica lui Vasile Ciobanu, de profesie institutor, și a Elenei Ciobanu, de asemenea, institutoare. Domiciliul

părinților, pe strada Griviței. Casa a fost distrusă de bombardament în 1944. Ambii părinți și-au pierdut viața îngropați sub ruine.

Între anii 1927—1931, Cornelia Melinte urmează școala primară. În 1932, dă examen și reușește la Școala normală „Elena Doamna", în 1938, obține diploma de învățătoare și este numită la școala primară din comuna C. În 1944, este transferată, ca institutoare, în București, în anul 1955, se căsătorește cu Mihai Melinte, cercetător la Institutul de Mecanică al Academiei R.P.R. În 1960, luna mai, Cornelia Melinte anunță la circa de miliție dispariția soțului ei. Cercetările începute de Direcția Miliției Capitalei, preluate ulterior de către noi, întrucât cercetătorul Melinte se ocupa de o invenție deosebit de importantă, n-au dus la niciun rezultat. Din lacul Snagov, două săptămâni mai târziu, a fost pescuit cadavrul, groaznic mutilat, al unui bărbat, care Corneliei Melinte i s-a părut a fi soțul ei.

Nici cercetările ulterioare n-au fost mai fructuoase. Nu s-a putut stabili dacă, într-adevăr, cadavrul găsit în lacul Snagov era Mihai Melinte și dacă a fost crimă sau sinucidere.

În prezent, Cornelia Melinte este profesoară de științele naturii. Referințele de la dosarul ei personal sunt, atât sub aspect profesional, cât și moral, foarte bune.

Locuiește într-o garsonieră de pe strada Lăscăriș nr. 14. Referințele locatarilor din bloc sunt, de asemenea, bune.

Bogdan intră pe ușă când Ducu sfârșea de citit nota informativă.

— Bună, Ducule!

— Bună, fiule!

— Ei, ce zici? Așa că *Tanti Aspasia* devine din zi în zi mai pasionantă?

— Devine, afurisita, devine!

— Ai citit nota informativă? Ce părere ai?

— N-ar fi exclus ca atunci când vom fi în măsură s-o ducem pe *Tanti Aspasia* la arhivă, să putem elucida și „Cazul Mihai Melinte".

— Până atunci însă...

— Până atunci, cred că va trebui să-ți mai scoți o dată pălăria.

— O voi face cu plăcere, bătrâne. Ai dibăcit ceva?

— Am găsit nişte ovăz, dar mai întâi trebuie să-l ronţăi bine.

— Unde? În nota informativă?

— Deocamdată nu spun nimic.

— Degeaba o faci tu pe misteriosul. Sunt sigur că ai găsit ovăzul după ce ai citit nota informativă. Eu, bunicule, dacă aş fi în locul tău, n-aş mai pierde timpul. M-aş duce la prietena Cornelia Melinte şi i-aş spune: Doamnă Melinte, vrei să-mi spui ce amestec a avut Fredi sau Frau Dankner în dispariţia soţului dumitale?

— Şi?

— Cum şi? Îmi va spune, sigur. Şi crezi că asta n-ar avea importanţă?

— Atâta doar: că-ţi va confirma ceea ce presupunem amândoi. De pildă, ţi-ar putea spune: soţul meu a fost ucis de Fredi, după ce i-a furnizat nişte informaţii cu caracter secret. Sau: soţul meu s-a sinucis, fiindcă nu a vrut să-i furnizeze lui Fredi — care îl avea la mână — nişte documente secrete de la institut. Şi ce ţi-ar mai putea răspunde? Că soţul ei, ajutat de Fredi, a întins-o peste graniţă, iar în ceea ce priveşte cadavrul pescuit în lacul Snagov, ea l-a *recunoscut* ca să ne inducă în eroare şi ca să sisteze cercetările.

Sigur, unul dintre aceste răspunsuri ai primi. Bineînţeles, numai în cazul când s-ar hotărî să vorbească.

— Va vorbi!

— Nu e chiar atât de sigur. Dacă ea a tăcut la timpul potrivit, înseamnă că a avut motive foarte puternice. Crezi că astăzi ele au încetat să existe?

— Unul dintre motive ar putea fi acela că a vrut să apere numele soţului ei.

— Ei, da! Ăsta ar fi un motiv. Şi altul?

— Să zicem că n-a vorbit, fiind terorizată de Fredi. Nu mi-ai spus chiar tu că faţă de stârpitura asta şi astăzi are o frică bolnăvicioasă?

— Şi cum aş putea-o determina să nu-i mai fie frică de Fredi?

— Declinându-ţi calitatea, bătrâne.

— Crezi că aş proceda bine?

— Şi de ce nu?

— Poate că nu trebuie ca ea să cunoască adevărata mea identitate.

— Vrei să spui că i-ar fi frică să vorbească de teama consecinţelor?

— Şi din cauza aceasta.

— Numai într-un singur caz, Ducule, numai într-un singur caz: dacă trebuie s-o includem şi pe ea pe lista suspecţilor.

— În definitiv, e un lucru chiar imposibil?

— Dar e absurd. Sau aproape absurd, Ducule!

— Măi băiete, eu nu ştiu încă ce a urmărit Mica ducându-mă la pensiune. Nu ştiu sigur ce se ascunde înapoia fricii „superstiţioase" a Corneliei. Nu ştiu dacă nu mi s-a întins cumva o cursă. Tocmai de aceea, atâta vreme cât nu am toate atuurile în mână, trebuie să fiu cât se poate de circumspect cu prietena mea Cornelia Melinte.

...Şi acum să trecem la altceva. Am adunat nişte informaţii despre Fredi.

— Interesante?

— După ce ai să iei cunoştinţă de ele, vom vedea dacă este sau nu cazul să-ţi scoţi pălăria.

— Dă-i bătaie, bătrâne!

...Şi Ducu îi relată ceea ce cititorii vor afla din paginile imediat următoare.

*

* *

Leonte Schiligiu — fostul jocheu Leonte Schiligiu — locuia tocmai în Bucureştii Noi, pe o străduţă, ale cărei case păreau a fi căsuţe pentru cei şapte pitici din poveste. Atunci când Ducu apăsă pe butonul soneriei de la poartă, Leonte Schiligiu se îndeletnicea cu jumulirea unei gâşte, pe care numai de puţin timp o sacrificase. Nefiind însurat, Leonte Schiligiu se ocupa singur de treburile gospodăriei.

— Pe mine mă căutaţi?, întrebă cu o voce morocănoasă, ceea ce dovedea că nu-i prea plăcea să aibă de-a face cu oameni străini.

— Da, pe dumneavoastră. Vă rog să mă poftiţi în casă ca să putem sta de vorbă pe îndelete.

Leonte Schiligiu nu se hotărî uşor.

— Dar cine sunteți? Nu vă cunosc și nu-mi place să stau de vorbă cu dumneavoastră.

— Sunt de la miliție.

Omul se întunecă mai întâi la față, pe urmă se lumină fals și spuse, din vârful buzelor:

— Atunci se schimbă socoteala.

Îl conduse în casă. Mobilă veche, dar de bună calitate. O sufragerie în stil florentin. În vitrină, veselă și argintărie. Pe jos, un covor de Buhara veritabil.

— Am fost și eu cineva, cu ani în urmă, explică el parcă în chip de scuză.

— Mda! Așa se pare.

Replica vizitatorului îl liniști întrucâtva. Dacă spusese „așa se pare", însemna că nu știa prea multe despre el sau, în orice caz, nu știa cum de izbutise el, cu ani în urmă, să fie „cineva".

În realitate, Ducu știa despre acela al cărui prag tocmai îl trecuse mult mai mult decât își putea acesta închipui. Știa că Leonte Schiligiu începuse prin a fi jocheu și în această calitate fusese neîntrecut în a „aranja" unele curse, de pe urma căror aranjamente atât el, cât și oamenii cu care era se alegeau cu câștiguri grase. Cu banii câștigați de pe urma acestor lovituri „lucrate curat" cumpărase două apartamente în plin centrul Capitalei și pe deasupra își putuse permite luxul să întrețină o metresă foarte costisitoare, o vedetă a teatrului Tănase. Cum însă ulciorul nu merge de multe ori la apă, până la urmă, Leonte Schiligiu fu prins. I se interzise să mai alerge și puțin a lipsit s-o pățească și mai rău. Ocupația prezentă a lui Leonte Schiligiu era aceea de portar la unul din marile restaurante. Dar sursa principală de venituri continua să fie tot cursele de cai. Cunoștea pe toți jocheii, cu care se împrietenise la un pahar de vin, și afla de ei ce cai urmau să alerge, cum se prezentau la antrenamente, șansele fiecăruia. Cu ce afla de la alții și cu ce mai știa el, izbutea dacă nu să câștige totdeauna, în orice caz să nu piardă sume importante. Din acest motiv, Leonte Schiligiu, pe care avatarul vieții lui îl învățaseră să fie mai puțin pretențios, obișnuia să spună: „Mulțumesc lui Dumnezeu, dacă nu plouă, pică!"

— Dumneata ai fost jocheu pe vremuri, nu-i așa?, începu vorba Ducu.

Am fost! Dar sunt mulți ani de când m-am lăsat de meserie.

— Vrei să spui că sunt mulți ani de când ai fost obligat să te lași de meserie.

Leonte Schiligiu se încruntă fără voie.

— Dacă știți, ce rost are să neg!...

— Sunt informat că și după ce ți s-a interzis să mai alergi ai continuat să ai legături cu jocheii. Mi se pare chiar că și astăzi ai multe cunoștințe printre ei. Este adevărat?

— Am !... Ce vreți!... Unii joacă la loterie, alții, „foițe", alții își cheltuiesc banii pe băutură sau cu femeile. Patima mea *e* cursele. Cum am un ban, acolo mă duc să-l spânzur. Dar *e* banul meu și nu cred că-mi puteți dovedi că cheltuiesc bani necuveniți.

— Nu te învinuiește nimeni de nimic, fii liniștit. Vreau numai să-mi spui dacă cunoști un jocheu cu numele de Ion Vasilescu.

— Ion Vasilescu... Ion Vasilescu!... Desigur că l-am cunoscut. Vă referiți la Ion Vasilescu nebunul, nu-i așa?

— De ce îi spui „nebunul"? E o poreclă?

—Nu-i nicio poreclă. Îi spun așa, fiindcă bietul om a înnebunit. L-au internat la Central. Dacă n-o fi murit, e și acum acolo.

— Când s-a întâmplat asta?

— Să fie vreo zece ani.

— Ești sigur?

— Cum să nu fiu sigur. L-am cunoscut bine, deși n-am *lucrat* cu el niciodată. Om fără noroc, săracu'! Așa-i în viață. Într-o zi l-a trântit un cal și i s-a întâmplat ceva la șira spinării. Abia l-au primit pe urmă ca grăjdar. De inimă rea, a început să tragă la măsea. Din asta i s-a tras nebuneala.

Ducu scoase din buzunar fotografia lui Fredi.

— Îl recunoști?

Leonte Schiligiu luă în mână fotografia, o privi câtva timp, după care i-o restitui.

— Pe ăsta nu l-am văzut în viața mea.

— Nu-i Ion Vasilescu?

— Ăsta Ion Vasilescu? Da' de unde!

— Bine!... Asta e tot. Cred că nu mai e nevoie să-ți atrag în mod special atenția că ceea ce am discutat rămâne între noi.

*
* *

Ducu fu introdus la directorul adjunct al Spitalului Central.

— Am venit să vă cer o informație. Aș vrea să știu dacă a fost internat la dumneavoastră un pacient pe numele Ion Vasilescu, fost jocheu.

— Când a fost adus la noi?

— Nu știu exact. După informațiile pe care le deținem, se pare că acum vreo zece ani.

— Putem afla imediat.

Și apăsă pe butonul soneriei. În birou intră o soră ceva mai în vârstă, cu ochelari și cu un chip urât, urâțit și de o asprime care era a sufletului.

— Ioana, te rog să cercetezi dacă prin anul 1954 a fost internat la noi un pacient cu numele de Ion Vasilescu, jocheu de meserie.

Sora părăsi biroul țeapănă și mută, așa cum venise. Se întoarse după aproape un sfert de oră.

— Am găsit. Ion Vasilescu a fost internat, într-adevăr, în 1954, în luna octombrie. Diagnosticul: *delirium tremens*. A părăsit spitalul în 1959, restabilit.

— Mulțumesc, soră!

— Pot pleca?

— Un moment, o opri Ducu. Puteți să-mi spuneți adresa pacientului?

Sora se uită în fișa cu care venise.

— Strada Morilor, numărul 23.

Ducu își însemnă adresa și, după ce mulțumi directorului, plecă.

Înainte de a trece pe la adresa indicată, Ducu se abătu pe la secția de miliție în raza căreia se afla strada Morilor. Acolo obținu de la un lucrător care se ocupa cu evidența populației o fotografie a lui Ion Vasilescu. Între acesta și Fredi nu exista nici cea mai vagă asemănare. În evidența de la secția de miliție, Ion Vasilescu figura ca mutat din strada Morilor

în strada Apus de Soare, la numărul 8. De la secție, Ducu se duse pe la vechea adresă a lui Ion Vasilescu de pe strada Morilor. Casa cu numărul 23 era o casă-vagon, lungă, cam darăpănată, din paiantă. Din întâmplare, femeia care ieşi din casă să-l întâmpine era tocmai aceea la care stătuse în gazdă Ion Vasilescu.

— Nu mai stă la mine, de vreo trei ani.

— Adică, s-a mutat în 1962?

— Da, cam atunci trebuie să se fi mutat. E trecut şi în „cartea de imobil". Să v-o arăt, fiindcă sectoristul mie mi-a dat-o în păstrare.

— Lăsaţi, nu e nevoie!, refuză Ducu, deoarece ştia lucrul acesta din fişa de evidenţă de la miliţie.

— Nu era om rău, tovarăşe. Băutura însă l-a făcut din om neom. După ce a ieşit din balamuc, câtva timp s-a stăpânit, n-a mai băut. Pe urmă, din nou a început. Puţin înainte de a se muta, iarăşi dădea semne că se zăneşte. Dacă ruda care l-a luat la ea n-o fi izbutit să-l mai înfrâneze de la băutură, apoi sigur, tot la balamuc s-a întors.

— O rudă? Nu ştiţi cumva unde locuieşte?

— Nu mi-a spus. Era... cucoană după cum se purta şi după cum arăta.

— Şi cum arăta?

Din descrierea sumară şi aproximativă a femeii, Ducu înţelese că ruda lui Ion Vasilescu era Lotte Dankner.

— Nu cumva e aceasta?

Şi îi puse dinainte fotografia.

— Ea! Zicea că-i este mătuşă şi că locuieşte la Galaţi. Când a venit să-l mute, mi-a spus că acolo îl duce, ca să aibă grijă de el şi să-l vindece de patima beţiei.

— Aş vrea să vă mai întreb ceva: Spuneaţi, mai adineauri, că înainte de a se duce la mătuşă-sa, Ion Vasilescu din nou începuse să dea semne de nebunie, sunteţi absolut sigură?

— Dar ce veţi fi crezând dumneavoastră despre mine? Sunt femeie serioasă, şi nu vorbesc numai aşa, ca să mă aflu în treabă. Dacă v-am spus că începuse din nou să se zănească, apăi nu v-am spus decât adevărul. Odată a încercat să se spânzure, şi a fost norocul lui că tocmai atunci a intrat în magazie bărbatu-meu. Altădată a ieşit gol în stradă şi a început să se

lege de femei şi să spună măscări. Bietul de el, îi trecea repede şi atunci începea să plângă de ruşine. Astea nu sunt semne că din nou începuse să i se întunece mintea?

Ducu se ridică.

— Da, desigur! Vă mulţumesc pentru informaţiile date.

— N-aveţi pentru ce!

Din strada Morilor, Ducu se duse la secţia de miliţie de care aparţinea strada Apus de Soare. Acolo, în fişa de evidenţă, aşa cum se aştepta, figura presupusul Ion Vasilescu, adică Fredi. Substituirea era evidentă şi ingenios „lucrată". Ce se întâmplase însă cu Ion Vasilescu?

„Nu ar fi exclus să-i fi făcut de petrecanie Fredi şi cu Lotte Dankner", îşi spuse.

O porni pe jos spre sediu. Simţea nevoia să se gândească şi nimic nu-i stimula mai mult gândurile decât mersul pe jos. Descoperirea făcută era deosebit de importantă. Va să zică, în anul 1954, adevăratul Ion Vasilescu fusese internat la Spitalul Central bolnav de *delirium tremens*. În 1959, i s-a dat drumul vindecat sau, mai probabil, ameliorat. Din 1959 până în 1961, a locuit la vechea adresă. În primele luni a dus o viaţă normală, se ferise să mai bea. Dar încet, încet, vechea patimă a pus iarăşi stăpânire pe el. „Spirtul", cum spunea inimoasa lui gazdă, din nou a început să-i întunece mintea: tentativă de sinucidere, manifestări de erotomanie. În luna iulie, Lotte Dankner şi-a „descoperit" nepotul şi l-a luat cu ea la... Galaţi. Dar începând cu luna iulie, Ion Vasilescu figurează în evidenţa populaţiei ca mutat în strada Apus de Soare, la numărul 8, adică la pensiunea Dankner.

„Întrebarea e — îşi spuse Ducu — când a apărut Fredi sub numele de Ion Vasilescu la pensiune? Cornelia Melinte afirmă că este «pensionarul» Lottei Dankner numai de un an şi jumătate. Deci, el a apărut la pensiune pe la jumătatea anului 1962. Asta presupune că adevăratul Ion Vasilescu a locuit efectiv acolo circa un an de zile. Pe urmă ce s-a întâmplat cu el?"

Ducu, fără voie, grăbi pasul. Ei, da, ce se întâmplase după aceea cu adevăratul Ion Vasilescu? Probabil, Lotte Dankner, în complicitate cu Fredi, îi făcuseră de petrecanie abia atunci când Fredi a trebuit să-şi schimbe identitatea. Dar, în definitiv, cine era acest Fredi? Faptul că Lotte Dankner îi pregătise din

timp o nouă stare civilă, înseamnă că stârpitura era un individ periculos care juca sau urma să joace un rol important.

Eşafodajul acesta de presupuneri rămânea în picioare doar dacă afirmaţia Corneliei Melinte — că Fredi îşi făcuse apariţia la pensiune numai de un an şi jumătate — era adevărată. Altfel, nu era exclus ca substituirea să fi avut loc imediat după ce Lotte Dankner îl *mutase* pe adevăratul Ion Vasilescu, prin „mutare" trebuind să se înţeleagă lichidarea lui. „Dar dacă l-au lichidat, i s-ar fi găsit pe undeva cadavrul". Dar tot el îşi răspunse: „Nu-i absolut obligatoriu".

Ducu, în loc să se întoarcă la sediu, se duse la Direcţia Generală a Miliţiei. Ceru să fie introdus la colonelul Păsculescu. Voia să afle dacă în cursul anului 1962 fusese descoperit un cadavru a cărui identitate nu putuse fi stabilită.

— Dacă treci mâine pe la prânz sau îmi telefonezi, am să fiu în măsură să-ţi dau un răspuns precis.

Ducu avusese un somn bântuit de coşmaruri. Se făcea, în vis, că Ion Vasilescu atârna spânzurat de o grindă în magazia ţaţei Leonora, mama lui Fane, că el, Ducu, se afla la numai doi paşi de spânzurat cu toate că făcea eforturi disperate, nu izbutea să schiţeze măcar un singur gest, de parcă ar fi fost stană de piatră.

Dimineaţa, când se trezi, se simţi frânt de oboseală, după ce bău două cafele tari, aşa cum numai mătuşa Sabina se pricepea să facă, se mai învioră. Când ajunse la sediu, colonelul Joldiş îl chemă la el. Voia sa-i cunoască planul operativ în legătură cu „pensiunea Dankner". Ducu i-l expuse verbal, în linii mari, şi ceru răgaz douăzeci şi patru de ore ca să-l definitiveze.

— Mai spre prânz voi avea răspunsul colonelului Păsculescu de la Direcţia Generală a Miliţiei.

— Are mare importanţă răspunsul pe care îl vei primi. Sesizezi, Mănăilă?

— Oarecum. Dacă vom afla că a fost găsit cadavrul lui Ion Vasilescu, am putea, studiind dosarul, să tragem unele concluzii în legătură cu mobilul crimei.

— Da, şi aceasta. Dar mai important este să ştim când a fost lichidat. Imediat după ce a fost luat de „mătuşa" sa, sau mai târziu, atunci când, după afirmaţiile Corneliei Melinte, Fredi a apărut la pensiune.

— Acum mi-e clar.

— Adică?, insistă colonelul.

— Dacă Ion Vasilescu a fost lichidat abia după un an de zile, aceasta are o importanță deosebită. Înseamnă că Fredi este un personaj foarte important, de vreme ce Lotte Dankner i-a pregătit o nouă identitate încă înainte cu un an ca acesta să aibă nevoie de ea. Desigur, noi nu știm nimic încă, vreau să spun, nu avem încă nicio dovadă concretă că personajele de la pensiune — cel puțin Lotte Dankner și Fredi — au o legătură cu Tanti Aspasia. Presupunerea noastră că există o asemenea legătură se bazează doar pe faptul că Mica m-a dus la pensiune. Dar nici despre Mica nu știm încă ceva foarte precis. Totuși, dacă nu ne înșelăm în presupunerea noastră, atunci n-ar fi exclus ca tocmai Fredi să fie rezidentul, „capul" lor. Știu eu? Poate chiar Champignon.

— Am sentimentul, Mănăilă, că, deși avem câteva fire la mână, totuși încă nu izbutim să *vedem* miezul problemei. Ceva ne scapă, ceva ne încurcă, ne întunecă câmpul vizual, perspectiva. Nu ai această impresie?

— Ba da. Suntem încă în faza *ipotezelor,* și nu a *ipotezei probabile.* Ne încurcă aparenta sau reala inactivitate a diversioniștilor. Aceasta ne obligă și pe noi la expectativă.

— Să nu greșim, Mănăilă. La o aparentă expectativă. Mereu se ivesc elemente noi, care ne solicită o muncă de investigație. Numai ultimele evenimente cât bătaie de cap ne dau. Trebuie să aflăm ceva mai mult despre Cornelia Melinte. L-am însărcinat pe Bogdan să cerceteze concluziile anchetei cu privire la dispariția soțului ei. Trebuie să aflăm cine-i această Lotte Dankner, despre care, la ora actuală, nu știm mai nimic. Dumneata trebuie să continui cercetările în legătură cu Fredi și cu dispariția adevăratului Ion Vasilescu. Pe urmă... ei, dar ce rost are să înșir tot ceea ce avem de făcut. Mai bine să trecem la treabă.

O jumătate de oră după întrevederea cu Joldiș, Ducu îl sună pe colonelul Păsculescu.

— Mănăilă dragă — îl informă acesta — află că, în perioada ce te interesează, nu a fost descoperit niciun cadavru care n-a putut fi identificat. Spune-mi, faptul acesta luminează întrucâtva cazul de care te ocupi?

— Deloc. Dimpotrivă, bezna devine și mai de nepătruns.

— Regret, dar aceasta este situaţia.

— Vă mulţumesc.

Ducu puse receptorul în furcă încet, de parcă s-ar fi temut să nu se spargă. Era de-a dreptul dezamăgit. Că Fredi şi Lotte Dankner îl lichidaseră pe Ion Vasilescu, era sigur. Dar ce se întâmplase cu cadavrul acestuia? Unde îl ascunseseră?

„Dar dacă, totuşi, nu l-au lichidat?", îi trecu prin minte o bănuială.

Şi dintr-odată, ca o străfulgerare, intui adevărul. Sună după maşină şi, după ce vârî în buzunar fotografia adevăratului Ion Vasilescu, coborî scările în goană.

— La Spitalul Central!, ceru şoferului. Dă-i bătaie cât poţi, de repede!

Fu introdus din nou la directorul adjunct.

— Domnule director, din nou vă deranjez.

— La dispoziţia dumneavoastră.

— Aş vrea să ştiu dacă nu cumva se află internat aici la dumneavoastră omul din fotografia aceasta.

— Cum se numeşte?

— Nu cunosc numele sub care a fost internat.

— Am să-l chem pe Dohotaru. El o să vă poată spune.

Ridică receptorul şi ceru să-i fie trimis infirmierul-şef.

Ca să intre pe uşă, infirmierul-şef trebuia să se aplece puţin. Era înalt şi voinic, să sfărâme piatra în palmă.

— M-aţi chemat?

— Spune-mi, Dohotarule, se află internat la noi insul acesta?

Dohotaru numai ce privi fotografia, şi spuse:

— Ăsta-i *Nudistul,* tovarăşe director.

— De când se află aici la dumneavoastră?, se informă Ducu.

— Păi să fie vreo doi ani. Data exactă o puteţi afla la „cantelarie".

— Se întrevede vreo posibilitate de vindecare la acest pacient?

— N-aş putea să vă spun nimic precis, fiindcă nici nu cunosc cazul. Dar iată-l pe doctorul Cristinescu. E cel mai în măsură să vă răspundă: Doctor Cristinescu, dânsul vrea să ştie dacă întrevezi vreo posibilitate de vindecare la *Nudist.*

— Îi sunteţi rudă?

— Nu! Vreau să ştiu acest lucru în interes de serviciu.

— Înțeleg!... În acest caz, vă pot vorbi deschis. După părerea mea, nu există nicio șansă.

Zece minute mai târziu, Ducu află la „cantelarie" că Ion Vasilescu fusese adus la Spitalul Central la 4 august 1962 și înregistrat sub numele de Victor Olaru.

— Ați fost poate dumneavoastră de serviciu în ziua internării lui Victor Olaru?, o întrebă Ducu pe funcționară.

— Da, eu am fost. Ce doriți să știți?

— Vă amintiți, poate, cine l-a adus pe bolnav?

— Desigur! O doamnă. Spunea că-i este rudă, dar nu-mi amintesc ce fel de rudă.

— Mătușă!, o ajută Ducu să-și amintească.

— Exact! Spunea că-i este mătușă.

— Vă mulțumesc, soră!

— Vasăzică, Victor Olaru a fost internat *de la început* la secția dumneavoastră?, îl întrebă Ducu pe doctorul Cristinescu care, amabil, îl însoțise la „cantelarie".

— Dacă mi-ar fi fost adus de la o altă secție, aș fi știut. În mod obișnuit, atunci când se întâmplă așa ceva, sunt informat.

— Acum sunt edificat și vă mulțumesc doctore. Dar, v-aș mai pune o întrebare.

— Sunt gata să vă răspund.

— Aș vrea să-mi spune-ți dacă Victor Olaru a fost internat de la început la secția „furioși".

— A fost internat acolo de la început.

— Bine, dacă el se găsea într-o asemenea stare care să necesite internarea în secția unde sunt duși bolnavii periculoși, cum de s-a lăsat el adus aici?

— Am neglijat să vă spun că, deși era legat cu mâinile la spate, a dat mult de furcă celor doi milițieni care l-au adus aici.

— Vasăzică, doamna — mătușa — era însoțită de doi milițieni.

— Altfel cum credeți că l-ar fi putut aduce!...

CAPITOLUL XI

Profesor Damian?

— Da, eu sunt profesorul pensionar Damian. Cu cine am onoarea?

— Mă numesc Mănăila şi sunt ofiţer de securitate. Mi-am îngăduit să vă deranjez pentru a vă cere unele informaţii.

— Cu dragă inimă, vă stau la dispoziţie. Cu ce vă pot fi de folos?

— Dumneavoastră luaţi masa la pensiunea Dankner?

— Da. Acolo iau masa la prânz. De mai mulţi ani.

— De câţi ani?

— Dacă ţin bine minte, cred că din 1960.

— Deci, de circa patru ani. De când luaţi masa acolo, aţi legat ceva cunoştinţe?

— Nu prea multe, deşi, în general, sunt un om foarte sociabil.

— De ce? Aţi avut sau aveţi motive speciale?

— În niciun caz motive speciale. Cred că ceilalţi, cu care mă întâlnesc acolo, sunt firi mai puţin sociabile. Mă refer la cei vechi.

— Spuneţi-mi! Doamna Lotte are „credincioşi" mai vechi decât dumneavoastră?

— Vreo doi, trei poate sunt mai vechi decât mine.

— De pildă!

— De pildă, Rădulescu, pensionar ca şi mine. A lucrat în petrol. Un tip cam ursuz. Deloc sociabil. Pe urmă, Stamatescu

de la Telefoane. Cred că Stamatescu e cel mai vechi dintre noi toți.

— Și, desigur, Ion Vasilescu, adăugă Ducu.

— Domnul Fredi? Da' de unde! Caraghiosul ăla a apărut la pensiune abia cu vreo doi, trei ani în urmă. Cred că prin 1962.

— Îl găsiți caraghios?

— Caraghios, fiindcă e tare afectat. Pe deasupra, și ridicol, fiindcă atunci când catadicsește să-ți vorbească, ai zice că-ți face o favoare.

— Interesant! Sunt unii însă, care, pur și simplu, se tem de el.

— De Fredi? De pocitania aia? Tare aș vrea să știu și eu cine a putut să vă spună o asemenea enormitate.

— De pildă, colega dumneavoastră, Cornelia Melinte. O cunoașteți?

— Cum să nu! Ea v-a spus că se teme de Fredi? N-aș crede. În orice caz, nu trebuie să puneți prea multă bază pe ce spune. E o fire cam ciudată.

— Și găsiți că pe afirmațiile unui om cu o fire ciudată nu merită să se pună bază?

— Nu ca regulă generală. Dar în cazul acesta, da! Nu știu dacă sunteți informat. Dar a avut, săraca, un mare necaz cu soțul ei. A dispărut la un moment dat. După câtva timp, a fost găsit în lacul Snagov un cadavru, mi se pare mutilat, în care ea și-a recunoscut bărbatul. De atunci a rămas cu o anumită... sensibilitate. De aceea, nu e de mirare că ea se teme de Fredi. Apoi, după câteva clipe, cu o oarecare ezitare: Dar s-ar putea să fie și altceva.

— Ce anume?

— Exact, n-aș putea spune. Dar o dată i-am văzut împreună într-o cofetărie de pe Calea Moșilor. Nu mi-a făcut atunci deloc impresia că s-ar teme de el. Ba, dimpotrivă.

— Când s-a întâmplat aceasta?

— E drept, mai de mult. Cred că anul trecut.

— Curios! Mi s-a spus că de când i-a murit soția — și sunt câțiva ani de atunci — n-a mai ieșit din casă. Cică a jurat. Dumneavoastră ați auzit de un asemenea jurământ?

— N-am auzit. Dar chiar dacă Fredi a făcut un asemenea jurământ, în orice caz cel puțin o dată, atunci când l-am văzut cu Melinte Cornelia, și l-a călcat.

Ducu scoase din buzunar fotografia adevăratului Ion Vasilescu:

— O ultimă întrebare profesore: L-aţi întâlnit vreodată la pensiune pe omul acesta din fotografie?

— Niciodată.

— Ţi-am spus, Bogdane, că în raporturile cu noua mea prietenă Cornelia trebuie să fiu circumspect.

— Adică, s-o trecem şi pe ea pe lista suspecţilor?

— Nu am pretins chiar acest lucru. Dar cele aflate de la profesor contrazic tot ce mi-a spus ea despre Fredi.

— Şi de ce te-o fi sfătuit să nu mai dai pe la pensiune?

— Nu ştiu.

— Ar trebui să te mai duci pe acolo. Nu de alta, dar ca să-i cultivi prietenia.

— Am să mă duc. Dar, deocamdată, sunt ocupat cu Mica. Numai tu mi-ai dat-o pe cap şi pe asta. S-a „îndrăgostit" de mine şi nu mă mai slăbeşte. Îmi acaparează tot timpul. Aoleu, să ştii că am să întârzii. I-am promis s-o duc la cinema.

— Atunci şterge-o repede!

*

* *

Marcel Koruz, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele unui *balonzaid* puţin cam decolorat, mergea fără să se grăbească. Nu era îmbrăcat în hainele de duminică, fiindcă de o săptămână se afla în concediu. De o săptămână nu mai dăduse pe la grădina zoologică şi în tot acest timp stătuse mereu pe acasă. Acum era pentru prima dată când ieşea în oraş. Troleibuzul 87 îl lăsase în Piaţa Mihai Eminescu şi de acolo o pornise pe jos, agale, ca omul fără nicio treabă. Era destul de rece şi începuse să se lase o ceaţă perfidă şi umedă. Când ajunse la Ambasador, intră la microbarul hotelului. Comandă coniac şi cafea — comanda o scrise cu creionul pe marginea albă a unui ziar —, pe urmă, după ce ospătarul îl servi, începu să răsfoiască ziarele.

După vreun sfert de oră de lectură, ceru încă un coniac, apoi se adânci iarăşi în citirea ziarelor. Era evident că nu

aştepta pe nimeni, ci îşi omora pur şi simplu timpul. Probabil că pentru vizitatorii grădinii zoologice de la Băneasa ar fi fost o adevărată surpriză dacă ar fi recunoscut în cetăţeanul singuratic din microbarul Hotelului Ambasador pe rândaşul ursuz şi cu privire urâtă, pe care îl văzuseră de atâtea ori în pavilionul unde leneveau aligatorii şi şarpele boa.

Pe la patru şi jumătate împături ziarele, le vârî în buzunar, plăti consumaţia şi plecă. Se urcă în autobuzul 31, cu care merse până în Piaţa 1848. De acolo o porni pe jos, până ajunse pe Magistrală. Dacă până în piaţă nu-l interesase dacă este sau nu urmărit, de aici încolo mereu îşi verifica spatele.

Odată ajuns pe Magistrală, Marcel Koruz deveni şi mai circumspect. Totuşi, urmărirea era uşurată de faptul că pe stradă era multă lume — oamenii plecau după cumpărături — fără a mai pune la socoteală „armata" de copii care se zbenguia în toate părţile. Când ajunse în dreptul unuia dintre blocuri, Marcel Koruz îşi verifică pentru ultima dată spatele, pe urmă dispăru înăuntru. La rândul său, Oprişan, care îl fila pe Koruz, ajunse în hol în clipa când Koruz pornea liftul. Cu ochii pe cadranul ceasului, numără secundele. Cunoscând câte secunde merge liftul de la un etaj la altul, atunci când acesta se opri, lucrătorul de securitate ştiu că Marcel Koruz urcase până la etajul cinci. Acum se punea problema pentru Oprişan să afle la care din cele patru apartamente — atâtea erau pe un etaj — intrase spionul. Chemă liftul şi urcă până la etajul şase. Aşteptă circa o jumătate de oră. Auzi o uşă deschizându-se la etajul de dedesubt. Aplecându-se peste balustradă, îl văzu pe Koruz ieşind din apartamentul optsprezece. Coborând la rândul său, Oprişan citi pe o tăbliţă de alamă:

VASILE GEORGESCU,
inginer

Oprişan, bucuros că, în sfârşit, spionii începuseră să se mişte, telefonă lui Ducu. Acesta, în mai puţin de o jumătate de oră, se află în posesia datelor necesare privind pe Vasile Georgescu. Inginerul era la un institut al Academiei şi făcea parte dintr-un colectiv restrâns care era pe punctul de a

descoperi un nou aliaj, numit *Petragerman,* cu aplicații noi și extraordinare în special în tehnica aeronautică.

„Ei, ei — își vorbi Ducu — văd că lucrurile încep să se îndrepte pe făgașul obișnuit."

Era aceasta o constatare care cumva îl dezamăgea. Ceea ce i se păruse lui — în parte, și colonelului Joldiș — că ar constitui caracterul deosebit al *Aspasiei* fusese constatarea că, până acum, spre deosebire de toate celelalte cazuri rezolvate cu succes de ei, spionii nu acționaseră pe linia culegerii de informații, fie ei direct, fie recrutând elemente șovăielnice sau descompuse.

Se părea însă că se înșelaseră. Dacă Marcel Koruz îl vizitase pe inginerul Vasile Georgescu acasă la el, o făcuse, după toate probabilitățile, în scopul de a obține date sau planuri sustrase de inginer de la institut sau, invers, să ceară inginerului să-i procure anumite date. Dar, și într-un caz, și în celălalt, însemna că Vasile Georgescu lucra pentru rețeaua de spionaj din care făcea parte și Koruz. Aceasta fu concluzia provizorie la care ajunse Ducu după ce fu în posesia datelor privind pe inginer. Tocmai se pregătea să se ducă la colonel ca să-i raporteze, când telefonul sună din nou. Era locotenentul-major Oprișan care îl anunța că cineva se urcase prin una dintre ferestrele apartamentului ocupat de inginerul Vasile Georgescu.

— Cine?, întrebă Ducu.

— Încă nu știu. Am dat fuga să vă anunț pe dumneavoastră. Ce-mi ordonați să fac?

— Așteaptă acolo. În câteva minute va veni și căpitanul Tudorașcu. Miliția, a fost anunțată?

— Cred că au anunțat-o.

— Bogdane, du-te tu. Fir-ar al naibii! Din cauza Micăi trebuie să fiu mai prudent și multe treburi să le las numai pe seama ta.

— Foarte bine, bătrâne. În orice caz, nu am să mă cocoșez de prea multe sarcini.

Bogdan urcă la etajul cinci cu liftul. După ce se legitimă, milițianul de la ușa apartamentului îl lăsă să intre. Înăuntru, un căpitan completa procesul-verbal, punând întrebări membrilor familiei. Abia acum află Bogdan că sinucigașul era

socrul lui Vasile Georgescu. Când se întâmplase nenorocirea, inginerul era la institut. Fusese anunțat telefonic de soția sa și venise cu mașina instituției. Era un bărbat frumos, în vârstă de numai treizeci de ani, cu o privire deschisă, sinceră. Un om care, de la început, îți prezenta încredere. Soția lui, în schimb, mai puțină. Grija deosebită pe care o punea în a-și evidenția frumusețea naturală, prin fard și prin îmbrăcăminte, denota mult egoism și evidentă afectare. Privind-o, Bogdan, fără voia lui, făcu următoarea reflecție: „Asta nu se iubește decât pe sine!"

Tălăzuită de o puternică și sinceră durere părea a fi Sofia Paulian, soția sinucigașului și soacra inginerului. Stătea prăbușită într-un fotoliu, palidă ca un cadavru, și plângea. Plângea fără să se vaite, fără să i se audă măcar un singur suspin. Dacă n-ar fi fost potopul de lacrimi, nici nu aș fi știut că plânge. Era atât de zdrobită, încât nu era în stare să-și șteargă lacrimile. I le ștergea nepoata ei, o fetiță de doisprezece ani, foarte firavă, dar care moștenise trăsăturile frumoase ale mamei sale.

Căpitanul punea întrebări cu mult tact și lui Bogdan nu-i rămânea altceva decât să asculte răspunsurile și, eventual, să noteze în carnetul său ceea ce i se părea mai interesant. Își rezerva dreptul, la sfârșit, să pună și el întrebări. Deocamdată, ascultând răspunsurile pe care le dădea inginerul, află că socrul se numea Liviu Paulian, că fusese dentist și că de opt ani ieșise la pensie. Mai află că nu suferise de nicio boală incurabilă, care eventual ar fi putut explica o asemenea hotărâre disperată.

— Mă simt obligat să adaug, domnule căpitan, că manifesta un optimism robust socrul meu, ne spunea adesea că are de gând să trăiască mai mult decât tatăl său, care a decedat la vârsta de nouăzeci și doi de ani.

— Atunci cum vă explicați că s-a sinucis?

— Nu mi-o pot explica în niciun fel.

— Cu toate acestea, trebuie să existe o explicație.

— Evident. Numai că nu sunt în stare s-o găsesc.

— Pentru mine rămâne o enigmă de nedezlegat.

— Poate că, din punct de vedere familial, să fi fost unele nemulțumiri, sugeră căpitanul.

— Vai de mine, dar cum vă puteți închipui așa ceva, interveni în discuție soția inginerului.

— Am întrebat. În familiile cele mai unite se întâmplă câteodată mici neînțelegeri, certuri neînsemnate, care însă...

— Nu a fost cazul în familia noastră, îl întrerupse inginerul.

— Și pentru dumneavoastră sinuciderea soțului este de neînțeles?, întrebă căpitanul pe văduva Paulian.

Ea dădu din cap fără să răspundă. Doar lacrimile curseră mai abundent.

— Nu ați observat dacă în ultimul timp era cumva abătut? Sau preocupat de ceva? Nu v-a împărtășit cumva vreo anume frământare a lui?

— Nu!

Bogdan șopti căpitanului că vrea să pună și el câteva întrebări.

— Aș dori să aflu, domnule inginer, dacă în ultimele zile n-a sosit vreo scrisoare pe numele socrului dumneavoastră.

— După câte știu eu, nu! Poate în lipsa mea. Pe urmă, întorcându-se spre soția sa: Violeta, a primit tata-socru vreo scrisoare zilele acestea?

— Nu! De obicei nu soseau scrisori pe numele tatei.

—...Și nici nu l-a vizitat cineva în ultimele zile?

— Nu! Adică, da. Chiar astăzi, confirmă soția inginerului.

— Cum, Violeta, a venit cineva la tata, astăzi?

— Da! Cu vreo oră înainte de a se... de a se omorî.

— Și de ce n-ai spus-o de la început?, se indignă inginerul.

— Pur și simplu, fiindcă nu mi-a trecut prin minte că asta ar putea să-i intereseze pe dumnealor. De altfel, nici nu cred că are vreo legătură cu...

— Asta rămâne să apreciem noi, i-o tăie Bogdan. Va să zică, spuneți că mai înainte cu o oră, două a venit cineva să-l vadă pe tatăl dumneavoastră. Îl cunoșteați?

— Nu! Nu l-am mai văzut niciodată.

— Cine i-a deschis?

— Eu! Mă aflam în vestibul, fiindcă mă pregăteam să ies în oraș.

— Vreți să-mi relatați și mie cum v-ați înțeles cu el?

— Cum m-am înțeles?, întrebă ea sincer mirată. Nu pricep ce vreți să spuneți. Ce vreți să insinuați.

Bogdan nu fu mai puțin mirat auzind acest răspuns. „Vrea să mă prostească. De vreme ce Koruz e surdomut, e normal s-o fi întrebat cum s-a înțeles cu el."

Pe urmă, tare:

— Vasăzică, cetățeanul acela a sunat la sonerie. Dumneavoastră vă aflați în vestibul și i-ați deschis, pe urmă ce s-a mai întâmplat?

— M-a întrebat dacă tata este acasă.

„Koruz a întrebat-o dacă taică-său e acasă. Mă crede idiot?"

— Și dumneavoastră ce i-ați răspuns?

— I-am răspuns ce trebuia să-i răspund: că este. Mi-a spus că vrea să-i vorbească. L-am întrebat atunci pe cine să anunț. Mi-a spus că îl cheamă... nume puțin obișnuit. O clipă și am să-mi amintesc. Da, mi-a spus că-l cheamă Hărsulean. „Tata vă cunoaște?", l-am întrebat. „Nu, doamnă. Vin din partea unui bun prieten de-al dumnealui." Tata, aflând de la Mia — Mia este fetița mea — că îl caută cineva, a venit în vestibul. „Pe mine mă căutați?", l-a întrebat: „Dacă sunteți domnul Paulian, pe dumneavoastră vă caut", a spus domnul acela. „Eu sunt. Ce doriți?" „Domnule Paulian, prietenul dumneavoastră Ovidiu vă transmite salutări." „Prietenul meu Ovidiu?", parcă s-a mirat tata. Dar pe urmă a adăugat imediat: „A, da! Nu l-am mai văzut de atâția ani și uitasem de el. Poftiți, intrați!" Și l-a condus în camera lui. Pe urmă, eu am plecat la croitoreasă.

— Ați asistat la întrevederea dintre soțul dumneavoastră și străinul acela?, întrebă Ducu pe văduvă.

— Nu. Eu îi ajutam Miei să-și facă lecțiile.

— La plecare cine i-a deschis ușa? Soțul sau dumneavoastră?

— Soțul meu. Eu, v-am spus, eram ocupată cu fetița. Când a revenit, l-am întrebat cine era și ce-a vrut. Mi-a spus că venise din partea unui coleg din provincie, pe care îl cunoscuse la armată, în timpul războiului.

— Altceva nu v-a mai spus?

— Nu!

— N-ați observat nicio schimbare la el după vizita acelui necunoscut?

— Nu! De altfel, eram întoarsă cu spatele la el, fiindcă mă aflam la masa aceea cu Mia.

— Dar vocea, vocea nu vi s-a părut schimbată?

— Nu! Eram atentă la ce spune Mia. Repeta lecţia la geografie.

— Şi pe urmă ce s-a întâmplat?

— După vreo zece minute, poate un sfert de oră, mi-a spus că se duce să-şi ia nişte ţigări. L-am rugat să cumpere şi nişte chibrituri de menaj, că le terminasem. S-a întors repede. „Ţi-am luat chibrituri", mi-a spus. „Le-am pus în bucătărie". „Bine", i-am răspuns. El a venit lângă noi la masă, a ascultat câteva clipe la ce spunea Mia, pe urmă a ieşit din cameră. S-a dus la el. Mai târziu, când s-a întors de la croitoreasă Violeta, a continuat ea lecţiile cu Mia, iar eu m-am dus în bucătărie să pregătesc ceva pentru cină. Nici eu, nici Violeta n-am ştiut când s-a întâmplat nenorocirea. Am aflat de la o vecină, care a venit să ne anunţe că jos, în stradă...

Hohotul de plâns aproape o înecă. Se mai linişti abia după vreo zece minute.

— Doamnă, respect durerea dumneavoastră, dar aş mai vrea să vă pun câteva întrebări. Sunteţi în stare să-mi răspundeţi? Dacă nu, putem amâna pentru altă dată.

— Voi încerca.

— Dumneavoastră l-aţi văzut la faţă pe acel domn Hărsulean? Vă pun această întrebare, fiindcă, dacă stăteaţi la masa aceea, eraţi întoarsă cu spatele.

— M-am uitat peste umăr la el, şi când a intrat, şi când a ieşit.

— Vi s-a părut o figură cunoscută?

— Nu!

— Sunteţi sigură că nu l-aţi mai văzut niciodată?

— Cred că nu l-am mai văzut niciodată.

Bogdan se întoarse către inginer.

— Dumneavoastră unde vă aflaţi, domnule inginer, când s-a întâmplat nenorocirea?

— La institut. Am luat masa la cantină şi m-am întors la lucru. Suntem într-o perioadă de vârf.

— Încă o singură întrebare. Soţia dumneavoastră era cumva la curent cu, hai să-i spunem, natura muncii dumneavoastră la institut?

— Nu! Categoric, nu!

— Raportează, Lucian!

Lucian era un lucrător din echipa operativă.

— Am făcut întocmai cum mi-ați ordonat.

— Și?

— E surd. Nici n-a tresărit când Mișu, băiatul meu, a făcut să explodeze o „bombă" chiar în spatele lui.

— Dar de vorbit?

— E mut. Acasă la el se înțelege prin semne cu nevastă-sa.

— Bine verificat?

— Îmi iau toată răspunderea.

— Bine! Te poți duce. Stai pe aproape fiindcă, probabil, am să am nevoie de dumneata ceva mai târziu. Apoi, către Bogdan:

— Ei, ce părere ai, Bogdane?

— Toată povestea asta, Ducule, pute al dracului.

— Toate treburile de care ne ocupăm noi, măi băiete, put. N-ai ce-i face! Cineva tot trebuie să le vină de hac ticăloșilor ăstora împuțiți. Dar, spunând că toată povestea cu dentistul pute, cu asta nu mi-ai răspuns la întrebare.

Bogdan începu să-și trosnească degetele.

— Măi, nu-ți mai trosni degetele, că la bătrânețe au să-ți tremure încât n-ai să mai poți duce lingura la gură. Are să fie nevoie să te hrănească nepoții.

— Ce să fac!... Bătrânețea mea e încă hăt departe, pe când tu acum îmi pui sula în coastă, ca să-ți spun părerea mea în legătură cu dentistul și cu surdomutul Koruz, care, după afirmațiile familiei inginerului, nu e nici surd, nici mut. Ca să-ți răspund la asemenea întrebări grele, trebuie să-mi mobilizez substanța cenușie. Or, tu știi foarte bine că ea nu se mobilizează decât numai dacă îmi trosnesc degetele.

— Atunci trosnește-le cât pofțești.

— Bătrâne, vrei un răspuns la întrebarea dacă Marcel Koruz este sau nu surdomut?

— În toate actele sale, băiețaș, Koruz figurează ca surdomut. Pe Lucian l-ai auzit: acasă Koruz cu nevastă-sa comunică pe mutește.

— Atunci e simplu. Dacă avem certitudinea că e surdomut, înseamnă că atât frumoasa Violeta, cât și văduva răposatului

ne-au ascuns adevărul, înseamnă că secătura de Koruz nu pentru prima dată le-a trecut pragul şi mai înseamnă că ele cunosc foarte bine motivul adevărat pentru care dentistul a aterizat fără aripi pe trotuar.

— Stai, măi băiete, că nu-i chiar aşa de simplu.

— Parcă eu am zis că-i simplu! Dar, măi domnule, vorba latinului: *Tertium non datur!* Pe limba ciobanilor noştri: ori laie, ori bălaie. Ori Koruz e surdomut şi atunci soţia şi fiica mint de îngheaţă apele, ori ne-au spus adevărul şi atunci noi ne înşelăm şi ticălosul de Koruz este tot atât de surd şi de mut pe cât suntem noi amândoi. O a treia posibilitate nu există.

— De acord cu tine că o a treia posibilitate nu există. Dar dintre acestea două tu pe care o crezi mai plauzibilă?

— Dacă acceptăm ipoteza că Marcel Koruz nu este surdomut, înseamnă că avem de-a face cu un tip extraordinar. Să joci o viaţă întreagă rolul surdomutului, fără să te trădezi măcar o singură dată, nici cel puţin faţă de femeia cu care trăieşti!... Eu, Ducule, nu cred. Nici eu şi nici tu nu suntem de ieri, de alaltăieri. În meseria noastră am trecut prin multe clipe de primejdie. Tu ai fost şi pe front. Dar să mă ia dracu' dacă nu tresar atunci când, mergând pe stradă, se întâmplă să plesnească un cauciuc. Lucian ne-a spus că ticălosul de Koruz nici n-a tresărit atunci când băiatul lui a făcut să plesnească o „bombă" chiar la spatele lui. Oare în aşa măsură să-şi fi educat omul ăsta voinţa, încât să fie în stare să-şi stăpânească până şi reflexele? Eu, Ducule, refuz să cred nu că n-ar putea să existe un asemenea om, dar refuz să cred că omul acela este tocmai Koruz.

— Atunci înseamnă că nevasta inginerului şi maică-sa te-au dus de nas.

— Da! Mi se pare mai plauzibil.

— Măi, Bogdane, nu ţine. Zău că nu ţine!

— Şi de ce, mă rog, nu ţine?

— Hai să judecăm problema şi din alt punct de vedere. Sunt gata să accept că Marcel Koruz este cu adevărat surdomut. Tu accepţi că sinuciderea lui Paulian este urmarea vizitei pe care Koruz i-a făcut-o?

— Da! Foarte posibil ca acesta să fie motivul.

— Trebuie să înţeleg prin aceasta că tu întrevezi şi o altă cauză a sinuciderii?

— N-o *întrevăd,* dar asta nu mă opreşte să admit că s-ar putea să existe şi o altă explicaţie.

— Teoretic, admit şi eu. Dar întrucât nici tu şi nici eu n-o *întrevedem,* aşa cum te-ai exprimat, înclin să cred că s-a sinucis ca urmare a vizitei lui Koruz. Dar cu asta n-am avansat deloc. Fiindcă tot nu ştim de ce s-a sinucis dentistul.

— Nu e chiar imposibil să emitem unele ipoteze.

— De plidă?

— Stai puţin. Înainte de a răspunde la întrebarea aceasta, ar trebui să ne punem o altă întrebare: Marcel Koruz l-a mai vizitat vreodată pe dentist?

Lui Ducu îi plăcu logica lui Bogdan.

— Asta-i just. Şi tu ce răspunzi?

— La întrebarea ta sau la a mea?

— La care vrei tu.

— Eu aş zice că trebuie să găsesc răspunsuri atât pentru cazul când Koruz l-a mai vizitat pe dentist, cât şi pentru cazul când nu l-a mai vizitat. Dacă l-a mai vizitat, atunci lucrurile se prezintă cam aşa: Probabil că dentistul a lucrat pentru Koruz, căruia i-a furnizat informaţii privind activitatea institutului unde munceşte ginerele său.

— Scuză-mă că te întrerup. Cu sau fără ştirea inginerului?

— Să zicem, fără ştirea inginerului.

— Dar cum de şi-a putut procura dentistul informaţiile cerute de Koruz, de vreme ce afirmi că inginerul este străin de toată povestea asta?

— Probabil că, totuşi, dentistul s-a priceput să-l tragă de limbă pe ginerele său. Fiind vorba de o discuţie în familie, e posibil că inginerul n-a mai considerat că este necesar să-şi ţină gura. Sau, poate că inginerul îşi aducea de lucru acasă, şi noaptea, în timp ce toţi dormeau, dentistul se furişa în biroul ginerelui său şi-şi vâra nasul prin hârtiile acestuia. Eventual, le fotografia. Nu s-a găsit nimic la percheziţie?

— Nimic. Nici măcar aparatul de fotografiat, îl ironiză Ducu.

— Nici nu-i de mirare. Dacă este adevărat că, după vizita lui Koruz, dentistul a plecat de acasă, chipurile, ca să-şi ia nişte ţigări, atunci putem presupune că a plecat ca să facă să dispară tot ceea ce, după moartea sa, i-ar fi putut compromite familia, inclusiv aparatul de fotografiat.

— Bine, dar atunci de ce s-a mai sinucis? Dacă ar fi refuzat să-i furnizeze informaţii lui Koruz, atunci da, aş înţelege. A preferat să se sinucidă decât să-şi compromită ginerele. S-a sinucis, cu alte cuvinte, ca să salveze onoarea şi liniştea familiei. Tu afirmi însă că dentistul i-a furnizat informaţii lui Koruz. Or, dacă aşa s-a întâmplat, de ce s-a mai sinucis? De ce n-a continuat să-l alimenteze pe Koruz cu informaţiile de care acesta avea nevoie? De ce, cu alte cuvinte, aşa, dintr-odată, a recurs la sinucidere?

Bogdan, care continua să-şi trosnească degetele cu atâta înverşunare încât te mirai că nu şi le rupe, nu întârzie cu răspunsul şi nici nu păru încurcat.

— Simplu, bădiţă. Probabil Koruz i-a cerut să-i furnizeze niscai date pe care el nu şi le putea procura decât, sau asociindu-l pe ginerele său, sau compromiţându-l în aşa măsură încât aceasta să ducă la arestarea inginerului. Şi într-un caz, şi în celălalt, nevrând să-şi compromită familia, a preferat să se sinucidă.

— Bun!... Asta-i ipoteza ta, în cazul când Koruz l-a mai vizitat pe dentist.

— Stai puţin! Când am spus că l-a mai vizitat pe dentist, nu trebuie înţeles că a trebuit ca Marcel Koruz să se ducă neapărat acasă la dentist. Nimic nu-i împiedica să se întâlnească în altă parte. Şi dacă stai să te gândeşti bine, pare mai probabil că aşa s-a întâmplat. Esenţialul este nu *unde* s-au mai văzut, ci *dacă* s-au mai văzut, adică dacă dentistul a lucrat pentru Koruz.

— Bineînţeles că asta am înţeles şi eu, măi băiete. Acum nu ne mai rămâne decât să analizăm varianta în cazul când dentistul n-a mai lucrat pentru Koruz.

— În cazul acesta, lucrurile se complică. Fiindcă mi-e greu să cred că tocmai Koruz, surdomutul Koruz, a fost trimis să trateze cu dentistul. Asta, pe de o parte. Pe de alta, nu înţeleg rostul vizitei în sine. Dacă dentistul nu a lucrat pentru Koruz şi nici pentru altcineva din reţea, de ce Koruz s-a adresat tocmai dentistului? Cu intenţia de a-l racola? De ce tocmai pe el, un bătrân de şaizeci şi doi de ani, şi de ce nu, direct pe inginer, care avea acces direct la documente? Eu, dacă vrei să ştii, nu găsesc răspuns la aceste întrebări şi tocmai de aceea

exclud posibilitatea că Marcel Koruz abia ieri, pentru prima dată, a făcut cunoştinţă cu dentistul.

— Dar în acest caz, sigur că soţia inginerului şi mamă-sa nu sunt străine de toată povestea asta.

— Păi nu ţi-am mai spus-o? Nu ţi-am spus că m-au minţit? Să mă slăbească „frumoasa din pădurea adormită", adică Violeta.

— Ziceai că-i tare frumoasă...

— Şi este. Dar aşa o nevastă, zău că nu mi-aş dori. Şi cum îţi spuneam, să mă slăbească dumneaei că a conversat cu un surdomut, cu Koruz. Şi, mă rog, de ce până n-am întrebat-o, n-a suflat un cuvânt de vizita lui Koruz?

— Te pomeneşti că te-ai fi gândit că toţi trei, tatăl, mama şi fiica, s-au unit ca să-i smulgă inginerului cât mai multe secrete?, râse de el Ducu.

— Eu n-am spus că Violeta are vreo legătură cu Marcel Koruz. Şi nici bătrâna.

— Măi zăbăucule, tu nu poţi vorbi mai clar? N-ai spus tu că ele au ascuns de tine dinadins vizita lui Koruz?

— Ţi-am spus. Nu mi-au vorbit de vizită, fiindcă au voit să spele rufele în familie.

— Adică?

— Ele ştiu de ce dentistul s-a aruncat pe fereastră. Dar nu vor s-o spună, ca să nu pericliteze prezentul şi viitorul inginerului. Adică, exact ceea ce-ţi spuneam: au făcut tot posibilul ca să spele rufele în familie. Măi Ducule, eu îmi tai mustaţa că dentistul a lăsat o scrisoare prin care explică ce l-a determinat să întoarcă spatele vieţii. ...Şi cu asta, basta. Acum cunoşti părerea mea.

Câteva minute birui liniştea. Ducu se duse să privească afară pe fereastră. Bogdan, plictisit să-şi tot trosnească degetele, îşi vârî mâinile adânc în buzunare. Se gândeau amândoi la cele ce discutaseră.

— Mi se pare că nu te-am convins, Ducule.

— Nu, deloc, măi băiete.

— Lua-te-ar naiba, iconoclastule! Dacă dărâmi eşafodajul argumentelor mele, ridică tu altul în loc.

— Din păcate, Bogdane, deşi nu sunt de acord cu punctul tău de vedere, deocamdată, nu ţi-l pot împărtăşi pe al meu.

— De ce?

— Fiindcă veriga asta — sinuciderea dentistului — deocamdată, nu se leagă de celelalte.

Bogdan începu să-şi trosnească din nou degetele.

— Măi, mi-a venit o idee. Ce-ar fi dacă am invita-o pe Violeta aici şi, dovedindu-i că mi-a ascuns adevărul în legătură cu Koruz, am lua-o la întrebări?

— Mda!

— Ce-am pierde?

— Nimic! Dar nici n-am câştiga ceva.

CAPITOLUL XII

Pentru prima dată, Mica îl invitase pe Ducu acasă la ea. Luaseră masa împreună, pe urmă, la dorința ei, făcuseră o plimbare până la pădurea Băneasa.

— Acum mă duci acasă!, îi ceruse ea după aceea.

În mașină stătea totdeauna în dreapta lui și părea de fiecare dată foarte mândră că se găsește într-o mașină „superbă" și lângă un bărbat „așa de bine".

— Câte femei nu mă invidiază!, îi spusese ea la un moment dat.

— De ce?, întrebase el, prefăcându-se că nu a înțeles.

— Fiindcă sunt aici, alături de tine.

— Exagerezi, fată dragă. Dacă e vorba de invidiat, apoi sigur că bărbații pe mine mă invidiază. Multe fete, frumoase ca tine, ai văzut tu în București?

— Ascultă, Dane, dacă te prind vreodată că plimbi cu mașina asta vreo altă femeie, să știi că-ți scot ochii.

Și își lipise capul de umărul lui, alintându-se.

— Măi fată! Ai un instinct de proprietate foarte dezvoltat. Dacă aș fi bărbatul tău, mai treacă-meargă. Dar așa? Află că am multe prietene. Dar cea mai apropiată de inima mea să știi că tu ești.

— Asta nu-i o consolare pentru mine. Curând după aceea stopase în fața blocului.

— Ești acasă, Mica.

— Aşa repede! Ştii ce? Haide să bei o cafea. Ai timp o jumătate de oră?

Invitaţia Micăi nu-i convenea. Era foarte obosit. Se despărţise de ea la orele trei dimineaţa, după ce ieşiseră de la bar. Patru ore mai târziu, se găsise la sediu. La prânz, luase masa din nou cu ea. Pe urmă, mai făcuseră şi o plimbare cu maşina la Băneasa. Dacă accepta invitaţia, nu era exclus ca ea sa-i pretindă s-o scoată la un local şi seara. Şi doar avea atâtea alte treburi.

— Tu mai ţii minte la ce oră ne-am despărţit azi-noapte?

— Desigur! Cred că era trecut de trei.

— Ei bine, află că la şapte eram la minister. Am dormit exact trei ore. Acum mi-e un somn de pic.

— O cafea are să te remonteze. Mi-e atât de greu să mă despart de tine...

Şi îşi lipi, tandră, capul de umărul lui.

„Ce urmăreşte"?, se întrebă el.

— De altfel, dacă ţi-e tare somn, n-ai decât să te întinzi puţin la mine.

— Nu e o oră prea potrivită de vizite. Maică-ta ce are să spună?

— Mama nu-i acasă. Ea se întoarce târziu. De multe ori rămâne peste noapte acolo unde a fost chemată. Ştii, când se întâmplă un deces într-o familie, toţi ai casei se pierd cu firea. În asemenea împrejurare e nevoie totdeauna de cineva care să aibă capul limpede.

Apartamentul lor era la demisol. Două camere pe hol, plus dependinţele. Ducu observă că pentru o femeie ce scălda morţii casa nu arăta deloc rău.

— E drăguţ aici la voi.

— Destul de modest. Ce vrei, după posibilităţi.

— Chiar atât de modest nu-i. Asta înseamnă că mama ta câştigă binişor cu meseria ei.

— Şi de pe urma morţii se poate mânca o pâine. În alte condiţii, chiar şi cozonac.

— Nu înţeleg! În ce fel de condiţii?

— Adică, aşa cum era înainte. Tata avea o firmă de pompe funebre. Îi mergea foarte bine. Uite, stai în fotoliul ăsta. E foarte odihnitor, nu-i aşa?

— Pot să şi adorm în el.

— Mă schimb şi pe urmă îţi fac o cafea. Cum îţi place să fie? Dulce?

— Potrivită.

O auzi schimbându-se în cealaltă cameră.

— Dane, când ai să mă înveţi să conduc şi eu?, întrebă ea revenind în odaie.

— Chiar ai vrea să înveţi?

— De ce nu! Crezi că mi-ar sta rău la volan?

— Dimpotrivă, cred că mulţi au să-şi scrântească gâtul uitându-se după tine. Ba mi-e teamă că, din cauza ta, au să se întâmple chiar accidente.

— Sper că nu râzi de mine.

— Îţi jur că nu.

— Tu, Dane, eşti un om ciudat. Ţi-am mai spus-o?

— Nu până acum.

— De multe ori, nu-mi dau seama dacă vorbeşti serios sau ironic. Şi, de fiecare dată când se întâmplă aşa, te urăsc. Îţi spun foarte, foarte serios: nu-mi place ca cineva să râdă de mine. Şi dacă o face, mă răzbun.

Ducu izbucni în râs.

— Şi acum de ce râzi?

— Fii liniştită, râd de mine. Tare m-am mai prostit. Pe onoarea mea, că m-am prostit. Noi de cât timp ne cunoaştem, Mica?

— De zece zile.

— Ei bine, acum unsprezece zile, dacă o fată mi-ar fi vorbit aşa cum îmi vorbeşti tu, i-aş fi spus: Nu m-am însurat până acum, fiindcă nu-mi place să fiu cicălit şi nici să port zgardă de care nevastă-mea să agaţe lesa şi să mă care după ea ca pe un căţel. Văd că tu încerci să te porţi ca o nevastă, fără însă să-mi fii. Vezi-ţi de altul, fetiţo! Ţie văd că nu-ţi pot spune aşa. Mie nu-mi place să spun anumite cuvinte care sună ca în cărţi. Dar, măi fată, ar trebui să simţi cât sunt eu în stare să fac pentru tine.

— Mincinosule!

— Ce trebuie să fac oare ca să te conving?

Mica veni să se aşeze pe braţul fotoliului. Îmbrăţişându-l, îi spuse:

— Nimic! Adică, da! Învață-mă să conduc.

— Bine! Am să te învăț după ce am să mă întorc.

— Pleci din Bucureşti?, se nelinişti ea, vag.

— Plec! Ghici, unde?

— Nu ştiu!... Spune tu.

— În străinătate.

— Te trimit la vreo legație?

Vocea Micăi era uşor alterată. Oricât se străduia să nu se observe, Ducu îşi dădea seama că vestea făcuse asupra ei o mare impresie.

— Nu! Mă trimit curier diplomatic. Am să am prilejul să mă aerisesc puțin, să răsuflu puțin.

— Depinde unde te trimit.

— După câte am aflat, în Occident, şi nu într-o singură țară.

— Te felicit şi te invidiez. Ce n-aş da să pot pleca şi eu măcar până în Cehoslovacia. Nu de alta, dar ca să mă pot lăuda pe urmă că am fost în străinătate.

— Dacă ai să mă iubeşti puțin şi ai să fii fată cuminte cât voi lipsi, îți promit ca la vară o să te duc la Praga.

— Degeaba, nu te cred. Costă o mulțime de bani şi pe tine nu te aude cineva decât văitându-te că eşti în pană.

— Până la vară scap eu de datoria cu maşina. Pe urmă, dacă plec, am să mă întorc de acolo cu ceva lucruri, pe care să le pot transforma în bani. Tu ce vrei să-ți aduc?

— Mai întâi, să ştim sigur că pleci.

— Nouăzeci şi nouă de procente că da. Spune-mi, ce vrei să-ți aduc?

— Parcă eu ştiu ce-i pe acolo! Vezi şi tu ceva frumos, care are să-ți placă ție. Şi când ar urma să pleci, ți-au spus?

— După toate probabilitățile, în maximum zece zile. Am să lipsesc, dacă itinerarul rămâne acelaşi, vreo două săptămâni.

Mica se desprinse brusc de lângă el.

— Spuneam că-ți fac o cafea. Vestea pe care mi-ai dat-o a fost însă atât de neaşteptată, încât am uitat. Ți-o fac imediat.

Şi fugi în bucătărie.

Ducu se cuibări mai bine în fotoliu...

"Ce mi-a venit să-i spun că mă «trimit» în străinătate? Cred însă că rău n-am făcut."

— Probabil că ai să ştii cu câteva zile înainte data precisă a plecării?, întrebă Mica din bucătărie.

— Fără îndoială. Dar de ce mă întrebi?

— Fiindcă are să trebuiască să-ţi ajut la bagaje. Un bărbat nu se pricepe la treaba asta. Sper că ai să-mi dai voie.

— Dacă are să-ţi facă plăcere, bineînţeles.

— Nu eşti tu băieţaşul meu scump?

— Serios!, nu se putu el stăpâni să replice. Spre norocul său, din bucătărie, Mica nu putu să vadă zâmbetu-i ironic.

— Gata cafeaua, Dane!

Mica aduse cafelele. Puse tăviţa din material plastic pe o măsuţă. Ea se aşează, cu picioarele strânse sub ea, pe celălalt fotoliu.

— Să vedem dacă are să-ţi placă.

Ducu sorbi o înghiţitură şi bineînţeles, o găsi excelentă, deşi nu era deloc. Dimpotrivă, avea un gust aproape neplăcut.

— Dacă te duci şi în R.F.G., probabil ai să cauţi să-l vezi şi pe unchiul tău.

— Nu cred. Depinde.

— De ce?

— De împrejurări. Nu trebuie să uiţi că nu plec ca simplu turist.

— Vrei să spui că trebuie să fii prudent?

— Bineînţeles.

Ducu bău cafeaua repede, tocmai fiindcă nu-i plăcu. Mica, în schimb, nu se grăbea. Sorbea câte o picătură şi mereu îi venea în minte să întrebe câte ceva. Voia să ştie dacă va pleca singur sau însoţit, dacă bagajele diplomaţilor sunt controlate şi aşa mai departe. La un moment dat, tot răspunzând, Ducu simţi că i s-a făcut somn. Îşi acoperi cu palma un căscat, dar imediat îi veni din nou să caşte.

„Ce naiba m-a găsit?", se întrebă făcând eforturi să nu caşte.

— Ţi s-a făcut somn, Dane. Nu vrei să te întinzi puţin?

— Nu, deloc! Are să-mi treacă. Sau dacă mă fură somnul, în fotoliul ăsta se poate dormi destul de comod.

— Somnorosule!

Mica se uita la el cu un fel de curiozitate detaşată. Şi abia acum înţelese.

„Ticăloasa, trebuie că mi-a pus ceva în cafea." O clipă intră în panică. Dacă adormea — şi sigur că avea să adoarmă — şi îl scotocea prin buzunare?... Răsuflă însă imediat uşurat. Chiar dacă îl scotocea, nu avea să găsească nimic compromiţător. Bine, dar în ce scop îl drogase? Nu avu timp să-şi mai răspundă fiindcă în clipa următoare adormi buştean.

Mica mai rămase locului, privindu-l cu un aer batjocoritor, pe urmă se ridică şi începu să-l caute prin buzunare. Controlă din nou legitimaţia, scotoci prin portvizit, dar în mare grabă. Altceva căuta. Cheia de contact de la maşină. În sfârşit, o găsi. Petrecând lănţucul în jurul arătătorului, se duse să se îmbrace. Câteva minute mai târziu, după ce privi în treacăt la Ducu, care dormea dus, părăsi apartamentul.

Când ajunse în stradă, urcă în maşină, porni motorul şi curând „Rekordul" se făcu nevăzut după colţ.

„Rekordul" străbătu bulevardul Magheru, condus cu multă competenţă de Mica, apoi bulevardul Ana Ipătescu, pe urmă, din Piaţa Victoriei, o porni pe şoseaua Kiseleff, până la Bufet. De acolo, o coti la stânga pe strada Arhitect Mincu, pe urmă, prin spatele Pieţei 1 Mai, traversând mai multe străzi, ajunse pe Sandu Aldea. Acum, Mica micşoră de tot viteza. Pe la jumătatea străzii aştepta un bărbat, care se urcă în maşină, lângă Mica, din mers. „Rekordul" reveni la viteza normală. Se întunecase. În Piaţa Scânteii, Mica opri maşina. Coborî şi locul la volan îl luă individul pe care îl luase din drum. „Rekordul" pornea mai departe pe şosea. Mica intră în parc, unde, datorită sezonului înaintat şi norilor care ameninţau cu ploaie, era pustiu.

...Şi în timp ce ea se plimba pe malul lacului, complicele ei părea a fi rămas în pană de cauciuc pe un drum de ţară dincolo de Snagov. Ridicase cu cricul roata stângă din spate şi pe o bucată de pânză cauciucată înşirase câteva chei. După aceasta, scoase din buzunarele pardesiului două paralelipipede din material plastic, pe care, cuplându-le, încropi o staţie de radio. Puse postul pe lungimea de undă cuvenită şi ieşi în eter, semnalizând mai întâi indicativul de apel.

După ce se convinse că fusese primit, transmise un text cifrat dinainte.

Totul nu dură mai mult de opt-zece minute. Decuplă staţia, vârî paralelipipedele în buzunarul pardesiului, privi încă o dată atent împrejur şi, după ce se convinse că nu e nimeni pe aproape, porni motorul, făcând cale întoarsă.

Pe bulevardul Expoziţiei aştepta Mica. Maşina opri în dreptul ei. Complicele Micăi coborî. Privi în dreapta, în stânga. Pe bulevard, nici ţipenie de om.

— Totul e în regulă. Urcă! Mica urcă la volan şi în clipa următoare „Rekordul" porni cu viteză.

Complicele ei privi după maşină până n-o mai văzu, apoi, ridicându-şi gulerul pardesiului, fiindcă începuse să se facă frig, şi vârându-şi mâinile în buzunare, traversă bulevardul şi se afundă pe una dintre străzile care dădeau în bulevardul 1 Mai.

Când Mica opri maşina în locul de unde o luase, se uită la ceas. Trecuseră exact patruzeci şi cinci de minute. După ce intră în casă, primul lucru pe care îl făcu fu să se convingă dacă Ducu mai doarme. Dormea, bineînţeles. Pe buze i se ivi o clipă un zâmbet de satisfacţie. Se apropie de el şi-i vârî în buzunar cheia de contact. Trecu apoi în camera cealaltă, se dezbrăcă şi după ce îşi puse un halat se duse să deschidă fereastra.

„Aerul rece îl va trezi mai repede", îşi spuse.

Dar după ce se trezi mai trecură zece minute până când Ducu să fie conştient că nu mai doarme. Deşi treaz, ţinea ochii închişi. Nu se simţea prea bine. Urechile îi cam vâjâiau şi-i era o sete cumplită.

În sfârşit, izbuti să deschidă ochii. Mica stătea culcată pe un divan şi citea, la lumina veiozei, o carte.

— Te-ai trezit? Măi, măi, dar ştii că ai dormit, nu glumă!

— Cât e ceasul?

— Aproape opt.

— Înseamnă că am dormit mai mult de o oră! Mai mare ruşinea. Cred că mă găseşti caraghios.

— De ce caraghios? Ai fost obosit. N-ai spus că ai dormit în noaptea asta numai trei ore?

— Vasăzică, nu mă găseşti caraghios?

— Nu fi prost, Dane!

— Bine, nu mai sunt. Dar acum o iau din loc.

Mica îl conduse până în vestibul.

— Sigur că te duci acasă, Dane?

— Unde naiba m-aş putea duce! Ai văzut cât de obosit sunt, dacă am fost în stare să dorm în fotoliu, ca moşnegii.

În clipa când tocmai voia să se urce în maşină, cineva se desprinse din umbră şi se apropie de el.

— Nu aveţi cumva un foc?

Ducu îl recunoscu. Era un lucrător din echipa operativă. Prefăcându-se că-şi caută chibriturile, întrebă:

— S-a întâmplat ceva?

— Totul e în regulă.

— Hm! Nu prea e totul în regulă.

— La mine...

— Bine!... Bine !... Acum depărtează-te, fiindcă s-ar putea ca maimuţa să spioneze de la fereastră.

„S-a întâmplat exact cum mi-am închipuit, îşi zise Ducu înciudat. Nacu a crezut că eu i-am dat maşina şi n-a anunţat mai departe ca să fie urmărită."

Ducu se urcă la volan şi porni motorul. O clipă mai apoi „Rekordul" dispăru după colţ.

Dacă cineva ar fi văzut cum ţine Ducu volanul cu mâna, ar fi fost foarte mirat de acest mod original de a conduce. Nu era acesta un capriciu. Conducea aşa ca nu cumva să şteargă amprentele de pe volan.

Ducu nu se duse acasă, aşa cum îi promisese Micăi, ci la sediu, ca să-i raporteze colonelului Joldiş ceea ce se întâmplase.

„Are să-mi tragă o praftură, dar n-am ce face. De unde naiba să prevăd eu că, afurisita, mă va droga? În definitiv, într-un meci de box, oricât de bună gardă ai avea, nu se poate să termini fără să încasezi şi tu măcar una. N-am ce face, am încasat-o".

Colonelul Joldiş încă nu plecase. Îl primi imediat.

— Ei, ce s-a mai întâmplat?

Ducu raportă colonelului ce i se întâmplase. La rândul său, află de la acesta că fusese interceptată o ieşire în eter.

— Şi ce spune radiograma?

— Textul e încă la descifrat. Se pare că sunt la prima lor ieşire în eter.

— Probabil, n-au vrut să rişte. Sau poate nu i-am recepţionat noi.

— Asta nu se poate, ştii prea bine.

— Atunci musai să presupunem că au transmis ceva important şi urgent.

— După toate aparenţele, da! Când vom cunoaşte însă textul mesajului, ne vom putea face o părere exactă.

În biroul colonelului intră un lucrător de la serviciul de cifru.

— V-am adus textul descifrat.

— Ei, bravo! Dă-l încoace.

Mesajul suna aşa:

„16-51 lichidat. Iniţiativă nefericită. Nimic deocamdată în legătură cu Bernhard. Două tentative eşuate. Perspective de racolarea unui funcţionar de la Ministerul Afacerilor Externe. Ocazia excelentă şi de imediată perspectivă de a comunica prin el. Peste zece zile, urmează să plece curier diplomatic. Ies din nou peste şase zile la aceeaşi oră. REZIDENT".

Colonelul citi mesajul, pe urmă i-l întinse lui Ducu.

— Acum e clar de ce i-a trebuit Micăi „Rekordul".

— E clar.

— Bogdan Tudoraşcu este aici?

— Nu ştiu. Am venit direct la dumneavoastră, fără a mai trece prin birou.

Colonelul sună.

— Să vină la mine căpitanul Tudoraşcu.

Bogdan intră în biroul colonelului când Ducu terminase de citit pentru a treia oară textul mesajului.

— Citeşte şi dumneata.

Bogdan luă hârtia pe care i-o întindea colonelul şi o citi atent, boţindu-şi fruntea..

— Ce părere ai, Tudoraşcule?

— Cred că lucrurile au început să se mai limpezească.

— Ei, poate că nu ar trebui să te grăbeşti să tragi o asemenea concluzie. Dumneata, Mănăilă, eşti de părerea lui Bogdan?

— Nu. Cred, dimpotrivă, că au devenit şi mai încurcate ca până acum. Cel puţin pentru mine.

— De ce crezi, Bogdane, că lucrurile au început să se limpezească?, insistă colonelul.

— Fiindcă au început să lucreze. Au ieşit în eter, vor să-l racoleze pe Radu ca să-l poată folosi drept curier de fiecare dată când e trimis în străinătate. Ceea ce ne încurca până acum era că nu ştiam ce vor. Din cauza aceasta, Radu susţinea că reţeaua asta de agenţi este de un fel deosebit, tocmai fiindcă nu acţiona aşa cum ne-au obişnuit toate celelalte reţele, cărora le-am venit de hac. Acum însă ne-am edificat. Nu avem de-a face cu o reţea de „un fel deosebit", ci cu una obişnuită, care umblă să racoleze naivi şi elemente descompuse, pe care să-i folosească la culegerea de informaţii privind secrete de stat. Să-i mai lăsăm până îl „racolează" pe Radu, ca să vedem şi noi ce materiale doresc ei să ajungă afară şi pe urmă să-i înhăţăm.

— Acesta e punctul dumitale de vedere, Bogdan?

— Da.

— Dar dumneata, Mănăilă, de ce consideri că lucrurile s-au încurcat şi mai mult?

— Mai întâi, o precizare. Am spus că *eu* nu izbutesc — acum după ce ne-a picat în mână radiograma — să văd mai limpede decât înainte. Bogdan spunea că, de vreme ce, prin Mica, ei intenţionează să mă racoleze, ne-am lămurit. Nu avem de-a face cu o reţea de un fel deosebit, ci cu una obişnuită, care, folosind metode obişnuite, urmăreşte obiective obişnuite. Lucrurile însă nu stau deloc aşa. De altfel, noi am mai discutat acest aspect şi am susţinut atunci acelaşi lucru. Acum am şi alte argumente, pe care mi le furnizează însăşi radiograma.

De pildă, ar trebui să ne întrebăm cine este individul care semnează *rezident*. Este unul dintre aceia pe care îi cunoaştem?

— Crezi că are o importanţă deosebită?, întrebă Bogdan.

— Desigur că da.
— Din cei pe care îi cunoaştem, poate Fuiorescu.
— Altcineva?
— *Tanti Aspasia* a ta sau poate Fredi.
— Poate Koruz?, întrebă Ducu.
— Nu cred. Poate Lotte Dankner.
— Mica, în niciun caz, aşa-i?
— În niciun caz, maimuţa aia.
— Bun! Întrucât afirmi că unul dintre cei patru — Fuiorescu, Fredi, Lotte Dankner sau Aspasia — ar putea fi rezidentul, să presupunem că-i Lotte Dankner. De ce ea? Fiindcă pensiunea este un paravan excelent şi totodată o sursă de a culege informaţii. Indirectă, trăgând cu urechea la cele ce vorbesc clienţii ei; sursă directă — racolând pe aceia dintre ei care ar putea furniza informaţii. Am aici — iat-o — o listă cu numele tuturor clienţilor pensiunii. În mod permanent, iau masa la pensiune un număr de douăsprezece persoane, fără Picioruş. Picioruş este al treisprezecelea, dar el nu-i deloc superstiţios. Din aceste douăsprezece persoane, şapte sunt pensionari. Cornelia Melinte e profesoară, doi sunt contabili, unul decorator la o cooperativă de firme şi ultimul, vânzător la un magazin de încălţăminte de pe Lipscani. Deci, cei şapte pensionari, nefiind în producţie, nu pot fi direct, legaţi de o „sursă" de informaţie: o fabrică, o instituţie etc. Să vedem cum stăm cu cei doi contabili. Unul, e contabil la fabrica de jucării, iar celălalt, la cooperativa de dopuri din plută. Trebuie să fii de acord, Bogdane, că o fabrică de jucării şi o cooperativă de dopuri nu reprezintă surse de informaţii de primă mână şi nici măcar de a treia mână. Acelaşi lucru se poate spune atât despre locul de muncă al pictorului de la cooperativa de firme, cât şi de al vânzătorului de la magazinul de încălţăminte. Aş vrea să mai adaug că informaţiile pe care le-au obţinut oamenii noştri, şi care privesc pe toţi cei doisprezece, nu ne dau motive să înscriem niciunul dintre ei pe lista celor suspecţi. Singura excepţie este Cornelia Melinte, din cauza încurcăturii cu bărbatul ei, a cărui moarte nu este nici astăzi pe deplin lămurită.

Ce concluzie trebuie să tragem de aici? O primă concluzie: că niciunul dintre cei doisprezece, prin natura muncii

lor, nu are acces direct la o sursă de informații. Cea de-a doua concluzie: că, de fapt, „pensiunea Dankner" este doar un paravan, *Frau* Dankner trebuind să aibă, de ochii lumii, o sursă de existență.

Desigur, s-ar putea obiecta că, deși cei doisprezece nu au acces direct la surse de informații, indirect pot ajunge la ele, prin oamenii pe care îi cunosc, rude sau prieteni. De asemenea, s-ar putea obiecta ca unii dintre ei să fie folosiți de Lotte Dankner ca agenți recrutori sau ca simpli curieri pentru ridicarea materialelor din „cutiile poștale oarbe".

— Bineînțeles că s-ar putea obiecta, insistă Bogdan.

— Vezi doar că am ținut seama de această eventuală obiecție. Dar nici în această privință verificările de până acum nu ne îndrituiesc să bănuim pe careva dintre cei doisprezece de așa ceva. Singura rezervă pe care o fac se referă la Cornelia Melinte. Dar să mergem mai departe. Deci, am convenit că, pentru Lotte Dankner, pensiunea nu-i decât un paravan care îi camuflează adevărata activitate. Dar în ce constă această activitate? Bogdan spune: aceea de spionaj obișnuit. Recrutarea unei rețele, culegerea de informații și transmiterea lor pe căile posibile afară. Dovada cea mai bună este că ei, luându-mă drept altul, și-au pus în gând să mă racoleze. Mie nu mi se pare un argument care se susține. Nu spun că ei nu urmăresc recrutarea de agenți pentru rețeaua lor. Dar susțin că nu aceasta în primul rând.

— E o afirmație. Dovedește!, se încăpățână Bogdan.

— Asta și fac. În primul rând, avem noi vreo dovadă că Fuiorescu, Lotte Dankner sau Aspasia au mai racolat pe cineva? Mă refer la perioada aceasta de când am început să ne ocupăm de ei.

— Pe Mica, de pildă!

— Pe Mica au racolat-o mai înainte. Mă întreb însă: De ce să uităm de servieta maiorului S.S. Arnold Weisenfels, de ce să uităm de *Champignon,* de *Bernhard,* de ce să uităm de lada care urma să fie substituită în cazul în care Koruz nu ar fi avut ghinionul să tamponeze celălalt camion? Dacă în lada aceea ar fi fost ceasuri, blănuri sau mai știu eu ce alte articole ce se pot ușor desface pe piață, am fi putut spune că avem de-a face cu o bandă de contrabandiști. Dar nu. În ladă erau piese

de la o maşină de filat. Am mai discutat o dată dacă a fost o tentativă de sabotaj şi am ajuns la concluzia că nu. Dacă ţineţi minte, nici eu şi nici Bogdan nu am acordat importanţă conţinutului celor două lăzi. Dumneavoastră ne-aţi atras atenţia asupra acestui lucru, cerându-ne să reflectăm, cu alte cuvinte să găsim explicaţia unui fapt în aparenţă absurd. Cel puţin în ceea ce mă priveşte, am reflectat şi tocmai imposibilitatea de-a găsi o explicaţie raţională substituirii celor două lăzi mă face să cred că avem de a face cu o reţea de un fel deosebit.

Vreau să precizez însă. Nu găsesc o explicaţie raţională substituirii lăzilor numai în cazul când nu fac abstracţie de conţinutul lor. Dacă însă fac abstracţie de acest lucru, atunci ar putea să existe o explicaţie.

— De pildă, vru să ştie Bogdan.

— De pildă, că la mijloc e vorba de o greşeală.

— Greşeală!, se miră Bogdan.

— Da, greşeală. Aş înclina să cred că lada umplută cu pietre n-a fost pregătită pentru a o înlocui pe aceea cu piese de maşină, ci pe o alta, care numai din greşeală nu a ajuns în remorca lui Nae Voicu şi apoi în camionul condus de Koruz.

— Stai, că ai încurcat-o!, se repezi Bogdan.

— Să vedem. Eu cred că n-am încurcat-o deloc.

— Ai spus că lada pregătită dinainte trebuia să substituie o altă ladă, nu aceea cu care efectiv a fost înlocuită. În acest caz, lada cealaltă, cea adevărată, a nimerit într-unul din celelalte camioane. Câteva zile după aceea, toate lăzile au fost deschise şi în toate s-au găsit numai piese de maşini. Deci în ce constă greşeala de care vorbeai? Dacă s-ar fi găsit într-o altă ladă altceva decât piese de maşini, atunci aveai dreptate, şi-mi scoteam pălăria. Aşa însă...

— Eu m-am gândit la greşeală de altă natură. Eu presupun că printre lăzile care transportau maşini şi utilaje pentru „Textila" trebuia să fie una care să conţină cu totul altceva. Dar, din anumite motive, pe care noi nu le cunoaştem, lada aceea n-a mai fost expediată. Dar să mergem mai departe. Iată mesajul acesta pe care noi l-am interceptat. E un mesaj descifrat. Dar mie îmi sună la urechi aproape ca o şaradă. În primul rând, cine-i acest 16-51 care a fost lichidat?

— Poate, Catina.

— Poate! Dar dacă nu-i Catina, ci Paulian, dentistul?

— Păi ăla n-a fost lichidat.

— N-a fost lichidat direct. Dar oare sinuciderea n-ar putea fi interpretată ca o lichidare indirectă?

— Cred că o asemenea interpretare este puţin cam forţată, observă Bogdan. — Bine! 16-51 nu-i Paulian. E altcineva. Să-i spunem X. Dar cine l-a lichidat? Prin lichidare, mai putem presupune că ei înţeleg arestarea unuia dintre ei. Nu e cazul, deoarece noi încă nu am arestat pe nimeni. Deci, de vreme ce o asemenea interpretare este exclusă, nu ne rămâne decât să o acceptăm pe cealaltă. Că pe 16-51 l-au lichidat ei înşişi, să zicem pentru că începuse să-i stânjenească. În acest caz, iată că suntem nevoiţi să constatăm că ne găsim în faţa a două lichidări probabile. Catina şi dentistul Paulian. Mie mi se pare treaba asta de neînţeles. Oare acest domn care se semnează *rezident* are o reţea atât de vastă, încât îşi poate permite luxul să lichideze doi dintre oamenii săi în numai cincisprezece zile? Atâta doar a trecut de când am început să ne ocupăm de *Tanti Aspasia*. Mie mi se pare lucrul acesta de neînţeles. Să ne amintim de cazurile din ultimii ani. Niciun serviciu de spionaj n-a izbutit să recruteze o adevărată reţea, fiindcă am avut noi grijă să le tăiem ghearele la timp.

Iată însă că de data asta ne găsim — într-adevăr sau numai aparent — în faţa unei reţele, în frunte cu un *rezident*, şi care rezident îşi permite să lichideze în numai cincisprezece zile nici mai mult, nici mai puţin decât doi dintre agenţii săi. Ei bine, când a izbutit domnul *rezident* să recruteze atâţia agenţi? Şi cum se face că, deşi există o reţea — dacă există —, ea nu se mişcă, nu acţionează, ci, deocamdată, îşi propune un scop atât de modest: să mă racoleze?

— Dacă îmi permiteţi, am o nelămurire şi aş vrea ca Radu să mă lămurească.

— Poftim!

— Ai spus mai adineauri: „...cum se face că deşi există o reţea", şi ai adăugat imediat: „dacă ea există". Pe urmă, ai mai spus că reţeaua „nu se mişcă, nu acţionează". Nu înţeleg!... După părerea ta, există sau nu o reţea? Dacă nu există, atunci de ce ne pierdem vremea de pomană? Iar dacă există, nu se poate să nu se mişte, să nu acţioneze.

— Stai puțin. Eu am afirmat, nu că n-ar exista o rețea, ci că eu, personal, am îndoieli că ar fi o rețea puternică. Pe de altă parte, atunci când am afirmat că rețeaua nu se mișcă, nu acționează, n-am înțeles că ei stau cu mâinile în sân, ci că nu acționează în direcția în care am fost obișnuiți până acum. Și țin să mai adaug un lucru, deși are să pară paradoxal. Deși nu acționează vizând obiectivele pe care în mod obișnuit le vizau toți agenții, nu înseamnă că obiectivul sau obiectivele pe care *rezidentul* le urmărește sunt mai puțin importante și că, deci, pericolul ar fi mai mic.

Dimpotrivă, eu cred că el este cu atât mai mare, cu cât noi încă nu suntem în măsură să întrevedem obiectivul sau obiectivele pe care le urmăresc. Am fost clar, Bogdane?

— De data asta, da.

Colonelul Joldiș, care ascultase tot timpul fără să-l întrerupă, mărginindu-se doar să scrie câte un cuvânt pe foaia de hârtie din fața sa, interveni în discuție.

— Punctul dumitale de vedere, Mănăilă, mi se pare deosebit de interesant. Teoretic vorbind, el se susține. Nu vreau să spun că n-ai ținut seama de fapte. Dimpotrivă. Totuși, nu trebuie să devii, ca să spun așa, robul acestui punct de vedere personal. Există unele întrebări la care ipoteza dumitale nu dă răspuns. Dumneata ai spus: Contest că avem de-a face cu o rețea atât de puternică, încât să-și poată permite luxul să lichideze doi agenți în numai cincisprezece zile, o rețea de care până acum noi să nu fi avut habar, când știm foarte bine că toate încercările serviciilor de spionaj de a-și încropi o rețea la noi a eșuat, datorită vigilenței lucrătorilor noștri. Totuși, dacă nu doi – în cazul când îl excludem pe dentist – în orice caz unul a fost lichidat. O știm chiar din mesaj. Expresia: „Inițiativa nefericită" nu lasă niciun dubiu în privința înțelesului. Ești de acord?

— Da.

— Mai mult, putem trage concluzia că *rezidentul* nu a fost de acord cu lichidarea. Altfel spus, cam ăsta ar fi înțelesul: M-am executat și 16-51 a fost lichidat. Dacă vrei să știi, însă, părerea mea personală, află că inițiativa a fost nefericită. Cu alte cuvinte, *rezidentul* își permite să nu fie de acord cu acela care i-a dat ordinul, și nu se sfiește să i-o spună.

Bine, 16-51 ştim precis că a fost lichidat de ai lui. Dar despre Paulian ce trebuie să credem? Indirect, chiar dumneata spui că am putea-o considera tot un fel de lichidare. Şi atunci cum rămâne? Ne găsim sau nu în faţa unei reţele care îşi poate permite luxul să lichideze doi dintre agenţii săi?

— Chiar şi în acest caz eu susţin, domnule colonel, că nu este posibil să avem de-a face cu o reţea puternică.

— Demonstrează!, îi ceru Bogdan.

— Trebuie să recunosc, deocamdată, nu sunt în măsură s-o fac. În lumina discuţiei şi a precizărilor dumneavoastră va trebui să reexaminez întreaga problemă. Punctul meu de vedere — acela pe care vi l-am expus — îmi convine numai ca premisă. Caut o verigă de legătură care să constituie cea de-a doua premisă. Dacă o găsesc, atunci poate că voi izbuti să trag şi concluzia. Vreau să spun că poate voi izbuti să înţeleg care este adevăratul obiectiv pe care ei îl urmăresc, din pricina căruia mie mi se pare reţeaua aceasta de un fel deosebit.

— Ei, iată o precizare care, de fapt, înseamnă un alt punct de vedere.

— Care însă nu-l anulează pe cel dinainte.

— Nu-l anulează, dar îl modifică, poate chiar substanţial.

— Mie ceva nu mi-e clar. Despre ce fel de verigă de legătură este vorba?, întrebă Bogdan.

— O verigă de legătură între lada cu piese de maşină şi cele două tentative eşuate ale *rezidentului* de a afla ceva în legătură cu misteriosul Bernhard sau de a da de urma lui.

— Iată o observaţie deosebit de interesantă. Cred că e foarte, foarte important lucrul acesta... Şi crezi că vei găsi veriga?

— Îmi pun mari speranţe în Mica.

— Cum vine asta?, întrebă colonelul.

— Dacă mă racolează.

— Atunci am să vă ţin pumnii strânşi, glumi Bogdan.

A doua zi, fu interceptată o nouă ieşire în eter. Conţinutul era aproape identic:

„Fericită şi certă perspectivă de racolare a unui funcţionar de la Ministerul Afacerilor Externe. Deţine o funcţie deosebit

de importantă din punctul nostru de vedere. Peste zece zile — probabil — va pleca, pentru două săptămâni, curier diplomatic. Aşteptaţi în fiecare zi, la aceeaşi oră, spre a vă putea comunica data exactă a plecării. Rezident."

Această a doua ieşire în eter nu trezi multe nedumeriri şi nici nu i se dădu o importanţă prea mare. Probabil — fu de părere Bogdan — a repetat ca să fie convins că va fi recepţionat.

Ducu nu făcu nicio obiecţie.

CAPITOLUL XIII

Domnule colonel, trebuie musai să-mi „repartizaţi" o locuinţă. Adică, o garsonieră.

— Păi, n-ai locuinţă?

— Dacă o aduc acasă pe Mica, mătuşa Sabina e în stare să pună mătura pe ea. E născută şi crescută în mahalaua Mascaralei şi nu-i plac de fel maimuţe ca de-alde ea.

— Şi de ce trebuie să vină Mica la dumneata?

— Se apropie ziua plecării şi vrea să-mi pregătească geamantanul. Ştiţi, am tot purtat-o cu vorba că azi-mâine voi şti precis data plecării. Ea susţine că e mai bine să fiu pregătit din timp.

— Vezi ce mult ţine la dumneata?, glumi colonelul.

— Mai ales de când i-am spus că plec. Ştiţi, insistenţa cu făcutul bagajelor îmi spune ceva. Trebuie să-mi „repartizaţi" musai o garsonieră. Să fie însă în centru, fiindcă am apucat de i-am spus că locuiesc în inima oraşului. Asta la început, când încă nu ştiam că am să devin „curier diplomatic".

— Bine! Am să discut cu Ionescu. Să vedem care dintre băieţi poate să-ţi împrumute garsoniera lui. Şi ştii ceva? Fixează data plecării. Când vrei dumneata. Dacă şi-au pus în gând să te racoleze, o vor face înaintea plecării. Adică a aşa-zisei plecări.

Discuţia de mai sus avusese loc în biroul colonelului Joldiş cu patru zile în urmă. Acum, în noua sa garsonieră, Ducu îl avea în faţă pe Bogdan. Între ei, pe o măsuţă joasă se afla un

geamantan din material plastic de mărime mijlocie. Îl priveau şi tăceau. Numai din când în când, privirile lor se întâlneau pe deasupra geamantanului. Nu-l atingeau, de parcă ar fi conţinut o maşină infernală, gata să explodeze la cea mai mică atingere. În realitate, străduindu-se să înţeleagă prin ce se deosebea acest geamantan de celălalt, pe care îl cumpărase împreună cu Mica. Lucrurile se petrecuseră în felul următor: A doua zi, după ce se „mutase" în garsoniera care aparţinea unui coleg, Mica venise să-l vadă.

— Vasăzică e sigur că pleci joia viitoare?, îl întrebase ea.

— Sigur!

— Mai sunt exact şase zile. Bagajele ţi le-ai făcut?

— Mai am timp.

— Nu e bine, dragă, să laşi totul în ultima zi. Te trezeşti, pe urmă, că uiţi tocmai de ce ai mai mult nevoie. De altfel, voi, bărbaţii, nici nu vă pricepeţi la treburi de-astea. Mi-ai promis că ai să mă laşi pe mine să te pregătesc de drum.

— Dacă nu te plictiseşte, poftim!

— Mai întâi, cu câte geamantane pleci?

— Cu unul singur. Dacă voi avea nevoie la întoarcere, şi probabil că voi avea, de încă unul, am să cumpăr de acolo. Nu crezi că-i mai bine aşa?

— Ba da! Dar ia să văd geamantanul cu care ai să pleci.

— Să vedem pe unde naiba l-am pus.

Într-o debara, sus, pe un raft, găsi un geamantan, care însă nu se găsea într-o stare prea bună.

— Cum? Cu vechitura asta vrei să pleci?

— Dar ce are, dragă? E bun.

— Să fim serioşi! Vrei să-ţi faci ţara de râs? Unde mai pui că nu călătoreşti ca un turist oarecare. Trebuie neapărat să-ţi cumperi un alt geamantan.

— Bine, aşa am să fac.

— Ce rost are să mai amâni. Maşina e jos. Hai să-ţi cumperi chiar acum.

— Bine, dragă!

Au plecat împreună şi au cumpărat geamantanul pe care ea l-a ales. Când s-au înapoiat, Mica a luat un creion şi o foaie de hârtie şi a notat tot ceea ce, după părerea ei, trebuia să ia el în călătorie.

La plecare, i-a spus:

— Lasă-mi mie o cheie a apartamentului, ca, în lipsa ta, să încep să-ți pun lucrurile în geamantan. Trebuie să mai dau câte ceva la spălat, la călcat. Tot n-am eu altceva mai bun de făcut.

— Fată dragă, eşti o comoară la casa omului. Nu mi-aş fi închipuit, atunci când te-am cunoscut, că ai asemenea aptitudini domestice. Nici acum nu mi te închipui cu o mătură în mână.

— Până a te întâlni pe tine, nesuferitule, n-aş spune că îmi făcea plăcere deosebită să apuc o mătură de coadă.

I-a dat cheia apartamentului. A doua zi nu, dar în ziua următoare, în timp ce Ducu lipsea de acasă, Mica a venit la el, aducând un geamantan identic aceluia pe care îl cumpăraseră împreună. Şi cum şi la plecare avea un geamantan în mână, explicaţia nu a fost greu de găsit. Mica substituise geamantanele. Două geamantane identice fuseseră schimbate unul în locul celuilalt. De ce? Bineînţeles, nu dintr-un simplu capriciu. Cu toate că erau la fel, prin ceva se deosebeau. Problema tocmai aceasta era. Prin ce anume sau, mai precis, ce avea în plus geamantanul adus de Mica?

...Şi cei doi prieteni, care stăteau şi priveau geamantanul de pe masă, tocmai aceasta se întrebau.

— Măi Ducule, ce naiba o fi ascuns în el?

— În orice caz ceva cu volum foarte mic. Poate un microfilm. Dar unde naiba?

— Hai să mai căutăm o dată.

— Ce rost are să mai pierdem timpul. Am încercat, şi n-am izbutit. Or să descopere cei de la laborator.

— Dar până atunci, bătrâne, de curiozitate îmi năpârleşte mustaţa.

— Bine! Atunci hai să mai căutăm odată. Scoaseră cu multă grijă lucrurile puse de Mica în geamantan, străduindu-se să ţină minte unde şi cum erau aşezate, după care începură să-l întoarcă pe toate părţile şi să-l examineze cu multă atenţie. Ducu se folosea şi de o lupă.

— Nimic, fir-ar al naibii să fie de geamantan, bodogăni Bogdan.

— Şi totuşi Mica nu l-a schimbat doar aşa, ca să ne dea nouă dureri de cap.

— Nu, bătrâne, nu. Probabil că au ascuns ceva între pereții geamantanului.

— Doar n-avem să ne punem acum să-l jupuim. În noaptea asta, experții au să lămurească misterul, în orice caz, ce vor descoperi trebuie să rămână acolo.

— De ce?

— Eu trebuie să „plec" joia viitoare, nu-i așa?

— Și ce-i cu asta?

— Crezi că nu-i posibil ca Micăi să-i vină în minte să verifice, mâine sau într-una din zilele următoare, dacă lucrul pe care l-a ascuns nu știu unde se mai află tot acolo? Ce s-ar întâmpla dacă descoperă că a dispărut? Nu s-ar duce dracului tot planul nostru?

— Ba da, bătrâne. Numai că eu cred că ea nu se va putea convinge dacă obiectul acela mai este sau nu acolo unde a fost ascuns decât numai dacă, de pildă, ar tăia în bucățele geamantanul. Altfel, l-am fi descoperit și noi până acum. Ce Dumnezeu! Nu suntem de ieri, de alaltăieri și doar ne pricepem să căutăm. În orice caz, ai noștri trebuie să afle ce a ascuns maimuța în geamantan. Din o mie de motive, dar mai ales dintr-un motiv, cel mai important.

— Care-i acela?

— Trebuie să știm, fiindcă de asta depinde dacă pleci de-adevăratelea în cele străinătățuri sau numai așa de formă.

— Ce tot bâigui, Bogdane. Să plec de-adevăratelea?

— Mie mi se pare, bătrâne, că va trebui să pleci! Altfel, cred că tot planul cade în baltă.

— Crezi?

— Ascultă! Ai sau nu doar șase zile până la plecare?

— Șase zile!

— Scrie în radiogramă că vor să te racoleze?

— Scrie.

— Ei bine, de ce n-au făcut-o până acum? Ce așteaptă?

— Tu de ce crezi că n-au făcut-o?

— Nu știu!

— Mersi!

— Nu te pripi, bătrâne. Eu te întreb. Dacă și-au pus în gând să te racoleze, de ce au pitit în geamantan — ce naiba or fi pitit! — fără știrea ta? De vreme ce ai devenit unul de-al lor, de ce să se ascundă de tine. Mai normal ar fi să-ți spună: Ai aici

un microfilm. (Să zicem). Îl vei preda în cutare oraş, cutărui ins, care îţi va spune cutare parolă. De ce nu procedează aşa şi de ce se feresc de tine?

— De ce! Probabil că ceea ce au ascuns ei prezintă o foarte mare importanţă şi nu au suficientă încredere în mine. De altfel, e şi normal. Încă nu m-au recrutat. Gândeşte-te şi tu. Un obiect foarte important nu se încredinţează unui agent recrutat abia de câteva zile.

— Mda! Asta ar fi o explicaţie. Dar, în definitiv, de ce nu te racolează? De ce tot amână? Bătrâne, e ceva la mijloc.

— Şi cum vom afla?

— Datorită experţilor. Ascultă, bătrâne, ce-ţi spun. Îmi tai mustaţa, dacă tu n-are să trebuiască să-ţi scoţi pălăria.

— Şi de ce, mă rog? Fiindcă are să trebuiască, de-adevăratelea, să plec în străinătate, şi eu nu cred că se va întâmpla aşa?

— Dar dacă are să trebuiască să pleci, ai să-ţi scoţi pălăria?

— Am să mi-o scot.

— Bunicule, dinspre partea mea e ca şi când ţi-ai fi scos-o de pe acum.

Expresul Balt-Orient 301 de mult fusese tras la peron. La ora nouăsprezece şi douăzeci şi şase de minute, adică numai cu zece minute înainte de plecarea trenului, îşi făcu apariţia pe peron şi Ducu. Ducu era însoţit de Mica şi de Bogdan. Înaintea lor, la câţiva paşi, mergea hamalul care ducea geamantanul. Ducu avea pe braţul stâng pardesiul, iar în dreapta ţinea o geantă de piele, „geanta diplomatică".

— De ce ai întârziat atâta? Am crezut că s-a amânat plecarea, se interesă Mica. Ea împreună cu Bogdan îl aşteptaseră la intrarea pe peron.

— Am întârziat la minister. Crede-mă că am stat ca pe ghimpi. Sper că nu te-ai plictisit prea mult, aşteptându-mă. Vasile sunt sigur că s-a priceput să te distreze. Vasile era numele de împrumut al lui Bogdan.

— Vasile, prietenul tău, a făcut tot ceea ce i-a stat în putinţă ca să treacă timpul mai repede, dar nu prea a izbutit. Eram îngrijorată. Nu ştiam de ce întârzii.

În sfârşit, ajunseră la vagonul de dormit. Urcară cu toţii. Valiza începea tocmai bine în plasa de bagaje.

— Să ştii că ţi-am pus şi papucii.

— Bine, îngerule păzitor! Mai lipsea să pui aţă şi ace.

— Ba să ştii că şi asta ţi-am pus.

— Ei, ce zici, Vasile? Ai mai întâlnit o fată ca ea?

— Când te întorci, însoară-te!, îi replică Bogdan.

— Parcă e numai după el. Trebuie să vreau şi eu.

— Lasă că ai să vrei tu. Eşti prea deşteaptă, ca să nu-ţi dai seama că dumnealui, cu toate că face pe grozavul, e mai docil ca un pechinez. Abia aşteaptă să găsească pe cineva care să-i pună zgardă şi de zgardă să-i agaţe lesa.

— Deşi ştiu că glumeşti, află că nu l-aş lua. Este exact genul de bărbat care nu-mi place. Vai, mai sunt numai două minute. Ai să-mi scrii, Dane?

— Sper că voi avea măcar timp atâta ca să-ţi trimit o ilustrată din fiecare oraş unde mă voi opri. Acum cred că e timpul să coborâţi.

Mai schimbară câteva cuvinte, Ducu de la fereastra vagonului, Bogdan şi Mica de pe peron, până când expresul se puse în mişcare.

— Drum bun, Dane!

— Pa, Mica! Vasile, dacă ai timp, plimb-o cu maşina, din când în când. N-am să fiu gelos, să ştii!

— Bine!... Bine!... Succes!... Mult succes!...

Ducu pleca în străinătate de-adevăratelea. Şi lucrul acesta fusese hotărât ca urmare a evenimentelor întâmplate în ultimele zile.

Geamantanul, supus unui examen serios din partea experţilor, până la urmă, îşi dezvălui secretul. Sub una din încuietorile metalice, experţii descoperiră un mic cilindru din material plastic, înăuntrul căruia găsiră un microfilm, cu următorul conţinut:

„Bernhard rămâne obiectivul numărul unu. Genealogia odată pierdută, expectativa provizorie şi activă rămâne singura soluţie. Champignon nu mai constituie o problemă. Consecinţe fericite. Rezultate excelente prin aplicarea metodei şiretului Ulysse. Transmiteţi, prin acelaşi curier, instrucţiuni detaliate, suplimentare, mai ales în legătură cu următoarele

probleme: a. Bernhard; b. Pe ce linie trebuie să-l folosesc pe R.B. Posibilităţi extraordinare, deoarece lucrează la arhiva Ministerului de Externe."

După ce fu cunoscut conţinutul raportului *rezidentului,* experţii se puseră pe treabă, de data asta în sens invers. Pe o peliculă specială — identică aceleia developate — pozitivul fu refotografiat cu un aparat special şi negativul obţinut fu închis în cilindrul din material plastic, care, la rândul lui, fu introdus în lăcaşul de sub încuietoare. Încă nu se luminase de ziuă, când geamantanul ajunse înapoi în garsoniera lui Ducu. În cazul în care Mica voia să verifice dacă filmul se mai afla în ascunzătoarea lui, nu avea decât. Nimic nu lăsa să se observe că cineva mai umblase acolo.

În ajunul zilei când Ducu urma să plece în străinătate, radiştii de la postul de ascultare recepţionară două noi ieşiri în eter, la intervale de două ore una de alta.Textul celor două radiograme era foarte concis şi aproape identic.

„Diplomatul pleacă mâine, douăzeci şi şapte noiembrie a.c. Călătoreşte în vagonul şapte — vagonul de dormit — şi ocupă cuşeta numărul doisprezece.

Rezident."

În cea de-a doua radiogramă erau adăugate cuvintele: *„Lacătul din stânga".*

Conţinutul raportului *rezidentului* fusese analizat într-o şedinţă la colonelul Joldiş. Bogdan fusese acela care susţinuse cu ardoare şi cu argumente puternice necesitatea plecării efective a lui Ducu în străinătate.

— Dacă Radu nu pleacă, stricăm totul, tovarăşe colonel. Desigur, alta ar fi fost situaţia dacă *rezidentul,* prin Mica sau prin altcineva, l-ar fi racolat aici în ţară. Dar vedeţi că el s-a gândit s-o facă alţii în străinătate. De fapt, n-am avansat cu un pas. Dacă nu-l trimitem, nu ne-ar rămâne decât să-i arestăm. Ştiţi că eu am fost acela care am propus măsura aceasta. Lucrurile însă s-au complicat între timp. Dacă îi arestăm, vom afla câte ceva. Dar vom afla ce ne interesează? De fapt, ar putea întreba careva dintre noi: *ce anume* ne interesează să ştim? Pe urmă, arestându-i, nu suntem deloc siguri că vom pune mâna şi pe *rezident.* Desigur, s-ar putea să-l aflăm prin ei. Fiindcă, dacă nu toţi, măcar unul trebuie

să-l cunoască. Dar până să-l facem pe acela să vorbească, *rezidentul* prinzând de veste că i-am capturat rețeaua ar putea să se dea la fund. Pe de altă parte, ce știm noi despre *Bernhard?* Nimic! Despre acest Bernhard, până și *rezidentul* vorbește cu multă discreție și, aș zice, cu un oarecare respect. Dacă ne amintim de prima radiogramă interceptată, avem motive să presupunem că nici el nu știe prea multe despre acest misterios Bernhard. Dar despre Champignon știm ceva? Nimic. În schimb, pentru *rezident,* Champignon nu mai constituie o problemă. Ce poate să însemne aceasta? Că i-a dat de urmă. Că, în sfârșit, i-a dat de urmă recent, adică după lichidarea Catinei, de la care zadarnic așteptase informații. Deci, dacă acum Champignon nu mai constituie o problemă pentru *rezident,* avem șansa ca prin acesta să ajungem la domnul sau doamna Ciupercă.

— Bine, dar nici pe *rezident* nu-l cunoaștem, obiectă colonelul.

— Da, tovarășe colonel, nu-l cunoaștem, dar îl vom putea cunoaște prin Radu. Vreau să spun, după reîntoarcerea lui Radu din străinătate. E clar că Radu va aduce instrucțiuni pentru *rezident.* Chiar el cere instrucțiuni suplimentare.

— Nu e deloc sigur că aceste instrucțiuni îi vor fi date lui Mănăilă ca să le înmâneze personal *rezidentului.* Mai curând, ele vor ajunge la acesta printr-o terță persoană.

— E posibil. Dar e posibil să se întâmple și altfel. Vorbind de Radu, de „munca" lui la arhiva Ministerului de Externe, în radiogramă se spune: *„Posibilități extraordinare, deoarece lucrează la arhiva Ministerului de Externe".* Nu e deloc exclus ca *rezidentul* să vrea să lucreze el direct cu cineva care are acces la arhiva Externelor. Dar chiar dacă nu se va întâmpla așa, Ducu, odată „racolat" în străinătate, va putea să acționeze *dinăuntrul* cetății și nu *dinafara* ei, ca până acum. Și este imposibil ca, acționând dinăuntru, să nu le venim de hac ticăloșilor. Nu trebuie să neglijăm și un alt aspect. Anume, că s-ar putea ca Ducu să afle lucruri revelatoare de la acela care are să-l „racoleze", sau de la acela de la care *rezidentul* cere instrucțiuni, de pildă în legătură cu Champignon sau cu Bernhard.

— Înseamnă să-l trimitem în bârlogul lupilor, observă colonelul.

— Dacă îmi permiteţi, ăsta nu ar fi un argument ca să nu mă trimiteţi. Eu cred că mă voi putea descurca în aşa fel ca să nu m-atingă colţii dihăniilor.

— De asta nu mă îndoiesc. Trebuie să cântărim însă bine avantajele şi dezavantajele.

— Îmi permiteţi?

— Te ascult, Mănăilă.

— Nu avem niciun motiv să credem că Mica sau *rezidentul* bănuiesc cumva cine sunt în realitate.

— Nu, asta în niciun caz.

— Ei mă cred un om descompus, gata la orice compromisuri, numai să iasă bani. Probabil că ei se felicită pentru achiziţia... În perspectivă. Recrutarea unei reţele este o treabă deosebit de grea. Nu-i uşor nici să culeagă informaţii. Şi în această privinţă, ştim cât ajutor primim de la omul simplu, cinstit, care a încetat să fie un „gură-cască". Dar cea mai mare greutate sau aproape cea mai mare greutate pentru ei este ca în puţinele cazuri când izbutesc să obţină unele informaţii să le treacă dincolo, la stăpânii lor. Ei bine, gândiţi-vă ce pleaşcă pentru ei. Un funcţionar al Ministerului Afacerilor Externe, care lucrează la arhivă şi care, din când în când, este trimis curier diplomatic. Păi, o asemenea achiziţie merită bani grei, şi probabil ticălosul de *rezident* se aşteaptă, în afară de laude, şi la o recompensă substanţială. Şi dacă judecăm lucrurile din punctul lor de vedere, zău că ar merita-o în cazul când totul ar fi adevărat. Păi, exista o altă cale mai bună de a trimite afară informaţii decât geanta diplomatică a unui curier? Unde mai punem că omul, având acces la arhiva ministerului, mai poate procura, la cerere, materiale de care au nevoie.

Acestea ar fi „avantajele" pentru ei. Dar din „avantajele" lor decurge câştigul nu de mică importanţă pentru noi, dacă mă trimiteţi în bârlogul lupilor. Las la o parte faptul că e interesant să cunoaştem metoda pe care o vor folosi pentru a recruta un „curier diplomatic". Pe de altă parte, vom şti ce hram poartă stăpânii pe care îi slujeşte *rezidentul.*

— Nu-i sigur că vom afla lucrul acesta, observă colonelul.

— Sigur nu-i, evident! Dar am putea deduce după metoda de racolare pe care o vor folosi, din condiţiile care mi se vor

pune sau, eventual, din preţul cu care sunt dispuşi să-mi plătească „trădarea"'. Chiar dacă nu am afla despre care anume servicii de spionaj este vorba, totuşi vom putea intra, de pildă, în posesia instrucţiunilor adresate *rezidentului.* În privinţa aceasta, Bogdan are perfectă dreptate. Trebuie să ne gândim că un „curier", persoană oficială, ale cărui bagaje nu sunt controlate, pentru ei va însemna o ocazie extraordinară, de care, fără îndoială că vor căuta să profite copios. Instrucţiunile nu numai că vor fi ample, dar probabil că îmi vor da să aduc în ţară şi alte materiale. Nu mai e, cred, nevoie să subliniez cât de mult ne interesează să cunoaştem conţinutul instrucţiunilor, pentru a nu mai vorbi de interesul pe care îl prezintă pentru noi eventuale alte materiale. Desigur, toate acestea sunt numai presupuneri. S-ar putea să nu se întâmple chiar aşa. Dar avem cele mai multe şanse ca lucrurile să se desfăşoare întocmai. Şi în cazul acesta, de ce să dăm cu piciorul la o asemenea şansă? Pe urmă, Bogdan avea dreptate şi în alte privinţe. De pildă, atunci când spunea că, din proprie iniţiativă sau la sugestia stăpânilor săi, *rezidentul* va căuta să ţină direct legătura cu un agent care are acces la arhiva unei instituţii de stat de importanţa aceleia unde eu „lucrez". De asemenea, cred că a gândit bine atunci când a afirmat că prin *rezident* am putea ajunge să dăm de urma lui Champignon şi a lui Bernhard. ...Şi cu acestea cred că nu am epuizat toate argumentele care pledează pentru trimiterea mea, domnule colonel.

Colonelul Joldiş privi, câtva timp, gânditor pe fereastră.

— Cred că va trebui să încercăm, vorbi el după câteva minute. Dar, bineînţeles, nu hotărăsc eu singur. Am să raportez generalului şi voi încerca să-l conving.

— Ce mai cacealma avem să le tragem!, se bucură Bogdan, de data asta nu trosnindu-şi degetele, ci frecându-şi mâinile. Tare mai sunt curios să ştiu cum vor încerca să-l racoleze în străinătate pe Radu.

— Am să văd eu atunci. Eu, unul, nu mor de curiozitate să aflu.

Mica, în dreapta lui, privea prin parbriz, dar sigur că nu vedea nimic. Se gândea la ceva şi părea frământată de gânduri. Alături, Bogdan conducea atent, fiindcă se lăsase o ceaţă care îl obliga să meargă cu viteză redusă.

— Te las acasă?, o întrebă el, fără s-o privească. Mica nu răspunse decât după vreo câteva minute, dar tot printr-o întrebare.

— Ce-ai spus?

— Am întrebat unde să te las. Acasă?

— Acasă! Mai ţii minte unde stau?

— Desigur!

— N-ai uitat?

— Nu! Apoi, după câteva clipe: Afurisită ceaţă!

— Mda! Nu e deloc plăcut. Dar dumneata nu ai de ce să te temi. Mica, parcă acum trezită din somn, avea chef de vorbă.

— Să mă tem? De ce să mă tem?

— De ceaţă. Când e ceaţă, se pot întâmpla accidente. Nu însă şi dumitale. Eşti un om prudent, deosebit de prudent.

— Serios! Şi de unde ştii?

— Şi calm!, continuă ea, ca şi când n-ar fi auzit întrebarea.

— Eşti foarte convinsă că sunt şi prudent, şi calm?

— Desigur! Spune-mi, dumitale ţi s-a întâmplat vreodată să-ţi pierzi capul? Eu nu cred. Aşa-i că nu?

— Dacă eşti atât de sigură, de ce mă întrebi? Chiar dacă aş afirma contrariul, tot nu m-ai crede. Totuşi, dacă te-ai referit cumva la relaţiile cu femeile, află că mi-am pierdut capul, şi nu o dată.

— Asta mă interesează mai puţin. Nu există bărbat care măcar o singură dată în viaţă să nu-şi piardă capul din cauza unei femei.

— E un destin al nostru, al bărbaţilor?

— Cam aşa ceva.

— Vasăzică, trebuie să înţeleg că aşa, în general, nu-mi pierd capul.

— Da, în general nu-ţi pierzi capul. Mă uit cum conduci, cum ţii volanul în mână... Ai mult sânge rece... Ai prezenţă de spirit. Îmi închipui că aceste calităţi sunt rezultatul unor încercări dificile prin care ai trecut în viaţa dumitale de până acum.

— Da' de unde! Până la vârsta asta, am avut o viaţă neinteresantă, banală, nespectaculoasă. Dacă am calităţile pe care le-ai amintit, nu le-am dobândit datorită unor întâmplări

dramatice prin care aş fi trecut, ci m-am născut pur şi simplu cu ele.

— Serios? Interesant! Până mai adineauri eram convinsă că ai trecut prin multe în viaţă.

— N-am fost măcar o singură dată grav bolnav, n-am suferit un accident şi... nici măcar nu am avut şansa să trăiesc o dramă adevărată cu o femeie.

— Să ştii că eşti un tip reconfortant.

„Oare ce urmăreşte?, se întrebă Bogdan. Nu cumva mă suspectează? În cazul acesta, şi pe Ducu." Deşi vag neliniştit, întrebă vădit, ironic:

— Ca un tonic?

— Aproape!

— Zău că nu-mi dau seama din ce punct de vedere sunt... reconfortant?

— Eşti un exemplu vrednic de urmat.

— La ce te referi? La calmul meu? La faptul că nu-mi pierd niciodată capul, aşa cum ai afirmat?

Mica vorbise fără să se uite la el. Şi acum continua să privească drept înainte, de parcă ar fi avut facultatea excepţională să vadă prin întuneric şi prin ceaţă. Răspunsul ei veni de data asta cu oarecare întârziere.

— Da, la prudenţa ta... La calmul tău... La stăpânirea de sine. Sunt însuşiri pe care nu le poate avea orice om.

— ...Şi? Ce are omul nevoie de ele?

— Dar dumneata ai nevoie?

— Crede-mă, dacă nu le-aş avea, în meseria mea de fiecare zi nu le-aş simţi lipsa.

— În definitiv, cu ce te ocupi?

— Sunt planificator la o întreprindere, minţi el.

— Nu le simţi nevoia, fiindcă ele nu-ţi lipsesc. Dar îţi sunt de mare folos în viaţă, deşi nu eşti conştient de acest lucru. Dacă nu le-ai avea şi dacă ai întâlni pe cineva cu aceste însuşiri ţi-ai da seama că îţi lipsesc şi, fără să vrei, l-ai invidia.

„Frumoasă eschivă!, îşi spuse el. Dar, în definitiv, ce urmăreşte? Nu cumva încearcă, în lipsa lui Ducu, să mă prindă şi pe mine în plasă?"

— Dacă te-am înţeles bine, după părerea dumitale, oamenii care lucrează undeva au nevoie de calităţile enumerate mai adineauri. Or, după câte ştiu eu de la Dan, deocamdată nu lucrezi nicăieri.

— Cu toate acestea, asta-i părerea mea. Că oamenii au mare nevoie de ele.

— Şi eu îţi afirm că nu-mi dă deloc prin minte la ce ţi-ar folosi ele dumitale, de pildă. Doar dacă...

Şi se opri intenţionat.

— Doar dacă, ce?, întrebă ea prompt, privindu-l pentru prima dată de când începuseră discuţia.

— Doar dacă le simţi lipsa în raporturile dintre dumneata şi Dan. Bunăoară, poate regreţi că-ţi lipseşte facultatea de a nu-ţi pierde capul?

Mica schiţă un zâmbet care putea să însemne dispreţ, dar tot aşa de bine compătimire.

— În privinţa asta acum e prea târziu.

— Vrei să spui că ţi-ai şi pierdut capul.

— Trebuie s-o recunosc, n-am încotro. Şi, să ştii, regret.

— N-ar trebui. Doar e o bomboană de băiat. Nu-i el comunicativ, e cam prea interiorizat, dar e un om de caracter, un suflet de aur. În orice caz, n-ai de ce să regreţi, fiindcă, să ştii, dumneata ai asupra lui o mare influenţă.

— Şi el asupra mea. Ţi-am spus că mi-am pierdut capul.

— Îl iubeşti, deci.

— Mult. Partea proastă este că el nu mă iubeşte.

— Cred că te înşeli...

— În privinţa asta o femeie nu se înşală. El mă place. Poate că nu chiar aşa de mult, fiindcă până acum nici nu mi-a cerut să mă culc cu el. Îi place să mă vadă, să danseze cu mine, să-i fiu parteneră de distracţii. Am impresia că mă consideră un fel de camaradă, de prietenă. Şi eu, proasta, îl iubesc.

„Prost mă mai consideri dacă îţi închipui că am să te cred", o apostrofă el în gând.

Continuă tot ea:

— Mai curios este că, la început, nu mi-a plăcut. De fapt, nu că nu mi-a plăcut. Nici nu se poate să nu placă unei femei, e un bărbat frumos, distins. Părul cărunt îl face şi mai interesant.

Iar ochii, ei bine, ochii, tristețea lor, te tulbură și te atrag în același timp. Totuși, nu e genul meu.

— Bine că nu-i aici să te audă. Și mă rog, care-i genul dumitale?

— Genul meu? De pildă, îmi place un bărbat cu firea dumitale.

— Prudent... Calm... Stăpân pe sine... Care nu-și pierde capul, parodie el cuvintele ei.

— Da, da, nu râde de mine. Un bărbat stăpân pe sine, care nu-și pierde capul în nicio împrejurare. Dar în același timp, un bărbat vesel, comunicativ, optimist, pe scurt, un bărbat reconfortant. Știi de ce îți spun toate acestea? Fiindcă acum nu mai e nicio primejdie. Deși nu e genul meu, totuși sunt îndrăgostită de Dan. Serios îndrăgostită. Adică îl iubesc. Asta nu mă împiedică însă să constat că voi, bărbații, sunteți tare proști. Îți amintești cum ne-am cunoscut?

— Desigur.

— Adică, v-am cunoscut pe amândoi odată. Dacă voi, bărbații, nu ați fi proști și v-ați da seama când vă place o femeie, ar fi trebuit să înțelegi că pe tine te preferam. Nu ți-ai dat seama, sau nu m-ai plăcut, fiindcă te-ai grăbit să mi-l „cedezi" imediat. Îți aduci aminte?

— Îți spun sincer, o clipă nu mi-a trecut prin minte că te interesam cât de cât. De când suntem noi doi prieteni, totdeauna, dar absolut totdeauna, femeile care mie mi-au plăcut l-au preferat pe el.

— Serios? Și din cauza asta nu-i porți pică?

— Nu prea! N-ai spus că sunt o fire optimistă? Sunt, într-adevăr. De fiecare dată când se întâmplă așa, mă consolez. Se ivește totdeauna o altă fată care să nu-mi displacă și care să-mi ajute s-o uit pe cealaltă.

— Dar eu ți-am plăcut? Spune drept!

— Ar putea să existe cineva care să nu te placă? Nu cred!

— Și după ce ai constatat că-l prefer pe Dan, ai găsit fata care să te consoleze?

Bogdan se eschivă să răspundă.

— Uite că am și ajuns acasă la dumneata.

— Da, am ajuns. Mulțumesc mult că m-ai condus.

— Bună seara! Ştii, aş vrea să-ţi dau un fel de răspuns la ultima dumitale întrebare. Despre prietenie am nişte idei demodate, cel puţin din punctul de vedere al unuia de vârsta mea sau chiar mai tânăr. De vreme ce eşti prietena prietenului meu, chiar dacă aş dori altceva, nu pot să te consider decât prietena lui.

— Cu toate acestea, poate, din când în când, îţi vei face timp s-o plimbi cu maşina pe „prietena prietenului tău".

— Cu mare plăcere!

— Atunci, noapte bună, şi încă o dată mersi că m-ai condus.

— Noapte bună!

Când ajunse acasă, începu să se dezbrace chiar din vestibul. Era obosit şi voia să se lungească în pat, nu ca să doarmă, ci să citească. În ultima săptămână dormise pe apucate, târziu de tot, şi nu-şi putuse îngădui plăcerea de a citi culcat la lumina veiozei o carte care îi plăcea. Se dezbrăcă şi se vârî în pat. Abia apucă să deschidă cartea, şi telefonul începu să sune.

Era colonelul Joldiş.

— Te-ai întors? Ei, cum a fost „despărţirea"? Mititica lui Radu a vărsat ceva lacrimi?

— Deloc! În schimb, a fost foarte „emoţionată". Asta n-a împiedicat-o ca, pe drum, în maşină, să-mi spună că, de fapt, eu sunt genul de bărbat care îi place şi să-mi reproşeze că, la timpul potrivit, n-am băgat de seamă către cine se îndreaptă preferinţa ei.

— Probabil urmăreşte să te „dea" gata şi pe dumneata în lipsa lui Radu. Ştii de ce te-am sunat? M-a anunţat Picioruş că s-a sinucis Cornelia Melinte.

— Cornelia Melinte s-a sinucis!, repetă Bogdan maşinal.

— Da, s-a sinucis, şi de aceea te-am sunat. Fă un drum până acolo. Îl găseşti pe Picioruş. Când termini, treci pe la mine. Mă găseşti aici. În noaptea asta am să lucrez până târziu. A plecat o maşină după dumneata.

— Să trăiţi!

Când coborî în stradă, maşina tocmai oprea în faţa casei.

— Ştii unde trebuie să mă duci?

— Ştiu!

— Atunci, dă-i bătaie!

Pe strada Lascaris, la numărul 14, era un bloc mic, format din parter şi doar un singur etaj. În total, opt apartamente, dintre care două garsoniere minuscule, parcă dinadins construite aşa ca să adăpostească pitici, şi nu oameni de statură obişnuită. Una din aceste două garsoniere era locuinţa Corneliei Melinte.

Aşa cum se întâmplă în asemenea împrejurări, un grup de curioşi, majoritatea vecine, se strânseseră în stradă şi comentau evenimentul, neîndurându-se să dea ascultare îndemnului miliţianului de a se împrăştia. Colocatarii, aşteptând să li se pună întrebările de rigoare, stăteau cu uşile întredeschise, ca să nu scape nimic din tot ceea ce se întâmpla pe scară, sau „spionau" prin „vasisdasuri".

Bogdan urcă tot câte două, două treptele. Cu puţin înainte de a sosi el, venise medicul legist, căruia nu-i rămăsese altceva de făcut decât să constate decesul. Cornelia Melinte îşi pusese capăt zilelor într-un mod mai puţin obişnuit. Se vârâse în baie şi îşi tăiase venele de la mâini cu o lamă. Dacă n-ai fi ştiut ce se întâmplase şi dacă apa înroşită nu te-ar fi lămurit, ai fi putut crede că adormise în timp ce se îmbăia. Capul şi-l plecase pe umărul drept şi, poate datorită surâsului abia schiţat din colţul gurii, trăsăturile feţei păreau destinse. Parcă moartea, care venise lent, i-ar fi produs o mare satisfacţie. Surâsul acela te făcea să crezi că se dăruise morţii cu aceeaşi totală abandonare cu care s-ar fi dăruit bărbatului drag. Niciun fel de părere de rău nu i se citea pe figură şi nici teamă.

— Ăsteia i-a făcut mare plăcere să moară!

Remarca era a medicului. Doctorul Raţiu era un om ciudat în felul său. În îndelungata sa carieră văzuse atâtea cazuri, care mai de care mai neobişnuite, încât ajunsese să nu se mai mire de nimic. Când începea să examineze un cadavru, în colţul stâng al gurii apărea un fel de zâmbet, care, neiniţiaţilor, putea părea ironic. În realitate, era un zâmbet de om blazat. Din cauza acestei blazări sau poate din cauza firii sale, era un om cum nici că se putea mai tăcut. Careva spusese odată, în glumă: când doctorul Raţiu deschide gura şi rosteşte un cuvânt, apare soarele. Bogdan îl poreclise „doctorul Mucles" şi pretindea că învăţase cuvântul „mucles" de la nepotul său. Tocmai de aceea observaţia lui îi uimi peste măsură pe cei care îl cunoşteau şi se aflau în clipa aceea de faţă.

— Credeți?, întrebă sceptic ofițerul de miliție. Și adăugă imediat cu emfază: niciunui om nu-i face plăcere să moară, tovarășe doctor.

Doctorul Rațiu se uită la el ironic, pe deasupra ochelarilor, vru să spună ceva, dar până la urmă se răzgândi. Milițianul era tânăr, plesnea de sănătate și, pe deasupra, numai de o săptămână se însurase cu o fată, pe care o iubea foarte mult.

— Cine te-a sesizat pe dumneata locotenente, întrebă Bogdan?

— Dumneaei. Și arătă către cea care telefonase la secția de miliție.

— Dumneavoastră?

— Da, eu.

— Vă rog să repetați ceea ce mi-ați declarat și mie, îi ceru ofițerul de miliție.

— Păi, da! Așa s-a întâmplat cum v-am povestit. Eram la bucătărie, unde preparam ceva pentru cină. Făceam niște clătite și eram cu mâinile pline de făină. La un moment dat am constatat că nu am zahăr suficient. Ca să mă duc la „Alimentara", ar fi însemnat să las totul baltă și, pe deasupra, să întârzii și cu cina. M-am gândit atunci să împrumut de la o vecină, până mâine. Am preferat-o pe Cornelia Melinte.

— De ce?, se interesă Bogdan.

— Deși n-o cunoșteam nici mai mult, nici mai puțin decât pe celelalte, îmi era mai simpatică. Când am vrut să sun, am observat că ușa e întredeschisă. Am sunat, totuși. Nu mi-a răspuns nimeni. Atunci am intrat în casă. Aici, în cameră, nu era nimeni. Am văzut însă ușa de la baie întredeschisă. „Doamna Melinte!", am strigat-o. Dar fiindcă nu mi-a răspuns, am împins ușa cu piciorul. Și atunci am văzut-o... În baie... moartă.

Femeia se opri o clipă ca să-și șteargă lacrimile. Povestind, retrăi întâmplarea și emoția o împiedica să vorbească.

— Continuați, vă rog!, o îndemnă ofițerul.

— Pe urmă... Pe urmă m-a cuprins frica. Am ieșit afară pe palier și am sunat la soneriile vecinilor, pe rând. La familiile Ionescu, Dumitriu, Brănescu. „Deschideți, s-a întâmplat o nenorocire." Dar acasă nu era decât doamna Brănescu. Ea mi-a reamintit că trebuie anunțată miliția. Atunci am

telefonat sectoristului. Şi pe urmă, aţi venit dumneavoastră, cu toţii.

Colocatara Ecaterina Prodan tăcu. Spusese tot ceea ce avea de spus. În schimb, Bogdan mai avea de pus întrebări.

— Ce oră era când aţi venit încoace? Vă mai amintiţi?

— Desigur. Chiar foarte precis. Ştiţi, eu sunt o femeie puţintel distrată. Din cauza aceasta, nu prea am spor la treabă. Cunoscându-mi meteahna, atunci când am ceva de făcut, pun ceasul în faţa mea, pe masă, ca să ştiu permanent cum stau cu timpul. Îmi amintesc, puţin înainte de a constata că n-am zahăr suficient, poate cu vreo cinci minute, m-am uitat la ceas. Arăta orele şapte şi jumătate. Mi-am zis că trebuie să mă grăbesc, fiindcă la orele opt urma să se întoarcă soţul meu. Ştiţi, noi cinăm totdeauna la aceeaşi oră.

Bogdan îşi consultă ceasul-brăţară. Erau orele opt şi jumătate seara.

— După părerea dumneavoastră, la ce oră credeţi că a survenit decesul?, îl întrebă pe medicul Raţiu.

— Exact sau aproape exact, am să ştiu după autopsie. Până atunci, dacă am în vedere unele particularităţi, cred că nu mai devreme de o oră şi jumătate, poate chiar două.

Bogdan se adresă din nou Ecaterinei Prodan:

— În altă ordine de idei, aţi putea să-mi spuneţi dacă aici, în bloc, Cornelia Melinte avea vreo prietenă sau vreo cunoscută? Cu dumneavoastră, de pildă, în ce relaţii se afla?

— În relaţii de colocatare. Dacă ne întâlneam pe scară, ne salutam. Atâta tot. După ştiinţa mea, relaţiile Corneliei Melinte cu celelalte femei din bloc au fost identice. Răposata era o fiinţă foarte simpatică, foarte la locul ei, dar tare retrasă. Dar s-ar putea ca eu să mă înşel. Ar fi bine să staţi de vorbă şi cu ele. Poate că vreuna a fost totuşi prietenă cu răposata Cornelia.

— Dumneavoastră, ca vecină, aveţi vreo părere în legătură cu sinuciderea Corneliei Melinte?

Ecaterina Prodan ridică din umeri.

— E o întrebare la care nu v-aş putea răspunde. Am cunoscut-o atât de puţin... Ba aş putea spune că n-am cunoscut-o deloc. Dar dacă singurătatea este un motiv să ţi se facă leha-

mite de viaţă, atunci sigur că răposata a avut un motiv serios să termine cu viaţa.

— Trăia chiar atât de singură? N-o vizita nimeni, vreo prietenă, vreun prieten?

— După ştiinţa mea, nu! Cred că şi-a iubit mult bărbatul, de vreme ce nu s-a mai măritat.

— Mulţumesc, doamnă.

— De mine mai aveţi nevoie?, îl întrebă ea pe ofiţerul care întocmise procesul-verbal.

— Deocamdată, nu!

După plecarea Ecaterinei Prodan, Bogdan îl întrebă:

— Până acum aţi găsit ceva?

— Nimic!, răspunse Picioruş în locul acestuia. Ofiţerul îi întinse o foaie de caiet cu pătrăţele, pe care Bogdan citi:

Nimeni nu este vinovat de moartea mea. Îmi pun capăt zilelor din proprie iniţiativă şi fără a avea vreun alt motiv decât acela că m-am plictisit şi că am obosit să trăiesc.

Cornelia Melinte

„Că s-a sinucis «din proprie iniţiativă» — îşi vorbi Bogdan — asta poate să fie adevărat. Dar e greu de crezut că a făcut-o numai fiindcă s-a plictisit şi fiindcă a obosit să trăiască."

— Ce părere ai, căpitane?, întrebă ofiţerul.

— E puţin cam prematur să ne putem face o părere, nu crezi?

CAPITOLUL XIV

Ducu privi prin fereastra vagonului, până când, în mulțimea de pe peron, nu-i mai putu deosebi pe cei doi: pe Bogdan și pe Mica. Până când Mica dispăru vederii sale, o văzu fluturând degetele mâinii, în semn de rămas-bun. Părea atât de sincer emoționată, atât de tristă din cauza despărțirii, încât Ducu, care, la rândul său, luase o mină de circumstanță, nu se putu abține să n-o invectiveze de departe, ca și când l-ar fi putut auzi:

„Dacă n-aș ști ceea ce știu despre tine, cu talentul ăsta al tău de a juca teatru, ce mai m-ai duce de nas!... Ca pe un prost și ca pe un papă-lapte m-ai duce de nas!..."

Și în timp ce-i adresa asemenea amabile cuvinte, flutura, la rândul său, degetele, în semn de rămas-bun, și îi surâdea trist, aproape îndurerat. Pe urmă, când nu-i mai văzu, cu un oftat de ușurare, își aprinse o țigară. Pe culoarul vagonului de dormit, aproape la fiecare fereastră erau călători care nu voiau să piardă prilejul de a asista la spectacolul atât de obișnuit — și cu toate acestea de fiecare dată parcă inedit — al plecării unui tren din gară. Un spectacol pitoresc-inedit, specific plecării trenurilor din Gara de Nord.

Cei mai mulți erau cetățeni români care plecau peste granită, cu diferite treburi. Ducu nu era la prima sa călătorie peste granită. Mai fusese în Cehoslovacia, în Polonia, în Republica Democrată Germană. Dar nu mai departe. La fel ca toți aceia care au prilejul să voiajeze, era și el convins că

nu există o satisfacție mai mare decât aceea de a călători. Să vizitezi țări și orașe, să cunoști alte popoare, cu obiceiurile lor, cu tradițiile și moravurile lor, cu monumentele și lăcașurile lor de cultură, este ceva atât de plăcut, atât de minunat.

Călătorise puțin. Dar de fiecare dată când se găsise într-o altă țară, constatase cu deosebită plăcere că îl bucura mai ales atunci când descoperea nu ceea ce deosebea, ci, mai ales, ceea ce era comun atât poporului din care făcea el parte, cât și aceluia din țara pe care o vizita. Cu alte cuvinte, descoperea, în specificitate, omenescul. Îi plăcea să se plimbe pe străzi, să intre în magazine, în localurile publice, să frecventeze stadioanele, să observe oamenii, comportamentul lor în diverse împrejurări, să stea de vorbă cu ei, fie în limba pe care o cunoștea — germana — sau când limba germană nu-i folosea, interlocutorii săi necunoscând-o, izbutea să se înțeleagă de minune prin gesturi, mimică și desen. Reușea în felul acesta să-și facă o părere exactă despre țara și poporul respectiv, aproape tot atât de exactă ca în cazul când s-ar fi documentat consultând cărți și publicații.

Acum, în timp ce expresul gonea prin noaptea care biruise, străpungând întunericul compact, asemenea unui uriaș și ciudat sfredel, bucuria că începuse o nouă călătorie era întunecată de neprevăzutul ce-l aștepta. Unde, nici el nu știa. Poate la capătul călătoriei, poate chiar în primul oraș în care se va opri.

Pe culoar, lumea începuse să se rărească. Unii se retraseseră în cușete, dar cei mai mulți se duseseră la vagonul-restaurant. Însoțitorul vagonului lor explica unui turist, în germană, ora când trenul avea să ajungă la graniță. Explica dând amănunte inutile și Ducu înțelese că o făcea numai pentru plăcerea de a vorbi în limba lui maternă. Era o namilă de om, cu părul roșu, tuns scurt ca o perie, cu niște ochi bovini și spălăciți. Avea o față rotundă, bucălată și roșie, de parcă abia în clipa aceea ar fi ieșit de la o baie cu aburi. Asta, dacă făceai abstracție de păr. Altfel, roșul aprins al părului și culoarea de rac fiert a feței te făceau să te gândești că omul acela, datorită cine știe cărei împrejurări, își vârâse capul într-o căldare cu vopsea roșie.

Lui Ducu îi făcea mare plăcere să studieze fizionomia oamenilor, comportamentul lor în diferite împrejurări. Evident, nu toţi oamenii erau interesanţi din acest punct de vedere. Adesea însă i se întâmpla să cunoască oameni care să-l fascineze pur şi simplu. Nu era cazul cu însoţitorul de vagon. Era totuşi un „tip" interesant. Ascultând ce spune, Ducu avea impresia că fiecare cuvânt pe care acesta îl rostea, ieşea din gură uns. Uns, ca să alunece, ca să se rostogolească, la fel ca o bilă, şi să nu se oprească niciodată, şi nicăieri. Parcă undeva în el exista un depozit de cuvinte, un depozit inepuizabil şi că era suficient să deschidă gura ca ele să înceapă a curge şi a se rostogoli, minute şi ore în şir, fără ca aceasta să reprezinte vreun efort din partea lui. Însoţitorul vorbea, şi de fiecare dată când vreunul din călătorii din vagonul dat în grija sa trecea pe lângă el, în drum spre restaurant, îi zâmbea cu un zâmbet, la fel ca şi cuvintele, uns. Şi după fiecare zâmbet de acest fel, scotea batista din buzunar şi cu un gest scurt se ştergea în colţul stâng al gurii, exact acolo unde, o clipă mai înainte, se tivise zâmbetul, parcă spre a şterge locul devenit unsuros din cauza zâmbetului „uns". De câte ori ducea batista la gură, Ducu observa că şi mâna îi era roşie datorită părului des şi roşu care o acoperea până acolo unde începeau degetele. Şi fiindcă însoţitorul cu zâmbetul uns, cu vorba unsuroasă şi cu mâinile păroase şi roşii îi producea aproape o repulsie fizică, intră în cuşetă, încuindu-se pe dinăuntru. Se trânti pe pat cu mâinile sub cap şi, sforţându-se să alunge toate gândurile, se dărui plăcerii de a asculta ritmul monoton al roţilor. Locomotiva, ca un căpcăun, înghiţea depărtările şi el se afla în tren. Călătorea!... Şi undeva, departe, erau ţări şi oraşe despre care citise numai, pe care şi le închipuise numai şi pe care avea să le vadă.

Şi se trezi vorbindu-şi tare:

„Bine e să călătoreşti, pur şi simplu să călătoreşti, fără să fii obsedat de gândul că undeva, într-un oraş pe care atâta doreşti să-l cunoşti, nişte ticăloşi te aşteaptă ca să te racoleze".

Se afla în tren de mai bine de douăzeci şi patru de ore. Pentru a doua oară, soarele venise să se uite în cuşeta lui prin jumătatea de fereastră pe care storul nu o acoperea. Era

un soare cam vlăguit şi ursuz din cauza unor zdrenţe de nori murdari pe care un vânt rece şi capricios îi purta de colo-colo. Ducu căscă, se întinse şi, odihnit cum nu se mai simţise de mult timp, se dădu jos din pat. Se bărbieri, se spălă şi, după ce se îmbrăcă, ieşi pe culoar. Fiindcă soarele tocmai fusese acoperit de o flenderiţă de nor, dimineaţa părea tulbure, mohorâtă. Era aproape frig. Dar aerul rece şi tare îl învioră. Îşi aprinse o ţigară şi începu să fumeze puţin cam în silă. Însoţitorul era acum altul. Acesta, cu un veritabil accent vienez, după ce îi ură bună dimineaţa, se interesă dacă s-a odihnit bine şi îl întrebă dacă nu doreşte o cafea. Acceptă oftând, fiindcă îşi aminti de admirabilele cafele pe care le pregătea mătuşa Sabina şi pe care nu avea să le mai bea până la întoarcerea acasă.

Uşa cuşetei din dreapta lui, care până atunci fusese doar crăpată, se deschise, şi pe culoar îşi făcu apariţia un bărbat foarte înalt, foarte slab, foarte blond şi foarte palid, îmbrăcat într-un halat de culoarea purpurei. Curând îl urmă o femeie îmbrăcată şi ea într-un halat de aceeaşi culoare. Era şi ea înaltă, mult mai puţin înaltă decât bărbatul ei, în schimb tot atât de blondă şi cu ochi tot atât de albaştri. În ciuda înălţimii, a chipului slab şi palid ca de schimnic, bărbatul nu era urât, în schimb, femeia era foarte frumoasă.

„Ce nevastă frumoasă are cocostârcul ăsta!", îşi spuse Ducu privind-o pe furiş. Cei doi vorbeau englezeşte. Necunoscând limba, habar nu avea ce-şi spun. Dar lui Ducu în general îi plăcea să asculte chiar atunci când se vorbea într-o limbă pe care n-o cunoştea. De fiecare dată avea sentimentul că, dacă ar putea asculta aşa ore întregi, până la urmă s-ar trezi că înţelege perfect limba în care se vorbeşte. Acum exista un motiv în plus să asculte cu plăcere: femeia avea o voce deosebit de plăcută.

Privea pe fereastră, distrat, fuma şi trăgea cu urechea pur şi simplu ca s-o audă vorbind pe blonda cu halatul de culoarea purpurei.

„Are o voce foarte senzuală", îşi spuse. Şi fu încă o împrejurare — una din multele — când era nevoit să constate neconcordanţa ce exista între vocile oamenilor şi aspectul lor fizic. Blonda avea o voce „senzuală" — de fapt o voce care trăda firea ei senzuală, dar ochii, chipul, întreaga ei făptură nu

dezvăluiau deloc tocmai această caracteristică a feminității ei.

Vocea soțului ei suna un pic dogită, un pic răgușită, fără a fi totuși neplăcută. Ea vorbea repede, el, rar și cu o anumită grijă pentru pronunție, de parcă între cei doi nu ar fi avut loc un dialog banal, ci o lecție de dicție, în care el era elevul, iar ea, profesoara. Impresia mai era accentuată și de faptul că bărbatul, după fiecare frază rostită, făcea o grimasă de silă, de greață parcă, asemenea unui băiat după ce a luat o doctorie neplăcută.

La un moment dat, cocostârcul se întoarse spre el și îl întrebă ceva în limba lui. Ducu îi răspunse, în germană, că nu cunoaște limba engleză.

— Dacă vorbiți limba germană, atunci ne putem înțelege în această limbă, păru că se bucură englezul. V-am întrebat dacă aveți idee cam pe unde ne aflăm?

— Habar n-am! Știu doar că, spre prânz, va trebui să trecem granița elvețiană. Dar l-am putea întreba pe însoțitor.

— Lăsați, nu e absolut nevoie. Am întrebat într-o doară. Eu nu sunt niciodată grăbit, și mi-e indiferent unde mă găsesc. Esențialul e să nu stau locului.

În timp ce englezul îi vorbea, la un moment dat, soția acestuia se întoarse cu fața spre ei și scoțând din buzunarul halatului o brichetă își aprinse o țigară, mai înainte ca Ducu să aibă timp s-o aprindă pe a sa, ca s-o servească, îi mulțumi, însoțind mulțumirea cu un surâs plin de amabilitate, după care, vârându-și bricheta în buzunar, se întoarse ca să privească din nou prin fereastră peisajul pustiit de implacabila cruzime a toamnei.

Ducu avea sânge rece. O dovedise nu în puține împrejurări. Cu toate acestea, a avut nevoie de un efort de voință excepțional ca să nu se trădeze. Mai precis, ca să nu se trădeze că le pricepuse jocul. Și îl pricepuse, fiindcă în clipa când blonda și angelica englezoaică și-a aprins bricheta el și-a dat seama că minuscula și eleganta brichetă era, de fapt, un aparat fotografic.

De când își începuse cariera ca lucrător al Securității, Ducu avusese prilejul să vadă multe asemenea „jucării", care mai de care mai ingenioase. „Jucăria" cu care îl fotografiase frumoasa

blondă era aidoma cu aceea pe care o găsise în bagajul unui agent arestat cu vreo câteva luni în urmă.

— De unde veniţi?, îl întrebă englezul.

— Din România.

— Sunteţi, poate, român?

— Da, sunt român.

Şi în gând:

„O faci tu pe şmecherul. Mă rog, n-ai decât!"

— Să ştiţi, ca român, vorbiţi foarte bine limba germană. Nu mi-aş fi închipuit.

— Şi dumneavoastră, ca englez, o vorbiţi destul de bine, i-o întoarse el.

— Cu mine e altceva. Eu vorbesc în mod curent engleza, germana, franceza, spaniola, italiana şi rusa.

— Şi care este limba dumneavoastră maternă?, se interesă Ducu, nu fără intenţia de a fi ironic.

Acum, când descoperise cu cine are de-a face, lunganul îi devenise dintr-o dată antipatic, la fel şi nevastă-sa.

— Limba mea maternă? Limba mea maternă e suedeza. Şi, paradoxal, tocmai pe aceasta aproape n-o ştiu vorbi. De aceea nici n-am enumerat-o printre limbile pe care le cunosc.

Ducu, prefăcându-se vădit interesat de cele ce auzea, întrebă cu voită naivitate:

— Foarte interesant!... Şi cărei cauze se datorează faptul că aţi uitat limba dumneavoastră maternă?

— Adevărul e, domnule, nu că am uitat-o, ci că n-am vorbit-o în copilărie şi nici mai târziu. Părinţii mei au fost amândoi suedezi. Dar eu, din motive de ordin familial, bineînţeles, am fost crescut de o mătuşă de a mea, aflată în Noua Zeelandă, încă de la vârsta de trei ani. Din această cauză, adevărata mea limbă maternă a devenit engleza.

— Am fost convins că sunteţi englez.

— Multă lume crede la fel. Vasăzică sunteţi din România. Am auzit că aveţi o ţară interesantă. E adevărat?

— Am impresia că dumneavoastră călătoriţi mult. De ce nu veniţi să ne vizitaţi ţara? La noi vin mulţi turişti din ţările apusene.

— De călătorit, într-adevăr, călătoresc mult. Dar nu mă duc acolo unde vreau, ci unde sunt nevoit să mă duc.

— Înţeleg!... Sunteţi un om de afaceri şi călătoriţi numai în interes de afaceri.

— Sunt un om de afaceri, dar nu călătoresc pentru afacerile mele. Ele merg — şi încă bine — fără să fie nevoie ca eu să întreprind călătorii speciale. Probabil că are să vă pară ciudat ceea ce am să vă spun. Totuşi acesta este adevărul. Sunt un om — poate singurul pe faţa pământului — care păstrează unele amintiri — e drept vagi — din vieţile anterioare pe care le-a trăit. Dar probabil că acum mă socotiţi nebun.

— Deloc! Mi se pare chiar foarte interesant ceea ce spuneţi. Vă asigur că aştept, cu multă nerăbdare, să-mi daţi unele explicaţii.

Şi în gând:

„Nebun nu te consider, secătură, dar nu înţeleg ce naiba urmăreşti îndrugându-mi asemenea braşoave".

Complicei vlăjganului îi veni din nou poftă să fumeze. Numai că de data asta Ducu nu se mai repezi să-i ofere foc. O lăsă să folosească propria-i „brichetă". Mai mult, ca să-i uşureze munca, întoarse capul către ea şi surâse.

„Dacă vrei, îţi stau la dispoziţie şi pentru o poză din profil", îi vorbi el în gând.

— Bineînţeles că explicaţiile sunt absolut necesare, continuă individul care, între timp, se recomandase: Johan Ohlson, nume neaoş suedez. Spuneţi-mi, dumneavoastră nu vi s-a întâmplat niciodată să vizitaţi, pentru prima dată, un oraş şi să vi se pară anumite lucruri familiare? De pildă, o stradă, o anumită casă, un monument?

— Mărturisesc, domnule, că nu.

— Nici nu e de mirare. Aşa se întâmplă cu marea majoritate a oamenilor. Credeam însă, adică speram, că dumneavoastră sunteţi o excepţie. Sau poate că sunteţi chiar, dar fără să vă daţi seama. De pildă, e posibil că s-a întâmplat să vi se pară cunoscute unele lucruri, dar nu aţi fost conştient de aceasta, tocmai fiindcă ştiaţi precis că vă găsiţi pentru prima dată în acele meleaguri. De altfel, la început, aşa s-a întâmplat şi cu mine. Trebuie să vă povestesc cum am descoperit că posed o asemenea rară însuşire. De mulţi ani, aş zice încă din anii adolescenţei, foarte adesea mi se întâmplă să visez un vis, de fapt, un adevărat coşmar. Anume, că într-o anumită

împrejurare, împreună cu alţi câţiva, am omorât un om, pe care l-am îngropat apoi pe ascuns într-un anumit loc. Locul, în vis, îmi este foarte familiar: într-un parc public, mai precis într-un scuar, în spatele unei statui care reprezintă un bărbat în togă romană. Coşmarul constă în aceea că, în vis, mi-e o frică grozavă ca nu cumva să se descopere locul unde îngropasem cadavrul, fiindcă descoperirea lui ar duce implicit la arestarea făptaşilor.

Până aici nimic neobişnuit. Probabil că şi dumneavoastră vi s-a întâmplat să aveţi coşmaruri, şi nu unul singur. Factorul neobişnuit, de necrezut aproape, e însă altul, şi aveţi să-l aflaţi imediat. Acum şapte ani am făcut o călătorie în Italia. Pe atunci încă mai puteam călători numai pentru plăcerea de a cunoaşte lumea, care e frumoasă tocmai prin continua alternanţă a frumosului cu hidosul. Vizitând Italia, am ajuns şi la Brindisi. Într-o zi, plimbându-mă prin oraş, la un moment dat, mi-am dat seama că strada pe care mergeam îmi este cunoscută. Am început să mă întreb cu ce stradă din alt oraş pe care îl vizitasem cândva semăna. Mergând mai departe pe acea stradă, am văzut o casă cu etaj, din piatră, veche, tare veche. Şi mai ales această casă mi se părea cunoscută. M-am oprit ca s-o privesc mai bine. Da, îmi era cunoscută. Cu cât o priveam mai mult, cu atât mi se părea mai familiară. Inima a început să-mi bată mai repede. Mă simţeam tare, tare mişcat, nici eu nu-mi dădeam seama de ce. Un băieţaş ieşi din casă şi veni să mă întrebe pe cine caut. M-am ruşinat şi am plecat mai departe. Lunganul se întrerupse, fiindcă blonda lui complice începu să-i vorbească. Conversaţia dintre ei dură cam un minut, pe urmă ea intră în cabină. Prin uşa pe care o lăsase întredeschisă, Ducu o auzi fredonând.

— Probabil că soţia dumneavoastră o fi supărată pe mine. De altfel, Ducu era intrigat că lunganul nu i-o prezentase.

— De ce?

— Fiindcă, din cauza mea, aţi lăsat-o singură. Probabil se plictiseşte.

— Cine, Malla? Ea nu se plictiseşte niciodată. De altfel, nu cunoaşte limba germană şi în niciun caz nu ar fi putut lua parte la conversaţia noastră. (Voit sau nu, lunganul ignora că aşa-zisa conversaţie se rezuma doar în a vorbi el tot timpul).

În privința asta, vă rog să nu vă faceți griji. Dar spuneam... ce?

— Spuneați că un copil a ieșit din casă să vă întrebe pe cine căutați și că dumneavoastră, rușinat, ați plecat mai departe.

— Exact!... Am plecat mai departe. Dar n-am ajuns decât până la colțul străzii. Acolo, am descoperit scuarul. Scuarul din vis, cu statuia care reprezenta nu știu care împărat roman, scuarul cu platanii lui batrâni, cu liniștea lui, cu soarele nemilos al sudului. Da, era scuarul din vis, scuarul pe care îl visam adesea încă din anii adolescenței. Dar oare era într-adevăr scuarul din vis sau numai o asemănare bazată pe una dintre acele extraordinare coincidențe care se întâmplă nu de puține ori în viața unui om? Înțelegeți, era o întrebare la care trebuia să capăt neapărat un răspuns.

— Și l-ați căpătat?, întrebă Ducu, deși nu credea o boabă din cele ce-i îndruga lunganul.

— Desigur că da. Raționamentul meu a fost următorul: Dacă scuarul este cel din vis, atunci trebuie să existe îngropat în spatele statuii cadavrul omului pe care visul îmi spune că mai de mult, cândva, eu l-am ucis, împreună cu complicii mei. Fiindcă nu se poate să fie adevărat numai o parte din vis. Deci, răspunsul la întrebarea pe care mi-o puneam nu-l puteam căpăta decât numai dacă săpam în spatele statuii.

Știți, probabil, că, dacă ești dispus să cheltuiești ceva bani, poți obține orice. Așa s-a întâmplat și acum șapte ani la Brindisi. Oferindu-mă să suport cheltuielile de refacere, am obținut aprobarea să sap în spatele statuii, unde, prevedeam eu, existau unele antichități, asupra cărora mă obligam să nu ridic niciun fel de pretenție. Am primit autorizația să efectuez săpături pe o suprafață de paisprezece metri pătrați. Dar, după ce am găsit lucrătorii, i-am pus să sape mai întâi o groapă, care nu avea diametrul mai mare de un metru. Am indicat locul cu atâta precizie — îl visasem doar de atâtea ori — încât, la o adâncime nu mai mare de un metru și jumătate, săpătorii au găsit cadavrul. Acum nu mai aveam niciun dubiu. Scuarul era acela din vis, iar scheletul descoperit în groapă era al omului pe care, cândva, îl omorâsem. Și întrucât acum șapte ani nu aveam decât douăzeci și cinci de ani, iar în Italia

nu mai fusesem niciodată până atunci, nu-mi rămânea decât să trag concluzia că săvârşisem crima într-o altă viaţă.

— Şi, bineînţeles, aţi fost curios să stabiliţi când aţi mai trecut prin această „vale a plângerii", cum o numeşte biserica, anticipă Ducu, care nu înceta să se întrebe care era explicaţia acelei risipe de fantezie.

— Exact! M-am adresat unui expert, cerându-i să precizeze „vârsta" scheletului. Părerea acestuia a fost că avea o vechime de cel puţin două sute de ani şi că acela căruia îi aparţinuse avusese parte de o moarte năprasnică: fusese omorât cu un topor care îi despicase ţeasta. Da, domnul meu. În faţa dumneavoastră se află un om care a mai trăit o viaţă acum două sute de ani, şi în care viaţă a ucis un om despicându-i ţeasta cu toporul.

Ultima frază o pronunţă cu mâhnire, după care, oftând, începu să caute prin buzunare pachetul de ţigări.

Ducu îl oferi pe al său.

— Poate vreţi o ţigară românească.

— Mulţumesc.

Luă din pachetul „Snagov" o ţigară, o aprinse la bricheta lui Ducu şi începu să fumeze privind gânditor pe fereastră, ca şi când uitase că doar întrerupsese povestirea.

— ...Şi în viaţa aceasta pe care o trăiţi acum, nu aţi simţit vreodată nevoia să... să mai comiteţi vreo crimă? Sper că nu-mi veţi lua în nume de rău că vă pun o asemenea întrebare, începu Ducu să lege firul discuţiei, ca şi când subiectul în sine l-ar fi interesat.

— Nu! Dimpotrivă, ca un fel de compensaţie, de când am descoperit că într-o altă viaţă am fost un ucigaş, preocuparea de a nu comite ceva ilegal a devenit o adevărată obsesie. Apoi cu alt ton, înviorat dintr-odată: Ei, dar nu v-am spus ce extraordinare consecinţe a avut asupra mea descoperirea făcută. O primă consecinţă a fost aceea că m-am convins că sunt înzestrat de către natură — sau poate datorită unei regretabile erori a acesteia — cu facultatea specială de a păstra aduceri aminte din existenţele anterioare. Vă rog să notaţi, am spus „existenţe" şi nu „existenţă", şi nu întâmplător. Convingerea că am trăit mai multe existenţe a însemnat cea de-a doua consecinţă. Veridicitatea — dovedită — a visului, m-a făcut

să devin mult mai atent la ceea ce în general, mai înainte, nu dădusem o atenție deosebită. De pildă, să răsfoiesc un album și deodată să mi se pară că recunosc o stradă, un monument. Sau să-mi treacă prin minte nu știu ce întâmplări la care sigur nu fusesem de față. Să-mi apară chipul unor oameni pe care nu-mi aminteam să-i fi văzut cândva. Sau, în fine, să simt nevoia de a vizita un anumit oraș, un anumit colț de țară sau o anumită tavernă dintr-un anumit port fără să am habar unde, pe care meridian al pământului le-aș putea găsi. Ele însă erau pentru mine realități posibile. Și deveneau cu adevărat realități, pe măsură ce, cercetând, descopeream că ele există.

Și iată cum, din dorința de a nu lăsa neexploatată această extraordinară facultate — pe care eu o consider, vă repet, o eroare a naturii — de șapte ani, nu fac altceva decât să călătoresc întruna, cu unicul scop, acela de a descoperi dovezile existențelor mele anterioare.

— Și până acum v-ați descoperit multe existențe?, întrebă Ducu, afectând același interes.

— Până în prezent, patru. Dar, întrucât mereu descopăr în mine reminiscențe ale trecutului, probabil că am trăit mult mai multe vieți. În cele patru vieți anterioare am viețuit în India, la Madras, în Corsica, la Bastia, în Cuzco, vechea capitală a imperiului Incașilor, unde, după toate probabilitățile, am fost mare preot, acum vreo mie și patru sute cincizeci de ani, și, în fine, în Italia, la Brindisi, unde, după cum ați aflat mai înainte, am ucis un om. Dar mi se pare că v-am plictisit destul.

— Dimpotrivă, a fost foarte palpitant tot ceea ce mi-ați povestit, protestă Ducu.

— În acest caz, sper că nu mă veți refuza, dacă voi face propunerea să bem câte un păhărel de coniac. Va fi acesta un prilej ca să v-o prezint pe Malla. Vă pot asigura că un coniac atât de bun ca al nostru nu veți avea prilejul să beți nicăieri pe unde veți călători, pentru simplul motiv că o asemenea calitate nu există în comerț.

— Știți, n-aș vrea s-o stingheresc pe doamna. Poate că s-o fi culcat din nou, protestă el de formă.

— Cine, Malla? Exclus. Ea nu doarme ca lumea nici noaptea, nicidecum în timpul zilei. Pe cuvânt de onoare, aș pune

rămăşag că ne-a luat-o înainte şi acum bea de una singură. Vă rog să veniţi.

Ducu îl urmă. Lunganul făcu prezentările:

— Ea e Malla. Dumnealui este domnul...

— Bădilă — îi veni în ajutor Ducu.

— Numele dumneavoastră e infernal de greu de pronunţat, domnule.

— Nu mai greu decât al dumneavoastră.

Apoi către ea, în franţuzeşte: Soţul dumneavoastră a insistat. Dacă prezenţa mea este inoportună, vina mea constă în aceea că nu am avut destulă tărie să rezist insistenţelor dumisale.

— Oh, dar faceţi o mare confuzie, domnul meu, îl întrerupse ea vorbindu-i într-o franţuzească impecabilă, care contrasta izbitor cu franceza aproximativă pe care el o vorbea. Nu-i sunt soţie. Îi sunt metresă. Nu-i aşa, Johan?

— Eşti teribilă, Malla. Toată lumea trebuie neapărat să afle care sunt raporturile dintre noi!

— Dar, dragă Johan, tu ştii că mie nu-mi place ca oamenii să mă creadă mai onorabilă decât sunt în realitate.

„În ceea ce mă priveşte, pot să te asigur că nu se va întâmpla aşa", îi replică în gând Ducu.

— Draga mea, tu nu eşti nici bună şi nici rea. Eşti o femeie adevărată. Şi o astfel de femeie este dincolo de bine şi de rău. Ţi-am mai spus-o de atâtea ori. Dar, scumpo, n-ai vrea să ne dai şi nouă câte un păhăruţ de coniac?

— Cum să nu? Aşezaţi-vă pe unde puteţi.

Lunganul se cocoţă în patul de deasupra. Ducu se aşeză pe patul blondei.

— Sper că are să vă placă, domnule, coniacul nostru.

Ducu urmări cu multă atenţie operaţia de umplere a celor trei păhăruţe din material plastic.

— Acesta e al dumneavoastră, domnule, i se adresă blonda întinzându-i paharul.

Ducu primi paharul, dar, amabil, i-l întinse lunganului. Faptul că blonda turnase în toate cele trei păhăruţe din aceeaşi sticlă, era o dovadă certă că invitaţia nu ascundea intenţii necurate. În sticlă era coniac probabil curat. Dar în păhăruţ, înainte de a-l umple, avusese posibilitatea şi timpul să pună

eventual ceva care să-l adoarmă. Ştia că exista un narcotic sub formă de cristale foarte fine, aproape invizibile, care, dizolvate într-un lichid alcoolizat, provoca un somn profund, de câteva ore. Desigur, interesul lui era nu să împiedice, ci să faciliteze intenţiile lunganului şi ale complicei lui. Totuşi, nu voia să devină „victimă sigură", chiar de la începutul călătoriei sale. Acesta fusese motivul că pasase lunganului paharul pe care i-l oferise Malla.

Ohlson — lunganul — acceptă păhăruţul fără niciun fel de obiecţie, ceea ce însemna că temerea sa nu fusese întemeiată. Mai mult, se grăbi să ridice paharul pentru a-l închina:

— În sănătatea dumneavoastră, domnule.

— În sănătatea doamnei, a dumneavoastră.

— Pentru prietenie, domnule!, ură Malla, privindu-l pe sub gene, dând cuvintelor un înţeles nu prea greu de priceput.

Coniacul era excelent şi Ducu îl degustă cu o plăcere deplină. Tocmai de aceea nu avu nimic de obiectat atunci când, pentru a doua oară, blonda îi turnă în pahar.

— Sper că vă place coniacul nostru?, îl întrebă ea.

— Nu găsesc, doamnă, cuvinte ca să-l laud atât cât merită.

— Auzi, Johan?... Şi tu care nu voiai să-l cumperi.

— Nu voiam, dar cunoşti motivul, scumpa mea.

— Ştiţi, Johan e un băiat adorabil. Dar câteodată e exasperant de ridicol. Închipuiţi-vă, puţin a lipsit să-l refuze pe cel care i l-a oferit, fiindcă se temea că ar putea fi de furat.

— Dar, iubito, sigur că individul acela a furat sticlele dintr-o pivniţă particulară. Aş vrea să-mi spui tu dacă la Londra sau la Paris pot găsi de cumpărat un astfel de coniac.

— Mie mi se pare şi mai bun tocmai fiindcă este de furat.

— Dar bine, dragostea mea, ştii foarte bine că am oroare să fac — cu bună ştiinţă — ceva ce ştiu că este interzis. Pe când tu nu eşti atrasă şi nu te pasionează decât ilicitul. Chiar aşa, domnule, Malla nu poate suferi ciupercile. Dar dacă i-aţi oferi nişte ciuperci şterpelite, chiar dacă ar fi preparate greceşte — mai ales gătite aşa nu le poate suferi — vă garantez că le-ar mânca pe toate cu aceeaşi plăcere cu care devorează stridiile. Aşa-i, scumpo?

— Sigur că da, iubitule. E plictisitor să faci numai ceea ce îţi este îngăduit prin lege. Ştiţi, eu am făcut în viaţa mea

o mulțime de lucruri interzise, nu din convingere, ci pur și simplu pentru plăcerea de a face tocmai ceea ce nu-mi este îngăduit. Am făcut, de pildă, contrabandă și trebuie să vă spun că m-a amuzat teribil să-i păcălesc pe vameși. Nu vreau să vă înșir toate încălcările de lege pe care le-am comis. Mi-e teamă că v-aș deveni nesuferită. Fiindcă, totuși, îmi place să fiu sinceră, nu vă pot ascunde faptul că, în vreo două rânduri, am și furat. Am avut pe deasupra satisfacția de a constata că sistemul meu a fost foarte ingenios. Atât de ingenios, încât am șterpelit niște lucruri chiar de sub nasul acelora puși să le păzească. Sper că nu v-ați scandalizat. Dar ce să fac? Asta sunt eu. Un singur lucru mi-a mai rămas să încerc. Să comit o crimă.

— Iubito, dar e odios ceea ce spui!... Vrei ca în toate existențele tale viitoare să fii chinuită de coșmarul faptei tale? Vrei să pățești ca mine? Să suferi ca mine?

— Dragul meu, dar nu e deloc sigur că natura va greși și cu mine, așa cum a făcut cu tine, înzestrându-mă cu însușirea de a păstra reminiscențe din existențele anterioare. Trebuie că e tare interesant, palpitant chiar, să comiți o crimă, fie ea chiar perfectă, și să-ți fie frică să nu te descopere miliția, în orice caz, scumpule, dacă mă hotărăsc, să știi că nu va trebui să-mi caut prea departe victima. Dacă mă voi decide să comit o crimă, pe tine te voi ucide.

— Și de ce, iubito, tocmai pe mine?

— Pentru că, prostule, te iubesc. Acesta ar fi primul motiv, și cel mai important. Al doilea, aproape tot atât de important, fiindcă, nefiind scutită de bănuieli, m-ar ispiti mult să degust senzațiile pricinuite de teama că s-ar putea descoperi adevărul.

— Scumpo, atunci când vorbești așa ești dezgustătoare: Norocul tău că nu te iau în serios.

— Să știi, dragule, că dacă mă hotărăsc odată să te ucid, n-am s-o fac fără ca în prealabil să te avertizez. Dar probabil că n-am să te ucid.

— Și de ce nu, iubito? Dacă, într-o zi, nu vei mai putea rezista tentației de a ști ce simți atunci când omori un om, te rog să mă preferi. Ce Dumnezeu, doar știi că toate dorințele tale sunt pentru mine porunci.

— Ce banalități spui câteodată, scumpule!, exclamă Malla strâmbându-se. Apoi către Ducu: Probabil că dumneata mă găsești dezgustătoare, domnule. Dar așa sunt. Îmi place să trăiesc periculos. Dacă vasele pescărești ale tatălui nu m-ar împiedica să am noțiunea exactă a ce înseamnă a fi sărac, cred că m-aș stabili în Statele Unite și aș ajunge prima femeie-gangster. Și zău că aș izbuti să întunec faima lui Al Capone sau Dillinger. Probabil nu mă credeți. De multe ori însă mi-e tare ciudă că afacerile tatălui meu sunt deosebit de prospere. Averea lui mă împiedică să trăiesc atât de periculos pe cât mi-aș dori.

— Știți ce vă propun eu la amândoi?, îi întrebă lunganul. Să mergem la vagonul-restaurant și să mâncăm ceva. Coniacul acesta mi-a făcut o foame de lup.

— Foarte bine, scumpule. Ideea este excelentă. Cred că și dumneavoastră, domnule, o găsiți la fel, nu-i așa?

Ducu acceptă.

— În cazul acesta, nu ne rămâne decât să ne îmbrăcăm.

Ducu se retrase. Cum el era îmbrăcat, îi aștepta pe culoar. Așteptă cam douăzeci de minute. Acum, după ce se fardase, Malla era și mai frumoasă, dar, mai ales, și mai serafic frumoasă. Cine ar fi putut bănui că femeia cu un aer atât de naiv, de nevinovat, se pricepe să mânuiască un aparat de fotografiat camuflat într-o brichetă, să culeagă informații secrete și, în caz de primejdie, să trimită cu sânge rece pe lumea cealaltă un om?

În vagonul-restaurant se așezară la masă, în felul următor: la fereastră, față în față, blonda și Ducu. Lunganul, la margine.

— Domnule, noi nu vă cunoaștem preferințele și, în general, nu cunoaștem bucătăria dumneavoastră, fiindcă nu am fost niciodată în România. (Cel puțin până acum, Johan nu are niciun motiv să creadă că a trăit într-o altă viață în țara dumneavoastră). Așa că alegerea rămâne să v-o faceți singur.

Ea comandă pentru sine și lungan ouă cu slănină, unt, marmeladă, cafea. Ducu ceru două ouă moi, șuncă și cafea. Fură serviți cu o promptitudine lăudabilă.

— Scumpule, cine ne-a spus nouă că România e o țară drăguță?

— Nu mai ţin minte. Parcă lordul Wilmot, nu?

— Da!... Da!... Cred că el. Dacă nu mă înşel, el v-a vizitat ţara. Cred că într-o zi îl voi convinge pe Johan să vizităm şi noi România.

„De venit, veţi putea eventual veni. Numai că nu ştiu dacă veţi mai reuşi să şi plecaţi înapoi", îi replică Ducu în gând.

Pe urmă tare:

— Dacă într-o zi vă veţi hotărî să ne vizitaţi ţara, vă asigur că nu are să vă pară rău.

— Dragule, nu găseşti că românii seamănă mult cu italienii?

— Da, scumpo, dacă toţi românii sunt ca dumnealui, răspunse lunganul distrat, pipăindu-şi, pe deasupra, buzunarele. Mi se pare că mi-am uitat ţigările în cuşetă. Dragostea mea, tu n-ai ţigări la tine?

Blonda caută în poşetă.

— Le-am uitat şi eu, iubitule.

— În schimb, eu le am la mine. Vă rog să vă serviţi.

— Nu vă supăraţi că vă refuz. Sunt şi ale dumneavoastră excelente, dar, mai ales după ce mănânc, simt nevoia să fumez ţigara cu care m-am obişnuit.

Îşi ceru scuze şi plecă după ţigări.

„Desigur că e numai un pretext, ca să-mi scotocească prin bagaje", îşi spuse Ducu, în timp ce se prefăcea că este atent la cele ce-i vorbea Malla. Ca să-i descuie cuşeta şi să-i cotrobăiască prin bagaje, pretinsul Johan Ohlson avea nevoie de complicitatea însoţitorului de vagon, ceea ce nu era o imposibilitate.

„În orice caz, dacă va manifesta o atare curiozitate, am s-o aflu", îşi spuse.

Şi, într-adevăr, în privinţa aceasta nu-şi făcea griji. La una din încuietorile valizei legase un fir de păr, bine camuflat ca să nu se vadă. Dacă Ohlson deschidea valiza, avea să rupă neapărat firul.

— Ştiţi, sunteţi un tovarăş de călătorie foarte agreabil, domnule.

— Mulţumesc, doamnă. Îmi dau seama că o spuneţi numai din amabilitate. Dar trebuie să v-o mărturisesc, şi vă rog să mă credeţi că, în general, sunt o fire mai comunicativă.

Dumneavoastră însă sunteţi atât de frumoasă, atât de altfel frumoasă decât femeile de la noi, încât, privindu-vă, admirându-vă, uit să mai şi vorbesc, o măguli.

— Ar trebui s-o spuneţi şi când va fi de faţă Johan.

— De ce? Ca să-l fac gelos?

— Vai, dar sunteţi naiv dacă vă închipuiţi că îl puteţi face gelos pe Johan.

— În locul lui...

— Ai fi gelos?

— Oricare alt bărbat în locul lui ar fi gelos.

— Prostii! Nu însă şi Johan, domnule, fiindcă el ştie că-l iubesc.

— Presupun că şi el vă iubeşte...

— Mă adoră.

— Tocmai. Un om care iubeşte totdeauna se teme ca nu cumva femeia pe care el o adoră să întâlnească un alt bărbat pe care să-l prefere. Gelosul e un om care se teme chiar şi atunci când ştie sigur că este iubit. Unii afirmă că asta înseamnă neîncredere şi consideră că este o jignire pe care o aduc femeii iubite. Dar eu sunt de altă părere. Eu cred că un gelos este un lucid. Şi un om lucid ştie că sentimentele nu numai că nu sunt veşnice, dar că ele n-au logică.

Nu erau convingerile lui. Voia doar s-o facă să creadă că o plăcea mult şi că ea putea face din el absolut tot ce voia.

— Nu cumva, justificându-i pe geloşi, vă pledaţi propria cauză, domnule?

— Doamnă, recunosc, gelozia nu mi-e străină. Şi cum v-am mai spus, dacă aş fi în locul domnului Johan, m-aş îmbolnăvi de atâta gelozie.

— De fapt, Johan nu e gelos, dar numai dintr-un anume motiv. Fiindcă este convins că, într-o anumită împrejurare nenorocită, ar putea din nou să ucidă, aşa cum a făcut într-o altă viaţă. A început să fie obsedat de această idee fixă în ziua când a găsit cadavrul în scuarul din Brindisi. Dacă ar afla că iubesc un alt bărbat, ştiţi ce ar face? S-ar retrage discret, fără scene. Şi nu fiindcă n-ar suferi, fiindcă n-ar deveni atunci gelos. Dar s-ar retrage de teamă să nu se înfurie şi, într-un moment de rătăcire, să mă ucidă înţelegeţi? S-ar retrage numai din teama de a se repeta un destin de care n-a putut scăpa într-o altă viaţă.

Ei, dar văd că nu vine cu ţigările.

— Până atunci, vă rog să serviţi o ţigară de la mine. Nu cred că are să vă displacă.

— Mulţumesc!

Aprinse ţigara la bricheta lui şi, după ce trase câteva fumuri, reluă discuţia.

— Dragul de el, e un mare zăpăcit! De ce credeţi că întârzie atâta? Fiindcă, în drum, sigur a intrat în vorbă cu cineva şi, discutând probabil aceleaşi lucruri ca şi cu dumneavoastră, a uitat pur şi simplu de noi.

— Dacă n-ar fi nepoliticos să vă las singură, m-aş duce să vă aduc eu ţigările.

— Sunteţi foarte amabil, chiar nu e nevoie. Vedeţi, fumez. Şi apoi, nu mi-ar plăcea să rămân singură aici, după ce am venit însoţită de doi domni. De altfel, cred că trebuie să pice şi el dintr-un moment în altul.

Şi într-adevăr, nu după multă vreme, se întoarse şi el.

— Iubitule, de ce ai întârziat atâta?

— Am întârziat chiar atât de mult?, întrebă lunganul cu naivitate, privindu-l pe Ducu întrebător ca şi când îi cerea lui să infirme afirmaţia metresei sale.

— Numai fiindcă simţea nevoia să fumeze i s-a părut doamnei că aţi lipsit mult, îl susţinu el.

— Chiar aşa, iubito. N-am stat de vorbă decât câteva minute cu un francez care m-a oprit să mă întrebe dacă nu cumva sunt monsieur Legrandin, care pretindea că a fost coleg de liceu cu mine. Partea nostimă este însă alta. Că acel monsieur Legrandin cu care am fost confundat este un matematician celebru. Nu-i aşa, iubito, că-i nostim să fiu confundat cu un matematician celebru, tocmai eu care abia ştiu tabla înmulţirii?

— Într-adevăr, dragule, e mai mult decât nostim. E caraghios.

Pe urmă, mai flecăriră de una, de alta cam vreun sfert de oră şi se întoarseră la vagonul lor. Lunganul, deşi în bună dispoziţie, părea totuşi distrat. Mai sporovăiră pe culoar şi atât el, cât şi „prietena" lui ţinură de mai multe ori să-şi exprime regretul că vor trebui să se despartă, deoarece ei urmau să coboare la Viena.

În ceea ce-l privește pe Ducu, acesta ardea de curiozitate să afle dacă lunganul îi cotrobăise prin bagaje. Abia aștepta să rămână singur ca să verifice. Deocamdată, nu avea posibilitatea, deoarece nu putea scăpa de compania celor doi, care îl cultivau cu o amabilitate exagerată. Ducu era aproape convins că-l țin de vorbă dinadins ca să nu-i dea posibilitatea să intre la el, în cușetă.

În sfârșit, la Viena, lunganul și complicea lui coborâră. Pentru ultima dată, de jos, de pe peron, își exprimară regretul că se despart când abia se cunoscuseră.

— Mergeți și la Paris?

— Cred că da.

— Atunci poate că ne vom mai vedea. Noi, într-o săptămână, vom fi acolo. Când vă duceți la Paris, la ce hotel obișnuiți să trageți?

Lui Ducu i se păru că sesizează în tonul cu care îl întrebase lunganul o vagă ironie.

— Încă n-am fost la Paris, așa că nu știu la ce hotel mă voi duce.

— Noi locuim totdeauna la Ritz. Ar fi minunat dacă am locui în același hotel. În orice caz, dacă vă instalați în altă parte, ne-am bucura dacă ați veni să ne vedeți, sau dacă ne-ați lăsa vorbă unde puteți fi găsit, interveni și blonda.

Trenul se puse în mișcare. Ducu îi salută, fluturând degetele până nu-i mai văzu. După aceea, intră în cușetă.

„Ce naiba au urmărit încă nu-mi pot da seama."

Verifică mai întâi geanta. Semnul era neatins. Examina și valiza. Dar iată că aici găsi firul de păr rupt. Descuie și deschise capacul. Curios însă, cele câteva fire de tutun împrăștiate, ca din întâmplare, pe deasupra lucrurilor, se aflau tot acolo.

„Ce naiba! Și-a luat seama în ultima clipă?", se întrebă cumva dezamăgit. Era clar. Lunganul deschisese valiza, dar, în ultima clipă, renunțase să mai cotrobăiască prin lucruri. De ce? Poate, din cauza însoțitorului de vagon? Sau poate descoperise, prea târziu, șmecheria cu firul de păr și atunci, prudent, renunțase? Totuși, o asemenea purtare i se părea inexplicabilă. În mod normal, dacă lunganul îi deschisese valiza ca să caute în ea, nu trebuia să renunțe, chiar dacă descoperise

ulterior că rupsese firul de păr. De vreme ce nu-l putea pune la loc, nu mai avea rost să renunțe de a mai căuta.

Dintr-odată bănui adevărul. Căută cilindrul din material plastic în care Mica ascunsese microfilmul, dar nu-l mai găsi. Va să zică, aceasta era explicația că nu-i cotrobăise prin lucruri. Lunganul urmărise un singur obiectiv. Sfeterisirea microfilmului. Și izbutise. Totuși, nu înțelegea de ce atâta grabă? Lunganul putea să intre în posesia microfilmului, de pildă, la Berna, unde Ducu își propusese să rămână câteva zile. La hotel, în timp ce el avea să lipsească din cameră, lunganul, direct sau printr-un complice, putea să pună mâna pe ceea ce îl interesa. Graba aceasta nu și-o explica în niciun fel. Pe urmă, nu-și putea explica nici de ce nu-l interesase pe lungan conținutul „servietei diplomatice", înăuntru se aflau niște acte confecționate de experți dinadins ca să satisfacă eventuala curiozitate a unuia ca de-alde lunganul.

„Bogdane, măi băiețaș, dacă tu ai putea să găsești explicația acestei grabe, sunt gata să-mi scot pălăria".

Dar prietenul său Bogdan se afla departe, în țară, iar el, în trenul care gonea ca un bezmetic și care mărea, cu fiecare minut ce trecea, distanța dintre ei.

CAPITOLUL XV

Ducu stătu la Berna o săptămână. Se stabili la „Grand-Hotel" şi timp de o săptămână nu făcu altceva decât să se plimbe şi să aştepte ca aceia care îi trimiseseră pe Johan Ohlson şi pe frumoasa şi serafica Malla să acţioneze în vreun fel. Continua să fie preocupat şi să caute o explicaţie la ceea ce se întâmplase. De ce fuseseră atât de grăbiţi să intre în posesia microfilmului? Până la urmă, nu găsi decât o singură explicaţie, oarecum plauzibilă. Anume, că voiseră să intre în posesia raportului trimis de *rezident* mai înainte de a-l racola. Aceasta părându-i-se singura explicaţie posibilă, Ducu tot amâna de pe o zi pe alta plecarea din Berna. Dar zilele treceau şi nu se întâmpla nimic. Ca să nu-şi risipească timpul în mod inutil, vizită muzeele şi monumentele importante, frecventă regulat localurile, unde în mod obişnuit puteai întâlni numai străini.

Două zile mai târziu, părăsea oraşul, cu destinaţia Paris, intrigat, neliniştit. Stătuse o săptămână încheiată în Elveţia şi nu se întâmplase nimic din ceea ce se aşteptase că avea să se întâmple. Asta însemna că presupunerea pe care o făcuse în legătură cu şterpelirea de către pretinsul Ohlson a microfilmului fusese greşită. Altul fusese deci motivul pentru care se grăbiseră să pună mâna pe raportul *rezidentului.* Dar care? Nicio altă explicaţie nu i se părea plauzibilă. Dezamăgit şi oarecum neliniştit, începu să se întrebe dacă nu cumva renunţaseră să-l racoleze. Poate că argumentele din raportul

rezidentului nu li se păruseră suficient de puternice. Poate nu aveau suficientă încredere în el, sau poate că, imediat după plecarea sa, *rezidentul* aflase cine este el în realitate. Asta putea explica întrucâtva graba cu care căutaseră să pună mâna pe raport.

Acestea erau gândurile ce îl frământau, în timp ce făcea călătoria spre capitala Franței. Ajunse la Paris fără ca pe drum să aibă vreo surpriză. Şi, începând de a doua zi, porni să cunoască „oraşul luminii". Trecu o zi, apoi încă una. Nu se întâmpla nimic. A treia zi, plecă la Monte Carlo şi mai dezamăgit. Convins aproape că renunţaseră să-l mai racoleze, începu să se gândească serios dacă nu ar fi cazul să se reîntoarcă acasă.

Dar iată că acolo, la Monte Carlo, temerile sale se dovediră nejustificate.

Nu se poate să vii la Monte Carlo şi să nu vezi Cazinoul, unde în fiecare noapte se pierd şi se câştigă averi. (De fapt, mai mult se pierd decât se câştigă). Ducu privi, dar nu riscă niciun franc. Nu-i plăcea să ceară nimănui nimic, nici măcar hazardului.

Când plecă de acolo, intră într-un local de noapte. El, fluşturaticul, despre care raportul *rezidentului* scria că este în stare de orice compromis numai ca să facă rost de bani cu care să petreacă, putea trezi suspiciuni dacă ar fi ocolit cu desăvârşire localurile, mărginindu-se doar să viziteze muzeele, teatrele şi expoziţiile.

Plecă de acolo târziu, mult după miezul nopţii, cu gândul să facă drumul până la hotel pe jos. Într-o piaţetă din apropiere aşteptau clienţi câteva taxiuri. Şoferii somnoroşi nu-i acordară nicio atenţie.

E extraordinară intuiţia şoferilor de taxiuri din marile metropole. Dacă eşti hotărât să mergi pe jos, ei te simt şi nu-ţi acordă nicio atenţie. Dar este suficient să fii obosit şi să vrei să-ţi iasă în cale unul, ca primul ce te ajunge din urmă, mai înainte de a apuca tu să-i faci vreun semn, să oprească lângă bordură, chiar în dreptul tău. Cum de izbutesc şoferii de taxiuri să-ţi cunoască de la distanţă dorinţa e un mister pe care Ducu nu izbuti să-l dezlege.

Pornind în direcţia în care, după socoteala lui, se afla hotelul, Ducu se întrebă dacă, într-adevăr, cât timp stătuse

în local, doi indivizi — unul foarte tânăr, iar celălalt mai în vârstă — cam prea des se uitaseră la masa unde se afla el. Acum, când o pornise pe jos spre hotel, era sigur că nimeni nu-l urmărea. Își mai verifică încă o dată spatele și, liniștit, de fapt dezamăgit, după ce își aprinse o țigară, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele pantalonilor, își continuă drumul spre hotel.

Îi plăcea să se plimbe noaptea. Mai ales într-un oraș străin. Îi plăcea să descopere străzi atât de deosebite una de alta, îi plăcea să-și audă propriii săi pași, îi plăcea liniștea nopții atât de altfel într-un oraș în care atât de multă lume dormea atât de puțin.

Era o noapte întunecoasă. Luna o mâncaseră vârcolacii. Și cu toate că marea era la doi pași, un vânt uscat și cald se stârni parcă din senin. I se făcu dintr-odată sete și, instinctiv, grăbi pasul. Voia să ajungă cât mai curând la hotel, să bea ceva rece.

...Și cum mergea el așa cu mâinile în buzunare, pufăind din țigara pe care o plimba cu limba de la un colț al gurii la celălalt, gândindu-se nici el nu știa la ce, nici nu-și dădu seama când o mașină stopa lângă bordura trotuarului, chiar în spatele său. Din ea coborâră cei doi indivizi în haine de seară pe care îi remarcase în local.

Până să-și dea bine seama ce se petrece cu el, se și trezi încadrat.

— Sunteți domnul Bădilă?, întrebă cel mai în vârstă.

— Da, așa mă numesc. Ce doriți, domnilor?

— Să vă urcați în mașină fără să faceți nazuri.

— Dar nici nu mă gândesc. Nu vă cunosc și nici nu doresc să am de-a face cu dumneavoastră.

— De ce nu vreți să fiți rezonabil?

Și pe loc se simți împuns în coaste de țevile a două revolvere.

În altă împrejurare Ducu ar fi reacționat. Era voinic și cu câteva figuri de jiu-jitsu s-ar fi descotorosit repede de agresorii săi. Înțelegând însă că se întâmpla — în sfârșit! — ceea ce aștepta de zece zile să se întâmple, nu reacționa în niciun fel.

Întrebă cu o voce de om ce își teme viața și care, pentru prima dată, se găsește într-o situație primejdioasă:

— Ce aveți cu mine? Unde vreți să mă duceți?

— Haide, urcați-vă. Nu vă fie teamă. Nu are să vi se întâmple nimic rău.

— Bine, dar ce aveți cu mine?

Cel de-al doilea agresor, cel tânăr, care nu scoase o vorbă și care, după cât își putea da seama Ducu, nu știa românește, își pierdu răbdarea. Îl apucă de ceafă și îl împinse în mașină.

Ducu, necunoscând orașul, nu-și putu da seama încotro se îndrepta mașina, gonind cu maximum de viteză permisă. Deși o făcea pe speriatul, nu era deloc. La volanul mașinii luase loc cel tânăr. Celălalt, în spate, în dreapta lui.

„M-au răpit, își vorbi el privind cu coada ochiului la individul pe care îl avea în dreapta sa. Mare scofală! Credeam că vor fi mai inventivi. Răpirea face doar parte din metodele lor obișnuite. Cred că pot anticipa, punct cu punct, tot ceea ce are să se întâmple cu mine de acum încolo." (Mai târziu, Ducu avea să-și schimbe părerea, lucrurile desfășurându-se cu totul altfel decât își închipuise el).

— Unde mă duceți?, întrebă din nou, ceva mai târziu, deși îi era aproape indiferent. Trebuia însă să se arate îngrijorat.

— Veți vedea, când vom ajunge. Deocamdată, ca să treacă timpul mai ușor, fumați o țigară.

Și-i întinse pachetul.

— Mulțumesc! Prefer să le fumez pe ale mele.

— Țigări din țară?

— Din țară. „Snagov".

— „Snagov"? înainte nu erau. Astea-s „reperiste"?

— Da, „reperiste". Vrei una?

— Mă rog, ca să nu vă refuz.

Îi dădu o țigară. I-o aprinse. Fumară câtva timp amândoi, în tăcere.

— E bună?, întrebă Ducu ceva mai târziu, în speranța că, legând o conversație, va putea afla câte ceva.

Celălalt, ghicindu-i parcă intenția, îi replică:

— Nu e rea. Dar acum gata. Vă rog, nu mai întrebați nimic, fiindcă n-am să vă răspund. Nu am voie.

Curând după aceea, Ducu își dădu seama că mașina îi ducea spre mare. Pe o șosea netedă ca o oglindă, mașina goni de-a lungul coastei presărată cu vile. După aproape o oră, opriră dinaintea uneia, scufundată cu desăvârșire în întuneric.

— Coborâți, vă rog!

Coborî. Imediat fu încadrat de cei doi. Vila se afla în mijlocul unei grădini cu o floră luxuriantă. Ducu crezu că îl vor duce în casă, dar se înşela. Ocoliră clădirea şi, pe o alee asfaltată, începură să coboare până la mare. Acolo se afla un mic ponton, pe care apele mării îl săltau întruna. Era de mirare cum de nu-l aruncau pe mal. Lângă ponton era ancorată o şalupă aproape cât un remorcher de pe Dunăre. Urcară în ea toți trei. Individul cel tânăr — şoferul — porni motorul şi îndreptând prora în pieptul valurilor o porni spre larg.

Ducu vru să rămână afară, pe covertă, dar individul care vorbea româneşte îi ceru politicos să coboare în cabină. Cabina era încăpătoare, capitonată cu pluş albastru, elegantă. Se găsea acolo şi un bar. În lipsa barmanului, răpitorul său se servi singur. Îşi umplu un pahar de whisky, pe care îl bău fără sifon.

— Doriți şi dumneavoastră un whisky?

— Aş prefera un coniac.

— Coniacul nostru e foarte bun.

Auzind aceasta, Ducu se întreba dacă îi va da să bea acelaşi coniac pe care îl băuse în tren. Era şi acesta foarte bun, dar nu la fel de bun ca acela cu care fusese tratat de presupusul Johan Ohlson şi de serafica Malla.

Abia apucă să golească paharul, şi motorul şalupei se opri.

— Gata! Am ajuns.

Ieşiră pe puntea şalupei, care oprise chiar lângă pasarela unui iaht.

— Urcă!

Începu să urce pasarela. Era primul. După el, urmă individul care vorbea româneşte, apoi, celălalt, care tot drumul nu scosese un singur cuvânt. Pe puntea yahtului, chiar lângă pasarelă, aştepta un individ cu favoriți, îmbrăcat în livrea, exact ca într-un film de epocă. Se înclină în faţa lui şi cu tonul cel mai respectuos posibil îi ură bun sosit pe iaht, în limbile franceză, engleză, italiană şi spaniolă. După aceea, cu acelaşi ton respectuos, îl întrebă în care limbă preferă să i se adreseze. Optă pentru germană, pe care o vorbea cel mai bine.

— Am luat notă, domnule. Acum, vă rog să mă urmați.

Şi înclinându-se, cu o exagerată politeţe, o porni înainte.

Tânărul, odată ajuns pe punte, dispăru. Rămase, şi acum venea în urma lui, la un pas, celălalt. Ducu încetini pasul, ca să fie ajuns din urmă, dar acela, dinadins, continua să păstreze distanţa. Privi peste umăr. Individul băgase acum pistolul în buzunar. (Cât timp urcase pasarela, îl tot simţise împungându-l în spate cu ţeava).

Valetul se opri în faţa unei uşi de sub puntea de comandă. O deschise şi, înclinându-se, îl pofti să treacă pragul. Ducu se execută. Păşi într-o mică încăpere, un fel de vestibul. Drept în faţa lui era o uşă, care se deschise singură, încet şi fără zgomot. Ducu păşi mai departe. Îl urmară în încăpere valetul şi individul care vorbea româneşte. Uşa se închise, tot singură, imediat după ei.

— Acesta este apartamentul ce vi s-a rezervat, domnule, îl anunţă valetul.

Într-adevăr, era un apartament. Încăperea în care se aflau constituia ceea ce s-ar numi *living-room*. O bibliotecă, pe unul dintre pereţi, plină cu cărţi scrise în limbile franceză, engleză şi germană. Măsuţă şi două fotolii, toate trei piesele foarte joase. Un televizor cu ecran mare, pe unul dintre rafturile bibliotecii. Pe o altă măsuţă, un aparat de radio cu tranzistori. Câteva tablouri pe pereţi — acuarele. Într-un colţ, în cealaltă jumătate a încăperii, un bufet care, de fapt, era bar, cum avea să se convingă mai târziu. O masă, la care puteau prânzi comod două persoane. Pe un alt perete, opus aceluia unde se afla biblioteca, un ecran pentru proiecţii. În cealaltă încăpere era dormitorul propriu-zis. O altă uşă ducea în camera de baie. Totul — ca dimensiuni şi proporţii — era calculat în aşa fel ca spaţiul să fie folosit la maximum.

— Nu aveţi să vă simţiţi rău aici, îi spuse răpitorul său.

Ducu nu avu când să-i răspundă, fiindcă vorbi acum valetul.

— Peste cât timp doreşte domnul să supeze?

— Să zicem peste o jumătate de oră, răspunse în locul lui celălalt.

— Prea bine, domnule.

Valetul se înclină şi se retrase de-a-ndăratelea, întocmai ca într-un film de epocă.

Privind după el, Ducu numai cu greu îşi putu ascunde zâmbetul. Era chel, dar purta favoriţi lungi, până mai jos de lobul urechilor, stufoşi şi cărunţi. Nasul borcănat şi lângă nara stângă un neg cât o alună, pe care crescuseră două fire de păr negre. Buzele, groase şi bărbia, ascuţită. Ochii îi erau pătrunzători, dar nu-ţi puteai da seama ce culoare aveau, din cauza sprâncenelor împreunate şi atât de stufoase, încât îi umbreau.

Dar ridicolul nu ţinea de fizic. Era ridicol prin îmbrăcăminte. Livrea de culoare albastru deschis. Pantaloni, numai până sub genunchi. Ciorapi albi şi pantofi de lac negru, cu catarame de argint.

— Ce-i cu caraghiosul ăsta?, întrebă Ducu pe cel cu pistolul.

— Sugar v-a fost pus la dispoziţie.

— Aşa îl cheamă? Ce-i, englez?

— Sugar, chiar dacă a ştiut cândva ce naţie este, a uitat de mult. E un om foarte cultivat, să ştiţi. Cred că are să vă placă, bineînţeles după ce vă veţi obişnui cu el.

— Şi de ce umblă aşa de caraghios îmbrăcat?

— Pe *Nebel,* oamenii nu fac totdeauna numai ceea ce le place. Şi acum, daţi-mi voie să mă retrag. Să mă spăl şi să mă schimb. Vom mânca împreună, dacă vă face plăcere.

— Şi dacă nu-mi face plăcere?

— Tot vă voi ţine tovărăşie. Aşa am primit ordin. Dacă vreţi să vă schimbaţi, găsiţi în dulapul din perete tot ceea ce aveţi nevoie. Deocamdată, la revedere.

Se îndreptă spre uşă. Când ajunse acolo, ea se deschise în mod automat. Şi tot în mod automat se închise după el.

După ce rămase singur, Ducu începu să examineze cele două încăperi cu mai multă atenţie.

„În condiţii normale — îşi vorbi el — nu mi-ar displace să călătoresc pe un asemenea vas."

Dar nu se afla într-o croazieră, ci pe un iaht particular, cu un nume puţin neobişnuit: NEBEL. Negură!... Dintr-un anumit punct de vedere, chiar sinistru. Şi i se părea sinistru, fiindcă, prin asociaţie de idei, numele iahtului îi amintea de *Nacht- und Nebel-Erlass,* adică de directiva cu această denumire convenţională — *Noapte şi Ceaţă* — prin care naziştii înţelegeau

exterminarea în masă a populației civile. Deocamdată, nu era neliniștit, cu toate că lucrurile începeau să se desfășoare altfel decât își închipuise. Dar în viitor, în viitorul apropiat? Și aproape fără voie privi spre ușa pe care dispăruse mai întâi caraghiosul Sugar, apoi răpitorul său. Se apropie de ea, dar de data asta nu se mai deschise în mod automat. Și nici s-o deschidă el nu putu, fiindcă nu avea mâner. Dacă nu i-ar fi văzut pe cei doi dispărând pe acolo, s-ar fi putut crede într-o încăpere fără ușă. Privi spre hublouri. Prin hublou numai un copil poate că s-ar fi putut strecura. Era, cu alte cuvinte, prizonier.

„Au nevoie de mine și până la urmă au să-mi dea drumul. Dacă ar ști ei că sunt dispus să-i «servesc», nu ar complica atâta lucrurile", își spuse, ducându-se să facă un duș.

Nu putu rezista ispitei și făcu o baie fierbinte, care alungă toată oboseala. Și a fost o ispită, fiindcă își spunea că altcuiva în locul său, răpit de pe stradă, în plin oraș, transportat mai întâi cu mașina, apoi cu o șalupă, pe un iaht particular, nu i-ar mai fi ars, poate, de baie.

Curând după ce ieși din baie, odihnit, văzu pe Sugar venind să aștearnă masa. Pășea pe ușa care se deschisese singură, semeț și grav ca un mareșal atunci când trece în revistă garda.

— Domnul Val va veni imediat, îl anunță.

— Cine-i domnul Val?

— Domnul care v-a adus pe *Nebel,* domnule.

— Ascultă, Sugar! Ai putea să-mi spui unde mă aflu?

— Pe iahtul *Nebel,* domnule.

— Asta o știu. Mi-a spus-o și domnul... Val. Dar cui aparține iahtul?

— *Trustului NEBEL,* domnule.

— Trustul Nebel? Ciudată denumire pentru un trust. Și trustul ăsta cu ce se ocupă, Sugar?

— Cu cercetări discrete, domnule. Cercetări particulare discrete, domnule.

— Ascultă, Sugar! N-ai putea să precizezi ce trebuie înțeles prin „cercetări particulare discrete?"

— Îmi pare rău, domnule, dar nu eu sunt în măsură să vă satisfac, recunosc, legitima curiozitate. Poate că domnul Val, care trebuie să sosească dintr-un moment într-altul...

Şi într-adevăr, „domnul Val" nu mai întârzie. Uşa se deschise, şi acesta apăru în pragul ei.

— Am întârziat numai cinci minute. Vă rog să mă iertaţi. De obicei, sunt punctual. Sugar, poţi să serveşti masa.

Sugar se înclină şi dispăru pe uşa care se deschidea şi se închidea ori de câte ori Sugar sau Val se apropiau de ea.

— Ce beţi înainte de masă? Poate *„highball"*?, îl întrebă Val, deschizând uşa bufetului care servea drept bar.

— Ce-i aia?

— O băutură care, atunci când îi dai drumul pe gât, încep să-ţi trosnească urechile.

— Mulţumesc! Aş bea o ţuică. Dar probabil că aşa ceva nu aveţi la bord.

— N-aţi brodit-o. Avem. Căpitanul a prevăzut că veţi prefera această băutură... naţională. De altfel, şi lui îi place ţuica.

Şi îi turnă dintr-o sticlă o ţuică galbenă şi atât de aromată, încât lui Ducu îi lăsă gura apă.

— Cine spuneţi că a prevăzut?

— Căpitanul de Cursă Lungă.

— Proprietarul vasului?

— Nu v-a spus Sugar că iahtul aparţine Trustului Nebel?

— Şi cum se numeşte căpitanul?

— Căpitanul de Cursa Lungă.

— Ăsta nu e un nume.

— Acesta îi este numele.

— Vreţi să glumiţi?

— Dar deloc, dragă domnule. Acesta este numele sub care e cunoscut de toată lumea.

— Bine, dar aceasta e o poreclă.

— Se poate. Exact ca eroul lui Vasile Alecsandri din poezia „Peneş Curcanul", căpitanul şi-a preschimbat porecla în renume.

— Vasăzică, domnul Căpitan de Cursă Lungă a prevăzut că voi prefera ţuica.

— El! Ridică paharul: Domnule Bădilă, vă urez bun-venit pe vas!

— Domnule Val, nu vrei să mă lămureşti şi pe mine de ce m-aţi adus aici? Ce scop urmăriţi? N-am gustat-o şi nici nu am de gând s-o gust. Supeul.

— Dragă domnule Bădilă, ţuica e excelentă, deşi va fi, vă asigur, de asemenea vrednic de toată lauda. Nu mai vorbesc de vinuri. Ce rost are să ne stricăm apetitul discutând afaceri. După ce vom mânca, cu câte un păhăruţ de coniac în faţă, vom sta altfel de vorbă. Eu vă propun ca, până după masă, să vă înfrânaţi curiozitatea. Sunteţi de acord?

— Parcă dacă v-aş spune că nu, mi-ar folosi la ceva?

— Iată un raţionament care îmi place. Asta dovedeşte că sunteţi un om rezonabil, domnule Bădilă. Şi este numai în interesul dumneavoastră să fiţi rezonabil. Dar uite-l pe Sugar. Încă puţin dacă mai întârziai, Sugar, muream de inaniţie. M-ai fi avut pe conştiinţă, Sugar.

— Şi nu ar fi fost deloc bine, domnule Val. Până acum am conştiinţa curată, domnule.

— Curată, ca o lacrimă, Sugar?

— Ca o lacrimă, domnule Val.

Supeul fu copios, îmbelşugat stropit cu vin franţuzesc. Şampania, tot franţuzească. În timpul mesei, Val povesti fie anecdote, pe care însă Sugar nu le gustă, deşi unele fură destul de izbutite, fie întâmplări tragice, „drame", cum le numea el, care se petreceau destul de des la Cazinoul din Monte Carlo; şi dacă, povestind, Val manifestă o oarecare compasiune pentru bărbaţii, victime ale patimei jocului, în schimb, pentru femeile robite de acelaşi spiriduş al jocului manifestă un dispreţ profund, ceea ce dovedea că era un misogin înveterat.

În fine, când terminară masa şi când, instalaţi în câte un fotoliu, având dinainte câte un pahar de coniac, Val, care mâncase şi băuse cu un apetit pantagruelic, deschise discuţia:

— ...Şi acum aştept să-mi puneţi întrebări.

— Nu mi se pare procedeul cel mai firesc. Normal, ar trebui ca dumneavoastră să mă lămuriţi de ce m-aţi răpit. Dar fiindcă îmi cereţi s-o fac eu, vă întreb: de ce m-aţi adus aici?

— Să trecem peste această întrebare.

— Dar e esenţială pentru mine.

— Veţi primi răspunsul mai târziu, de la altcineva.

— De la cine?

— La întrebarea aceasta am căderea să vă răspund. De la Căpitanul de Cursă Lungă.

— Când?

— Nu în noaptea asta. Probabil mâine... poate poimâine.

— Dacă nu vreți să-mi răspundeți, atunci nu-mi rămâne decât să presupun că...

— Nu vă supărați, domnule Bădilă, dar presupunerile dumneavoastră pe mine personal nu mă interesează. Dacă aveți întrebări să-mi puneți — altele — sunt gata să vă răspund.

— Dacă nu-mi răspundeți la singura întrebare esențială, celelalte întrebări mă interesează mai puțin. Sau, dacă vreți, nu direct. De pildă, una ca aceasta: ce produce *Trustul NEBEL?*

— Dragă domnule Bădilă, doar v-a spus Sugar.

— Mi-a spus?! Ce anume mi-a spus?

— Că trustul se ocupă cu cercetări particulare discrete.

— Și asta numiți o explicație care să satisfacă?

— Îmi pare rău că nu înțelegeți. Dar acesta este adevărul adevărat.

— Mă străduiesc să înțeleg. Te rog să mă ajuți. Ce trebuie înțeles prin „cercetări particulare discrete"?

— Foarte, foarte multe lucruri. De la cele mai simple, până la cele mai complicate. De pildă, ceva foarte simplu: să furnizăm dovezi că domnul X sau doamna Y profanează sfânta instituție a căsniciei.

— Poți să-mi dai și un exemplu de ceva foarte complicat?

— Să trecem peste această întrebare.

— Eu am fost răpit pentru o treabă simplă sau pentru una foarte complicată?

— Să trecem și peste această întrebare. Spre consolarea dumneavoastră, am căderea să vă informez că la întrebările la care eu nu vă pot răspunde veți primi răspuns de la Căpitanul de Cursă Lungă.

— Atunci altă întrebare. *Trustul NEBEL* ce naționalitate are? După nume, pare să fie german.

— Nu are nicio naționalitate. E un trust internațional.

— Bine, dar trebuie să aibă undeva un sediu. Firma trebuie să fie undeva înregistrată, într-o țară.

— Firma, cum spui dumneata, nu e înregistrată nicăieri, în nicio țară. Iar în ceea ce privește sediul trustului... ei bine, sediul se află pe *Nebel*!

— Iahtul pe care ne aflăm acum?

— Nu! Ăsta e *Nebel II.*

— Bine, dar *Nebelii* trebuie să navigheze neapărat sub un pavilion.

— Asta, da! Navighează sub pavilionul unei țări care nu are ca flotă proprie decât vreo câteva vase, dar care își închiriază pavilionul proprietarilor de vase din toate țările contra unei taxe. Și fiindcă se pare că dumneavoastră nu sunteți în problemă, țin să vă informez că taxele pe care proprietarii de vase le plătesc acelei țări sunt mai mici decât acelea pe care armatorii respectivi ar trebui să le plătească dacă vasele lor ar naviga sub pavilionul țării lor.

— Și care-i țara aceea?

— Oh, sunt mai multe. Toate, niște țărișoare mici.

— Răpirile de persoane fac parte din metodele obișnuite de lucru ale trustului?

— În realizarea obiectivelor pe care și le propune, trustul folosește toate mijloacele.

— Absolut de toate? De pildă, crima?

— În România se pare că oamenii sunt teribili de anacronici. Crimă! Oamenii pot dispărea. Dacă un om dispare, nu înseamnă neapărat că a fost ucis.

— Oare dispariției mele trebuie să-i dau înțelesul eufemistic de care ați pomenit?

— Dumneavoastră n-ați „dispărut". Dumneavoastră ați plecat într-un voiaj de câteva zile în nordul Franței. Dumneavoastră personal l-ați anunțat telefonic pe directorul hotelului. De altfel, ați reținut camera până la întoarcere.

— Și credeți că el va da crezare unui simplu telefon? Dacă va bănui că nu eu am telefonat...

— Nu ar avea motiv, dragă domnule Bădilă. Ați plătit camera înainte pe tot timpul cât veți lipsi.

— Adică a plătit-o trustul?

— Trustul nu se uită la cheltuieli, dragă domnule. Și tocmai de aceea izbutește în tot ce își propune.

În clipa aceea, ușa se deschise și în pragul ei apăru o femeie îmbrăcată în costum de ofițer de marină.

Val se ridică în picioare. Instinctiv, Ducu îl imită.

— Ce surpriză!... Căpitanul iahtului „Nebel II" ne face cinstea să ne viziteze, se bucură Val. Faceţi cunoştinţă. Dragă Miss Holly, dumnealui este invitatul nostru, domnul Bădilă.

— Vă urez bun-venit pe vasul meu, domnule. Urarea fu făcută în limba franceză.

— Domnul Bădilă vorbeşte mai bine limba germană.

— Foarte bine! Atunci vom vorbi în germană. Mie mi-e absolut egal. Cum vă simţiţi pe vasul meu?

— Dumneavoastră, domnişoară, sunteţi... Căpitanul de Cursă Lungă?

— Eu? Nu!

Ducu se întoarse spre Val.

— Spuneaţi că...

— Faceţi o gravă confuzie, domnule Bădilă. Căpitanul de Cursă Lungă nu e comandantul vasului Nebel II, ci directorul general al trustului.

— Ce nostim să fiu confundată cu *El,* râse amuzată miss Holly. Dar tot nu mi-aţi răspuns la întrebare: Cum vă simţiţi pe vasul meu?

— Dacă aş putea uita că mă aflu aici nu din proprie iniţiativă, v-aş răspunde: excelent, miss. Dar fiindcă nu pot uita că am fost adus aici cu forţa, nu vă pot spune decât că abia aştept să scap de ospitalitatea dumneavoastră.

— Înţeleg!... înţeleg! Dar, după ce vă veţi obişnui, şederea pe vas vi se va părea deosebit de agreabilă.

Şi miss Holly râse, probabil ironic.

— Din păcate, miss Holly, dumnealui va părăsi vasul mai înainte de a avea timp să se obişnuiască.

Era clar că Val ţinuse să facă această precizare pentru a atenua remarca lui miss Holly.

— Vai, sunt dezolată! Mereu fac, domnule, gafe. Dumneavoastră aţi fi putut crede că veţi rămâne pe vas cine ştie cât timp. Şi în situaţia în care vă aflaţi... Vai, dar mi se pare că din nou am spus ceea ce nu trebuia. E adevărat, Val?

— Dragă miss Holly, acesta e destinul dumitale. Să spui mereu exact ceea ce nu trebuie. Eşti însă atât de încântătoare, încât nimeni nu se poate supăra pe dumneata.

— Serios? Şi dumneata, domnule, găseşti că sunt încântătoare?, îl întrebă pe Ducu.

Ducu avusese timp s-o privească atât cât fusese necesar ca să-şi dea seama că într-adevăr era încântătoare.

— Miss Holly, răspunse Ducu, vrând s-o flateze, nu cred că există multe femei frumoase ca dumneavoastră.

— Ce drăguţ din partea dumitale, domnule.

Apoi, către Val: mie nu-mi daţi nimic să beau?

— Ce doreşti, miss Holly?

— Voi ce beţi?

— Coniac!

— Eu aş bea un cocktail, pe care însă am să mi-l pregătesc singură.

Se duse la micul bar şi turnând din mai multe sticle pregăti băutura, amestecând-o cu o îndemânare de veritabil barman.

— Vai, ce plictiseală!... Vouă muzică nu vă place?, întrebă ea.

Şi fără să mai aştepte răspunsul, deschise aparatul de radio. Se transmitea muzică de dans.

— Domnule Bădilă, nu vrei să mă inviţi la dans?

— Miss Holly, într-o altă împrejurare mi-ar fi făcut o deosebită plăcere să dansez cu dumneavoastră. Dar în situaţia în care mă aflu, nu-mi arde de dans. Sunt prizonier pe acest vas, şi nu un invitat, miss Holly...

— Fie, prizonier!... Dar un prizonier primit cu toate onorurile. Ar trebui să recunoşti că e foarte drăguţ din partea noastră.

— Atâta vreme cât nu ştiu care e preţul pe care va trebui să-l plătesc, nu pot aprecia în niciun fel ospitalitatea dumneavoastră.

— Ce rău eşti!... Şi eu ce să fac? Cu cine să dansez? Val nu ştie nici să mişte picioarele. În materie de dans e îngrozitor de ignorant. Haide, te rog, dansează cu mine, măcar o singură dată.

Dansară. Val se uita la ei şi surâdea fericit. Ai fi zis, ca un tată care asistă la primul bal al fiicei sale. Desigur că surâdea din cu totul alte motive. Ei, nu avea decât să surâdă cât poftea. Cel păcălit tot el era. Probabil se felicita că totul decurgea conform planului. Fiindcă şi vizita lui miss Holly tot din plan făcea parte. Lui Ducu îi plăcea să danseze. Miss Holly era o dansatoare perfectă şi o femeie cu un trup pe care până şi un sfânt ar fi dorit să-l poată strânge în braţe.

— Să ştii, Val, că dansează excelent, îl lăudă ea, după ce nu mai dansară. Oare cine îmi spunea că în România tinerii nu au voie să danseze decât doar dansuri populare? Nu cumva tu, Val?

— Vai, miss Holly, sunt profund îndurerat când te aud vorbind astfel. Înseamnă că ai o părere foarte proastă despre mine dacă poţi crede că eu aş fi în stare să debitez asemenea enormităţi.

— Cineva totuşi mi-a spus. Domnule, drept răsplată, am să-ţi fac un cocktail. Dar, te rog, să nu mă refuzi decât numai într-un singur caz. Dacă ţi-e teamă că te vei îmbăta. Ştii, nu-mi plac oamenii beţi.

— Sper, miss Holly, că, dacă îmi vei da să beau numai un singur pahar, nu mă voi îmbăta.

Băutura pregătită de miss Holly, Ducu o găsi extraordinară. Parcă lichidul, care era tare, călătorindu-se prin artere, îi dădea o senzaţie nemaicunoscută până în clipa aceea. Se simţea fericit, aşa cum nu mai fusese niciodată, atât de fericit, încât îi venea să cânte, să danseze, să-i spună lui miss Holly că o iubeşte. Mai mult, până şi Val nu-i mai era nesuferit.

— Miss Holly, vrei să mai dansezi?

— Cu mare plăcere.

În timp ce dansau, o întrebă:

— Miss Holly, după nume eşti englezoaică; dar eşti într-adevăr?

— Sunt ceea ce par, domnule. Ăsta e destinul oamenilor. Să fie nu ceea ce sunt, ci ceea ce par. Dar are vreo importanţă pentru dumneata dacă sunt sau nu englezoaică?

— Voiam să te întreb, miss Holly, dacă în Anglia mai există femei tot atât de frumoase ca dumneata.

— Nu numai în Anglia, dar în lumea asta mare există femei mult mai frumoase decât mine.

— Nu-i adevărat, miss Holly. Nu există o femeie mai frumoasă ca dumneata. Bărbatul pe care îl iubeşti îşi mai doreşte altceva în viaţă?

— E atât de caraghios ceea ce spui!... Eu, domnule, nu iubesc pe nimeni, şi nici n-am iubit vreodată. Dragostea e un cuvânt pe care l-au scornit poeţii. Şi cel mai ridicol, cel mai caraghios dintre ei a fost Shakespeare, de vreme ce a putut născoci o poveste atât de idioată ca „Romeo şi Julieta".

— Nimic nu-i adevărat din ceea ce spui, miss Holly. Dumneata eşti numai dragoste. Dacă m-ar iubi pe mine o femeie, măcar pe jumătate cât iubeşti dumneata pe acela pe care îl iubeşti, aş fi fericit, miss Holly. Îţi jur că aş fi fericit. De altfel, şi acum sunt fericit că dansez cu dumneata.

Nu mintea. Se simţea fericit, cum nu fusese niciodată. Şi simţea nevoia să vorbească, să spună orice, numai să nu tacă.

— Vai, domnule, dar este ridicol!

Se desprinse din braţele lui şi se lăsă să cadă într-un fotoliu, râzând în hohote.

— Miss Holly — propuse Val — eu aş zice să ne retragem. Dacă judec după mine, cred că domnul Bădilă e foarte obosit.

— Eşti obosit, domnule?, întrebă miss Holly.

El nu protestă. Dintr-odată nici să vorbească nu mai putea. Se mulţumi să dea doar din cap afirmativ.

Aşa cum şi starea de euforie îl cuprinsese dintr-odată, la fel şi acum oboseala, deprimarea, amărăciunea puseseră stăpânire pe el. Dintr-odată i se făcu silă de miss Holly, de Val, de Val care, cât timp dansase, zâmbise întruna, desigur bătându-şi joc de el, silă de propria lui persoană.

„Haide, căraţi-vă!... Duceţi-vă amândoi la dracu' şi lăsaţi-mă singur", îi apostrofă. Dar numai în gând. Dar nu din prudenţă, ci fiindcă se simţea atât de obosit, încât nu era în stare să deschidă măcar gura.

— Bine, atunci ne ducem. Noapte bună! Sper că te vei odihni bine pe vasul meu.

Plecară. Uşa se deschise când se apropiară de ea. Uşa se închise după ei.

„Trebuie să mă culc. Neapărat trebuie să mă culc. Scârba de Holly sigur mi-a turnat ceva în băutură."

Ce anume îi turnase nu-şi putea da seama. Beat nu era. Acum era, dimpotrivă, foarte, foarte lucid. În schimb, se simţea atât de trist, atât de inexplicabil de deprimat, încât dacă ar fi avut o armă asupra lui şi-ar fi zburat creierii.

„Ce mi-a turnat scârba în băutură?"

Nu, beat nu era. Dar nici normal. Sila de viaţă, deprimarea care îl tălăzuia o datora tot băuturii lui miss Holly.

„Trebuie neapărat să mă culc şi să dorm. Altfel cine ştie ce prostie sunt în stare să fac."

Abia izbuti să se dezbrace. Câteva minute mai târziu, când se lungi în pat, observă că vedea, de acolo de unde se afla, prin uşa întredeschisă, ecranul de pe perete.

„Dacă ăştia vor proiecta filme, le voi putea viziona stând culcat în pat."

Se deşteptă târziu. Îi era capul greu şi se simţea obosit de parcă abia se vârâse în pat să doarmă.

„Hotărât, Holly mi-a pus ceva în cocktail", fură primele cuvinte pe care le rosti, vorbindu-şi lui însuşi.

Duşul rece îl mai învioră. Şi oboseala parcă se mai risipi. Cum ieşi din baie, Sugar se înfăţişă cu micul dejun.

— Bună dimineaţa! Se pare că v-aţi odihnit bine, domnule. Arătaţi splendid.

Ducu nu-i răspunse. Convins că valetul gândea exact invers, vru să-l expedieze în termeni nu tocmai politicoşi, dar nu izbuti. Parcă i se încleştaseră fălcile şi nu putea vorbi. Mâncă în tăcere, fără poftă. Când îşi aprinse o ţigară, îi fu şi mai clar ce se întâmpla cu el. Iată, era robul unei inexprimabile depresiuni sufleteşti. Se simţea tălăzuit de tristeţe, pe care o simţea aproape fizic. Începură să dea năvală o mulţime de amintiri dureroase. Sălceanu, tovarăşul său, ce fusese răpus de gloanţele unui diversionist încolţit într-o pădure... Îl văzu pe Sârbulescu pornind la atac, viu şi sigur, pentru ca, zece minute mai târziu, o schijă de brand să-l decapiteze pur şi simplu, iar el, Sârbulescu, să mai continue să alerge cu arma în cumpănire un pas, doi, trei — un om fără cap... Retrăi, după atâţia ani, clipa când la lumina puţină a lanternei şi-a dat seama că omul peste care se prăbuşise era tatăl său... I se perindară pe dinaintea ochilor chipurile unor oameni care avuseseră un sfârşit violent. Şi se trezi fluierând abia auzit „Marşul funebru" din Eroica, cea de-a treia Simfonie a titanului Ludwig van Beethoven.

„Îmi cânt singur prohodul!", îşi spuse oftând, copleşit de o şi mai mare tristeţe.

Era convins că are să moară. Cum avea s-o sfârşească, nu ştia, dar nici nu-l interesa. Îi era indiferent că peste puţin

timp nu va mai fi în viaţă. În afară de o vagă înduioşare faţă de propria lui persoană, nimic altceva nu simţea.

„Ce Dumnezeu se întâmplă cu mine?", se întrebă.

Dar să gândească mai departe, să-şi răspundă, nu izbuti. Se simţea atât de deprimat, atât de istovit fiziceşte, încât creierul său nu mai era în stare să gândească. Dimpotrivă, parcă ar fi vrut chiar să se termine totul mai repede. Nu se simţea în stare să reacţioneze în niciun fel. Da, da, se simţea atât de istovit, atât de deprimat, încât până şi mintea istovită renunţase să mai gândească.

Făcu o sforţare şi până la urmă izbuti să se ridice din fotoliu, hotărât să se plimbe prin cabină. Asta îi făcu întrucâtva bine. Parcă şi gândurile începură să i se dezmorţească. De undeva, din adâncul fiinţei lui, porni să urce spre straturile luminoase ale conştiinţei sentimentul primejdiei. Ce se întâmpla cu el, nu era ceva normal. Trebuia, neapărat trebuia să se scuture de apatia care pusese stăpânire pe el. Primejdia tocmai într-asta consta: în lipsa de voinţă. Şi a nu se smulge acestei stări însemna a face jocul duşmanilor săi. De unde şi până unde această stare abulică, tocmai la el, un om de acţiune, un om cu voinţă de cremene? Explicaţia nu era greu de găsit. Desigur, se datora unei cauze exterioare: Era o stare sufletească dirijată de factori externi. Poate că tocmai de aceea fusese adus pe vas. Poate că tocmai de aceea i se păruse lui că lucrurile se desfăşuraseră altfel decât după tipicul cunoscut. Era poate aceasta o metodă, sau un procedeu nou de racolare? Ei, da! Nu era deloc exclus. Mai întâi, cu ajutorul unui drog îi produseseră starea de abulie. Pe urmă? Ei, cine ştie ce avea să mai urmeze. În orice caz, tot ceva pe linia slăbirii, sau chiar anihilării totale a voinţei proprii. Poate că descoperiseră altceva mai bun decât „detectorul de minciuni". Se convinseră probabil că aparatul acela nu face doi bani dacă omul asupra căruia este încercat are voinţă, sânge rece şi, mai ales, crede în justeţea cauzei sale. Şi dacă nu se înşela cumva, însemna că Val şi Holly nu-şi pierduseră timpul, ci acţionaseră chiar din prima seară.

„Probabil începutul l-a făcut Holly, cu cocktailul ei", îşi spuse, ducându-se să se aşeze din nou pe fotoliu, fiindcă nu mai putea sta în picioare de obosit ce se simţea. Numai că

imediat ce se aşeză, se întâmplă ceva şi mai ciudat. Uită pur şi simplu la ce se gândise mai înainte. Şi o clipă mai târziu nu mai ştiu ce se întâmplă cu el. Pe urmă, când Sugar îi aduse masa de prânz, Ducu fu convins că dormise tot timpul şi dacă nu venea Sugar ar fi continuat să doarmă. Dovada că dormise o constituia visul. Visul pe care şi-l amintea perfect. Un vis în care personajele principale fuseseră el şi Holly. Ce mai pramatie şi Holly asta! Cel puţin în vis. În vis, Holly făcuse striptease. Pe urmă, tot în vis, el îşi pierduse cu desăvârşire capul. El şi cu Holly...

— Masa e servită, domnule!

— Ce-ai spus, Sugar?

— Am spus, domnule, că masa e servită.

— Bine, Sugar. Nu mi-e foame, dar am să încerc să mănânc ceva.

— Faceţi foarte bine, domnule. Şi eu, în locul dumneavoastră, aş face la fel.

— Mănânc singur, Sugar?

— Singur, domnule.

— Domnul Val nu vine să-mi ţină tovărăşie?

— Domnul Val nu se află pe vas.

— Trebuie neapărat să-i vorbesc.

— Când se va reîntoarce, am să-i aduc la cunoştinţă dorinţa dumneavoastră.

— Se va reîntoarce curând?

— Îmi pare rău că trebuie să vă dezamăgesc, domnule, dar până mâine nu cred că se va reîntoarce.

— Căpitanul de Cursă Lungă s-a reîntors?

— Sunt profund mâhnit, domnule, că şi de data asta nu vă pot da o veste îmbucurătoare. Domnul Căpitan de Cursă Lungă lipseşte şi el. Pe vas se află doar echipajul şi... miss Holly.

Sugar, cu manierele sale exagerat de afectate şi cu vorbirea sa preţioasă, era atât de ridicol, încât nu izbutea să-i fie antipatic, deşi era convins că, pe vas, atribuţiile lui adevărate erau altele decât acelea care incumbă meseriei de valet.

— Sugar, când are să se termine porcăria asta?

— Desigur, nu prea e plăcut să mănânci de unul singur, se prefăcu Sugar că nu înţelege sensul întrebării. Eu, domnule,

prefer să nu mănânc deloc decât să iau masa singur. Vreți, poate, s-o rog pe miss Holly...

— Să știi, Sugar, că nu te prinde când încerci s-o faci pe prostul. Cât privește pe miss Holly, află, Sugar, că nu doresc s-o văd. Spune-mi, Sugar, aici, pe vas, există măcar un singur om care să nu fie un mare ticălos?

Pe urmă nu-și mai amintea nici ce spusese, nici ce se mai întâmplase cu el. Parcă, la un moment dat, ușa se deschisese și în prag apăruse miss Holly. Miss Holly, și mai frumoasă și mai surâzătoare ca în ajun. Pe urmă... Pe urmă, tot ceea ce își mai amintea desigur că nu se întâmplase în realitate, ci doar în vis. Fiindcă era identic aceluia din ajun.

Când se trezi din somn, începea să se întunece. Umbrele înserării se întindeau ca niște fâșii verticale pe ecranul pe care, și de acolo din fotoliul unde se cuibărise, tot în față îl avea.

„Iată a trecut încă o zi", își spuse dând să se ridice din fotoliu, fără să izbutească însă.

Numai atâta fu lumină în clarul conștiinței sale. Pe urmă, iarăși adormi, dacă ceea ce lua el drept somn era și în realitate. Nu era deloc sigur că Sugar venise să-l întrebe dacă nu dorește să-i servească cina... Nu era deloc sigur dacă îl trimisese la toți dracii... Nu era deloc sigur dacă aruncase după el cu scrumiera fiindcă insistase să mănânce... Nu era deloc sigur dacă, după aceea, miss Holly îl rugase să bea un cocktail și el o refuzase. Nu era deloc sigur că ea, supărată, a băut trei pahare de cocktail unul după altul, nici dacă a pus apoi magnetofonul și nici dacă a dansat, de una singură, un twist intitulat „Inima mea e un balon"... Nu era sigur dacă miss Holly făcuse iarăși striptease. Nu, nu era deloc sigur că se întâmplaseră în realitate toate aceste lucruri. În schimb, era foarte sigur că visase din nou același vis, mereu același vis, cu numai două personaje: el și miss Holly. Visase, sigur că visase, fiindcă luxuriantele imagini ale visului, chiar acum când era treaz — de fapt nu era foarte sigur că dormise propriu-zis — continuau să ruleze pe dinaintea ochilor săi care priveau absenți, parcă lipsiți de viață, albul imaculat al ecranului din cealaltă cameră.

Totul era halucinant, de neînțeles pentru el. Realitatea părea răsturnată și el nu-și putea da seama dacă realitatea

nu era vis şi ceea ce considera el vis nu era, de fapt, realitate. Timpul, de asemenea încetase să existe pentru el. Nu ştia dacă trecuse o zi, două sau o săptămână. Nu ştia, fiindcă însăşi noţiunea de *timp* dispăruse din conştiinţa sa. Crâmpeiele de luciditate, puţine câte erau, alternau când ziua, când noaptea, dinadins dirijate aşa, ca el să nu-şi mai poată da seama ce se petrecea cu el. În privinţa aceasta, bâjbâia într-o totală incertitudine. Singura certitudine: visul! Mereu acelaşi. El!... Holly!... Incertitudinea era dublată de o totală indiferenţă. Puţin îi păsa că pe Val parcă îl înghiţise pământul. Puţin îi păsa că nici Căpitanul de Cursă Lungă nu se arată. Puţin îi păsa că era ţinut prizonier. Puţin îi păsa că nu mai putea ţine socoteala trecerii timpului.

În cea de-a treia zi se ivi prilejul să-l vadă pe Căpitanul de Cursă Lungă. În cea de-a treia zi se trezi din somn sau din ceea ce credea el că este somn. Numai că, de data aceasta, lumina din clarul conştiinţei nu dură doar câteva minute. De data asta, mintea îi era limpede şi nici nu se mai simţea istovit. Avu putere să se dea jos din pat imediat, să facă o baie şi, apoi, în timp ce se îmbrăca, să fredoneze chiar o melodie. Mai mult, constată că îi este tare foame. Aşteptându-l pe Sugar să-i aducă ceva de mâncare, deschise unul din hublouri şi respiră adânc aerul sărat al mării. Soarele se scufunda încet, departe la orizont, resemnat şi însângerat. Iahtul se legăna uşurel în tangaj. Şi abia acum Ducu îşi dădu seama că vasul se afla în largul mării şi se îndrepta cu o viteză mijlocie către o destinaţie necunoscută. Şi fiindcă acum era el treaz, lucid, se nelinişti. Unde îl duceau? Dacă în timp cât fusese în starea aceea de abulie, de inconştienţă, se trădase?

„În cazul acesta sunt pierdut!", îşi spuse. Dar nu mai avu timp să se gândească mai departe, fiindcă, deodată, auzi în spatele său o voce puţin obişnuită rostind:

— Bună seara, domnule Bădilă!

Ducu se întoarse brusc. Omul care se afla la câţiva paşi de el era un ins despre care puteai spune, fără teama de a greşi, că nu mai exista un altul care, cât de cât, măcar să-i semene. Greu de spus ceea ce te uimea, copleşindu-te pur şi simplu. Poate înălţimea? Era înalt, foarte înalt şi mătăhălos. Poate urâţenia chipului? Nasul, ca un cioc de cucuvaie.

Bărbia ascuțită. Obrajii supți, scoțând în evidență proeminența pometilor. Ochi spălăciți ce sclipeau continuu. Capul ca o pepenoaică, chel și strălucitor ca o bilă de biliard. Părul, atât cât îi mai rămăsese, era alb cu desăvârșire, mătăsos și la ceafă întors în afară ca o coadă de rățoi. Sprâncenele erau de asemenea albe, stufoase, la fel ca și mustățile.

Insul acesta urât era îmbrăcat într-un impecabil costum de seară. În ciuda urâțeniei sale, izbutea să impună prin forța care se degaja din întreaga sa făptură mătăhăloasă. O forță în primul rând fizică, în ciuda vârstei. (Nu părea să aibă mai puțin de șaizeci și cinci de ani). Dar omul părea și altfel puternic. Puternic tocmai prin lipsa lui de scrupule.

Ducu nu era omul care să-și piardă capul și nici să lase să i se citească pe figură ceea ce simte. Dar întrucât recunoscuse încă din prima clipă pe omul care trecuse pragul, numai cu greu izbuti să-și ascundă surprinderea.

— Bună seara!, vorbise după o oarecare întârziere.

— Sunt dezolat că a trebuit să vă plictisiți pe vas trei zile. Dar vă rog să mă credeți că am fost reținut în altă parte de treburi urgente.

Și, zâmbitor, se apropie cu mâna întinsă.

Ducu observă că namila avea picioarele curbate, că atunci când zâmbea semăna cu un câine gata să muște.

Deoarece namila nu găsi de cuviință să se recomande, Ducu dinadins întrebă:

— Sunteți Căpitanul de Cursă Lungă?

— Așa mi se spune. Și adăugă imediat: sper că nu v-ați plictisit în aceste zile. Sau poate că da?

Se așeză într-un fotoliu, cu multă grijă. Cu toate acestea, Ducu crezu că acesta se va sfărâma sub greutatea lui. Rezistă totuși.

— Dumneavoastră ce credeți? M-am plictisit sau nu?, i-o întoarse Ducu.

— Eu nu cred. După câte știu eu, și după câte mi s-au spus, în compania lui miss Holly, un bărbat nu are timp să se plictisească. Cine sunteți, domnule Bădilă?

— Vreți să glumiți poate? îmi cunoașteți numele, îl pronunțați și mă mai întrebați cine sunt. Sau poate creatura dumneavoastră Val, împreună cu un alt individ cu mutră de

bandit, în ciuda tinereții, din greșeală m-au răpit? Nu înțeleg. De vreme ce știți precis că sunt Dan Bădilă, de ce mă mai întrebați cine sunt?

— Nu v-am cerut să-mi spuneți numele. V-am întrebat, cine sunteți?

„Ori am vorbit ce nu trebuia cât timp m-au ținut sub starea aceea de prostație, ori au unele bănuieli pe care vrea să le verifice în ce măsură sunt justificate, se neliniști el. Și adăugă imediat: Dar dacă m-a recunoscut și el?", își vorbi Ducu.

Și ce dacă l-a recunoscut? Dacă nu fusese cumva informat din țară, nu putea să-i treacă prin minte că Ducu, băiatul de cincisprezece ani pe care îl cunoscuse cu douăzeci și șapte de ani în urmă, era acum maior de Securitate.

— Dacă nu știți cine sunt, de ce ați pus indivizii aceia să mă răpească?

Și imediat, în gând:

„Trebuie s-o fac pe prostul, atâta vreme cât nu-mi pot da seama ce știe despre mine".

Pe urmă tare, din nou în ofensivă:

— Și dacă, într-adevăr, nu știți cine sunt, atunci de ce oamenii dumitale mi-au cotrobăit în tren prin bagaje?

Namila fuma și nici nu se uita la el. Lui Ducu îi era imposibil să-și dea seama ce gândește, și în ce măsură dă crezare celor spuse de el.

— Și de unde știți că oamenii mei au avut curiozitatea să cunoască din ce se compune bagajul dumneavoastră? Nu-mi închipui că au lucrat chiar atât de prost.

— Eu nu știu dacă așa cum au procedat înseamnă, în meseria lor, bine sau prost. Altcineva sigur că nu ar fi observat. Dar acel altcineva nici nu ar fi luat măsuri ca să-și poată da seama în orice moment dacă nu cumva vreun curios i-a deschis valiza.

— Și dumneavoastră ați luat o asemenea măsură?

— Atunci când călătorești oficial, în calitate de curier diplomatic, se impune să iei asemenea măsuri.

— Ați putea să-mi spuneți în ce au constat acele măsuri?

— Nu văd rostul...

— Mă rog, nu insist. Atunci, poate îmi puteți spune dacă v-a lipsit după aceea ceva.

Ducu îşi dădu seama că era o cursă.

— Nefiind decât salariat, lucrurile mele personale, modeste, nu puteau să prezinte vreo atracţie deosebită pentru nişte indivizi ca aceia pe care i-aţi trimis pe capul meu. Johan Ohlson şi pretinsa lui metresă Malla nu mi-au făcut impresia că se uită la bani. M-a surprins însă că i-au interesat lucrurile mele personale, şi nu conţinutul servietei. E drept, nu aveam în ea hârtii deosebit de importante, dar asta ei nu aveau de unde s-o ştie.

— ...Şi sunteţi convins că nu v-au umblat şi în servietă?

— Absolut convins.

— Într-adevăr, nu au deschis şi servieta. Au procedat în conformitate cu instrucţiunile primite.

— Nu înţeleg, dar nici nu mă interesează. Cred însă că discuţia a deviat. Deşi scopul îl bănuiesc, vă cer totuşi să-mi spuneţi motivul pentru care mă aflu acum pe acest vas.

— Domnule Bădilă, credeam că nu mă veţi pune în situaţia de a vă reaminti că acela care pune condiţii eu sunt, şi nu dumneavoastră. Nu sunt deloc de părerea dumneavoastră că discuţia a deviat. Mă interesează mult comportamentul oamenilor mei şi de aceea v-aş ruga să mă ajutaţi, răspunzând cât mai detaliat întrebărilor pe care vi le voi pune. De acord?

— De acord! Şi oftă, fătarnic resemnat. Namila de ceva nu era mulţumită în legătură cu felul cum se comportaseră perechea Johan-Malla, dar despre ce anume era vorba nu-şi putea da seama.

— Vasăzică, el s-a recomandat Johan Ohlson. Şi ea?

— Malla.

— Malla şi mai cum?

— Atât: Malla.

— O găsiţi frumoasă?

— De ce mă întrebaţi? Oare ar putea să existe un bărbat care să n-o găsească excepţional de frumoasă?

— Aţi remarcat ceva deosebit la ea?

— În ciuda faptului că e o lepădătură, pare foarte serafică. Cred că izbuteşte foarte uşor să câştige încrederea naivilor.

— Dar *el* ce impresie v-a făcut?

— Ştiu eu ce să spun? În ciuda înălţimii sale de cocostârc, e totuşi un tip foarte prezentabil, foarte aristocratic. Bănuiesc

— deşi nu-mi dau seama la ce le foloseşte — amândoi caută să pară cât mai bizari, mai excentrici.

— O ultimă întrebare, domnule Bădilă, care însă va necesita din partea dumneavoastră un răspuns cât se poate de detaliat. Vreau să-mi spuneţi cum aţi făcut cunoştinţă şi cum s-au desfăşurat lucrurile din prima clipă şi până când v-aţi despărţit. Fiindcă ei au coborât — aşa îmi închipui — înaintea dumneavoastră.

— Da, ei au coborât la Viena, şi eu la Berna.

— Vă ascult, domnule Bădilă. Vă rog însă să nu uitaţi recomandarea făcută. Cu amănunte, cu cât mai multe amănunte.

— Asta e tot?, întrebă namila atunci când Ducu nu mai avu ce povesti.

— Tot! Şi acum, îmi puteţi spune ce calificativ le-aţi da? Cum apreciaţi? Au lucrat bine sau foarte bine?

— Mediocru. Acesta e calificativul pe care îl merită.

— Cum aşa?, întrebă Ducu din curiozitate mai mult profesională.

— Ce vă face să credeţi că ei v-au controlat valiza? De ce neapărat ei, şi nu altcineva?

— Fiindcă numai atunci când m-am dus cu ei în vagonul-restaurant bagajul meu a rămas singur.

— Vedeţi? De aceea nu merită decât calificativul mediocru. Fiindcă aţi putut ajunge la convingerea că, în afară de ei, nimeni n-a putut să vă cotrobăiască prin bagaje.

— Domnule... Vi se spune Căpitanul de Cursă Lungă?

— Da, aşa mi se spune. Mai precis, şi aşa mi se spunea. Am foarte multe nume. Sunt cunoscut în lumea întreagă sub patruzeci şi opt de nume.

— Şi le ţineţi minte pe toate?

— Pe toate. Chiar şi pe acelea la care am renunţat. De pildă, în ţară am fost cunoscut cândva sub numele de Şuncărică.

„Ştiu! Nea Şuncărică, «prietenul» copiilor. Te-am recunoscut imediat... nea Şuncărică. Tu însă nu mă recunoşti. Ar fi şi de mirare, deşi într-un fel ţi-am salvat viaţa. Dar au trecut de atunci douăzeci şi şapte de ani. Eram pe atunci un băietan. Cum să mă mai ţii minte!... Cu câtă lume nu ai avut tu de-a face în aceşti ani. Întâmplarea din lutărie, care pentru mine

a însemnat un eveniment de neuitat, pentru tine, pesemne, că n-a fost decât un episod neplăcut, unul din multele prin care ai trecut în viaţa ta plină de fărădelegi". Apoi, tare:

— Şuncărică? Ce nume mai e şi ăsta! Pare mai curând o poreclă.

— Nume, poreclă, ce, parcă are vreo importanţă? Vine de la şuncă. Mi-am luat numele acesta, fiindcă nu pot suferi şunca. A fost ca un fel de deviză. Mi-am zis: Bagă de seamă, omule! Cum tu nu poţi suferi şunca, trebuie să te comporţi în aşa fel încât ceilalţi oameni, dimpotrivă, să te sufere pe tine, să le câştigi încrederea. Apoi, după o clipă, cu alt ton, plin de bunăvoinţă: Să ştiţi, aveţi mare noroc, domnule Bădilă, că sunteţi român.

— Şi de ce am noroc?

— V-am spus: pentru că sunteţi român. Trebuie să aflaţi că, în mod obişnuit, nu eu tratez cu oamenii care se găsesc în situaţia dumneavoastră. Am alte treburi mult mai importante.

— Vreţi să spuneţi că mi-aţi făcut o favoare?

— Exact.

— Aş putea să cunosc motivul?

— Fiindcă m-am născut în România. E o ţară în care pe vremuri m-am simţit foarte bine.

— Sunteţi transfug?, întrebă Ducu, de parcă n-ar fi ştiut în ce împrejurare părăsise ţara Şuncărică.

— Am plecat din ţară când încă nu fusese inventat cuvântul „transfug".

— Nu ştiu dacă acest fapt, domnule...

— Puteţi să-mi spuneţi Şuncărică.

— Nu ştiu, domnule Şuncărică, dacă această favoare de care vorbeaţi va fi şi în alt fel avantajoasă pentru mine.

Şuncărică schiţă zâmbetul care îl făcea să semene cu un câine gata să muşte.

— Domnule Bădilă, sunt obişnuit să mi se plătească, într-un fel sau altul, chiar şi numai pentru faptul că onorez pe cineva cu prezenţa mea.

— Asta înseamnă că va trebui să plătesc şi eu?

— Mi-e teamă că da, domnule Bădilă.

— Mi-e teamă că am să vă dezamăgesc. Nu sunt dispus să plătesc în niciun fel, domnule Şuncărică.

— Bine, asta vom vedea noi. Sper că, măcar într-o oarecare măsură, bănuiți de ce ați fost adus pe vas.

— De vreme ce lucrez la Ministerul Afacerilor Externe, ar însemna să dau dovadă de mare imbecilitate dacă n-aș bănui motivul.

— Bănuielile dumneavoastră sunt întru totul justificate, domnule Bădilă. Avem nevoie de serviciile dumneavoastră.

— Lămuriți-mă cine are nevoie de serviciile mele. Mai precis, serviciul de informații ale cărui puteri are nevoie de mine?

— Nu e vorba de o putere, dacă prin putere înțelegi un stat.

— Un stat, bineînțeles.

— *Trustul NEBEL* are nevoie de serviciile dumneavoastră. Ați fost, sper, informat că noi reprezentăm interesele *„Trustului Nebel"*.

— Mi s-a spus că trustul se ocupă cu „cercetări particulare discrete".

— Vi s-a spus purul adevăr.

— Aș vrea să știu ce trebuie înțeles prin „cercetări particulare discrete"?

— Sunteți un om cu imaginație, domnule Bădilă?

— Presupun că nu sunt lipsit de imaginație.

— Atunci aflați că, oricât de bogată imaginație ați avea, nu vă puteți închipui o activitate care să nu intre în sfera „cercetărilor particulare discrete", de care trustul nostru să nu se ocupe.

— După cât am înțeles, înglobați în sfera cercetărilor particulare și spionajul.

— Exact.

— Și trebuie să înțeleg că m-ați răpit — cred că acesta este termenul cel mai potrivit — ca să mă siliți să fac spionaj pentru *„Trustul Nebel"*?

— Ați ghicit, domnule Bădilă. Este o meserie ca oricare alta, domnule Bădilă. Cu multe riscuri, mai ales într-o țară comunistă. În schimb, excelent plătită.

— Bine, dar acest trust trebuie să slujească interesele unei țări. În fond, îmi cereți să furnizez informații, pentru care anume țară?

— Profund eronat. Interesele trustului sunt suprastatale. Trustul nostru urmăreşte un singur obiectiv. Profitul. Informaţiile particulare pe care le obţine le vinde aceluia care este dispus să plătească preţul cel mai mare. Informaţia, domnule Bădilă, este şi ea o marfă ca oricare alta. Cu singura deosebire că, la ora actuală, preţuieşte mai mult chiar decât aurul. Este, dacă vreţi, marfa care are cea mai mare valoare pe piaţa mondială. Ca întreprindere particulară, deşi nu suntem singura, suntem cea mai bine informată şi în acelaşi timp cea mai rentabilă. Fiindcă, în materie de informaţii, nu există rebuturi. Chiar şi informaţiile cele mai modeste au un anumit preţ. Trebuie numai să ştii pe cine interesează. Şi meritul trustului nostru tocmai în aceasta constă. Izbuteşte să afle cine are nevoie cel mai mult de informaţiile pe care izbuteşte să le obţină. Trustul nostru, domnule Bădilă, este o întreprindere formidabil organizată, care realizează profituri formidabile. Aceasta ne permite să-i plătim regeşte pe cei care acceptă să lucreze pentru trust. Dar uitasem să vă întreb: Dumneavoastră ce salariu lunar aveţi?

— Ceva mai mult de două mii de lei!, răspunse Ducu într-o doară.

— Bine, dar aceasta e o sumă ridicolă. Dacă acceptaţi să lucraţi pentru noi, aţi putea câştiga lunar de trei ori pe atâta. Chiar şi mai mult.

Desigur, Ducu, formal, trebuia să se opună şi nu acceptă dintr-odată, ca să nu trezească suspiciuni. Trebuia să accepte abia atunci când nu va mai avea încotro. Cu alte cuvinte, atunci când Şuncărică avea să pună pe masă cel mai mare atu: şantajul sau ceva asemănător.

Răspunse indignat:

— Domnule Şuncărică, vă anunţ că nu sunt de vânzare. Mai precis, conştiinţa mea nu e de vânzare.

— Nu trebuie să vă grăbiţi cu răspunsul. Încă nu ştiţi cu ce preţ suntem dispuşi să cumpărăm conştiinţa dumneavoastră. V-am spus că trustul nostru răsplăteşte regeşte pe cei ce-l slujesc. Dar, înainte de a vă spune ce preţ este dispus să plătească, trebuie să aflaţi ce anume cerem de la dumneavoastră. În fond, mai nimica toată, domnule Bădilă.

— În materie de trădare, nu *cantitatea* contează. Un trădător de patrie nu este mai mult sau mai puţin trădător în raport

cu numărul şi gradul de confidenţialitate al informaţiilor pe care le furnizează. Un trădător, adică un spion, este pur şi simplu un trădător şi un spion.

— Dragă domnule Bădilă, eu ştiu că în Est peroraţia se află la mare cinste. Eu sunt mai bătrân ca dumneata, am trecut în viaţă prin multe, de aceea vă sfătuiesc, prieteneşte, să lăsaţi deoparte peroraţia. E un procedeu teribil de anacronic, teribil de plictisitor. Pe de altă parte, dumneavoastră, comuniştii, folosiţi dialectica numai în teorie? De ce nu încercaţi să şi judecaţi dialectic? Dacă veţi încerca, vă veţi convinge cât de relativă este noţiunea de trădare. Dar nu am de gând să mă angajez cu dumneavoastră într-o discuţie dialectică pe tema a ceea ce numiţi trădare. Şi ştiţi de ce? Fiindcă nu obişnuiesc să schimb părerile oamenilor prin argumente teoretice, ci prin acelea pecuniare. E o metodă care numai în foarte rare cazuri dă greş. Şi când spun aceasta, nu mă gândesc neapărat la dumneavoastră. S-ar putea să fiţi o excepţie. Dar, aşa cum prea bine ştiţi, omul este dator să încerce. Asta o spun referindu-mă la mine. Şuncărică pronunţă ultimele cuvinte cu o ironie pe care nici nu se obosi s-o ascundă. După aceea, se duse la bar să-şi pregătească un cocktail, după o reţetă proprie.

— Dumneavoastră ce beţi?

— Nimic!, refuză Ducu prudent.

— Atunci, în sănătatea dumneavoastră, domnule Bădilă.

— Mulţumesc!

— O întrebare, sau dacă vreţi o confirmare: Sunteţi deseori trimis în străinătate?

— Depinde. După necesităţi. În orice caz, nu eu hotărăsc dacă şi când trebuie să plec.

— Bineînţeles. Asta o ştim şi noi. Anul acesta, de pildă, aţi mai fost trimis undeva?

— Nu!

— Dar probabil că, până la sfârşitul anului, veţi mai fi trimis afară. Nu?

— Posibil.

— ...Şi acum iată că a venit timpul să aflaţi ce dorim de la dumneavoastră. Dorim ca atunci când veţi mai fi trimis în străinătate să aduceţi un plic sau ceva asemănător, ce vă va fi înmânat de o anumită persoană. Sau, dacă aceasta vă va

satisface mai bine, să vă prefaceţi că nu observaţi plicul sau un anumit material ce va fi strecurat în bagajele dumneavoastră în ajunul plecării. Asta e tot, domnule Bădilă. Nu vă cerem să ne furnizaţi copii după hârtiile pe care le veţi duce legaţiilor şi nici de pe acelea ale acestora către Centrală. De asemenea, nu vă cerem nici să ne procuraţi anumite documente din arhiva ministerului, la care dumneavoastră aveţi acces. Subliniez, în treacăt, că arhiva ministerului unde lucraţi ne interesează foarte mult. Cu toate acestea, noi ignorăm faptul că sunteţi şeful acestei arhive. Noi nu vrem de la dumneavoastră decât să acceptaţi ca, o singură dată, să fiţi şi curierul nostru. Drept onorariu, urmează să primiţi suma pe care o veţi fixa chiar dumneavoastră. Vă rog să reţineţi că nu este vorba de o colaborare permanentă, ci de una cu totul accidentală. Desigur, dacă eventual vă surâde şi o altfel de colaborare, noi suntem foarte bucuroşi, în ceea ce priveşte condiţiile, vă asigur că nu vă vom oferi prilej de nemulţumire. Nu suntem deloc zgârciţi cu aceia ce ne servesc, domnule Bădilă.

— Vă declar categoric, domnule, că nu mă interesează propunerea dumneavoastră. Protestez faţă de răpirea şi sechestrarea mea şi vă cer să mă puneţi imediat în libertate. V-am spus-o şi vă repet: trădătorii îmi sunt odioşi şi nu doresc de fel să mă număr printre ei.

— Gata, iarăşi aţi început să peroraţi. Vasăzică, nu am izbutit să vă conving.

— Deloc!

— ...Şi vreţi să ne părăsiţi?

— Imediat.

— Foarte bine! Voi da dispoziţii în acest sens. Apăsă pe butonul soneriei şi numaidecât îşi făcu apariţia Sugar. Sugar — i se adresă Şuncărică — domnul Val se află pe bord?

— Da, domnule.

— Spune-ţi că va trebui să-l conducă pe domnul Bădilă. Anunţ-o pe miss Holly să pregătească şalupa.

— Prea bine, domnule.

— Sunteţi mulţumit, domnule Bădilă?, îl întrebă Şuncărică.

— Cum nu se poate mai mulţumit, răspunse Ducu, ascunzându-şi cu greutate dezamăgirea.

Dacă, într-adevăr, îi dădeau drumul? Tot planul cădea în apă. Singura lui speranță era că, totuși, Șuncărică nu va renunța atât de ușor să-l recruteze. Trebuie să fi fost la mijloc un truc!

— Atunci e foarte bine. Veți pleca într-un sfert de oră. Val, care a avut onoarea să vă aducă pe vas, vă va conduce înapoi pe uscat. Cred însă că nu veți avea nimic împotrivă, dacă, înainte de a părăsi bordul iahtului, îmi veți face plăcerea să vizionăm împreună un filmuleț. Nu durează mai mult de zece minute. Vă rog, faceți-mi această plăcere!

— Fiind vorba de numai zece minute...

— Vă mulțumesc, domnule Bădilă. Ironia era evidentă.

Puse paharul pe măsuță și se instală în fotoliu, care din nou gemu sub greutatea trupului său mătăhălos.

Imediat lumina se stinse și filmul începu să ruleze. Un „scurtmetraj" despre el și miss Holly. El și miss Holly în prim-plan. Aparatul stăruia însă asupra lui. Parcă operatorul intenționase să facă un inventar vizual al obiectelor cu care era îmbrăcat. De pildă, cravata, cu nodul strâmbat; batista, care ieșea exagerat de mult din buzunarul de la piept; butonii de manșetă reprezentând niște dragoni; pantalonii cu dunga impecabilă săltați mult deasupra gleznelor. În mod deliberat, aparatul stăruia asupra acestor detalii. Operatorul parcă voia ca spectatorii să le rețină, să nu le uite cumva. După aceea, Ducu se văzu pe ecran din cap până în picioare. O șuviță de păr îi atârna pe frunte. Altele, la tâmpla dreaptă. E foarte binedispus. Surâde prosteşte. În mâna dreaptă ține paharul cu cocktail. De brațul stâng îl ține miss Holly care, drăgăstoasă, își reazemă capul de umărul lui. Alt cadru: miss Holly stă în fotoliu într-o poziție foarte puțin decentă. Ține și ea în mână un pahar. Cu paharul îi face semn să se apropie. Se apropie tot cu un pahar în mână. Ciocnesc paharele. Scena durează numai câteva secunde. După aceea, se vede din spate. Acum aparatul din nou stăruie, de parcă intenția operatorului fusese ca spectatorii să-l recunoască, de pildă, după umerii largi, după croiala hainei.

Secvențele de până acum Ducu avea să le numească, ulterior, „pregenericul" filmului. Fiindcă acțiunea propriu-zisă începea abia după aceea, și consta în ceea ce crezuse el că fusese *vis*.

„Vasăzică, n-a fost vis!", îşi spuse.

Aşadar, totul se petrecuse în realitate. Dar când? Când? În prima seară? Probabil că atunci. După ce băuse cocktailul, cuprins de starea aceea euforică, pesemne, începuse să surâdă atât de idiot. E drept, nu-şi amintea să i se fi strâmbat nodul de la cravată. Nici că batista îi atârna pe trei sferturi din buzunar. În schimb, îşi amintea că, la un moment dat, miss Holly îşi lipise capul de umărul lui. Îşi amintea că, în timp ce ea stătea în fotoliu, într-o poziţie indecentă — exact ca în film — îl chemase să ciocnească paharul de al lui, şi el se dusese. Dar, din ceea ce considerase până mai adineauri că fusese doar vis, nu-şi amintea ca să se fi întâmplat şi în realitate. Astfel încă mai înainte ca „documentarul" să ia sfârşit înţelese că Şuncărică îi prezentase un film trucat. Îşi dădu seama de acest lucru, fiindcă în scenele „tari", în scenele cele mai scabroase, aparatul nu-l arăta niciodată din faţă şi în prim-plan. Aparatul, mânuit cu iscusinţă, te obliga să-l recunoşti după detaliile asupra cărora stăruise în „pregeneric".

Ducu înţelese. Filmul era un „documentar" numai în secvenţele din pregeneric. În scenele tari, care ţineau de ceea ce crezuse el că fusese *vis,* altcineva îl înlocuise. De asemenea, puteau să fie „documentare" şi alte câteva scene lucrate probabil când el se afla sub efectul unui narcotic. De pildă, scena în care el stătea culcat în pat, dormind, iar miss Holly, de asemenea culcată lângă el, cu capul pe pieptul său. Aceasta şi alte câteva scene.

Acum începea să înţeleagă ceea ce se întâmplase cu el. Acum îşi explica de ce — cu excepţia visului — nu-şi amintea nimic din ceea ce făcuse în răstimpul de când fusese adus pe vas. Fiindcă fusese, zilnic, drogat. Drogul era introdus în mâncare sau în băutură. Un drog cu efecte abulice, amnezice, sau parţial amnezice. Şuncărică urmărise ca prin drogarea sistematică să facă să dispară din conştiinţa lui graniţa dintre realitate şi vis. Probabil că, în momentele când îşi revenea parţial, oamenii lui Şuncărică proiectau filmul pe ecranul pe care îl putea vedea chiar şi atunci când stătea culcat în pat. Drogul avea asupra sa un asemenea efect, încât el nu-şi putea da seama că, de fapt, ceea ce *vedea* nu era nici vis şi nici realitate, ci că viziona pur şi simplu o peliculă. O peliculă

care, datorită unor filmări izbutite şi unui montaj ingenios, izbutea de fiecare dată să aibă asupra spiritului său turmentat de drogul necunoscut un efect durabil. Dar numai în atâta măsură cât era necesar ca memoria — incapabilă a reţine şi altceva — să-l înregistreze sub formă de vis. Când încetaseră de a-l mai droga, singura amintire pe care memoria o reţinea era visul. Calculul lui Şuncărică fusese ingenios. El scontase pe efectul extraordinar pe care îl va avea asupra lui filmul. Pe uluiala lui, când va constata că visul nu fusese vis, ci realitate. Cu alte cuvinte, Şuncărică încercase să-i imprime o conştiinţă falsă.

Parcă îl auzea:

„Ei, domnule Bădilă, ce credeţi că vor gândi despre dumneavoastră cei de la minister dacă filmuleţul acesta va ajunge la ei. În douăzeci şi patru de ore vei fi scos şi trimis într-o muncă de jos. Eşti acum dispus să faci ceea ce ţi-am cerut?" Şi cu toate acestea nu-i putea spune:

„Domnule Şuncărică, filmul e bine trucat, dar pe mine n-ai izbutit să mă păcăleşti".

În faţa unui asemenea documentar „compromiţător", trebuia să „accepte" propunerea lui Şuncărică. Într-adevăr, acceptarea lui acum, după vizionarea filmuleţului, nu trezea suspiciuni. Dimpotrivă, dacă ar continua să refuze, ar risca să strice totul. Mai mult chiar, îşi risca probabil viaţa. Şuncărică văzând că rămâne neînduplecat, furios, putea să-i facă de petrecanie. „Nebel" naviga în larg, şi marea, oricum, nu ar fi protestat dacă i s-ar fi aruncat un cadavru de pe bordul iahtului.

Abia apucă să se facă lumină, şi Şuncărică îl întrebă, pe buze cu acel zâmbet care îl făcea să semene cu un câine gata să muşte.

— V-a plăcut filmuleţul, domnule Bădilă?

Cu o mină distrusă, Ducu răspunse tot printr-o întrebare:

— Am fost eu în stare de asemenea murdării?

— De ce sunteţi ipocrit, domnule Bădilă? Ceea ce numiţi murdării nu este decât ceva foarte firesc, foarte omenesc şi foarte plăcut. Dovadă că v-aţi dăruit acestor „murdării" cu toată frenezia, după cum aţi putut să vă daţi singur seama. Dimpotrivă, dacă s-ar fi întâmplat altfel, nu ar fi fost firesc,

şi v-aţi fi comportat nu ca un bărbat normal configurat de natură. Şi aceasta, cu atât mai mult, cu cât miss Holly este o femeie căreia nici sfântul Antoniu nu i-ar fi putut rezista. Sunt sigur că, mai târziu, când vă veţi aduce aminte de micul weekend de pe acest yaht, veţi regreta că nu v-am dat prilejul să rămâneţi aici mai mult timp.

— Dar ceea ce aţi făcut dumneavoastră e o ticăloşie. Aţi filmat, ca să mă puteţi şantaja.

— Dragă domnule Bădilă, cuvintele sforăitoare îmi produc greaţă şi-mi vine pur şi simplu să vomit atunci când le aud. Faceţi-mi plăcerea şi nu le mai folosiţi cât timp va mai dura agreabila noastră conversaţie. Vreau să vă spun că ceea ce numiţi „ticăloşie" este un act de umanitate. Dacă atunci când un om, datorită prejudecăţilor, nu-şi vede propriile sale interese şi este ajutat să le vadă şi asta constituie un act umanitar. Filmuleţul pe care l-aţi vizionat nu reprezintă altceva decât încercarea noastră de a vă determina să vedeţi şi propriile dumneavoastră interese... Şi sper că am izbutit. Mă îndoiesc, domnule Bădilă, că vă convine ca filmul să ajungă acolo unde lucraţi. Eu cred că pe „tovarăşii" de la Cadre îi vor interesa nu atât omeneasca petrecere cu miss Holly, ci, în mod deosebit, are să-i intereseze scena când semnaţi o chitanţă şi în faţa dumneavoastră se află un teanc de bancnote.

— Bine, dar asta e complet neadevărat. Nu am semnat nicio chitanţă, şi nu am primit niciun ban.

— Ba da, domnule Bădilă. Aţi primit cincisprezece mii de franci şi aţi semnat o chitanţă. Eu ştiu ce vă face să susţineţi că n-aţi semnat nimic. Faptul că nu mai aveţi banii. Nu-i mai aveţi, într-adevăr. Dar ştiţi pentru ce? Pentru că i-aţi dăruit bucătarului nostru, într-un elan filantropic, stupid, atunci când aţi aflat că are o soţie cocoşată, bolnavă de plămâni şi doi copii paralitici.

Şuncărică mintea. Dacă îi cerea să-i arate chitanţa, sigur că-l înfunda. Minciună era şi afirmaţia că pretinşii bani îi dăruise bucătarului.

— Sunteţi, domnule Bădilă — continuă el — un om tare petrecăreţ. Mie îmi plac asemenea oameni, să ştiţi. Dar vă dau un sfat. Mai abţineţi-vă şi nu scăpaţi caii într-un asemenea hal. Într-o zi, s-ar putea să intraţi într-o încurcătură, din care să nu mai fie chip să ieşiţi.

— În mai mare încurcătură decât în aceasta în care am intrat acum, nu ştiu dacă ar mai exista o alta, răspunse Ducu, continuând să mimeze teama.

— Vai de mine, domnule Bădilă, cum puteţi numi o asemenea afacere încurcătură. E un mare noroc pentru dumneavoastră. Şi dacă aţi putea judeca la rece, aţi fi recunoscător trustului că vă oferă o asemenea şansă. Fiindcă, domnule Bădilă, acceptaţi propunerea, nu-i aşa?

— Parcă îmi rămâne altceva de făcut!...

— Într-adevăr, altceva nu vă mai rămâne de făcut.

În ochii lui Şuncărică luci pentru o clipă o sclipire de triumf. Şi imediat după aceea buzele i se lăţiră nu în zâmbetul acela care îl făcea să semene atât de mult cu un câine gata să muşte, ci într-unul de dispreţ.

„Ei da — îşi spuse Ducu — acum, probabil, mă disprețuieşte fiindcă m-am dat bătut."

Cu umerii prăbuşiţi, privind în pământ şi frecându-şi mâinile ca un om disperat, Ducu făcea impresia unui om înspăimântat, lipsit de voinţă, dispus să execute, fără să crâcnească, orice i s-ar fi cerut.

— ...Şi ce trebuie să fac?, întrebă cu o voce sfârşită.

— Instrucţiuni detaliate veţi primi ceva mai târziu. Deocamdată, va trebui să semnaţi un angajament. Mai mult o formalitate. Totuşi, trebuie să ne luăm măsurile noastre de securitate, precum şi posibilitatea de a acţiona în cazul când, ulterior, v-aţi răzgândit. Dar aş vrea să vă mai întreb. Optaţi pentru o colaborare permanentă sau pentru una limitată?

„Totuna ar fi, frumosule! Parcă eu nu ştiu că atunci când mă vei avea cu adevărat la mână, îmi vei cere mereu şi mereu altceva."

— Pentru una limitată. Accept, adică, prima dumneavoastră propunere! Sper că, între timp, nu v-aţi răzgândit.

— Nu, domnule Bădilă. Noi respectăm voinţa dumneavoastră. Cel mult, câteodată, din motive parţial altruiste, influenţăm liberul arbitru al viitorilor noştri prieteni. Dar numai într-o foarte mică măsură, domnule Bădilă.

CAPITOLUL XVI

În gară îl aştepta doar Mica. Văzându-l coborând din tren, alergă să-l îmbrăţişeze.

„Sărutul Iudei", îşi spuse, ironic, Ducu în gând.

— Bine ai venit, Dane! Dacă ai şti ce dor mi-a fost de tine.

— Şi tu mi-ai lipsit.

„Păcat că nu-i un juriu care să se pronunţe cine joacă mai bine", comentă, mintal, el.

Pe urmă, tare:

— Şi Vasile? Nu l-ai anunţat?

— Cine l-a mai văzut! E un tip urâcios prietenul tău Vasile. Nici măcar un telefon nu mi-a dat de când ai plecat.

— Nu trebuie să i-o iei în nume de rău. E un mare timid şi femeile, pur şi simplu îl sperie.

— Mititelul!

Era ironie, şi nu compătimire.

Mica ţinu să-i ajute, neapărat, la despachetat. Fu nevoit să accepte. Dar numai după o jumătate de oră o expedie acasă sub pretext că trebuie să întocmească raportul pe care trebuia să-l prezinte şefului său chiar a doua zi.

Dintr-un anumit punct de vedere, nu mintea. Fiindcă, într-adevăr, intenţiona să-şi facă un punctaj care să constituie osatura viitorului său raport scris. În prealabil, punctajul avea să-i servească şi cu prilejul raportului verbal pe care trebuia să-l prezinte a doua zi colonelului Joldiş. Avea atâtea de adus

la cunoştinţa şefului său, încât jalonarea ideilor se impunea cu necesitate, dacă voia ca expunerea să fie şi succintă, şi să nu omită nici ceea ce era foarte important.

Pe *Nebel* trebuise să mai rămână aproape douăzeci şi patru de ore. Şuncărică îi explicase, întrecându-se în amabilităţi, că era o „corvoadă" absolut necesară, întrucât trebuia să i se predea câteva instrucţiuni elementare. În realitate, aşa-zisele „instrucţiuni" se rezumară la nişte recomandări lipsite cu totul de importanţă. Cauza fusese alta, dar Ducu nu izbuti s-o afle. Poate fiindcă yahtul naviga departe în larg şi ca să ajungă în port erau necesare cel puţin şase ore.

Seara, Şuncărică dădu pe vas o „recepţie" în onoarea lui, cică pentru faptul că era român. Cu prilejul acestei recepţii, o revăzu pe miss Holly. Val era şi el prezent. Dar, în timp ce acesta se arătă tot atât de curtenitor ca şi şeful său Şuncărică, miss Holly, dimpotrivă, în afară de câteva cuvinte de politeţe pe care i le adresă, toată seara nu-i acordă niciun fel de atenţie. În schimb, se arătă foarte amabilă şi foarte îndrăgostită de un tânăr înalt şi foarte frumos, care nu vorbea decât limba spaniolă.

Puţin înainte de recepţie, Şuncărică îl invită, prin Sugar, în cabina sa.

— V-am chemat, domnule Bădilă, ca să vă dau unele „explicaţii" în legătură cu neînsemnatul serviciu pe care îl pretindem de la dumneavoastră.

„Explicaţiile" fură mai puţin revelatorii decât se aşteptase Ducu. În schimb, făgăduia a fi mult mai interesant cadoul pe care i-l făcu Şuncărică.

— Domnule Bădilă, aveţi un stilou?, îl întrebă înainte de a lua sfârşit convorbirea lor.

— Desigur!

— Pot să-l văd?

Ducu i-l arătă. Era un „Mont-Blanc".

Şuncărică îl luă, îl examină cu un interes care în realitate îi lipsea, de parcă vedea acum, pentru prima dată, un asemenea obiect.

— Domnule Bădilă, aş vrea să vă cer o favoare. Vreţi să-mi dăruiţi, ca amintire, stiloul dumneavoastră?

„La ce dracu' i-o fi trebuind?", se întrebă el.

Pe urmă, tare:

— Dacă vă face plăcere...

— Vă mulţumesc! În schimb, vă rog să-l primiţi, tot ca amintire, din partea mea, pe acesta.

Şi scoase dintr-un sertar un „Parker".

— Poate nu mă veţi crede, dar să ştiţi că am această manie. De fiecare dată când câştig un prieten pentru trustul nostru, ţin să am o amintire de la el: De obicei, un stilou.

— Probabil că aveţi o întreagă colecţie, ironiza Ducu, bănuindu-i intenţiile.

— Aţi ghicit. O întreagă colecţie. Poate vreţi să ştiţi de unde şi până unde această... pasiune?

— Vă mărturisesc, abia acum când m-aţi întrebat am devenit curios.

— Fiindcă, fiecare obiect din colecţia mea valorează o adevărată avere. În cele mai multe cazuri, numai oamenii foarte originali colecţionează obiecte lipsite de valoare. De pildă, cutii de chibrituri, ambalajele diverselor sorturi de ţigări etc. etc. Eu însă nu sunt decât un om foarte banal. Un om de o banalitate exasperantă. Din acest motiv, nu mă interesează decât acele obiecte care reprezintă sau care s-ar putea să reprezinte cândva o valoare.

Stilourile din colecţia mea aparţin unor persoane în felul lor celebre. Dar despre aceste persoane, ziarele şi în special magazinele ilustrate nu scriu nimic, deoarece nu sunt cunoscute, anonimatul fiind singurul climat care le priieşte. Foarte rar, opinia publică mondială află de vreuna dintre aceste ilustre personalităţi. De pildă, abia atunci când respectivul, ieşit la pensie, îşi publică memoriile. Dar acestea sunt cazuri cu totul şi cu totul excepţionale. Dacă, în marea lor majoritate, celebrităţile acestea nu sunt cunoscute de omul de pe stradă, în schimb ele se bucură de un prestigiu incontestabil în lumea acelora care acţionează, ca şi ei, în anonimat. Dacă vreţi, în umbră. Fiindcă, aşa cum nu toţi care scriu muzică simfonică ajung celebri ca Beethoven, Rahmaninov sau Wagner, la fel nu toţi aceia care culeg informaţii se ridică la înălţimea lui Mata Hari, Fräulein Doktor, pentru a nu-i mai aminti, din discreţie, pe cei care şi-au dobândit mai recent, în lumea specialiştilor, o celebritate binecuvântată.

— Totuşi, nu înţeleg de ce stiloul meu trebuie să figureze în colecţia dumneavoastră „celebră", ironiză Ducu.

— Deocamdată, numele dumneavoastră nu spune nici mie şi nici nimănui absolut nimic. În schimb, este o promisiune. Nimic nu mă împiedică să sper că, mâine, el va fi rostit cu admiraţie de către aceia care lucrează în meseria care, până vă veţi obişnui cu ea, încă vă repugnă. Desigur, dacă, după trecerea unui anumit timp, mă voi convinge că m-am înşelat în privinţa dumneavoastră, acest stilou nu va mai face parte din colecţia mea, pe care, o dată pe an, obişnuiesc s-o triez.

— Pot să vă asigur, încă de pe acum, că mult timp el nu va mai face parte din colecţia dumneavoastră. Aşa că aţi putea încă de acum să renunţaţi la el. Numai fiindcă nu am încotro am acceptat să vă servesc o singură dată aşa cum ne-am înţeles.

— Obişnuiesc, domnule Bădilă, să nu iau nici cele mai neînsemnate hotărâri la sugestia altora... Şi acum să mergem la recepţie. Cred că ceilalţi ne aşteaptă.

În timpul „recepţiei", Ducu se comportă exact ca un om condamnat la moarte în ajunul zilei când urmează să fie executat. Val, tot timpul în preajma sa, ca şi când l-ar fi compătimit sincer, îi spuse:

— Aşa e la început, domnule Bădilă. Vă veţi obişnui, vă asigur. Trebuie, totuşi, să constat că sunteţi un om plin de prejudecăţi. Vă mărturisesc sincer, asta mă surprinde. Fiindcă, după cât am putut constata, nu vă lipseşte inteligenţa. Mă refer la o inteligenţă peste media obişnuită.

— Dragostea faţă de patrie, convingerile nu sunt prejudecăţi.

— Cu toţii suntem robii prejudecăţilor, domnule Bădilă. Cu toţii.

— Asta nu înseamnă că totul este prejudecată. Poate pentru dumneata.

— De ce numai pentru mine?

— Presupun, după felul cum vorbeşti, că prin naştere eşti român. Doar prin atâta.

— Domnule Bădilă, am uitat ce sunt prin naştere. Am, în schimb „paşaport Nansen". Sunt apatrid. N-ai idee cât de bun antidot împotriva prejudecăţilor este „paşaportul Nansen".

Dacă v-aţi putea sugestiona că sunteţi posesorul unui asemenea paşaport, criza aceasta de conştiinţă ar trece mult mai uşor.

— Te înşeli, domnule. Slujindu-vă de nevoie, nu voi înceta o clipă să cred despre mine că sunt un trădător.

Şi suferinţa care i se citi pe figură ar fi putut să înşele chiar pe un vulpoi mai perfid decât Val.

— În cazul acesta, sincer, sunteţi un om de compătimit.

A doua zi, tot Val fu acela care îl însoţi înapoi în oraş, de data aceasta el fiind acela care pilotă şalupa. Îl conduse până la hotel şi insistă ca să-l însoţească până în cameră, motivând că voia ca el, Ducu, să verifice şi să-i confirme, verbal bineînţeles, că, în lipsa sa, nimeni nu-i cotrobăise prin bagaje.

— V-aţi convins că bagajele dumneavoastră sunt intacte?

— Mda! Aşa se pare.

— Şi servieta?

— Şi!

— Recunoaşteţi că puteam fi curioşi?

— E chiar de mirare...

— Că nu am manifestat o asemenea curiozitate?

— Exact.

— Domnule Bădilă, *„Trustul Nebel"* e o casă mare. Să nu uitaţi lucrul acesta. Asta vă va da încredere şi vă va inspira în activitatea dumneavoastră viitoare. Dinspre partea mea, vă urez sincer numai şanse bune. Înainte de a ne despărţi, vă rog să-mi faceţi plăcerea de a vă putea oferi un pahar de coniac la barul hotelului.

La început, Ducu vru să-l refuze. Dar, până la urmă, acceptă. Se gândi că acum, considerându-l mai mult sau mai puţin de-al lor, Val va fi mai puţin circumspect. Şi într-adevăr, nu se înşelă. Află şi alte lucruri despre activitatea *„Trustului Nebel"*.

De la Monte Carlo, Ducu, spre a nu trezi bănuieli, continuă itinerarul pe care i-l comunicase, la plecare, şi Micăi. Din fiecare oraş nu uita să-i trimită câte o ilustrată. Patru zile mai târziu, se afla în trenul care îl aducea acasă. Şi iată că, la fel ca la plecare, şi tot în tren, îl întâlni pe Johan Ohlson.

Johan Ohlson juca de minune scena surprinderii şi a bucuriei cauzate de revederea „întâmplătoare".

La rândul său, Ducu nu se lăsă nici el mai prejos.

— Ce întâmplare extraordinară, domnule Bădilă!

— Şi ce fericită! Cel puţin în ceea ce mă priveşte, domnule Ohlson.

— Evident, şi fericită. La orice m-aş fi putut aştepta, dar ca să ne revedem, şi tot în tren, nu.

„Pe naiba, întâmplare!, îşi spuse Ducu. N-au trecut decât puţine zile de când m-au debarcat de pe Nebel. Oare de ce l-o fi trimis Şuncărică? Şi, mai ales, de ce Ohlson vrea să mă convingă cum că întâlnirea e întâmplătoare? După ce Şuncărică m-a «racolat», purtarea acestuia mi se pare de neînţeles. În orice caz, deocamdată, până îmi dau seama ce urmăreşte, am să-i cânt în strună."

— ...Şi încotro vă duceţi, domnule Ohlson?

— Închipuiţi-vă, tot la Viena. Dar dumneavoastră?

— Mă întorc acasă. Ştiţi, la Paris nu v-am mai căutat la Ritz, fiindcă n-am rămas decât patruzeci şi opt de ore.

— Chiar dacă ne-aţi fi căutat, tot nu ne găseaţi. N-am mai trecut pe acolo. Chiar în ziua următoare, după ce ne-am despărţit, de la Viena am plecat cu avionul în Danemarca.

Şi-i îndrugă o întreagă poveste în care era vorba de o călătorie pe care o făcuse într-un sat din ţara aceea, unde găsise „mărturii concludente", că prin secolul al XlV-lea, trăise şi murise acolo.

— Poate sunt indiscret — şi în acest caz vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău —, dar cum se face, domnule Ohlson, că doamna Malla nu vă însoţeşte în călătorie?

— Malla este şi ea în tren, dar în alt vagon. Suntem certaţi. Pot să vă spun şi motivul. Ne-am certat din cauza unui vis. Ştiţi, visele mele. Ei, dar ce sunt eu de vină, dacă am asemenea vise revelatorii? Mi s-a dezvăluit într-o noapte, în vis, că Malla a mai trăit o altă viaţă şi că în această altă viaţă a fost Lucreţia Borgia. Când i-am povestit visul, s-a amuzat copios şi a stăruit, prostuţa de ea, să consult neapărat un medic psihanalist. Bineînţeles că nici n-am vrut să aud de aşa ceva. În schimb, am convins-o eu pe ea să zburăm cu avionul în Italia, ca să verificăm la faţa locului.

— Cum adică, să verificați la fața locului? Vă rog să nu vă supărați că v-am întrerupt, se scuză Ducu.

— Oh, domnul meu, foarte simplu. Voiam să-i arăt portretul Lucreției Borgia.

— Vasăzică, dumneavoastră văzuserăți, cândva, portretul.

— Vă înșelați. Nu-l mai văzusem. De altfel, eu, personal, nici nu aveam nevoie de *dovadă. Eu știam precis,* fiindcă visasem lucrul acesta. Vreau să spun că în vis o văzusem pe Lucreția Borgia și că în vis mi-am dat seama imediat cât de mult seamănă Malla cu fiica papei Alexandru al VI-lea. Am dus-o la Roma și, draga de ea, s-a convins. S-a convins nu numai de uluitoarea asemănare. S-a convins că este reîncarnarea frumoasei Lucreția, căreia cronicile timpului îi atribuie o mulțime de fapte infamante.

Din păcate, această descoperire a avut o influență cu totul neplăcută pentru mine. Închipuiți-vă, Malla e acum convinsă că nu numai fiziceşte seamănă cu Lucreția, dar că și sufletul îi este același sau aproape același. Ea crede — și oricât am încercat să i-o scot din cap n-am izbutit — că îi place să trăiască periculos, fiindcă a moștenit și firea acelei Lucreții despre care detractorii ei afirmă că mânuia cu aceeași dibăcie pumnalul și otrava. Mai mult, ea a început să susțină că, de când a descoperit adevărul, tentația de a ucide a devenit irezistibilă și că va sfârși, în scurt timp, prin a comite o crimă. Dar lucrul cel mai grav nu acesta a fost. Lucrul cel mai grav a fost că a început să creadă, și să se teamă, că atunci când nu va mai putea rezista tentației, pe mine mă va omorî.

— Și de ce neapărat pe dumneavoastră?, întrebă Ducu care, la rândul său, continua să joace rolul naivului dispus să înghită toate braşoavele.

— De ce? Foarte simplu. Fiind tot timpul împreună, nu ar mai fi nevoită să-și caute victima. Și atunci a hotărât să ne despărțim. Să ne despărțim dintr-un motiv, dacă vreți profilactic. „Johan, iubitul meu — mi-a spus ea — tocmai pentru că te iubesc nespus de mult, trebuie să ne despărțim. Simt că într-o zi va trebui să ucid pe cineva. Dar mai simt ceva: că, dacă nu ne vom despărți, dacă vom rămâne unul lângă altul, tocmai pe tine te voi ucide. Și te voi ucide pe tine, deoarece tu, fiind lângă mine, va fi cel mai simplu, cel mai puțin complicat."

Dacă ați ști cât am luptat ca să-i scot din cap gărgăunii ăștia. Zadarnic!... Zadarnic am încercat s-o conving că istoriografia mai nouă contestă toate crimele pe care unii contemporani răuvoitori le-au pus pe seama frumoasei Lucreția. Zadarnic i-am demonstrat că tocmai dragostea pe care mi-o poartă o va feri să ucidă. Ea nici n-a vrut să audă. În fața acestei situații, a trebuit să mă prefac, domnule Bădilă, că accept să ne despărțim. Ne-am luat rămas- bun, ca și când nu ne-am mai vedea niciodată, dar eu am continuat să rămân în preajma ei. De pildă, dacă ea călătorește, plec și eu cu același tren. Dar în alt vagon. La fel se întâmplă și când poposim într-un oraș. Locuim la același hotel, dar fiecare la alt etaj. Este un compromis pe care Malla l-a acceptat numai cu mare greutate. Și iată că s-a mai liniștit puțin. A început să creadă că, trăind parțial despărțiți, nu mai sunt eu, primul, în pericol. Dar vreți să-mi faceți un serviciu, domnule Bădilă?

— Dacă îmi stă în putință, desigur.

— V-aș ruga să vă duceți s-o vedeți. O găsiți în vagonul alăturat. Vreau să știu dacă s-a instalat bine, dacă nu cumva îi lipsește ceva. De altfel, cred că îi va face plăcere să vă vadă. Dacă, eventual, e singură în compartiment, m-ați îndatora mult dacă i-ați ține puțin de urât.

Ducu înțelese că e o manevră. Mai mult, bănui chiar ce urmărea Johan Ohlson. Se duse fără grijă să țină companie frumoasei Malla, reîncarnarea Lucreției Borgia.

O găsi pe culoar. Fuma și privea absentă și plictisită peisajul. Juca perfect scena surprinderii, atât de perfect, încât ai fi putut jura că nu se aștepta să-l revadă. Malla îl invită în compartiment, îl tratâ cu coniac și, timp de o oră aproape, pălăvrăgiră despre toate și despre nimic.

Ducu se retrase când trenul se apropia de Viena. Revenind în vagonul său, îl găsi pe Johan Ohlson pregătindu-se să coboare. Se despărțiră, urându-și reciproc o cât mai grabnică reîntâlnire întâmplătoare.

După ce Ohlson coborî, Ducu intră la el să verifice bagajele. Totul era intact. Numai că, sub aceeași încuietoare de valiză, un cilindru, tot de material plastic, luase locul aceluia pe care Johan Ohlson i-l sfeterisise cu prilejul primei lor întâlniri.

„Pesemne, instrucțiuni suplimentare față de cele pe care le trimite Șuncărică rezidentului și pe care le-a ascuns în

stiloul ce mi l-a dăruit", îşi spuse Ducu, lăsând cilindrul acolo unde îl găsise.

*
* *

A doua zi dimineaţa, Ducu se prezentă la raport. (Colonelul Joldiş îl chemă şi pe Bogdan). Se prezentă la raport la orele opt dimineaţa. Patru ore mai târziu, se afla tot acolo. Între timp, specialiştii developaseră cele două microfilme. Unul din stiloul primit „cadou" de la Şuncărică, iar celălalt din cilindrul de material plastic ascuns de Johan Ohlson în încuietoarea geamantanului. Conţinutul microfilmelor fu revelator. Întreaga afacere le apăru acum într-o lumină cu totul nouă. Într-o lumină cu totul nouă, dar nu întru totul elucidată. Mai existau câteva puncte neclare, ce rămâneau neclare nu fiindcă lipseau răspunsurile, ci tocmai fiindcă ele erau mai multe, toate cu acelaşi sau aproape cu acelaşi coeficient de probabilitate.

De pildă, misteriosul Bernhard continua să nu-şi trădeze în niciun fel prezenţa. Niciunul din firele pe care le aveau acuma în mână nu duceau la acest enigmatic personaj. Pe de altă parte, Mica juca mai departe teatru. Parcă nu ea i-ar fi pus, la plecare, microfilmul în geamantan, parcă nu ea l-ar fi şterpelit pe celălalt, acela pe care îl ascunsese Ohlson atunci când, pentru a doua oară, îl întâlnise în tren.

Mica intrase în posesia microfilmului, mai precis a copiei de pe care specialiştii făcuseră un nou negativ, într-un mod foarte simplu. Nu în ziua următoare aceleia când se înapoiase Ducu — şi nu atunci, fiindcă, în ajun, el o anunţase că o rudă „săracă" va veni să-i cureţe parchetul şi să-i deretice —, ci abia a doua zi Mica pătrunse în garsonieră, cu o cheie falsă, confecţionată în lipsa lui, şi sfeterisi microfilmul. (Ducu îi cârpise minciuna cu „ruda săracă" dinadins, ca nu cumva ei să-i vină în minte să caute microfilmul tocmai în timpul când acesta se afla la specialişti).

Dacă a fost uşor pentru lucrătorii din grupa operativă să afle în ce fel procedase ea ca să intre în posesia microfilmului, în schimb, le-a fost imposibil să descopere ce destinaţie i-a

dat acestuia după aceea. De acasă Mica nu pleca decât ca să-l întâlnească pe Ducu, iar pe ea nimeni nu venea s-o caute. Se scurseră aşa o zi, două, cinci. Se mai afla oare filmul în posesia ei? În acest caz, însemna că aştepta pe cineva ca să i-l predea. Dar oare de ce acela întârzia să se arate? Sau, poate, îl developase singură, acasă? O asemenea presupunere părea exclusă din mai multe motive. În primul rând, fiindcă o asemenea operaţie era mult prea importantă ca ea să fie încredinţată cuiva care, după părerea lui Ducu, nu putea să aibă în reţea decât un rol de mai mică importanţă. (În favoarea acestui argument pleda şi faptul că microfilmul pe care el îl transportase peste graniţă fusese *lucrat* de altcineva, rolul Micăi mărginindu-se doar în a-l introduce în ascunzătoare). În al doilea rând, acasă la Mica nu exista nici măcar un rudiment de laborator.

— Ce crezi, bătrâne, că a făcut păpuşica ta cu microfilmul?

— Nu ştiu!

— Nu cumva l-a plasat mai departe, fără ca noi să prindem de veste?

— Ştii bine că aşa ceva nu s-a întâmplat.

— Atunci ce naiba are de gând? Că doar nu l-a şterpelit ca să facă din el amuletă.

— Exclus!

— Da, exclus. Fiindcă instrucţiunile pe care i le-a trimis, prin mine, Şuncărică, sunt adresate *rezidentului,* şi nu ei.

— După toate probabilităţile, microfilmul e tot la ea. De ce însă nu-l dă mai departe? A descoperit că are coadă? Nu cred. Nu are ordin să-l ducă şi aşteaptă să vină cineva după el? Asta ar fi o explicaţie. Dar mă întreb: Racolarea mea prezintă pentru ei o importanţă deosebită?

— Cum să nu, bătrâne! Dacă nu puneau bază pe tine, nu cheltuia Şuncărică bani cu „filmuleţul" lui.

— Au ei posibilităţi de comunicare mult mai eficace decât aceea pe care au stabilit-o prin mine?

— Au pe naiba! De când ai plecat, n-au mai ieşit o dată în eter.

— Atunci de ce nu se grăbeşte *rezidentul* să ia cunoştinţă de instrucţiunile din stilou transmise „prin mine" de Şuncărică? Ştie sau nu ştie *rezidentul* că m-am întors?

— Deşi ziarul „Informaţia" a avut neruşinarea să nu anunţe înapoierea ta în ţară, presupun totuşi că *rezidentul* a luat cunoştinţă de acest eveniment.

— Atunci de ce nu se grăbeşte să afle ce dispoziţii îi transmite Şuncărică?

— Văd că am ajuns de unde am plecat, bătrâne.

— Păi, da! Dacă el nu se grăbeşte, atunci te întreb: de ce s-a grăbit Mica să pună mâna pe microfilm? Şi apoi, de ce era nevoie să potrivească o cheie. Dacă nu chiar din prima sau a doua zi, dar în următoarele zile putea găsi uşor un pretext ca să rămână singură în casă câteva minute. Că doar mai mult nu-i trebuia. De pildă, putea să-mi spună: Du-te şi cumpără ceva de mâncare, că mi s-a făcut tare foame. Cât timp aş fi lipsit, putea să opereze.

— Clar, bătrâne!

— Ce-i clar?

— E clar unde baţi.

— Adică.

— Vrei să spui că a avut motive speciale să pună mâna urgent pe microfilm. E o chestie, bătrâne.

— Adică, ce chestie, mă sugarule?

— S-a grăbit să pună mâna pe microfilm, ca să nu i-o ia altul înainte. Dacă se dovedeşte că ai avut dreptate, gata: jos pălăria!

— Mergem mai departe?

— Mergem!

— Ştie Mica sau nu ştie că am fost racolat?

— Ba bine că nu!

— Atunci de ce o face pe îndrăgostita, de ce se poartă ca şi când habar nu ar avea că acum sunt şi eu unul dintre „ai lor"? Înainte rolul pe care îl juca îşi avea explicaţia. Dar acum?

— Poate că aşteaptă ca să-ţi dai tu mai întâi drumul la gură.

— Nu se poate, băiete. Fiindcă eu nu am de unde să ştiu rolul pe care ea l-a jucat. Mi-a spus mie ceva Şuncărică despre ea, sau despre altcineva? Nu mi-a spus. Şi atunci, de unde *să ştiu* eu? Pricepi?

— Pricep. Pe de altă parte, nu ţine nici dacă, din proprie iniţiativă, i-ai povesti ce ţi s-a întâmplat în străinătate. Nu ţine, din punct de vedere psihologic.

— Da, nu ţine. S-ar întreba imediat — şi pe bună dreptate — de ce mă dau legat ei, de mâini şi de picioare, destăinuindu-i un asemenea secret. Nu mi-e nici măcar iubită.

— Vasăzică, bătrâne, pe de o parte, şterpeleşte microfilmul, ca s-o ia altuia înainte, iar pe de alta, se preface ca şi când habar n-ar avea că tu ai fost recrutat în străinătate. Ciudat, tare ciudat, bunicule.

— ...Şi nu este singura ciudăţenie. Am fost, mai adineauri, amândoi de acord că nu se poate ca *rezidentul* să nu fi aflat că m-am întors. Dar dumnealui nu se grăbeşte să ia cunoştinţă de instrucţiunile trimise de Şuncărică. Nici de cele ascunse în stilou şi nici de celelalte — cele suplimentare — camuflate de Johan Ohlson în încuietoarea geamantanului. Mai mult, dacă ţinem seama de recomandările pe care i le face Şuncărică, ar fi trebuit să ia imediat legătura cu mine. Şi cu toate acestea, stă deoparte. De ce? Este şi aceasta o altă... ciudăţenie, cum spuneai tu. Ciudăţeniile astea ne încurcă. În instrucţiunile din stilou, Şuncărică recomandă *rezidentului* să treacă la acţiune. Dar până nu ia cunoştinţă de aceste instrucţiuni, necunoscând ordinul, va sta, ca şi până acum, cuminte. Şi noi nu-l putem grăbi, fiindcă, de fapt, noi încă nu ştim despre ce fel de *acţiune* este vorba.

— Hotărât, nu ştim!

Ducu se lovi cu palma peste frunte de se auzi până în camera cealaltă, unde mătuşa Sabina cosea nişte nasturi.

— Fiule, mi-a venit o idee pentru care va trebui să-ţi scoţi pălăria.

— Dacă merită, mi-o scot, ce mai!

— Băiete, am presupus noi că Mica s-a grăbit să pună mâna pe microfilm, ca s-o ia altuia înainte?

— Am presupus. Şi?

— Dar dacă acela vine să caute microfilmul şi nu-l găseşte?

— Bătrâne, am prins mişcarea. Dacă vine, trebuie să-l găsească. Este?

— Trebuie.

— Gata, bătrâne! Am scos pălăria.

În următoarele douăzeci şi patru de ore se întâmplară unele evenimente care îl făcură pe Ducu să spere că deznodământul

mult nu avea să mai întârzie. Întorcându-se „acasă", la cea de-a doua casă — garsoniera —, observă că, în lipsa sa, cineva mai fusese pe acolo.

„Te pomenești că au venit după microfilm", își spuse grăbindu-se să-l caute sub încuietoarea geamantanului.

La cererea sa, specialiștii pregătiseră un alt microfilm, identic primului. Și, într-adevăr, nu se înșela. În ascunzătoarea de sub încuietoarea geamantanului nu mai găsi acest al doilea microfilm. Dispăruse. Cineva, care știa unde trebuie să-l caute, venise în lipsa sa și îl șterpelise. Acum era clar. Era clar de ce Mica se grăbise să șterpelească originalul. Fiindcă fusese informată că și altcineva va veni să-l caute. Desigur, acum era important de știut, cui fusese inițial destinat microfilmul: Micăi sau celuilalt? După toate probabilitățile, nu Micăi. Dar atunci de ce și-l însușise Mica? Microfilmul destinat lui Șuncărică ajunsese în valiza lui, prin intermediul Micăi. Asta era clar. De ce nu însă și răspunsul acestuia către *rezident?* De ce *rezidentul,* prin alt intermediar, își însușise microfilmul și de ce Mica se grăbise să i-o ia înainte? Sau poate că lucrurile nu se întâmplaseră așa? Poate că Mica sfeterisise microfilmul tot pentru *rezident?* Dar atunci cine era celălalt care, după Mica, venise să-l ia, și de unde cunoștea ascunzătoarea din geamantan? Această a doua explicație i se părea mai puțin probabilă. Și i se părea mai puțin probabilă, fiindcă altcineva, din afara rețelei, nu avea cum să cunoască ascunzătoarea microfilmului. Dar, dacă excludea o asemenea eventualitate, se putea deduce că Mica începuse să lucreze în ultimul timp pe cont propriu? Exclus nu era. Totuși, n-o vedea în stare să meargă pe propriile ei picioare. Era o foarte bună actriță, era inteligentă, dar nu în suficientă măsură pentru o asemenea treabă dificilă.

„Degeaba îmi sparg capul, se necăji Ducu. Nu găsesc deloc o explicație care să mă mulțumească măcar cât de cât."

Formă un alt număr și ceru să i se trimită un expert care să ridice eventualele amprente, deși era convins că *rezidentul* — sau emisarul acestuia — se ferise să-și lase pe undeva „cartea de vizită". De altfel, presupunerea sa se și adeveri. Cu toată strădania sa, expertul nu descoperi nicio urmă. Era o dovadă în plus că individul nu era un ageamiu.

„Ei, acum să vedem cum va proceda ca să intre în posesia celorlalte instrucțiuni ale lui Șuncărică."

Mult nu trebuie să aștepte. Chiar în după-amiaza aceleiași zile, constată că îi lipsea stiloul din buzunar. Era sigur că nu-l uitase pe undeva. Mai ales că nu-l folosea. Îl păstra la el, numai ca să-l aibă totdeauna la îndemână. Or, dacă nu-l mai avea, era clar că-i fusese șterpelit din buzunar. Dar când, și unde? Reconstituind drumurile făcute în ziua aceea, ajunse la concluzia că numai în autobuz. Putea chiar preciza când anume. Curând după ce se urcase, în timp ce căuta să-și facă loc până la taxatoare. Ca de obicei, autobuzul 34 venise încărcat. Dintre cei aflați în stație, numai puțini izbutiseră să se urce. Printre aceștia, fusese și un individ care, din spate, ba împingându-se, ba strecurându-se ca o zvârlugă, ajunsese înaintea lui să scoată bilet. Impertinent și băgăreț, tot el fusese cu gura mare:

— Ce te împingi, bă? Nu vezi că *e* și *cocoane* pe-acilea?

„Să știi că secătura aia m-a operat!", își spuse el, amintindu-și de scena din autobuz.

Și fiindcă nu uitase „mutra" individului, se duse să-l caute pe colonelul Păsculescu de la Miliția Capitalei.

— Am o rugăminte la dumneavoastră. Presupun că aveți niște poze drăguțe cu cei care mai au obiceiul să opereze prin tramvaie, autobuze și așa mai departe.

— Adică hoți de buzunare. Spune-le, frate, pe nume. Din păcate, sămânța încă nu le-a dispărut. Dar de ce te interesează?

— Închipuiți-vă, unul dintre ei mi-a șterpelit stiloul în autobuzul 34.

Colonelul râse cu poftă.

— Dacă ar fi știut el!... Și crezi că ai să-l recunoști?

— Sper.

Câteva minute mai târziu, Ducu examina fotografiile de pe fișele care îi fuseseră aduse. Prea mult nu trebui să caute.

— Ăsta-i!

— Păi ăsta-i gagiul, îl lămuri căpitanul care îl condusese. Și zicea că se face „ușă de biserică".

— De ce i-au zis așa?

— Fiindcă și-l dispută toate vagaboandele din Tei. Bănuiam noi că nu s-a cuminți, dar până acum n-am putut să dovedim.

— Aş vrea să stau un pic de vorbă cu el.

— Trimit pe cineva să-l aducă.

— Foarte bine! Când îl găsiţi, daţi-mi şi mie un telefon.

Nu mai târziu de o oră primi telefonul, dar nu-şi putu face timp decât peste vreo trei.

— I-aţi spus despre ce-i vorba?, întrebă Ducu pe ofiţerul de miliţie cu care vorbise la telefon.

— Se putea!

— ...Şi ce face acum gagiul?

— Fierbe în zeama lui.

— Aş vrea să-l văd înainte de a sta de vorbă cu el. Se poate?

— Se poate, bineînţeles.

Printr-un vizor, Ducu putu să-l vadă fără să fie văzut. Gagiul era omul pe care îl căuta. Băgăreţul cu gura mare din autobuz care, după ce îl buzunărise, îi mai făcuse pe deasupra şi morală:

— „Ce te împingi, bă? Nu vezi că *e* şi *cocoane* pe-acilea?"

Gagiul stătea pe scaun şi fuma. Cu toate că umpluse scrumiera cu mucuri, nu izbutise să-şi astâmpere nervozitatea. Dimpotrivă, aşteptarea cu cât se prelungea, cu atât îl făcea să devină mai nervos. Ori de câte ori se deschidea uşa — şi se deschidea des, fiindcă încăperea era o cameră de trecere — se ridica în picioare. Dar cei care intrau şi ieşeau nu-i dădeau nicio atenţie. Cu un oftat de resemnare, se lăsa să cadă în scaun şi chiar când avea ţigara în gură, începea să caute prin buzunare pachetul de ţigări.

Ofiţerul de miliţie trimise pe cineva să-l aducă.

— Ei, gagiule, cum stăm?

— Stăm bine. Am promis s-o termin cu şuteala şi până acum, să nu zic într-un ceas rău, am fost *fer.* (Şi bătu cu degetul în masă, superstiţios). Ori, poate dumneavoastră credeţi că încerc să vă duc?, întrebă, sfredelindu-l pe ofiţer cu ochii lui de şobolan, arzând de nerăbdare să afle ce ştie ofiţerul despre el.

— De ce minţi, gagiule? Ştii doar că la noi nu se prinde minciuna.

— Să n-am noroc dacă vă mint!

— Lasă că şi aşa ai avut până acum prea mult noroc. Ştii însă proverbul cu ulciorul.

— Cetățene anchetator, cine a ciripit despre mine, minte. Să-mi sară ochii, dacă nu minte. Îs curat ca lacrima. Dacă mă țineam de-alea, ce, nu mă dibăceați până acum? M-ați dibăcit? Nu! De ce? Fiindcă am zis pas! Ce, asta-i drept să mă arestați numai fiindcă a ciripit despre mine „Plăcintă cu poale-n brâu"? Păi are oftică mare pe mine.

— Nu-l cunosc! Cine-i „Plăcintă cu poale-n brâu"?

— Îl știți. Puiu, frizerul. Ăl de fură rufele întinse la uscat prin curți.

— Zi așa! Vasăzică lui Puiu, frizerul, îi zice și „Plăcintă cu poale-n brâu".

— Lui! Manglitorului ăla prost ca noaptea-n Tei.

— Și de ce are oftică pe tine, gagiule?

— Fiindcă Frosei, fata lui nea Cărămidă, îi place de mine. Fir-ar ale dracului de gagici. Se țin de mine toate, de parcă numai eu aș fi bărbat în Tei la noi. Dar, ce vreți! Au prins șpilul că am inimă bună. Ele știu că atunci când pică un ban, nu-mi mănânc de sub unghie. Nu *e* mulți ca gagiul galanton, zic ele.

— Nu-i mai da cu gura, gagiule, că nu se prinde. Spune mai bine, acum pe unde operezi? În gară? În Obor? Unde?

— Vă rog să nu-mi atârnați tinichea de coadă, că mă nenorociți de pomană. V-am spus că mă las de șuteală. Și m-am lăsat. Iaca, dacă mă jur ca țiganii: să dea Dumnezeu să intru *mesa* și să nu mai ies niciodată, dacă vă mint, tot nu mă credeți?

— Cu ce autobuz te-ai plimbat azi-dimineață, gagiule?, întrebă Ducu. Nu cumva cu 34?

Stătuse până atunci de-o parte, cu spatele la gagiu, privind pe fereastră, ca și când toată povestea nu l-ar fi interesat de fel.

Punând întrebarea, se întoarse cu fața spre hoț. Și Ducu observă, spre marea lui satisfacție, că atunci când dădu cu ochii de el pungașul tresări.

„M-a recunoscut. Dacă și-a amintit de mine s-ar putea să iasă ceva."

— În 34? Ce să caut eu în 34! Mă confundați cu altcineva.

— Ascultă, gagiule! Te sfătuiesc să nu-l iei pe „nu" în brațe, fiindcă are să fie și mai rău de tine. Să știi că de data asta te-ai

vârât într-o treabă tare urâtă şi tare periculoasă pentru tine. Dacă vrei să scapi mai uşor, atunci te sfătuiesc să răspunzi la întrebările pe care am să ţi le pun.

— Gagiule, noi ne cunoaştem mai de mult, aşa-i?, interveni şi ofiţerul de miliţie.

— Ne cunoaştem.

— Ai vreun motiv să-mi porţi pică?

— Nu. N-aţi căutat să mă îngropaţi. V-aţi purtat cu mine *pă* cinste.

— Atunci ascultă sfatul pe care ţi-l dau. Dacă îl iei pe „nu" în braţe intri rău la apă.

Gagiul făcu feţe-feţe. Scoase batista şi îşi şterse gâtul şi fruntea transpirate.

— Cetăţene anchetator, cam simt şi eu că e groasă.

— E groasă de tot, gagiule.

— Atunci scuip tot, cetăţene anchetator.

— Mă recunoşti?, întrebă Ducu.

— Vă recunosc.

— Din autobuzul 34?

— Din autobuzul 34.

— Ce mi-ai furat?

— V-am *şutit* stiloul, recunoscu el după o clipă de ezitare.

— Tu îi ţii minte şi ai putea să-i recunoşti pe toţi aceia de la care *şuteşti*, cum spui tu, câte ceva?

— Am ţinere de minte.

Mintea. Încă încerca să mintă.

— Bine! Ai, vasăzică, ţinere de minte. Mă rog, să zicem. Cu stiloul ce-ai făcut?

— Nu-l mai am.

— Eram convins că nu-l mai ai. Dar cui l-ai dat?

— L-am vândut!

Din nou mintea.

— Ziceai că spui tot. Văd însă că iarăşi umbli cu minciuna. Bine!... Ai să te căieşti, gagiule, dar atunci are să fie prea târziu.

Gagiul oftă şi din nou îşi şterse fruntea transpirată.

— Să n-am noroc dacă mai încerc să vă duc cu preşul!

— Te-ai mai jurat o dată.

— Acum, gata! Văd că n-am încotro. M-aţi înghesuit rău de tot. Să vedeţi cum a fost. După ce am *ieşit*, vreo două luni

am fost *catapeteazmă*, deşi îmi era greu de tot. Parcă dracu' mi-i scotea în faţă pe toţi fleţii. Am ochi buni. De, meseria! Cere nu numai deşte de artist, dar şi ochi ageri. Deştele umblă prin buzunare, după ce ochii pipăie locul. Şi cum vă spuneam, parcă dracu' îmi scotea numai *fleţi* în faţă. *Fleţi* îs ăia de le poţi întoarce şi pe dos buzunarele fără să prindă de veste. Azi aşa, mâine aşa... până într-o zi când nu m-am mai putut stăpâni. Nici nu mi-am dat seama când i-am şutit unuia portofelul. *Pă* ochii mei că i l-am *şutit* doar aşa, de *pamplezir*.

— Ce înseamnă, gagiule, de *pamplezir*?

— Aşa, de plăcere, cetăţene anchetator. Mă furnica prin *deşte*. Mi-am zis: „Ia să vedem dacă n-am uitat meseria". *Fleţu'* era atât de *fleţ* şi eu eram atât de amărât, că iarăşi m-am spurcat, încât de necaz i-am tăiat buzunarul cu lama, deşi n-am avut nevoie. Că eu am mare oftică pe *fleţi*. Numai fiindcă e *fleţi* mulţi, am ajuns eu *şuţ*.

— Spune cum a fost cu stiloul, îi ceru Ducu.

— Ajung şi acolo. Dar trebuie să ştiţi cum a fost mai înainte. Atunci când am încercat numai aşa, de *pamplezir*, am găsit în portofelul *fleţului* trei su-tici. Mi-am zis: „Pe ăştia îi păstrez pentru un mic, pentru o fleică". Şi aşa a fost. Mi-a ajuns vreo săptămână. Pe urmă, când i-am terminat, iarăşi am văzut un *fleţ* şi din nou m-am trezit cu mâna în buzunarul lui. Aşa am făcut rost de alţi bănuţi. Cât mi-au ajuns, am fost cinstit. Spun adevărul, cetăţene anchetator. Dam câte o lovitură, la o săptămână, două, adică numai la ananghie. Nici tu chefuri, nici gagici. Modest. Un mic, doi, o sticlă de bere, o friptură. Aşa au trecut vreo şase luni. Dar fiecare om cu soarta şi norocul său. Într-o zi, ceas rău. Să vedeţi ce mi s-a-ntâmplat. Mă urc eu în „32", de la gară spre oraş. Văd unul mai *ştab*. Mă uit la el. Părea *fleţ*. Mă dau pe lângă el, vâr mâna şi când s-o scot cu portofelul, pac mă apucă de cot şi mă strânge, de parcă avea menghine, şi nu *deşte* de om. Nu ţipă, nu face scandal. Îmi face numai semn să stau liniştit. Dar cotul nu mi-l slăbeşte de fel. Îmi zic: „Ăsta dacă m-a simţit, trebuie că-i şi el *şuţ*". Mă uit la el. Nu-l văzusem niciodată, şi nici la *pârnaie*. Când autobuzul se apropie de staţie, mă împinge înainte. „Coborâm, drăguţule", zice el. Îmi zic eu: „Hait, că m-am ars. Ăsta mă duce şi mă predă la secţie". Că secţia nu era departe. Dar eu

trăgeam nădejdea să mă smulg din mâna lui cum oi ajunge jos. Coborâm. Ce să mă smulg! Menghine, nu degete, ce mai încolo şi-ncoace. El rânjeşte la mine: „Nu te teme, drăguţule, că nu te dau pe mâna miliţiei". „Atunci dă-mi drumul", zic eu. El: „Nu prea eşti tare în meserie, drăguţule". Mereu îmi zicea „drăguţule", dar-ar *benga* în el! Eu: „Te-am luat drept *fleţ*. De-aia n-am lucrat cu grijă. Altfel, sunt artist". „Ce vorbeşti!", râde el de mine. Eu când îl aud, încep să fierb. Zic: „Îl vezi pe ăla de vine? Ăla cu ţigara aprinsă? Îi cer să aprind de la el ţigara şi-i manglesc *teşchereaua*". El: „Lasă că te pun eu altfel la încercare. Ia să văd ce acte ai ?" El citeşte, îşi înseamnă adresa, pe urmă îmi zice: „Drăguţule, vrei o *bătrână* pe un stilou?". „N-am stilou *acuma*", zic eu. „Nu aşa, drăguţule. Eu îţi arăt omul. Tu îi *şuteşti* stiloul. Mi-l dai şi primeşti pe loc o *bătrână*. Ce zici? Facem târgul?". „Facem, cum să nu facem", i-am răspuns. „Atunci, haide să-ţi arăt omul". M-a dus pe o stradă...

— Pe ce stradă?, întrebă Ducu.

— Pe Dorobanţi.

Într-un bloc, pe Dorobanţi, se găsea garsoniera unde se mutase provizoriu Ducu.

— E acolo un restaurant. Am intrat înăuntru. El a căutat o masă lângă fereastră să vadă ce se petrece în stradă. Mi-a dat să mănânc şi să beau. De băut, mai puţin. Zicea să nu mă ameţesc şi să-mi tremure mâna. Am stat două ore. Mie îmi convenea. Spre prânz, zice: „Astăzi nu mai e nimic de făcut. S-o lăsăm pe mâine. Vrei?" „Tot aici?", întreb. El: „Tot". „Atunci vin." A doua zi, după vreo oră, deodată se ridică şi-mi spune: „Să mergem!" *'Oţ, tipu'!* Cum comanda ceva, pe loc plătea. Am ieşit în stradă. V-a arătat pe dumneavoastră şi mi-a spus: „E un amic. Am pus rămăşag că-i şparlesc stiloul. Dacă am să i-l arăt deseară când ne întâlnim la un şpriţ, chiar are să creadă că eu i l-am şterpelit". Ne-am luat după dumneavoastră. Eu mai înainte, el ceva mai în urmă şi pe celălalt trotuar. Mă uit, vă pun pe cântar şi-mi zic: „Cu ăsta n-are să meargă greu. E — pardon! — *fleţ*". Să nu vă supăraţi, dar... experienţa. Câteodată mai greşeşti, şi atunci ţi se înfundă. Doar nu poţi merge totdeauna sută-n sută la sigur. Îi fac semn tipului să se apropie. „Ce-i?", mă întreabă. „Jupâne — zic eu — ăsta nu

e *fleț*. N-are să meargă ușor. Mai dă ceva pe deasupra." „Bine. Cât vrei?", se învoiește. Dacă am văzut, așa, m-am aruncat și eu: „Încă o *bătrână*, și-l *las orfan* de stilou". N-a mai zis nimic. A dat numai din cap că se învoiește. V-am ajuns din urmă în stație. Eu chiar lângă dumneavoastră. Tipul mai încolo. Când a venit autobuzul, ne-am urcat toți trei.

— A stat celălalt lângă mine?, întrebă Ducu.

— Nu, că tipu' s-a urcat prin față. Ce să vă mai spun! V-am *șutit* stiloul, pe urmă mi-am făcut loc de-am avansat „înainte" și la prima stație am coborât. I l-am dat, mi-a dat două bătrâne, și gata. El a apucat-o la dreapta, eu la stânga.

— Asta-i tot?

— Tot!

— Ascultă, gagiule! Cum ți-am mai spus, te-ai vârât într-o afacere tare, tare urâtă. Dacă vrei însă să scapi de o mare belea, trebuie să-l găsești pe individul căruia i-ai dat stiloul.

— Da' cum ciorile să-l găsesc, cetățene anchetator? Ce, Bucureștiul e Gheboaia?

— Am să-ți dau un om și de azi înainte, altceva nu ai de făcut decât să circuli pe străzile centrale, să intri prin localuri și să-l cauți. Ne-am înțeles?

— Și dacă nu dau de el? Ce aveți să-mi faceți?

— Vedem noi. Să ne mai gândim.

— N-am să-l întâlnesc. Că așa sunt eu dinspre partea norocului; că maică-mea m-a înțărcat *de baftă*, nu de lapte, se căina hoțul, ștergându-și mereu gâtul transpirat cu o batistă murdară.

Era în timpul prânzului când Ducu primi telefon de la Fane.

— Ducule, poți să te repezi până la noi?

— I s-a întâmplat ceva Ingridei?

— Nimic, absolut nimic.

— Atunci, acasă la tine?

— Nu, băiete. Suntem cu toții sănătoși. La șantier s-a întâmplat ceva. Dacă nu poți veni tu, mă reped eu cu mașina. În trei ore sunt la tine.

— Lasă că vin eu.

Cu aprobarea colonelului Joldiș, Ducu plecă. Drumul cu mașina nu dură mai mult de două ore și jumătate.

— Ce s-a întâmplat, Fane?, întrebă Ducu îmbrățișându-l.

— Mi-ai recomandat rândul trecut să am grijă ca să nu dispară vreunul din cele două costume de scafandru.

— Ți-am spus. Și? Au dispărut?

— A dispărut numai unul.

— Povestește cum s-a întâmplat.

— Ce să povestesc! A dispărut, pur și simplu, din magazie. A intrat cineva pe gaura cheii, l-a luat și a ieșit tot pe acolo, cu costum cu tot.

— Vrei să spui că hoțul s-a introdus în magazie cu chei potrivite. Cine păstrează cheile de la magazie?

— Bârzu are în primire magazia aceea. Magazie e un fel de a spune. Că în afară de costume, altceva nu păstrăm în baraca aceea.

— Și de ce le păstrați acolo și nu în altă parte?

— Baraca aceea e mai aproape de apă. La doi pași de docul unde intră vasele ce ne sunt trimise la reparat.

— Și Bârzu al tău ce fel de om e?

— Pentru el pun mâna în foc. E om cinstit.

— Dacă nu-i el hoțul, atunci e tot cineva de aici, de la tine, Fane. E mai greu de presupus că cineva din afară, fără complicitatea cuiva de la șantier, a putut face isprava asta. N-ai ceva bănuieli?

— Nici eu și nici ceilalți.

— Și Șutelcă ce face?

— Ce să facă! Își vede de lucrul lui.

— Vasăzică, n-a *dispărut*.

— Până acum, nu.

— Dacă n-a dispărut el, atunci probabil că din altă parte o fi dispărut vreun scafandru. Sau în cel mai bun caz va dispărea de acum încolo.

— Ducule, nu poți să mă lămurești și pe mine? Ce trebuie să înțeleg din povestea asta?

— Dragă Fane, nu te supăra, dar nu-ți pot spune nimic. De altfel, ceva foarte precis încă nici eu nu știu.

— Dacă nu poți, nu poți! Să știi că cei de la regiune anchetează și ei.

— Am fost informat. Mi se pare că ceva au și lămurit. Acum, Fane, am plecat.

— Să ştii că Ingrid e la noi. Dacă mi-ai spus că vii, Maria s-a dus şi a adus-o.

Un căpitan de la regiune ancheta pe un oarecare Ion Bucurescu, angajat la şantier, ca muncitor necalificat, numai de câteva luni. Era originar dintr-o suburbie a Bucureştiului şi suferise o condamnare de doi ani de zile pentru furt. Încurcându-se în propriile lui minciuni, până la urmă Bucurescu recunoscu.

— Spune cum s-a întâmplat!

— Acum, dacă m-aţi dovedit, spun. Beam o ţuică la Guriţă.

— Care Guriţă?

— Adică la bufetul „Focşani". Lumea îi zice însă ca înainte: „La Guriţă". Că pe vremuri acolo a fost tot cârciumă, zic oamenii. Eu nu ştiu, că nu-s de prin partea locului. Cârciuma o ţinea unul, Guriţă. Spun că i se mai zicea şi „Guriţă-mizilic". Cică dacă beai o juma' de rachiu, îţi da pe gratis, ca mizilic, două pifteluţe, muştar şi o felie de pâine. Şi cum vă zisei. Beam o ţuică la Guriţă. Beam de unul singur. Că nu prea era lume. Mai încolo, vine unul şi se aşază la o altă masă, alături. Îmi cere foc. Îi dau. Îmi dă o ţigară. Zic mersi. El intră în vorbă. Curăţel omu'!... Şi filotim. Dă o ţuică. Mai dă una. Se mută la masa mea. Comandă mici. Pe urmă, două fleici şi-o baterie. Mai comandă una. Şi încă una. Când am ieşit din cârciumă, îmi era bine.

— Beat, adică!

— Cum beat? Nu v-am spus? Îmi era bine. Adică, eram binedispus. Că acum aşa se zice. Pe drum, tipu' mă ia la braţetă şi dă cărţile pe faţă. Cinci mii de lei, dacă scot din şantier costumu'. Eu zic: Pentru cinci mii, m-aş prinde, da' nu mă pricep cum să fac treaba. A spus că mă şcoleşte el, ce şi cum să fac. Mi-a dat o bucată de ceară şi m-a învăţat să iau tiparul cheii de la magazie.

— Ştiai unde sunt costumele?

— Nu ştiam. Dar tot el şi-a dat cu presupusul că trebuie să fie undeva pe aproape de apă. A doua zi, am tras eu de limbă pe unul, pe altul şi aflai că-s încuiate într-o baracă lângă mal. Iau tiparul cheii şi la prânz i-l dau. Ne întâlneam la „Guriţă". Adică la bufetul „Focşani". A doua zi la prânz, n-am mai plecat

de la şantier. Tot tipu' m-a învăţat. M-am ascuns în cala unui cargou în lucru. Am stat acolo până după miezul nopţii. Ploua. Începuse să plouă cam de pe la zece. Mamă, mamă, ce ploaie! Turna, nu alta, cu găleata. Până la magazie nu erau nicio sută de metri. Am descuiat cu cheia pe care mi-o dăduse tipu', am intrat şi am luat costumul. Era greu al dracului. Până la apă, adică până la Dunăre, l-am dus târându-l. L-am urcat într-o barcă a şantierului. Că tot planu' al lui a fost. Mă urc şi eu în barcă şi pun mâna pe vâsle. Frică mi-a fost până am ieşit din doc. Dar nu prea tare. Ploua şi era întuneric să nu-ţi vezi degetele dinaintea ochilor. Am trecut Dunărea. Am priponit barca unde ne-am înţeles. Mi-am tras peste cap o foaie de cort şi am adormit. Dus am dormit. Habar n-am avut când s-a făcut ziuă. Adică, nu prea era încă ziuă de tot, când m-a trezit tipu'. Am cărat amândoi costumul până la camion. Că aştepta un camion în pădurice. El s-a urcat lângă şofer, eu în spate. M-a dus până am dat de şosea. Atunci camionul a oprit şi tipu' mi-a spus să mă descurc singur, cum oi putea. Banii mi-i dăduse înainte, până a nu căra costumul în camion, că uitai să vă spun. Ei au plecat spre Măcin. Eu, pe jos, spre Ghecet. Iaca aşa s-a întâmplat.

— Nu ştii ce număr avea camionul?

— Parcă m-am uitat la număr!...

Lăsând în seama organelor locale să dea de urma camionului şi a şoferului, Ducu se întoarse la Bucureşti. Acolo îl aştepta altă veste. În urma ordinului transmis tuturor organelor raionale ale Securităţii, Turnu Severin raporta că un oarecare Spiru Tofan, fost scafandru, dispăruse de două zile din oraş. Cu toate că era un client obişnuit al cârciumilor, în ultimele zile înaintea dispariţiei sale risipise mai mulţi bani decât era în stare să câştige pe cale cinstită. Mai mult, unul dintre amicii lui într-ale băuturii îl auzise lăudându-se, beat fiind, că nu peste multă vreme va avea bani să-i mănânce cu lingura.

Până în urmă cu doi ani, Spiru Tofan fusese scafandru. Şi încă unul dintre cei mai buni. Băutura şi nopţile pierdute la barbut îi ruinară în aşa măsură sănătatea, încât medicii fură nevoiţi să-i interzică de a se mai scufunda. Din cauza presiunii

apei, risca să nu mai revină viu la suprafață. Întreprinderea îi dădu atunci posibilitatea să se recalifice într-o altă meserie, lucru pe care Spiru Tofan îl şi făcu, fiindcă avea minte ageră. De băutură însă nu se lăsă. Nu se lăsă nici de barbut. Din cauza aceasta, starea sănătății sale, în loc să se îmbunătățească, se înrăutăți. Cum însă inima, deşi bolnavă, nu-l țintuia în pat, Tofan continua să ignore primejdia, cu nepăsarea specifică alcoolicului.

Faptul că Spiru Tofan dispăruse, în niciun caz nu se putea interpreta că murise subit.

Mica atât îl sâcâise să-i dea un număr de telefon direct, la care să-l poată chema dacă eventual avea să-i comunice un lucru important, încât, până la urmă, Ducu îi satisfăcu dorința. Şi i-o satisfăcu, nu atâta ca să scape de insistențele ei, cât la gândul că sâcâiala ei ar putea ascunde cu totul altceva. Dar, ulterior, deseori avu motiv să se căiască, fiindcă în fiecare zi îl suna — şi nu o singură dată — ca să-i debiteze acele delicioase stupidități pe care numai o femeie le poate spune la telefon, mai ales când e îndrăgostită. Mica, bineînțeles, nu era îndrăgostită. Dar continua — şi acesta era un lucru de neînțeles — să simuleze că este.

Ducu tocmai terminase de citit comunicarea primită de la Turnu Severin, când fu chemat la numărul direct — ad-hoc — de către Mica.

Ridică plictisit receptorul.

— Dane, tu eşti?

— Eu sunt!

— Bună, Dane. Trebuie neapărat să-ți vorbesc.

— De unde telefonezi?

— De la un telefon public.

— Ți s-a întâmplat ceva? Pari agitată.

— Nu sunt agitată, dar trebuie neapărat să-ți vorbesc.

— Bine, dragă, dar acum nu pot. În zece minute trebuie să mă duc la ministru. Aşteaptă să-i duc o lucrare. Ştii, s-ar putea ca, în scurt timp, să mă trimită din nou în străinătate.

—...Şi cât ai să stai la ministrul tău?

Ducu se gândi cam cât timp i-ar trebui ca să ia unele măsuri în legătură cu raportul primit de la Turnu Severin.

— Nu cred să pot pleca din minister mai curând de o oră.

— O oră! Bine, fie şi o oră. Cred că nu va fi prea târziu peste o oră. Vino la...

Se auzi un strigăt. Pe urmă, un fel de zgomot sec, urmat de o pocnitură, ca şi când receptorul, scăpat din mână, s-ar fi lovit de perete, apoi nu se mai auzi nimic.

— Alo!... Alo!... Mica!... Mă auzi, Mica?

Nu-i răspunse însă nimeni. În schimb, auzi o mică păcănitură. Cineva pusese receptorul în furcă într-un mod cât mai discret posibil.

Bogdan tocmai intra pe uşă.

— Acum ce naiba facem, băiete?

— Ce s-a întâmplat, tăicuţule?

Ducu îi povesti cum decursese convorbirea telefonică.

— Sunt un idiot, măi băiete. Cum nu m-am gândit că ar putea s-o păţească. După dispariţia celui de-al doilea microfilm, devenise clar că Mica se afla în primejdie. Teamă mi-e că a avut şi ea soarta Catinei.

— Ei şi?, replică tăios Bogdan. Pe mine mă lasă rece că au început să se lichideze între ei.

— Băiete, văd că şi tu eşti idiot, nu numai eu.

— Fugi bătrâne, că eu n-am să îmbrac doliu după Mica ta.

— După Mica mea! Dar dacă au lichidat-o, nu te gândeşti că Mica „mea" a dus cu ea în mormânt partea de secret care o priveşte şi că în ziua când va trebui să tragem concluziile s-ar putea să nu fim în stare să reconstituim tocmai acel capitol legat de veriga pe care ea o reprezintă sau a reprezentat-o în reţea? La asta nu te-ai gândit?

— Îl vom putea deduce, bătrâne.

— Şi dacă nu?

— Nu există, bătrâne. Sau chiar dacă nu, nu asta mă preocupă acum cel mai mult.

— Ce te preocupă?

— Cum naiba să facem ca să grăbim ziua când vom putea trage concluziile.

— Nu e nevoie, băiete, să ne grăbim. Acum ei se grăbesc. Nu vezi? Au început să acţioneze.

Şi-i arătă comunicarea primită de la Turnu Severin. Bogdan o citi de două ori. Pe urmă, se înveseli.

— Drăguții de ei! Dintr-un oraș, echipamentul. Dintr-altul, specialistul. Acum rămâne se aflăm unde, între Orșova și Sulina, s-a scufundat un vas în timpul războiului.

— Nu e nevoie, băiete! Vom afla despre ce e vorba, chiar de la ei.

— Mi se pare că ai pus punctul pe *i*, bătrâne.

— Acum fug la șef să-i comunic ultimele noutăți și pe urmă să mergem să vedem dacă putem afla ceva în legătură cu Mica.

CAPITOLUL XVII

A plecat de acasă pe la orele zece, domnule maior. N-a luat nici tramvai, nici autobuz. Nu se grăbea deloc. Pe bulevard, se oprea la toate vitrinele. Dar eu mi-am dat seama că face aşa, ca să verifice dacă nu i s-a agăţat cineva de coadă.

— Şi te-a văzut!...

— Se poate! Am eu sistemul meu. Dacă mă agăţ unuia de coadă...

— Bine. Spune ce s-a mai întâmplat.

— M-a purtat pe Magheru, pe calea Victoriei, pe urmă, înapoi pe Magheru. La „Expresul" de lângă „Patria" a intrat şi a băut o bere. Pe urmă, a mai băut una. Să fi văzut cum bea. Parcă ar fi străbătut Sahara. M-am mirat de atâta sete, fiindcă nu era cald deloc. Apoi, după ce şi-a potolit setea, a intrat la „Leonida". N-a cumpărat nimic. A intrat pe o uşă şi a ieşit pe-alta. După aceea la „Polar" şi la „Delta Dunării", tot fără să târguiască ceva. Apoi a trecut strada şi a intrat la Oficiul Poştal să telefoneze. În ultimul moment, s-a răzgândit. Iarăşi a început să mă tot poarte, şi numai pe jos, până în strada Merişor. La numărul unsprezece e un bloc mare. Credeam că trece mai departe. Când colo, intră grăbită. Blocul are o singură intrare, deşi se bifurcă în două aripi, deservite de două scări şi două lifturi. Nu cunoşteam acest amănunt. Când am intrat în hol după maimuţă, ambele lifturi urcau. Ce puteam să fac? De unde să ştiu eu în care din lifturi era? M-am gândit că altă soluţie nu

există decât să aştept până coboară. Şi am tot aşteptat, fiindcă de coborât n-a mai coborât. Şi acum tot acolo se află.

— Pe naiba se află tot acolo!, se supără Bogdan.

— Dacă ar fi coborât, aş fi văzut-o.

— Dorobanţule, cum s-a întâmplat nu ştiu, dar nu cred că fata se mai află acolo.

— Doar dacă a trecut prin zid. Altfel, susţin că şi acum este tot în bloc.

Ducu era convins că Dorobanţu nu mintea ca să ascundă o eventuală greşeală. În schimb, era tot atât de convins că o greşeală comisese. Dar nu-şi dădea încă seama prin ce anume greşise.

Căută să afle prin întrebări.

— Când ai intrat după ea, în hol mai era cineva?

— Nu.

— Nu mai aştepta nimeni liftul?

— Nimeni!

— Portar are blocul?

— Nu. Există un singur administrator pentru mai multe blocuri. Dar nu stă cu casa acolo. Şi nici mecanicul, fiindcă au şi un mecanic.

— Când ai văzut că urcă ambele lifturi, zici că te-ai hotărât s-o aştepţi până coboară.

— Aşa m-am hotărât.

— Ai ieşit în stradă imediat? Sau ai mai aşteptat un timp şi în hol?

— Cum era să plec aşa, cu degetul în gură. Ceva tot am făcut. M-am uitat pe ceas să văd în cât timp urcă lifturile. Unul a urcat patruzeci şi două de secunde, celălalt douăzeci şi opt. Asta înseamnă că primul s-a oprit la etajul şase, iar celălalt la patru.

— Te-ai gândit că, în cazul când lifturile n-au pornit în acelaşi timp, socoteala dumitale devine foarte aproximativă?

— Aproximaţia poate să fie de un etaj în plus sau în minus. În cazul acesta, putem presupune că liftul din dreapta s-a oprit la etajele V—VI sau VI—VII, iar cel din stânga, la etajele IV—V sau V—VI. Vreau să vă informez că la fiecare etaj există câte trei apartamente.

— Dar dacă Mica n-a fost în niciunul din cele două lifturi? Dacă a urcat pe scară? Sau dacă a intrat într-un apartament de la parter?

— În cazul acesta, calculul meu nu mai foloseşte la nimic.

Deşi convins că nu o va găsi, Ducu se duse s-o caute pe Mica acasă la ea. Şi bineînţeles n-o găsi. N-o găsi nici pe maică-sa.

„Poate că totuşi bătrâna ar putea să ne dea unele indicaţii de folos", îşi spuse, hotărât să revină mai târziu.

Se întoarse pe la orele zece seara. Bătrâna tot nu venise. Nu veni nici până la miezul nopţii şi nici până dimineaţa.

— O fi rămas la priveghi, presupuse Bogdan, nu fără intenţia de a fi ironic. Fiindcă nu-şi putea explica de ce Ducu acorda atâta importanţă faptului că bătrâna nu se întorsese acasă.

— E posibil să fie şi ceea ce presupui tu, Bogdane.

— Ar putea să fie şi altceva?

— Mda!

— Te gândeşti poate că au curăţat-o şi pe ea?

— Crezi că e un lucru absolut imposibil, băiete?

— Absolut imposibil!... În meseria noastră, ştii foarte bine că nimic nu e imposibil. Serviciile de informaţii au „savanţii" lor, care inventează mereu metode şi procedee noi ca să poată culege secrete de stat, contracarând metodele şi procedeele serviciilor de contrainformaţii. În acest război, altfel decât cel obişnuit, şi în care nu există niciun fel de oprelişti în ceea ce priveşte metodele folosite, nu e deloc de mirare dacă bătrâna spălătoreasă de cadavre a fost curăţată, împreună cu fiică-sa, din cine ştie ce motive. Asta în cazul când într-adevăr au curăţat-o pe Mica.

— Chiar dacă n-au curăţat-o, nici liberă nu-i.

— Înseamnă că-i stingherită?

— Sau mai curând că a început să-i stingherească.

— Era creatura lor.

— Şi ce dacă?

— Bătrâna tot îi stingherea?

— Asta nu mai ştiu. Rămâne s-o aflăm.

— Şi cum vom afla?

— Să vedem dacă va veni în noaptea asta să dormă acasă.

— Şi dacă nu va veni?

— Va trebui s-o căutăm.

— Unde naiba, bătrâne? Cum?

— Depistând pe toţi aceia ce şi-au dat sfârşitul în ultimele patruzeci şi opt de ore.

— Ascultă, bătrâne! Tu ştii ce populaţie are capitala?

— Ştiu!

— Dar te-ai gândit, la o populaţie de un milion şi jumătate, câţi oameni mor într-o zi?

— Destui, băiete, destui! Ştii însă foarte bine că, de cele mai multe ori, treburi de-astea migăloase şi plictisitoare ne-au dus la nişte rezultate la care nici nu ne aşteptam. Trebuie numai să găsim omul cel mai potrivit, care să coordoneze treaba.

— Picioruş. Altul mai bun decât el nu există.

— De Picioruş avem nevoie. Deocamdată, e ocupat cu „pensiunea Dankner". Ia în fiecare zi masa acolo.

— Să ştii că are să se îngraşe. Va trebui să vorbim cu medicul ca să-i prescrie un program special de educaţie fizică. Ştii ce? Pune-l pe Călin. Şi ăsta are un miros!...

Coana Leduncă, mama Micăi, nu veni acasă nici în noaptea următoare.

...Şi atunci locotenentul-major Călin primi ordin să depisteze toţi morţii din oraş.

În ziua următoare, colonelul Joldiş convoacă într-o şedinţă de lucru întreaga grupă operativă. Şedinţa dură patru ore, lucru ce nu se mai întâmplase de foarte multă vreme în cadrul direcţiei lor. Şedinţele operative erau într-adevăr şedinţe *operative*. Faptul că aceasta dură atât de mult constituia cea mai bună dovadă că problemele discutate fuseseră de o importanţă deosebită. De fapt, la această şedinţă fu elaborat planul operativ până la cele mai mici detalii, plan care, tot în cadrul şedinţei, fu defalcat pe oameni. Conducerea întregii acţiuni fu încredinţată lui Ducu. Ajutorul său direct fu numit — aşa cum de altfel era şi de aşteptat — Bogdan.

— Acum, fiecare la treabă. În următoarele patruzeci şi opt de ore s-ar putea să avem cu toţii mult de lucru. Vă urez succes!

Părăsind biroul colonelului, Bogdan îi spuse lui Ducu:

— Bătrâne, era şi timpul. Prea se îngroşase *Tanti Aspasia*.

— Abia aştept să fac o baie de aburi.

— Facem, bătrâne, facem. Deocamdată, nu crezi că e cazul să mâncăm ceva? Mi-e o foame de lup.

— Haidem acasă. Mătuşa Sabina a cumpărat un iepure şi l-a gătit cu măsline. Zicea să te aduc neapărat. Susţinea că numai un găman ca tine este în stare să aprecieze talentul ei culinar.

— Ce vrei, aşa sunt eu. Când mă aşez la masă, mănânc, nu mă joc. Mai ales când mă hrăneşte mătuşa Sabina. Dacă ar fi menajera mea, nu m-aş mai însura niciodată, bătrâne.

— Lasă că n-ai să te însori tu doar ca să-ţi gătească nevasta.

— ...Şi zici, bunicule, că mătuşa Sabina a gătit iepure cu măsline?

— Da, mă!

— Şi crezi că a oprit o bucată şi pentru friptură?

— A făcut şi friptură, împănată cu slănină şi usturoi.

— Ducule, drăguţule, eu zic să luăm un taxi.

— Lasă că ne duce maşina de serviciu.

— Atunci s-o ştergem, Ducule! Dar ca desert, nu ştii ce-a pregătit mătuşa Sabina?

— Ce mai întrebi! Dacă i-am promis că te aduc la masă, ce crezi tu că a putut să pregătească?

— Te pomeneşti că baclava?

— Baclava, băiete. Prăjitura ta favorită.

— Bătrâne, când mănânc baclava, sunt gata să-l iert şi pe Baiazid, şi pe Soliman, şi pe Mahomed, şi pe toţi sultanii şi vizirii pentru tot răul pe care l-au făcut, în trecut, bietei noastre ţărişoare.

Maşina de serviciu îi duse acasă. Când Bogdan intră în vestibul, ameţit de aroma care venea din bucătărie, uită să se mai dezbrace.

— Nu te dezbraci, măi băiete?, îl zori mătuşa Sabina.

— Mătuşă Sabina, matale ai auzit de „buricari"?

— Cine mai sunt şi ăştia?

— Nu mai sunt, au fost. Nişte sectanţi. Ăştia, cică, îşi contemplau buricul până când dintr-odată începea să li se năzare că văd raiul. Să fiu al naibii, mătuşă Sabina, dacă n-am văzut raiul adineauri când mi-a mirosit a friptură de iepure.

— Haide, repede la masă! Că voi toate le faceţi pe sponci.

Ajunseseră la desert — la baclavale — când sună telefonul.

— Raportează sublocotenentul Picioruş.

— Ce s-a întâmplat, Picioruş?

— Şi-a cumpărat bilet la acceleratul 201.

— Bun! Ştii vagonul?

— Ştiu.

— Atunci e în regulă La ce oră pleacă trenul?

— La 23.40.

— Fii cu ochii în patru.

Zece minute mai târziu, iarăşi sună telefonul.

— Măi, dar nici să mâncaţi nu vă lasă, ce Dumnezeu!, se necăji mătuşa Sabina. Ducu ridică receptorul.

— Raportează locotenentul-major Petrescu.

— Ce-i, Petrescule?

— Infractorul a luat bilete pentru acceleratul 201. Trenul pleacă...

— Ştiu. Pleacă la noapte, la ora 23.40. Eşti pregătit?

— Da.

— Atunci e în regulă.

Nu trecură nici cinci minute, şi telefonul sună încă o dată. Până să ridice Ducu receptorul, Bogdan întrebă pe mătuşa Sabina:

— Mătuşă Sabina, pot să mai iau o baclava? Presimt că nu am să am timp să mai mănânc decât una. (Bogdan mâncase până atunci vreo cinci).

— Ce întrebi? Ca să mă superi? Pentru dumneata le-am făcut. Că Ducu... şi atunci când mănâncă atât cât două vrăbii, înseamnă că a mâncat mult.

La telefon era colonelul Joldiş.

— Vino imediat la sediu.

— Am înţeles.

— Nu ştii pe unde o fi Tudoraşcu? L-am sunat acasă şi n-a răspuns nimeni.

— E la mine. Tocmai se îndoapă cu baclavale.

— Să vină şi el.

— Ne cheamă, aşa-i?, întrebă Bogdan cu gura plină.

— Şi încă imediat.

— Mătuşă Sabina, cafelele le bem altă dată. Sărut mâna pentru masă. Baclavalele au fost a-ntâia!

— Bine, mă, că ne cheamă. Altfel, le topeai pe toate şi pe urmă te avea mătuşa Sabina pe conştiinţă.

*
* *

Pe şoseaua care ducea spre Simeria, într-o dimineaţă mohorâtă cu cer ce ameninţa a ploaie, un camion de trei tone gonea cu viteza obişnuită. Un camion acoperit cu prelată, care avea numărul 173.475. Litera B dinaintea numărului indica din care parte a ţării provenea maşina.

În cabină, alături de şofer, se mai aflau două persoane. În dreapta şoferului, cu alte cuvinte la mijloc, un individ îţi atrăgea imediat atenţia prin fruntea sa boltită. Din cauza frunţii şi a pometilor, orbitele păreau neobişnuit de adânci. Atât de adânci, încât, la o primă impresie, omul părea a nu avea ochi. Când se uita la tine, ochii, mici şi întunecaţi, te scrutau din fundul hrubelor lor pătrunzător, şi trădau şiretenie, perfidie. Omul acesta nu părea să aibă mai mult de patruzeci, patruzeci şi trei de ani, cel mult. Dar din cauza unui viţiu, pe care nasul stacojiu şi pometii străbătuţi de nenumărate vinişoare purpurii şi violacee îl trădau fără tăgadă, părea mult mai în vârstă.

Cel de-al treilea ins — nici el nu părea să aibă mai mult de patruzeci de ani — se deosebea cu totul de ceilalţi doi. Era un bărbat frumos, cu trăsături fine. Ochii, deşi cenuşii, erau foarte luminoşi. Aveau un anumit neastâmpăr, care trăda o permanentă curiozitate, ceea ce putea să însemne că se pricepeau să observe. Există oameni pe care nu e absolut necesar să-i auzi vorbind ca să-ţi dai seama că sunt inteligenţi. E suficient să-i priveşti. Li se citeşte aceasta pe figură. Era cazul acestui al doilea pasager din camion. Mai mult, bărbia, aşa cum era ea configurată, te făcea să presupui că, pe lângă inteligenţă, natura îl înzestrase şi cu voinţă. În schimb, buzele subţiri şi un fel anume de a-şi boţi colţul gurii păreau a trăda că omul acela inteligent era capabil şi de multă cruzime. Niciunul din cei trei aflaţi în cabina camionului nu vorbea. Şoferul conducea atent, puţin aplecat deasupra volanului. În colţul stâng al gurii avea o ţigară neaprinsă. Ăsta era obiceiul

lui. Când pleca la drum lung, își vâra între buze o țigară și n-o aprindea decât atunci când ajungea la destinație.

Cel cu fruntea boltită, necunoscându-i obiceiul, de fiecare dată când își aprindea țigara, întreba:

— Vrei un foc?

— Nu!

— Bine!, se resemna oftând cel cu fruntea boltită.

Acesta avea și el un obicei. Tot cam la un sfert de oră, scotea din buzunar o sticluță plată, deșuruba căpăcelul, care îi servea și ca pahar, îl umplea și dădea peste cap conținutul. Pe urmă, iarăși întreba pe șofer:

— Vrei, mă, un coniac?

— Nu!

— Dar dumneavoastră, domnule profesor?

— Nu!... Nu!... Mulțumesc.

— Păcat că nu vreți. E divin!

Cuvântul acesta suna straniu în gura bețivanului. Erai ispitit să crezi că acesta nici nu cunoștea semnificația cuvântului. Probabil că aceasta era și părerea profesorului, fiindcă, la un moment dat, după ce bețivanul folosise cam de vreo cincisprezece ori cuvântul „divin", îl întrebă, pe jumătate serios, pe jumătate în glumă:

— Ascultă, Spirule! Vrei să mă lămurești și pe mine ce înseamnă *divin?*

Spiru se uită cu coada ochiului la profesor, pe urmă, amuzat ca de o glumă reușită, izbucni într-un hohot de râs zgomotos.

Șoferul, prost dispus și nervos din motive știute numai de el, îl apostrofă fără să ridice tonul:

— Ce râzi, mă, ca prostul în târg?

Spiru continuă să râdă. Când se potoli, răspunse mai întâi profesorului.

— Vreți s-o faceți pă șmecherul cu mine!

— Deloc!, protestă profesorul. Mă interesează să aflu dacă știi ce înseamnă acest cuvânt.

— Ai dreptate, nu trebuia să râd, se adresă acum șoferului, întorcându-se cu fața spre el. Credeam că domnul profesor vrea s-o facă pe șmecherul cu mine. Dar m-am înșelat. Păi, cum vă închipuiți, domnule profesor, că eu, Spiru, vorbesc *pă*

radical fără să ştiu ce înseamnă fiecare cuvânt? Să am pardon. N-oi fi având eu şcoală cât dumneavoastră, dar patru primare şi două de liceu comercial tot am. Eu am crezut că vreţi s-o faceţi *pă* şmecherul. Dar să mă ofensaţi... pentru un profesor ca dumneavoastră... zău că nu se face! Dar ca nu cumva să credeţi că-i dau numai cu gura, iaca vă spun că divin înseamnă dumnezeiesc. Este?

— Este, Spirule. Coniac dumnezeiesc! Straşnică împerechere de cuvinte!...

Spiru, care nu sesiză ironia, luând-o drept laudă, răspunse cu falsă modestie:

— Aşa sunt eu! Le brodesc. De multe ori mă mir singur cât de bine le brodesc.

După aceea, tăcură toţi trei. Dar numai pentru scurt timp. La un moment dat, Spiru începu să cânte încetişor, cu o voce răguşită şi neajutorată:

La moară la hârţa-pârţa
Und' se macină tărâţa...

— Taci, mă, dracului! Cânţi aşa de fals, încât am să intru cu camionul în şanţ!

— Aoleu! Atunci nu mai cânt. Încă nu vreau să mor, fiindcă pe lumea ailaltă nu-i coniac.

Şi amintindu-şi de sticluţă, o scoase din buzunar şi mai bău un „păhăruţ".

— N-ai să te îmbeţi, Spirule?, întrebă profesorul.

— Numai dintr-atâta, domnule profesor? Şi arătă spre sticlă. N-are nici trei sute de grame. Vedeţi că sunt cuminte? Beau numai câte un degetar de-ăsta. Când e vorba de treabă, ştiu să mă abţin.

Cititorii au înţeles desigur că individul care purta numele de Spiru era una şi aceeaşi persoană cu Spiru Tofan, fostul scafandru, dispărut din oraşul Turnu Severin cu vreo patru zile în urmă. Cât priveşte pe profesor, despre acest individ nu putem spune, deocamdată, decât că era tot pe atâta profesor pe cât era Spiru Tofan sau şoferul, cu toate că în buletinul său de identitate, la rubrica „profesie" scria negru pe alb: *profesor universitar*. De altfel, în portofel mai avea alte diferite

acte, care atestau că numitul Nicolae Nedelcu este profesor universitar la Universitatea "C. I. Parhon".

În acceleratul 201, într-un compartiment de clasa întâi, Lucian Fuiorescu răsfoia distrat revista „Flacăra". Din când în când, arunca spre fereastră câte o privire nu mai puțin distrată. Până la Teiuș, un singur loc nu fusese liber. Acum, în afară de Fuiorescu, în compartiment mai erau ocupate doar două locuri, de un tânăr și o tânără, amândoi ingineri silvici. Aflase ascultând conversația dintre ei doi. Păreau a fi de curând căsătoriți — poate se întorceau din voiaj de nuntă — fiindcă se întreceau în drăgălășenii reciproce. Băiatul, mai ales, care, se cunoștea cât de colo, era îndrăgostit până peste urechi de aceea pe care și-o alesese tovarășă de viață, în cazul când ea nu-l alesese pe el, așa cum de fapt se întâmplă de cele mai multe ori în viață.

Din când în când, Lucian Fuiorescu le arunca, pe furiș, câte o privire ironică. La vârsta lui, cei doi tineri i se păreau caraghioși. Tandri, se maimuțăreau în fel și chip, prin gesturi, prin priviri. Fuiorescu se felicita că întâmplarea făcuse să călătorească împreună cu tinerii, fiindcă se plictisea mai puțin. Regreta că vorbeau atât de încet, încât nu putea auzi decât ici-colo câte un cuvânt. Dar după mimică, după privirile împăienjenite de adorație cu care se contemplau, era convins că dialogul ar fi contribuit ca delectarea lui să fie deplină. Dar fiindcă nu auzea ce-și spuneau, încercă să și-i închipuie, tot în tren, dar exact peste douăzeci de ani. Imaginea pe care izbuti să și-o aducă înaintea ochilor fu atât de diferită, încât nu se putu abține să nu zâmbească. Zâmbetul strivitor de ironie, pe care numai fata îl observă, cumva o dezmetici. Stânjenită și dintr-odată lucidă, încercă să domolească efuziunea sentimentală a soțului ei. Acesta se supuse imediat, cuminte.

„Ăsta de pe acum a început să asculte de consoarta lui!", își spuse Fuiorescu. Cuvântul „consoartă" fu un nou prilej de amuzament. Cuvântul sintetiza — după părerea lui — tragicul și absurdul destinului omenesc. De a adăuga la povara propriului său destin pe acela al femeii, cu care se însoțește pentru o viață întreagă. Și se felicită că el fusese în atâta măsură de lucid, încât se ferise să-și ia o „consoartă".

Pe urmă, făcându-i-se cumva milă de cei doi tineri care, din cauza lui se inhibaseră, ieşi pe culoar, dispus să admită că oamenii, care în cele mai multe împrejurări ale vieţii se comportă în mod stupid, atunci când ajung să-şi dea seama de acest lucru — aceia care ajung — stupiditatea din timpul cât au fost îndrăgostiţi e singura pe care nu şi-o impută.

Pe culoar nu era decât un singur călător. Stătea rezemat în coate de balustrada uneia dintre ferestre şi privea afară. Fuiorescu nu-i dădu nicio atenţie. Îşi aprinse o ţigară. O fuma în silă. Se plictisea. Ar fi vrut să ajungă mai curând la destinaţie. Şi atunci... Ei, de fapt, greul abia după aceea avea să înceapă. Totuşi, nu se îndoia o clipă de reuşită. Chibzuise totul foarte bine, prevăzuse totul foarte exact.

„De data asta, numai dacă dracul îşi va vârî coada."

Aruncă ţigara numai pe jumătate fumată, o strivi cu călcâiul, pe urmă o porni spre vagonul-restaurant.

Trecând din vagon în vagon, ajunse la unul de clasa a doua, unde, într-unul din compartimente, călătorea tot o veche cunoştinţă a cititorilor acestei cărţi: Marcel Koruz. În compartiment, toate locurile erau ocupate. Koruz avusese şansa să găsească unul lângă fereastră. Dar de avantajul acesta nu profitase aproape deloc. Mai tot timpul călătoriei dormise. Dar chiar atunci când se trezea, tot nu privea pe fereastră. Îl interesau mai curând cei ce se perindau pe culoar înspre sau dinspre vagonul-restaurant.

La începutul călătoriei, unii dintre călătorii din compartiment încercaseră să intre în vorbă cu el. Aflând însă că e surdomut, îl lăsară în pace. Câteva minute deveni subiect de conversaţie generală, tocmai pentru că se putea spune orice despre el. Unii îl compătimiră. Cineva aminti că şi Beethoven fusese surd. Un altul observă că are o privire rea, ceea ce putea să însemne că e un om hain. La această remarcă, o bătrânică de la ţară ţinu să-l apere, spunând că un om care n-a auzit în viaţa lui un cântec sau un ciripit de pasăre, chiar dacă este rău, nu-i el de vină, ci soarta care l-a făcut un neom.

Atent la ceea ce se întâmplă pe culoar, îl văzu pe Fuiorescu trecând spre vagonul-restaurant. După câteva minute, ieşi şi el pe culoar. Îşi aprinse pe îndelete o ţigară şi, la rândul său, porni în aceeaşi direcţie.

La masa la care se aşezase Fuiorescu toate locurile erau libere. Locuri libere existau şi la alte mese. Dar Koruz o preferă pe a lui Fuiorescu. Ocupă locul de vizavi. Când chelnerul îl întrebă cu ce să-l servească, Koruz scrise pe o bucăţică de ziar: rom. Fuiorescu bea cafea. La început, se ignorară reciproc. Parcă niciodată nu se văzuseră, iar acum, când stăteau faţă în faţă, tot nu doreau să se cunoască. La un moment dat, Koruz îl întrebă pe Fuiorescu, prin semne, cât e ceasul. Acesta întinse mâna stângă peste masă. Dar nu se mulţumi numai cu atâta. Cu arătătorul indică cifra de pe cadran. Numai că cifra arătată era alta decât aceea în dreptul căreia se afla minutarul.

Koruz mulţumi dând din cap, îşi bău romul şi plecă. La rândul său, nici Fuiorescu nu mai rămase mult timp.

O oră mai târziu, Koruz se pregăti să coboare. Avea puţin bagaj. Doar un rucsac. Rucsacul completa echipamentul său alpin: un pulover de lână cu guler înalt, un vindiac din „fâş-fâş", pantaloni de schi, bocanci cu ţinte, plus un *alpenstock*. Deşi trecuse sezonul de ascensiuni, nu era totuşi chiar de mirare că surdomutul intenţiona să urce pe Retezat într-unul în care cel puţin jumătate din încântările pe care ţi le oferă Retezatul sunt anihilate de vremea nefavorabilă.

Koruz coborî în staţia Subcetate. În afară de el, mai coborâră câţiva călători. Din gară, se împrăştiară care încotro. Numai unul singur, ca şi Koruz de altfel, se urcă în autobuzul spre Haţeg. De la Haţeg, Koruz luă cursa I.R.T.A.[1], care are ca punct terminus Sălaşul-de-Sus. În schimb, celălalt călător, care mergea în aceeaşi direcţie, preferă un autocamion de ocazie.

Fuiorescu, şi el echipat ca un veritabil alpinist, coborâse în gara Pui. Din acelaşi tren coborâră încă doi călători. Cum puseră piciorul pe peron, se îndreptară toţi trei spre biroul de mişcare, ca să afle când aveau legătură mai departe. Întrebările le puse Fuiorescu. După ce primiră lămuririle necesare, se duseră să scoată bilet. Fuiorescu luă bilet până la Ohaba-de-sub-Piatră. Tot până la aceeaşi staţie ceru bilet şi unul dintre ceilalţi doi călători. Ultimul mergea la Băieşti.

1 Întreprinderea Regională de Transporturi Auto

— Vreți să urcați pe Retezat?, intră în vorbă cu Fuiorescu călătorul care mergea la Băiești.

— Da! Deși nu e sezonul cel mai potrivit. Dar acum am căpătat concediu. Și dumneavoastră?

Punând întrebarea, Fuiorescu îl măsură din cap până în picioare, fiindcă interlocutorul său nu era echipat pentru ascensiuni.

— Da' de unde! Eu sunt sătul de munții ăștia. De opt ani de când fac serviciu prin părțile astea mi-o fi și mie destul.

— Unde lucrați?, întrebă Fuiorescu doar din politețe, fiindcă omul care intrase în vorbă cu el nu-l interesa în niciun fel.

— Sunt învățător într-o comună de munte. Tocmai la Mălăiești. Poate ați auzit?

— Nu! Vin pentru prima dată prin părțile astea. De vreme ce sunteți din partea locului, vă rog să-mi spuneți dacă nu ar fi fost bine să fi luat bilet până la Băiești.

— E cam același lucru. Dar parcă tot mai bine e de la Ohaba-de-sub-Piatră. Dar de unde veniți?

— De la București.

— Păcat că n-ați coborât la Subcetate. Mergeați cu autobuzul până la Hațeg și de acolo vă ducea I.R.T.A. până la Sălașul-de-Sus. Dar puteți lua cursa și de la Ohaba-de-sub-Piatră. Vreți musai să ajungeți la cabana Pietrele?

— De ce mă întrebați?, se interesă Fuiorescu, vag bănuitor.

— Fiindcă ați putea urca chiar de aici din Pui. Marcajul începe din gară. Vedeți acolo triunghiul albastru? Prin Hobița, în cinci ore, sunteți la cabana Baleia. Dacă n-o prea duceți la drum, puteți ajunge acolo și cu vreo mașină de ocazie, fiindcă șoseaua urcă până la Cabană.

— Prefer traseul celălalt. De fapt, mi-e indiferent pe unde urc. Dar așa m-am hotărât încă dinainte de a pleca de acasă și acum parcă nu mai îmi vine să-l schimb.

— Desigur, dacă așa ați hotărât. Dar iată și trenul nostru.

Camionul care purta numărul 173.475 și care îi avea drept pasageri pe Spiru Tofan și pe profesorul Nicolae Nedelcu trecu prin comuna Subcetate pe la orele zece. La Hațeg făcură popas

aproape o jumătate de oră ca să se ospăteze. Şoferul mâncă zdravăn, dovedi un apetit sănătos şi profesorul.

Spiru Tofan ciuguli numai. În schimb, goli mai multe „degetare" de coniac din sticla lui plată, pe care, între timp, o umpluse turnând dintr-o canistră de material plastic cam de vreo trei kilograme.

După aceea, îşi continuară drumul. Trecură prin Ohaba-de-sub-Piatră cam la vreo douăzeci de minute după ce I.R.T.A. îi luase pe cei doi călători sosiţi acolo cu trenul de la Pui, adică pe Fuiorescu şi pe învăţătorul din Mălăieşti. În aceeaşi cursă se afla şi Marcel Koruz, urcat de la Haţeg. Pe toţi trei, peisajul care prevesteşte frumuseţile de neasemuit ale Retezatului îi lăsa cu totul indiferenţi, înşiruindu-se, ca într-un imens şi fantastic decor, se conturau Vârful Mare, Păpuşa, ca o piramidă aproape perfectă, colţii ca de rinocer ai Peleagăi — patru la număr — Gheba Bucurei... Dar niciunul dintre ei nu privi într-acolo. La Sălaşul-de-Jos, camionul avu o pană de cauciuc, care însă nu-i întârzie prea mult, deorece şoferul, prevăzător, luase cu el trei roţi de rezervă, îşi continuaseră drumul prin Sălaşul-de-Sus, prin Mălăieşti, ca să ajungă apoi în satul Nucşoara. De acolo, camionul se hazarda pe un drum de căruţă până la un canton silvic, meşterit într-un luminiş, în plină pădure.

În Nucşoara întârziaseră cam aproape o oră. Profesorul făcuse popas la Primărie şi, arătând nişte hârtii cu antetul diferitelor autorităţi din Capitală, ceruse concursul primarului, în vederea reuşitei expediţiei sale. De altfel, chiar hârtiile pe care i le vârâse profesorul sub nas, şi din care preşedintele citise pe sărite, ici-colo câte un rând, recomandau autorităţilor locale să acorde profesorului universitar Nicolae Nedelcu, membru corespondent al Academiei, tot sprijinul lor, în cercetarea hidrologică pe care o întreprinde în Retezat.

De altfel, concursul pe care îl solicita profesorul şi academicianul Nicolae Nedelcu era destul de modest. Câţiva cai cu samare, pe care să poată transporta instrumentele şi aparatele aflate în camion, mai întâi până la cabana Pietrele şi de acolo, pe potecile şi grohotişurile ce urmau a le străbate. Bineînţeles, preşedintele, care numai cu vreun sfert de oră primise în acelaşi sens instrucţiuni de la raion, se pusese

imediat la dispoziția profesorului, îl asigurase — așa cum, de altfel, dorea profesorul — că dimineața, în zori, vor fi la cantonul silvic patru cai cu samare și doi conductori, care să poată fi folosiți și la alte treburi, după necesități.

Profesorul și cei ce-l însoțeau înnoptară la cantonul silvic. Agentul silvic le oferi mâncare caldă, dar profesorul refuză, invitându-l, pe el și pe nevastă-sa, să guste din merindele cu care venise din București, multe și variate. Refuză de asemenea să doarmă în casă.

— Nu. Sunt mișcat de ospitalitatea dumneavoastră. Dar vă asigur că în cort mă voi simți tot atât de bine ca și în casă. În cercetarea pe care o întreprind, și care va dura multe zile, vom fi nevoiți să dormim numai în cort. Vreau să încep aclimatizarea încă din noaptea aceasta. Adică să mă obișnuiesc, ținu el să explice, închipuindu-și că pădurarul nu avea de unde să știe ce înseamnă cuvântul „aclimatizare".

Ridicară repede cortul, și profesorul și tehnicianul său — așa îl recomandase pe Spiru Tofan — se vârâră imediat dedesubt. Cât privește pe șofer, acesta se culcă în camion sub prelată, înfășurat într-o șubă de paznic.

Mai devreme cu vreo două ore, când încă nu se întunecase, și în timp ce profesorul și tehnicianul său se aflau în casă, iar șoferul meșterea ceva la motor, doi excursioniști trecură prin fața cantonului, fără să se oprească.

La canton lua sfârșit drumul de căruță. Mai departe urca o potecă pietruită care ducea până la cabana Pietrele.

După ce se depărtară puțin de canton, unul dintre cei doi excursioniști, cel înalt, se adresă celuilalt:

— Vor înnopta la canton.

— Mai bine.

— Desigur că e mai bine. Nu știm, nu ne-am văzut.

— Tare tipul!, murmură cel scund, grăbind pasul.

— Mie îmi spui!... Nu-l cunoști așa cum îl cunosc eu. A lucrat straşnic. Președintele ăla îi va da tot ceea ce a cerut.

— Parcă tu, în locul primarului, n-ai fi făcut la fel dacă cineva ți-ar fi vârât sub nas hârtii cu ștampile și cu semnături?

— Ai dreptate. Mai poți? N-ai obosit?

— Așa de repede! Dar oare mai avem de mers mult până la cabană?

— De aici, de la cantonul silvic, vreo oră şi douăzeci de minute. Cam atâta.

— Ajungem pe întuneric. Numai să nu ne rătăcim.

— N-ai nicio grijă. Te duc eu.

— Păi, chiar că toată nădejdea numai în tine mi-o pun. În viaţa mea nu mi-a plăcut să umblu, ca năucu, prin munţi. Barem să avem noroc să nu fie multă lume la cabană.

— Sunt sigur că vom fi singurii.

Dar Fuiorescu se înşela. La cabană găsiră patru excursionişti.

— Bună seara!, ură Fuiorescu.

— Bună seara!, răspunseră toţi cei patru în cor.

— Bună seara!, răspunse şi cabanierul, la urmă de tot.

— Aveţi ceva mâncare caldă?

— Se mai găseşte. O ciorbiţă... Mi-a mai rămas nişte tocăniţă. Pot să vă fac şi o mămăliguţă pripită. Am şi ouşoare proaspete.

Cabanierul avea mania diminutivelor.

— Dă-ne de toate, că suntem lihniţi de foame.

— Ouşoarele le vreţi la pahar sau ochiuri?

— Fă-ne câte o omletă. Şi dacă ai ceva slănină, pune şi slănină.

Cei patru jucau cărţi şi nu acordau nicio atenţie nou-veniţilor.

— De băut ce să vă dau?

— Dă-ne nişte coniac.

Cabanierul le puse dinainte o sticlă de jumătate de kilogram.

— Serviţi cât voiţi.

— Mai bine zis, cât putem.

— Lăsaţi, că nu vă cred. Doar nu sunteţi domnişoare.

Hăpăiră cu mare poftă şi „ciorbiţa", şi „tocăniţa", şi „mămăliguţa", şi omletele cu „slăninuţă". Până să termine ei masa, cei patru se duseră să se culce. La rândul lor, Fuiorescu şi tovarăşul său se dezbrăcară în tăcere şi se culcară la celălalt capăt al patului comun, amândoi cu rucsacurile în loc de pernă, parcă temându-se ca nu cumva, în timpul somnului, să fie prădaţi de ceilalţi excursionişti. Ghiftuiţi de mâncare şi frânţi de oboseală, adormiră curând. Dar tocmai fiindcă nu erau

singuri la cabană, niciunul şi nici celălalt nu se dăruiră fără grijă somnului. Dormiră amândoi iepureşte. Şi aveau motiv, fiindcă ascundeau în rucsacuri câte un obiect care într-adevăr trebuia ascuns.

Dimineaţa, când Fuiorescu se trezi, cei patru nu se mai aflau la cabană, îşi împinse cu cotul tovarăşul.

— Scoală!

Celălalt se trezi. Întinzându-se şi căscând, întrebă:

— Gata? S-a făcut dimineaţă?

— S-a făcut. Nu e cazul să ne grăbim. Totuşi, e mai bine să fim pregătiţi.

Se spălară şi se bărbieriră pe îndelete.

— Ce ne dai să mâncăm, cabanierule?, întrebă Fuiorescu, aşezându-se la masă, binedispus.

— Ce doriţi dumneavoastră. Pentru început, poate poftiţi puţină slăninuţă cu o cepuşoară de apă?

— Ce zici, prietene, de propunere?

— Valabilă! Altceva?

— Păi, ouşoare. Nişte brânzică grasă de burduf. Un ceiuc... o cafeluţă...

Cei doi aveau merinde destule în rucsacuri. Dar, neştiind cât va dura „expediţia", prevăzători, nu voiau să se atingă de ele.

După ce se ospătară, tot pe îndelete, cerură să li se facă socoteala. Plătiră şi, în timp ce-şi fumau ţigările, tot puneau întrebări cabanierului, în legătură cu itinerarul. Cabanierul, binevoitor, le dădu lămuririle necesare şi, mai ales, ţinu să le recomande ca, după ce vor ajunge la stână, să se abată puţin de la marcaj ca să vadă Cascada Lolăii.

— Neapărat! Am auzit şi noi că priveliştea e minunată.

— Extraordinară, domnilor!... Musai să vă abateţi pe acolo. N-are să vă pară rău.

— Dracu' să-l ia de prost! De cascade ne arde nouă acum!, se adresă Fuiorescu însoţitorului său când cabanierul nu-l mai putea auzi.

Prea mult nu se depărtară de cabană. Se căţărară pe nişte stânci, de unde se putea vedea poteca pietruită ce urca de la cantonul silvic spre cabană.

— Cred că locul ăsta e bun. Ce zici?, ceru părerea Fuiorescu tovarăşului său.

— Destul de bun. N-are rost să mergem mai departe, până nu urcă şi el.

Îşi lepădară rucsacurile şi se tolăniră pe pietre. Soarele, mult timp nedecis, se hotărî, până la urmă, să iasă din nori, strălucitor, deşi parcă puţin cam somnoros.

Aşteptară cam o jumătate de oră.

— În sfârşit, soseşte şi *profesorul.*

Pe poteca îngustă, care de la cantonul silvic ducea spre cabana Pietrele, urcau *profesorul,* tehnicianul şi şoferul. Urmau în şir indian cei patru căluţi vânjoşi, pe samarele cărora fuseseră îngrămădite toate bagajele expediţiei.

— Acum, am putea să ne vedem liniştiţi de drum, propuse tovarăşul lui Fuiorescu.

— Crezi?

— Ştii să te orientezi după hartă, nu?

— Ştiu!

— Atunci?

— Da, dar nu ştim cu ce vor începe.

— Bine! Atunci să-i lăsăm s-o ia ei înainte, şi noi îi vom urma de aproape.

— Aşa e mult mai sănătos, conchise Fuiorescu.

Caravana *profesorului* se opri la cabană pentru un scurt popas, după care îşi continuă drumul, îndreptându-se spre est şi ocolind Culmea Stânişoarei, prin păduri şi poieni de o neasemuită frumuseţe, „expediţia" pătrunse în Valea Pietrele, acel splendid şi sălbatic jgheab pe unde şi-a făcut loc, în epoca glaciară, mâncând şi rupând ca un imens şi straniu buldozer, gheţarul. În stânga, Culmea Pietrele, în dreapta, Culmea Stânişoarei. Grohotişuri, stânci de forme diferite care stimulează imaginaţia ispitită să le asemuiască ba cu o spinare de berbec, ba cu nişte ciudate căpăţâni de zahăr, ba cu nişte lespezi frumos şlefuite care te invită parcă să le urci ca să ajungi la un castel ce s-ar afla sus pe muntele Bucura.

Dar nici *profesorul* şi nici însoţitorii săi nu aveau ochi pentru frumuseţea sălbaticului peisaj. *Profesorul,* mai ales, cu cât pătrundeau adânc în inima muntelui, cu atât părea mai absorbit de gânduri. Gânduri, probabil, deloc vesele, fiindcă mereu ba se încrunta, dialogând cu ele, ba gesticula. Nici Spiru Tofan şi nici şoferul nu păreau surprinşi de purtarea

acestuia. Într-o oarecare măsură, erau şi ei frământaţi de gânduri: Nici pe cei trei ţărani din Nucşoara — doi conductori la cai, iar al treilea, călăuz — frumuseţea neasemuită a peisajului nu-i impresiona de fel. În ceea ce-i privea pe aceştia, exista totuşi o explicaţie: erau localnici şi nu pentru prima dată în viaţa lor urcau potecile acelea de munte.

În mod obişnuit, călăuzul ar fi trebuit să meargă în frunte. În realitate, cel care deschidea drumul era *profesorul.* Mergea înaintea grupului la o distanţă de circa treizeci de metri. Parcă multele şi deloc veselele lui gânduri îi dădeau ghes să se grăbească. Nu de puţine ori se îndepărta atât de mult de grup, încât, atunci când îşi dădea seama, se oprea ca să-i aştepte şi pe ceilalţi.

— Nu se poate să mergem ceva mai repede?, întreba de fiecare dată pe călăuză.

— Nu se poate, domnule profesor. Caii au pasul lor, şi pe drumul ăsta greu, încărcaţi cum sunt, nu-i putem mâna la trap. Ar însemna să-i obosim tare, şi doar mai aveţi nevoie de ei.

— Mda! Bine!

Şi se instala din nou în fruntea coloanei, mereu neobosit, de parcă toată viaţa lui nu ar fi făcut altceva decât să străbată cele mai pieptişe poteci de munte. Chiar şi atunci când ajunseră la Curmătura Bucurei şi când, la cererea călăuzului, trebuiră să facă un popas mai mare, *profesorul* tot în picioare rămase. Ba refuză să guste câte ceva, un „mizilic", cum spunea Spiru Tofan. Tot atât de întunecat şi tot atât de nerăbdător, *profesorul* se plimba de colo-colo, cu mâinile în buzunar. Din când în când, ducea binoclul la ochi şi privea complexul de căldări glaciare, dintre care cea mai minunat de frumoasă este Lacul Bucura. După aceea, se uita la ceas, privea oamenii care mâncau tacticos, fără să se grăbească, vorbind ei între ei, pe urmă întreba:

— Nu se poate să vă grăbiţi puţin?

— Acum terminăm, îi răspunse călăuza vorbind cu gura plină. Să mă iertaţi, dumneavoastră sunteţi mai învăţat decât mine, profesor. La noi însă e o vorbă, rămasă din moşi-strămoşi. În munte să nu te grăbeşti niciodată.

Spiru Tofan, căruia sclipirile lacului de departe îi redaseră parcă buna dispoziţie, se amestecă în vorbă.

— La o adică, domnule profesor, ce-i nevoie să ne grăbim atâta? Că doar n-au intrat zilele în sac.

„Lua-te-ar naiba de beţivan! Parcă ţie ce-ţi pasă?", se răsti la el *profesorul,* dar numai în gând, ca să nu-şi ştirbească autoritatea faţă de localnici.

După aproape o jumătate de oră, mica expediţie se puse din nou în mişcare. Începură să coboare pe serpentine spre Lacul Bucura, mai precis spre tăpşanul din dreapta acestuia. După aceea, merseră de-a lungul malului până ajunseră la extremitatea lui sudică.

— Aici ne stabilim tabăra, hotărî *profesorul.* Toată lumea la treabă.

— Toată lumea la treabă, repetă Spiru Tofan. Îndemnul nu era adresat celorlalţi, ci lui însuşi.

Mai întâi, fură ridicate corturile. Două la număr. Pe urmă, sub supravegherea directă a lui Spiru Tofan, fu construită o plută. Oamenii, mai ales cei trei, lucrau cu râvnă, dar şi cu mult spor. Singurul care se trăsese mai de o parte era *profesorul.* Stătea pe un scaun de campanie cu trei picioare şi cerceta atent o hartă desfăşurată pe genunchi. Din când în când, ridica ochii şi privea apele lacului, întins pe o suprafaţă de zece hectare. Apele erau întunecate şi aproape nemişcate. Când însă soarele ieşea din nori, fiindcă era o zi capricioasă, de la mal şi până departe în larg străluceau parcă solzii de metal ai unei uriaşe reptile.

— Ce-i ăla, bădie, un lup?, întrebă Spiru arătând către o vietate aflată departe pe o stâncă, atât de departe, încât părea mai curând o pată.

— Ce lup, omule! Aceea-i o capră neagră. Când nu-s oameni, coboară până aici, ca să se adape în lac. Dar acum, dacă ne-a văzut pe noi, nu se mai încumetă. Tare mai sunt ele sperioase!

Lămuririle le dădu călăuza, deşi întrebarea nu-i fusese pusă direct. Dar de fiecare dată când unul dintre orăşeni le punea vreo întrebare, lor, localnicilor, lămuririle numai călăuza le dădea. Ceilalţi doi făceau impresia ori a unor prostănaci, ori a unor oameni intimidaţi din cale-afară de prezenţa unui om atât de învăţat ca *profesorul.*

După ce pluta fu construită, şi pe ea instalat un scripete, „tehnicianul" porni spre *profesor*, care, retras mai deoparte, continua să studieze harta. Văzând că Spiru vine spre el, se grăbi s-o împăturească.

— Sunteţi sigur, domnule profesor, că în partea asta a lacului trebuie să căutăm?

— Nimic nu e sigur pe lumea asta, Spirule. Dar logic, adică mai cu cap, este să începem de aici.

— Atunci să începem de aici.

— Când vrei să te scufunzi?

— Astăzi, în niciun caz. Acum se întunecă.

— Bine, atunci s-o lăsăm pe mâine.

A doua zi, abia aproape spre prânz, Spiru Tofan coborî pentru prima dată în lac. Costumul, instalaţia de oxigen, telefonul totul era în perfectă ordine.

— Să fie într-un ceas bun!, îi ură şoferul lui Spiru.

— Păi, să dea Dumnezeu!

Profesorul nu rosti niciun fel de urare. Ochii începuseră să-i lucească straniu şi pometii obrajilor i se îmbujoraseră, de parcă ar fi avut febră.

Când Spiru Tofan dispăru în apă, călăuza întrebă cu multă sfiiciune, dar cu avidă curiozitate:

— Mă rog frumos, dom' profesor, ce căutaţi dumneavoastră în lac?

Unul dintre consătenii săi, care până în clipa aceea nu scosese o vorbă din gură, împingându-l cu cotul, îl certă:

— Ce treabă ai tu să ştii? Când o fi să afle ceea ce caută dumnealor, ai să vezi, că doar ai ochi.

Profesorul nu răspunse niciunuia, nici celuilalt. Nu-i învrednici cu vreun cuvânt nici şoferul care, stând turceşte pe plută, privea atent apa, în locul unde se scufundase Spiru Tofan, ca şi când avea facultatea excepţională de a vedea ce se petrece dedesubt.

— Numai să nu dea de dracu'!, mormăi călăuza, parcă mai mult pentru sine.

— Ce-ai vrut să înţelegi atunci când ai spus că ar putea să dea de dracu'?, întrebă *profesorul*, vag neliniştit.

— Mă gândeam la ştimă...

— Ce ştimă?

— Păi n-aţi auzit că în lac îşi are sălaşul o ştimă?

— Ce-i aia ştimă?, întrebă şoferul.

— O făptură a apelor. O făptură măiastră, îl lămuri călăuzul.

— Măi, că proşti mai sunteţi voi ăştia, de la ţară. Auzi ce tâmpenie!, se indignă şoferul.

— Râzi dumneata. Dar dacă omul acela dă peste ştimă, viu nu mai iese el din apă.

Profesorul, cât era el de profesor, cel puţin în cazul acesta, se dovedi superstiţios. Bătu, fără ca cineva să observe, în scândura plutei, pe urmă spuse vorbind răstit:

— Despre altceva n-aveţi ce vorbi? Călăuza se uită compătimitor la *profesor,* după care oftă de câteva ori.

Pe măsură ce timpul trecea, obrajii *profesorului* se îmbujorau mai tare, mai tare îi străluceau ochii. Încolo, nu se cunoştea cât este de nervos, cât de tare îl înhăţase de suflet nerăbdarea. Fluiera abia auzit o melodie şi-şi curăţa unghiile cu vârful unei pile. Chiar şi atunci când Spiru ceru telefonic să fie adus la suprafaţă, continuă să pară la fel de calm. Atâta doar că acum, dintr-odată, bujorii îi dispărură din obraji. Deveni aproape galben la faţă. Faptul că Spiru ceruse doar să fie adus la suprafaţă, însemna că nu găsise nimic. Totuşi, atunci când acestuia i se scoase casca, deşi ştia dinainte răspunsul, nu se putu stăpâni să nu întrebe:

— Nimic?

— Nimic.

— De ce ai ieşit aşa repede?

— La un moment dat, am simţit că mi se face rău. Pesemne, m-am cam dezobişnuit de când n-am mai coborât. Dar încă o dată sau de două ori să mă mai scufund, şi totul are să fie în ordine.

Spiru Tofan coborî încă de trei ori şi de fiecare dată când reveni la suprafaţă răspunsul lui fu acelaşi:

— Nimic!

În ziua aceea, a patra oară nu mai coborî.

— Gata! Pentru astăzi îmi ajunge.

Puţinele ore care mai rămaseră până la căderea întunericului trecură într-o monotonie şi o plictiseală generală.

După ce cinară, se traseră sub corturi, localnicii înfofolindu-se cu şubele, Spiru şi şoferul vârându-se în saci. Numai *profesorul* rămase să se mai plimbe de colo-colo şi să fumeze. Intră şi el în cort abia după ce adormiseră ceilalţi doi. Şoferul sforăia cutremurător. În schimb, lui Spiru nici nu i se auzea răsuflarea. *Profesorul îl* scutură pe şofer.

— Ce s-a întâmplat?, întrebă acesta, buimac de somn.

— Nimic! Dar nu mai sforăi atâta. Întoarce-te şi tu, dracului, pe o parte!

Pe urmă, se vârî şi el în sac.

A doua zi, Spiru Tofan coborî din nou în lac. Ca şi în ajun, nerăbdarea *profesorului* fu la fel de înfrigurată. Poate chiar mai înfrigurată. După scurgerea primului sfert de oră, şoferul, vorbind încet, ca să nu fie auzit de călăuz, întrebă:

— Dacă nu găseşte, ce facem?

— Trebuie să găsească.

— Dar dacă, totuşi, nu găseşte?

— Atunci va trebui să căutăm în celălalt lac.

— În care?

Profesorul nu mai avu timp să răspundă, fiindcă Spiru comunică telefonic:

— Totul e în regulă. Scoateţi-mă!

De data asta, însuşi *profesorul,* bucuros din cale-afară, dădu o mână de ajutor la învârtirea manivelei scripetelui.

— În regulă!, confirmă Spiru, după ce îi scoaseră casca.

— Ai găsit?

— Dacă am spus „în regulă", înseamnă că da. Patru bucăţi.

— Patru!

— Te aşteptai să fie mai multe?

— Nu!... Totuşi... mai ştii?

— Uite, eu am să cobor acum din nou ca să ancorez lăzile, două câte două. Până le scoateţi pe toate, eu am să mai caut.

— Foarte bine!

Ceva mai târziu, Spiru fu din nou lansat în adânc. După vreun sfert de oră, *profesorul* auzi vocea lui Spiru:

— În regulă! Daţi bătaie! Dar încet şi cu grijă.

Manivela scripetelui fu pusă din nou în funcţiune. Clipele păreau ore, şi nu atât pentru *profesor,* cât pentru ceilalţi.

În sfârşit, legate cruciş şi curmeziş cu un lanţ şi agăţate de un cârlig, mare aproape cât un braţ de ancoră, apărură la suprafaţă, pusă una deasupra celeilalte, primele două lăzi. Cu multă grijă, ele fură trase pe improvizatul ponton. După încă un sfert de oră, şi celelalte.

Câteva clipe toţi cinci se uitară în tăcere la ele. Lăzile erau cam de mărimea acelora cu muniţie de infanterie. Poate, ceva, ceva mai mari. În ochii călăuzei se citea un fel de uluitoare uimire, de parcă vedea nişte fiinţe fabuloase, în existenţa cărora refuza să creadă. Privirile îngrijitorilor de cai păreau neutrale, ca şi când lăzile nu ar fi făcut niciun fel de impresie asupra lor. Ochii *profesorului* exprimau triumf, iar ai şoferului, nedumerire.

Spiru ceru prin telefon să fie scos afară.

— Încă un efort, băieţi, şi gata!, le ceru *profesorul*. Şi în timp ce „băieţii" învârteau manivela, adăugă, referindu-se la Spiru: Ei, acum poate, săracu', să-şi ude gâtlejul, cât i-o plăcea.

— Ei, ce ziceţi de Spirache, profesore?, se lăudă singur scafandrul.

— Ce să zic! Zic doar atâta: că Spirache se pricepe în meseria lui.

— As am fost. Acum, gata! Mi-au ruginit bojocii şi mi s-a cam descentrat inima. Am ajuns o rablă. De azi înainte, nu mai cobor, profesore, nici dacă m-ai plăti în aur.

Şoferul începu să-l persifleze pe călăuză:

— Ei, cum e cu ştima? Aşa-i că te-a făcut de ruşine?

— Am zis şi eu aşa... Că zice lumea. Dar de bună seamă că nu „ezistă" ştima.

Profesorul, binedispus, trată pe toată lumea cu coniac şi gustări. Şi în timp ce Spiru, cel mai binedispus dintre toţi, ciocnea cu localnicii, *profesorul îl* trase mai deoparte pe şofer.

— Am o vorbă cu dumneata, nea Arghir.

— Da, dom' profesor.

— Nea Arghir, am sfârşit treaba, aşa-i?

— Am sfârşit-o, dom' profesor.

— După cum ţi-am mai spus şi la Bucureşti, misiunea pe care am îndeplinit este confidenţială. Adică, nu trebuie bătută darabana.

— Dinspre partea mea, domnule profesor...

— Ştiu! Dar temerea mea nu e în legătură cu dumneata. Mă gândesc la localnicii ăştia. Mi-e teamă că ei n-au să-şi ţină gura.

— Păi să le spuneţi că e secret de stat, domnule profesor.

— Crezi că atâta ajunge? Eu îi cunosc mai bine, fiindcă nu pentru prima dată guvernul mi-a încredinţat asemenea misiuni importante. Şi tocmai fiindcă îi cunosc bine, încă înainte de a pleca din Bucureşti, am pregătit nişte formulare pe care ei să le semneze şi prin care să-şi ia angajamentul că nu vor pălăvrăgi.

— Atunci e în regulă, dom' profesor.

— Da, oarecum e în regulă. Ca toată treaba asta să aibă şi mai mare greutate, mă gândesc să le spun că eşti de la Securitate şi că dumneata le ceri angajamente scrise. Eşti de acord?

— În regulă.

— Mulţumesc. Să ştii că în raportul pe care am să-l întocmesc la Bucureşti am să vorbesc şi despre dumneata.

Şi îl bătu pe umăr protector. După aceea, ciocnind paharul cu toţi ceilalţi, le ţinu următorul discurs:

— Desigur, sunteţi curioşi să ştiţi ce conţin lăzile pe care le-am adus la suprafaţă. Din păcate, nu-mi stă în putinţă să vă potolesc, repet, din păcate, curiozitatea, de altfel legitimă. Adică, firească, ţinu el să le explice, ca nu cumva să rămână vreun cuvânt neînţeles de auditoriul său. Şi nu pot, fiindcă e vorba de un secret de stat. Voi ştiţi ce înseamnă un secret de stat?

— De bună seamă că ştim, vorbi şi în numele celorlalţi călăuza.

— Dacă ştiţi, atunci cu atât mai bine. Nu mai e nevoie să vă explic. Vasăzică, nu pot să vă spun ce conţin lăzile, fiindcă este secret de stat. Or, dacă este secret de stat, înseamnă că voi nu aveţi voie să vorbiţi nimănui, dar absolut nimănui, despre lăzi. Nici nevestelor, nici nimănui. Dacă vor începe să umble zvonuri prin sat, atunci vom şti că unul dintre dumneavoastră nu şi-a ţinut gura şi atunci acela va trebui să dea socoteală acolo unde trebuie, pentru că a trădat un secret de stat. Am fost clar?

— Aţi fost.

— Sunt bucuros că m-am putut face înţeles de dumneavoastră. Vreau să vă mai spun că, fără îndoială, veţi fi întrebaţi de oamenii din sat pe unde am umblat şi ce am făcut. Voi atâta trebuie să spuneţi: că am luat probe de apă din lac de la diferite adâncimi şi că, din cauza timpului, am amânat treaba pentru la primăvară. Aveţi să ţineţi minte?

— Că doar nu suntem copii, se supără călăuza.

— Nu sunteţi, desigur. Eu însă mă simt obligat să vă înfăţişez lucrurile cât mai clar. Şi acum mai este ceva. Fiindcă a venit vorba de secret de stat, de un mare secret de stat, trebuie să v-o spun deschis: eu nu mă pot mulţumi doar cu făgăduiala dumneavoastră că veţi păstra secretul. Trebuie să vă luaţi în scris angajamentul, adică sarcina, că nu veţi vorbi. De fapt, nu eu vă cer un asemenea angajament, ci dumnealui. *Profesorul* arătă spre şofer. Dumnealui nu este şofer, aşa cum v-am lăsat să credeţi. Dumnealui este de la Securitate. Dar nici despre aceasta nu aveţi voie să vorbiţi.

— Clar!

— Atunci, domnule Moraru, ai cuvântul.

Moraru era şoferul. Acesta făcu un pas înainte, îşi drese glasul şi spuse:

— Măi băieţi, dom' profesor v-a spus tot ceea ce trebuia să vă spună. Sarcina mea a fost să-l păzesc pe dumnealui, adică pe profesor. Şi mai am acum o sarcină. Aceea de care, de asemenea, v-a vorbit domnul profesor. Citiţi-le textul!

— Am aici — vorbi *profesorul* — nişte formulare pe care trebuie să le completaţi şi să le semnaţi. Scrie aici: *Subsemnatul* (puncte, puncte), *de profesie* (adică meseria, ocupaţia), *din comuna* (puncte, puncte), *raionul* (puncte, puncte), *participant în expediţia academician-profesorului Nicolaie Nedelcu în calitate de* (puncte, puncte), *prin prezenta, îmi iau angajamentul să nu discut cu nimeni şi să nu dezvălui absolut nimic din ceea ce am văzut cât timp am colaborat. În cazul când voi divulga ceva* (adică în cazul când careva dintre dumneavoastră va vorbi) *din cele ce mi s-a atras atenţia că nu am voie, voi avea de suferit rigorile legii* (adică vă aşteaptă închisoarea). Urmează semnătura şi data. Are careva de pus vreo întrebare?

— Nu!, răspunseră cu toţii într-un glas.

— Atunci, nu vă mai rămâne decât să completaţi şi să semnaţi formularul. Ştiţi carte?

— Ştim!

— În regulă! Domnule Moraru împarte formularele.

Şoferul împărţi formularele. Cei trei le completară şi le semnară.

— Gata?

— Gata!

— Atunci daţi-le încoace.

Le strânse, le împături şi le vârî în buzunar.

— Şi încă ceva: măi oameni buni, eu sunt domnul Moraru, şoferul. (Şi apăsă asupra ultimului cuvânt). M-aţi înţeles?

— Înţeles.

— Cu atât mai bine. Ştiţi că nu se glumeşte cu asemenea lucruri.

Profesorul ar fi vrut să nu mai întârzie o clipă şi să pornească la drum, înapoi la cabană. Dar Spiru susţinea că, fiind obosit după atâtea scufundări, nu se simte în stare să facă drumul pe jos până la cabană. De voie, de nevoie, profesorul fu nevoit să amâne plecarea pe a doua zi.

Abia începea să se lumineze, când grupul se puse în mişcare. La înapoiere, drumul nu fu chiar atât de anevoios şi nici nu dură atâta. Acum, la întoarcere, în frunte tot *profesorul* mergea.

La cabană făcură popas numai atât cât a fost necesar să se odihnească puţin şi să înfulece câte ceva din bunătăţile calde cu care îi îmbie cabanierul. Profitând de acest popas, *profesorul,* generos, oferi călăuzei şi celorlalţi câte o sumă de bani care compensa cu prisosinţă eforturile depuse.

După jumătate de oră, „caravana" se puse din nou în mişcare şi peste încă o oră ajunse la cantonul silvic. Lăzile fură încărcate în camion, la fel, restul bagajului. În sfârşit, când toată treaba fu terminată, *profesorul îi* concedie.

— Puteţi să plecaţi acasă. Dacă nu aveaţi caii, vă duceam noi cu ajutorul camionului.

— Lăsaţi, am mers noi atâta pe jos, încât cei câţiva kilometri ce ne-au mai rămas de făcut până în sat nu ne sperie. Atunci să ne mai vedem sănătoşi, domnule profesor, ură călăuza.

— La revedere.

Duse două degete la pălărie, pe urmă, apucând de căpăstru un cal, îl îndemnă:

— Haide acasă, mă talanule!

După „talanul" călăuzei se luară şi ceilalţi trei cai.

Cei doi conductori nu se urniră însă din loc.

— Voi ce mai aşteptaţi?

— Noi rămânem aici, vorbi unul dintre ei.

— De ce? Nu mai am treabă cu voi!

— Avem însă noi cu voi! Sunteţi arestaţi!

Profesorul duse fulgerător mâna la buzunar.

— Cuminte, *profesore,* cuminte! Nu mai are niciun rost să te agiţi, îl sfătui ironic unul dintre conductori care, de fapt, era locotenentul major Oprişan.

Profesorul înţelese situaţia. În afară de cei doi, ca din pământ mai apăruseră trei lucrători ai Securităţii. Printre copaci se zăreau câteva autocamioane.

— Stânga-împrejur spre canton, *profesore!* Şi voi, ăştilalţi doi, le porunci Oprişan.

Profesorul, Spiru Tofan şi şoferul făcură ceea ce li se ceruse.

Le deschise uşa sublocotenentul Dorobanţu.

— Sosesc musafirii, raportă el.

Bogdan nu răspunse. Strivi în scrumieră ţigara, după care se duse să se reazeme cu spatele de sobă. În colţul celălalt stăteau pe o laviţă Fuiorescu şi tovarăşul său, care nu era altul decât Marcel Koruz.

Uşa se deschise şi în încăpere pătrunseră, pe rând, *profesorul,* Spiru Tofan şi şoferul.

Bogdan se uită la ei cu priviri întunecate, pe urmă îi spuse sublocotenentului:

— Du-i în camera cealaltă, Dorobanţule!

CAPITOLUL XVIII

Participa întreg colectivul direcției condusă de colonelul Joldiș. Ducu era un pic emoționat. În câteva minute, urma să ia cuvântul și nu se prea simțea în largul său. Nu-i plăcea să vorbească liber, fiindcă știa că, în scris, se descurca mult mai bine. Colonelul însă insistase. El avea părerea că un material, oricât ar fi de bine conceput, pierde mult prin lectură.

Când colonelul Joldiș se ridică în picioare, în sală se făcu liniște. Își privi colaboratorii și, cu toate că nu era la primele sale succese, o clipă simți cum o undă de bucurie îi scaldă sufletul. Erau cu toții oameni care în diferite împrejurări dovediseră competență, atașament, abnegație, spirit de sacrificiu.

— Vă este cunoscut că, recent, datorită activității competente și neobosite a unora dintre dumneavoastră, a putut fi capturat și făcut inofensiv un grup de diversioniști, dintre care unii vechi și înrăiți spioni de talie internațională. În reușita acestei acțiuni, meritul revine în primul rând secției conduse de maiorul Mănăilă.

Cazul prezintă un interes întrucâtva special. Mai întâi, fiindcă obiectivul pe care și-l propuseseră diversioniștii iese oarecum din comun. În al doilea rând, fiindcă și metodele folosite de ei se deosebesc, parțial, de cele pe care le-au întrebuințat până acum. Întrucât maiorul Mănăilă s-a ocupat direct de elucidarea lui, cred că el este cel mai în măsură să expună, în fața dumneavoastră, datele principale ale problemei.

Prelucrând acest caz, cred că fiecare dintre dumneavoastră va avea câte ceva de învăţat. În consecinţă, dau cuvântul maiorului Mănăilă.

Ducu se ridică. Acum nu mai era emoţionat. Privi, la rândul său, chipurile cunoscute ale colegilor săi de muncă, pe urmă, după ce aruncă o privire pe foaia de hârtie pe care jalonase ideile principale ale expunerii sale, începu:

— Pentru ca faptele concrete să fie înţelese în înlănţuirea lor logică, va trebui să încep cu... puţină istorie.

La 9 mai 1945, Germania, în faţa loviturilor nimicitoare ale aliaţilor, a trebuit să capituleze fără condiţii. Unele dintre căpeteniile hitleriste s-au sinucis ca să scape de pedeapsă, altele au fost deferite Tribunalului internaţional de la Nürnberg, care i-a judecat şi condamnat, iar alţii au izbutit să fugă şi să se ascundă prin ţările Americii de Sud şi prin alte părţi ale lumii.

Vă reamintiţi, încă din 1942, când războiul era în toi, hitleriştii duceau o mare criză de devize. Cu care, de altfel, au stat prost totdeauna. Ideea de a face rost de ele, recurgând la falsuri, i-a venit mai întâi *Obergruppen-führerului S.S.* Reinhard Heydrich. Desigur, numele acesta vă este cunoscut. Este vorba bineînţeles de acelaşi Reinhard Heydrich care, în calitatea sa de locţiitor al *Reichsprotektorului*, a fost lichidat de către patrioţii cehi, la 4 iulie 1942, la Praga.

Ideea lui a fost preluată de Himmler, şeful suprem al Direcţiei generale a siguranţei Reichului şi a devenit *Acţiunea Bernhard*. În ce a constat ea? În falsificarea bancnotelor, respectiv a dolarului şi a lirei sterline, care, în schimburile internaţionale, aveau aceeaşi valoare ca şi aurul propriu-zis. Practic, cum au procedat hitleriştii? Au aruncat pe piaţă, prin agenţii lor, o cantitate de bancnote false în valoare de trei sute cincizeci de milioane de lire sterline. Bancnotele false au fost puse în circulaţie în America de Sud, în special, dar şi într-unele din ţările Europei. Cu aceste bancnote false erau achiziţionate metale preţioase şi obiecte de mare valoare, pe care, revânzându-le apoi, hitleriştii obţineau devize veritabile. Meticuloşi, „specialiştii" lui Himmler au tipărit o cantitate de bancnote false mult mai mare decât aceea pe care, prin agenţii lor, izbutiră s-o pună în circulaţie.

Iată însă că a venit şi ziua când până şi capii hitlerişti s-au convins că războiul este pentru ei iremediabil pierdut. Şi atunci au iniţiat o acţiune menită să distrugă sau să camufleze la loc sigur tot ceea ce puteau deveni dovezi ale monstruoaselor lor crime şi fărădelegi. În consecinţă, trebuiau să dispară şi bancnotele falsificate pe care încă nu apucaseră să le pună în circulaţie, adică ceea ce constituise prin 1943 terminarea *Acţiunii Bernhard.*

Se pare însă că, în ultimele zile ale războiului, prin terminarea *Acţiunii Bernhard,* a început să se înţeleagă nu numai camuflarea cantităţii de bancnote false nepusă în circulaţie, ci, mai ales, ascunderea la loc sigur, prin peşteri şi lacuri de munte, a documentelor celor mai compromiţătoare, precum şi a cartotecilor şi fişelor agenţilor serviciului de siguranţă hitlerist sau *Gestapo*. Revenind însă la bancnotele false, ştiţi care a fost soarta lor.

— N-ar strica, totuşi, să reaminteşti colegilor aspectele mai importante, îi propuse colonelul Joldiş.

— Foarte pe scurt, iată ce s-a întâmplat. În ultimele zile de agonie ale nemţilor, mai multe camioane încărcate cu lăzi au luat drumul şoselelor şi potecilor din regiunea muntoasă care forma graniţa dintre Austria şi Germania. Camioanele au urcat pline cu lăzi şi s-au întors goale.

În ciuda măsurilor de securitate luate, faptul acesta n-a trecut neobservat. A început să se zvonească printre localnici că germanii au ascuns în munţi lăzi cu lingouri de aur şi alte metale preţioase. Datorită acestor zvonuri, imediat după încetarea războiului, câţiva temerari au început să caute „comorile" ascunse de hitlerişti în lacurile din munţi. Unii dintre aceştia şi-au găsit moartea în chip misterios, alţii au avut şanse. Încercarea cea mai serioasă şi cu sorţi de izbândă a fost întreprinsă de către nişte gazetari ai unei reviste germane. Aceştia, fără a se lăsa intimidaţi de actele de sabotaj întreprinse asupra aparatelor cu care lucrau şi nici de scrisorile de ameninţare primite, au cercetat sistematic fundul lacului Toplitz şi până la urmă au descoperit mai multe lăzi care, în afară de bancnote falsificate, conţineau şi multe documente legate de activitatea Direcţiei generale a siguranţei *Reichului.* Este interesant de ştiut că, scurt timp după ce a

fost adus la suprafață, materialul de arhivă găsit în lăzi a dispărut în mod misterios.

Lacul Toplitz nu este singurul unde hitleriștii au scufundat documente compromițătoare. După toate probabilitățile — din cele ce urmează, vă veți convinge că așa stau lucrurile — în cadrul *Acțiunii Bernhard* — adică în cadrul acțiunii de camuflare a arhivelor — multe lacuri și peșteri trebuie să fi fost transformate în ascunzători, atât în Germania, cât și în alte țări. Numai că aceste ascunzători nu au putut fi descoperite[1]. O dovadă o constituie faptul că, până acum o săptămână, nici la noi nu s-a știut că și în țara noastră, în zilele următoare lui 23 August, nemții au scufundat niște lăzi în lacul Bucura din Retezat. Lăzile nu conțineau dolari falși și nici lire sterline, ci documente, precum și planurile unei invenții. Despre natura acestei invenții veți afla din cele ce urmează.

Fără îndoială că lăzile scufundate ar fi rămas pentru totdeauna acolo, pe fundul lacului, dacă de existența lor nu ar fi aflat — sau, mai precis, dacă nu ar fi fost informat — *Trustul Nebel*. Și iată că acum a sosit momentul să vă spun câte ceva despre *Trustul Nebel*.

Ce este și ce urmărește acest *Trust Nebel?* Este o întreprindere de spionaj care are drept obiectiv obținerea de informații — din toate domeniile de activitate — și comercializarea lor. Este, cu alte cuvinte, o întreprindere care nu aparține unui anumit stat — cel puțin până la ora actuală — și care vinde informațiile obținute aceluia care este dispus sau care are posibilitatea să plătească mai bine, pentru a nu spune

1 Descoperirile făcute, succesiv, în anii următori aceluia când s-au întâmplat evenimentele închipuite de autor a se fi petrecut, și povestite în această carte, au confirmat presupunerea lui Ducu. După cum au anunțat diferite agenții de presă, lăzi cu documente au mai fost descoperite în Italia, în Germania, în Cehoslovacia. Nu de mult, corespondentul ziarului „Scânteia" a transmis din Praga că autoritățile au găsit în Lacul Negru niște lăzi cu arhivă. Lăzile conțineau documente privind încercarea nereușită de puci din 25 iulie 1934, documente în legătură cu asasinarea cancelarului Dollfuss sau cu *Anschluss-ul*, în organizarea căruia — se știe — serviciul de spionaj hitlerist a avut un rol decisiv.
O știre, de asemenea, relativ recentă ne-a informat că, în urma denunțului unui fost deținut care a lucrat în timpul războiului la o mină ce procura materia primă pentru proiectilele „*V*"-urilor cu care au fost bombardate orașele engleze, niște experți din R. F. Germană au plecat să cerceteze galeriile respectivei mine din Saxonia, deoarece se presupune că acolo hitleriștii ar fi ascuns lăzi cu lingouri de aur și metale prețioase, precum și lăzi cu arhivă secretă.

cel mai bine. *Trustul Nebel* dispune de un capital important şi are o reţea de agenţi răspândită în mai toată lumea. (Vă rog să luaţi notă că foarte mulţi dintre agenţii trustului au făcut parte din serviciile secrete hitleriste: *Abwehr-Ausland* — contraspionaj în străinătate — de pe lângă *Oberkommando der Wehrmacht* (Înaltul comandament al *Wehrmachtului; Forschungsamt* — serviciul de investigaţii al Ministerului Flotei Aeriene; Armate străine din Răsărit; Direcţia generală a siguranţei *Reichului* etc.). Este de la sine înţeles că o întreprindere care are ca „obiect de comerţ" informaţia de toate genurile — politică, industrială, ştiinţifică, financiară şi chiar de ordin strict personal — realizează beneficii extraordinar de mari. Dar, la început, — şi nu numai atunci — până să se pună pe picioare, trustul a trebuit să fie finanţat. Întrebarea este: cine sunt aceia care au finanţat trustul? Sau, dacă vreţi, cine sunt acţionarii lui? La această întrebare nu vă pot răspunde, dându-vă şi nume. Dar îi veţi putea deduce dacă vă voi spune că banii cu care trustul a fost iniţial finanţat provin din capitalurile depuse de către diferite mărimi naziste, pe alte nume, la multe şi mari bănci din străinătate. Or, dacă aşa se prezintă lucrurile, este uşor să deduceţi cine sunt acţionarii adevăraţi şi din umbră ai trustului. Sunt aceia care, atunci când regimul hitlerist s-a prăbuşit, au izbutit să fugă în străinătate şi, camuflaţi sub nume de împrumut, aşteaptă, cu mare nerăbdare, termenul de prescriere a crimelor lor, pentru a ieşi din nou la suprafaţă.

Deci, peste câţiva ani, de pildă, atât Martin Bormann, fostul locţiitor al lui Hitler, care, în urma unei operaţii, şi-a schimbat complet înfăţişarea, ca şi Joseph Mengele, medicul asasin, care a iniţiat cutremurătoarele „experienţe medicale" din lagărele de concentrare, ar putea să apară cu numele lor adevărate şi — cine ştie? — să pună bazele unui nou partid nazist, în emigraţie. Desigur, rămâne de văzut dacă speranţele căpeteniilor naziste, rămase în viaţă, vor fi sau nu spulberate. Până atunci, ele fac tot posibilul ca să-şi păstreze incognitoul, după cum şi *Trustul Nebel* nu precupeţeşte eforturile ca să-şi întindă antenele în toată lumea.

Dacă nu vă pot cita nominal numele acţionarilor trustului, în schimb vă pot spune cine este preşedintele consiliului de

administrație, sau, dacă vreți, directorul său general. Este un vechi spion de talie internațională care, cu ani în urmă, până în 1937, făcea spionaj, probabil, în solda lui *„Abwehr-Ausland"* — contraspionaj în străinătate — de pe lângă *Oberkommando der Wehrmacht*, în orașul în care s-a născut cel ce vă vorbește acum.

Trustul Nebel! Nebel în limba germană înseamnă ceață. Oare numele trustului nu vă amintește de sinistrul *Nacht und Nebel* — noapte și negură — denumirea convențională a acelei directive a lui Hitler pe baza căreia au fost exterminați pe loc sau deportați în secret în Germania — și până la urmă tot exterminați — oameni cu desăvârșire nevinovați, al căror număr niciodată nu va fi cunoscut? Că trustul nu în mod întâmplător se numește *Nebel* și că există o legătură strânsă între acesta și *Nacht und Nebel-Erlass* o dovedește și faptul că *Trustul Nebel* subvenționează Organizația secretă nazistă denumită „Serviciul Tăcut", care a ajutat — pentru aceasta a și fost înființată — mulți naziști notorii să fugă din țară, asigurându-le în străinătate mijloace de existență. („Serviciul Tăcut" dispune în diferite țări din Europa și alte continente de nu mai puțin de paisprezece filiale).

Iată dar — foarte pe scurt — ce este și ce urmărește acest faimos *Trust Nebel*, despre existența căruia se vorbește foarte puțin și se știe și mai puțin. Explicațiile pe care vi le-am dat — evident sumare — sunt necesare pentru a înțelege mai bine cele ce urmează.

Desigur, sunteți nerăbdători să aflați ce s-a întâmplat cu lăzile scufundate în lacul Bucura din Retezat. Așa cum v-am mai spus, spre deosebire de cele înecate, de pildă, în Lacul Toplitz, lăzile ascunse în Bucura nu conțineau bancnote falsificate, ci numai documente. Înainte însă de a vă arăta cum am izbutit să intrăm în posesia lor, din nou va trebui să amintesc de evenimentele din august 1944, când *Hauptsturmführerul S.S.* Siegfried Fröhlich primea, cu proves-verbal semnat în regulă, de la maiorul S.S. Arnold Weisenfels, patru lăzi cu arhivă care trebuiau predate personal *Reichsführerului S.S.* Himmler. Maiorul S.S. Arnold Weisenfels se afla în România numai de puține zile, ca trimis special al *Gruppenführerului S.S.* Walter Schellenberg, șeful Serviciului VI al *RSHA*, adică al Direcției generale a siguranței *Reichului*.

Ce rol juca acest Arnold Weisenfels, în cadrul Serviciului VI, nu ştim. Nu ştim precis nici în ce scop fusese trimis de Walter Schellenberg în România. Se pare că Arnold Weisenfels ocupa un post important la Serviciul VI, în cadrul secţiei *Volksdeutsche Mittelstelle*, adică a „secţiei de legătură a persoanelor de origine etnică germană", sau, cu alte cuvinte, a persoanelor de naţionalitate germană care erau şi cetăţeni ai altor ţări. (Putem deduce aceasta acum, după ce cunoaştem conţinutul uneia dintre lăzile găsite în lacul Bucura). În orice caz, ca trimis special al *Gruppenführerului S.S.* Walter Schellenberg, se pare că a fost investit cu atribuţii speciale şi puteri discreţionale, fiindcă însuşi şeful din România al *RSHA* se străduia să-i intre în voie. Dacă este adevărat ce declară Fuiorescu — şi nu avem motiv să nu-l credem — principala misiune pentru care Arnold Weisenfels a fost trimis în România pare a fi următoarea:

La Sibiu, încă din 1941, începuse să lucreze la o invenţie deosebit de importantă un oarecare profesor Axel Fächner. În 1941, profesorul Axel Fächner avea şaizeci şi opt de ani. În tinereţe, fusese unul dintre cei mai apreciaţi agenţi ai colonelului Nikolai, şeful spionajului german în timpul Primului Război Mondial.

Mai zilele trecute, răsfoind o istorie a spionajului scrisă tot de un fost agent de talie internaţională, am găsit acolo cuvinte extrem de entuziast laudative la adresa lui Axel Fächner. Autorul cărţii susţine, fără nicio rezervă, că Axel Fächner nu a fost, sub aspectul competenţei, cu nimic mai prejos decât Mata Hari sau *Fräulein Doktor*. Dimpotrivă, afirmă el, le-a întrecut, fiindcă, spre deosebire de acestea, care au sfârşit prin a fi prinse, el a desfăşurat o activitate prodigioasă sub nasul Biroului II, fără ca serviciul de contrainformaţii francez să prindă de veste. Autorul cărţii, încercând să explice succesele lui Axel Fächner, pretinde că ele s-ar datora faptului că faimosul spion avea a formaţie ştiinţifică.

Pensionat, din pricina bătrâneţii sau din alte motive, Axel Fächner a revenit la preocupările lui ştiinţifice din tinereţe. În care anume ramură a ştiinţei se specializase el până a nu deveni spion, nu ştim. Ştim, în schimb, că, după pensionarea lui, a început să-l pasioneze electronica. Invenţia, la care

începuse să lucreze prin 1941 şi care se baza pe electronică, urma să-şi găsească aplicaţia într-un domeniu de activitate deosebit de pasionant pentru el: spionajul. Dar, nazist până în măduva oaselor, a considerat că este de datoria lui ca, atunci când invenţia avea să fie definitivată, s-o pună la dispoziţia Gestapoului.

Desigur, sunteţi curioşi să ştiţi despre ce invenţie este vorba? Nefiind specialişti, nici eu şi nici dumneavoastră, şi întrucât aspectul tehnic nu interesează acum, n-am să intru în detalii. Ca să vă puteţi însă da seama de importanţa acestei invenţii, cred că va fi suficient dacă vă voi da un exemplu. De pildă, închipuiţi-vă că tot ce discutăm noi acum este interceptat de un agent, să zicem al *Trustului Nebel,* fără ca aici, în sală, să existe ascuns vreun microfon sau ceva asemănător. Vă întrebaţi probabil dacă lucrul acesta este posibil. Axel Fächner pretindea că da şi, teoretic vorbind, o asemenea invenţie nu este imposibilă, ea bazându-se pe principiul captării şi selecţionării undelor sonore. Or, dacă aşa stau lucrurile, vă puteţi explica uşor de ce *Reichsführerul* Himmler, aflând de invenţia lui Axel Fächner, începu personal să se intereseze de ea. Închipuiţi-vă ce ar fi însemnat pentru serviciile de spionaj germane dacă invenţia, pusă la punct, ar fi ajuns în mâna lor.

O primă măsură luată de Himmler a fost aceea de a propune lui Axel Fächner să plece în Germania, unde urmau să-i fie create condiţii optime de lucru, atât în ceea ce priveşte aparatajul, cât şi colaboratorii specializaţi. Bătrânul însă, ciudat ca mai toţi bătrânii, a refuzat. A refuzat şi colaboratorii care i s-au propus a fi trimişi din Germania. A acceptat, în schimb, ajutor material, atât pecuniar, cât şi în ceea ce priveşte aparatajul.

Ca să poată fi păstrat secretul, în casa în care locuia bătrânul Axel Fächner s-a instalat reprezentanţa unei societăţi comerciale germane, de fapt, un birou special al *Gestapoului,* care avea misiunea să vegheze la păstrarea secretului invenţiei.

Vă reamintiţi că Axel Fächner a început să lucreze la invenţia sa în 1941. În a doua jumătate a lunii august 1944 ea încă nu era pusă la punct. Astăzi, când suntem în posesia întregii

documentări, avem temei să presupunem că bătrânul Axel Fächner îl cam ducea de nas pe marele său patron de ticăloşii, Himmler. Fiindcă, după mai bine de trei ani, invenţia se găsea într-o fază puţin avansată.

Dar iată că s-a întâmplat un lucru pe care cei de la *RSHA* nu-l prevăzuseră. Un atac de cord puse capăt pe neaşteptate vieţii inventatorului. Bineînţeles, Bernhard a fost imediat anunţat, de altfel cum era şi de aşteptat. Şi atunci Walter Schellenberg, probabil din însărcinarea lui Himmler, l-a trimis pe Arnold Weisenfels, cu misiunea specială de a aduce la Berlin toate hârtiile lui Axel Fächner, fără îndoială pentru ca cercetările în legătură cu invenţia să fie continuate de altcineva.

Ducu făcu o pauză. Îşi umezi buzele, sorbind o înghiţitură de apă, apoi continuă:

— Dacă nu s-ar fi întâmplat evenimentele de la 23 August 1944, probabil că transportul hârtiilor ar fi ajuns la Berlin fără vreun incident. Dar cum evenimentele s-au petrecut, în zilele acelea de haos şi de panică pentru hitlerişti, maiorul S.S. Arnold Weisenfels nu a avut altă posibilitate de a trimite la Berlin hârtiile lui Axel Fächner decât de a le ambala în lăzi speciale — împreună cu alte documente importante — şi a le expedia cu un camion. Lăzile fură date în primire *Hauptsturmführerului* Siegfried Fröhlich, unul dintre colaboratorii lui Arnold Weisenfels, cu care acesta venise de la Berlin. Prevăzător, Arnold Weisenfels s-a gândit şi la eventualitatea când Siegfried Fröhlich nu putea scoate din ţară camionul cu documente şi i-a dat instrucţiuni ce măsuri să ia într-un asemenea caz. Şi, într-adevăr, lucrurile chiar aşa s-au şi întâmplat. Siegfried Fröhlich, dându-şi seama că nu va putea trece, în conformitate cu ordinul primit de la Arnold Weisenfels, le-a înecat în Lacul Bucura.

Ce s-a întâmplat după aceea cu Siegfried Fröhlich şi *S.S.*-iştii care au însoţit transportul, nu ştim. E de presupus că măcar unii dintre ei să fi scăpat.

În ceea ce-l priveşte pe Arnold Weisenfels, trimisul special al lui Walter Schellenberg, ştim din scrisoarea pe care ne-a trimis-o Reinhardt Klausner că a sfârşit-o prost. A fost omorât în timpul luptelor pe care le-a dat detaşamentul hitlerist ca

să fugă din oraş. Cu acest prilej, servieta burduşită cu diverse hârtii „strict" secrete a ajuns în mâinile acestuia din urmă. Vă reamintiţi, desigur, în ce împrejurare Reinhardt Klausner, falsul Florea Bombonică, a primit ordin să nu distrugă documentele, ci să le păstreze până când un trimis special avea să vină după ele. Vă reamintiţi, de asemenea, că Reinhardt Klausner, asumându-şi riscurile, a ascuns servieta într-un loc sigur, aşteptând cu răbdare ziua când avea să apară acela căruia trebuia s-o predea.

Ducu făcu din nou o pauză. Se uită prin hârtiile din faţa sa, bifa cu creionul pe punctaj ideile pe care le dezvoltase, pe urmă continuă:

— Acum va trebui să întrerup firul povestirii şi să revin la *Trustul Nebel.*

Nu ştim pe ce cale, cert este însă că omul care conduce treburile operative ale acestei organizaţii de spionaj, Şuncărică, respectiv *Căpitanul de Cursă Lungă,* a aflat atât de invenţia lui Axel Fächner, cât şi de soarta servietei maiorului S.S. Arnold Weisenfels.

Desigur, vă întrebaţi, ce legătură există între invenţia lui Axel Fächner şi servietă? Există, şi încă una de foarte mare importanţă. Fiindcă în servietă, printre alte hârtii, se găsea şi raportul, în original, al lui Arnold Weisenfels, adresat personal lui Walter Schellenberg. Arnold Weisenfels raporta şefului său direct măsurile pe care le luase ca, în ciuda evenimentelor neprevăzute pentru ei, întreaga documentaţie privind invenţia lui Axel Fächner să ajungă în Reich. Mai mult — şi tocmai de aceea raportul prezenta importanţă pentru trust — în încheiere, Arnold Weisenfels preciza că dăduse instrucţiuni *Hauptsturmführerului* Siegfried Fröhlich ca, în cazul când nu va putea străbate „dincolo", să pătrundă în Retezat şi să înece lăzile, fie în lacul Bucura, fie în lacul Zănoaga.

Spuneam mai adineauri că *Trustul Nebel,* respectiv Şuncărică, a aflat atât despre invenţia lui Axel Fächner, cât şi despre soarta maiorului Arnold Weisenfels. Mai precis, ce a aflat Şuncărică? A aflat că la Sibiu, Axel Fächner lucra la o invenţie deosebit de importantă, privind posibilitatea culegerii de informaţii de la distanţă, prin interceptarea celor mai confidenţiale convorbiri; că inventatorul a murit înainte de

a-şi pune la punct invenţia; că toate hârtiile inventatorului, împreună cu alte hârtii — ceva mai târziu veţi afla în ce consta importanţa celorlalte documente — au fost închise în nişte lăzi speciale şi expediate cu un camion în Germania; că datorită întoarcerii armelor, camionul n-a putut ieşi din ţară; că însoţitorul transportului, *Hauptsturmführerul* Siegfried Fröhlich, de teamă ca nu cumva lăzile să ajungă în mâinile românilor, executând ordinul primit de la Arnold Weisenfels, le-a scufundat într-un lac din România.

Acestea au fost informaţiile pe care le-a obţinut în legătură cu invenţia. Să vedem acum ce informaţii a obţinut în legătură cu posibilitatea de a obţine invenţia. A aflat astfel că trimisul special al lui Walter Schellenberg, maiorul S.S. Arnold Weisenfels, şi-a găsit moartea în timpul insurecţiei armate din august 1944; că, în momentul când a fost ucis, avea cu el o servietă în care se găseau o seamă de documente deosebit de importante; că această servietă nu a căzut în mâna românilor, ci a fost însuşită de către un agent al *Gestapoului*, pe nume Reinhardt Klausner; că acest Reinhardt Klausner a primit ordin să nu distrugă documentele, ci să le păstreze până când un trimis special avea să vină să i le ceară; că, după toate probabilităţile, Reinhardt Klausner nu a distrus servieta; că, în fine, printre hârtiile din servietă se găsea şi raportul neexpediat al lui Arnold Weisenfels către şeful său direct, *Grupenführerul S.S.* Walter Schellenberg, raport care indica şi locul unde dăduse el ordin lui Siegfried Fröhlich să scufunde lăzile, în caz de primejdie.

E de la sine înţeles că pe Şuncărică l-a interesat conţinutul lăzilor scufundate. L-a interesat din punctul de vedere al intereselor *Trustului Nebel.* Un interes dublu. Îl interesa în primul rând invenţia. Şi se putea să nu intereseze, când trustul se ocupă cu obţinerea şi vânzarea către cei interesaţi a informaţiilor din toate domeniile de activitate? Gândiţi-vă ce ar însemna pentru *Trustul Nebel* dacă ar fi în posesia unui aparat pentru obţinerea de informaţii de la distanţă. Trustul ar deveni atunci o forţă formidabilă şi invenţia în sine ar preţui cât cea mai nouă şi mai extraordinară armă.

Desigur, ar putea obiecta cineva: bine, dar moartea lui Axel Fächner a survenit înainte ca acesta să-şi poată pune la punct

invenţia. Pe urmă, de la moartea acestuia şi până acum au trecut nişte ani. Tehnica, între timp, a făcut paşi uriaşi. Oare astăzi, dacă ţinem seama de răsunătoarele succese ale tehnicii mondiale, invenţia lui Axel Fächner mai poate prezenta vreun interes? Răspunsul la o asemenea întrebare nu poate fi decât afirmativ. Şi am să vă explic imediat de ce. Trustul, respectiv Şuncărică, nu avea de unde să ştie cât de mult sau cât de puţin avansase Axel Fächner în cercetările sale. El deţinea informaţia că acesta lucrase până în clipa morţii la inventarea unui aparat de captare de la distanţă a informaţiilor. Chiar dacă din punct de vedere al procedeelor folosite de Axel Fächner invenţia era depăşită, în raport cu dezvoltarea tehnicii, ea interesa trustul din punct de vedere al ideii care stătuse la bază. Cu alte cuvinte, Şuncărică era interesat să afle dacă şi în ce măsură ideea lui Axel Fächner mai prezenta sau nu interes.

Pe urmă, pentru Şuncărică, prezentau interes şi celelalte documente aflate în lăzi. Despre ce anume documente este vorba? Documente privind activitatea *Gestapoului* în România, cartoteci cu fişele agenţilor care au lucrat pentru diferitele servicii de informaţii hitleriste. Or, pentru o organizaţie de natura *Trustului Nebel* a fi în posesia fişelor tuturor agenţilor care au lucrat pentru serviciile de informaţii hitleriste — în primul rând pentru *Abwehr* şi *Gestapo* — înseamnă, teoretic, şi câte-odată nu numai teoretic, posibilitatea de a recruta o reţea în ţara respectivă. Valoarea unor asemenea documente creşte mai ales când e vorba de o ţară socialistă, dat fiind faptul că în ţările acestea serviciile de informaţii înregistrează cele mai catastrofale eşecuri.

Deci, atât din punctul de vedere al invenţiei, cât şi din al fişelor de cartotecă, *Trustul Nebel* a fost interesat să intre în posesia lăzilor înecate în lacul Bucura.

Iată însă că s-a întâmplat ceva. Cam în acelaşi timp, o altă organizaţie de spionaj află atât despre invenţia, cât şi de soarta servietei fostului maior S.S. Arnold Weisenfels. Află şi începe să manifeste acelaşi interes ca şi *Trustul Nebel.* Informaţii mai precise despre această a doua organizaţie de spionaj nu vă pot da. *Rezidentul* ei, pe care, de asemenea, l-am arestat, afirmă că nu ştie pentru cine lucra şi că, de fapt, nici nu-l interesa, atâta vreme cât era plătit, şi încă bine. Faptul că

a fost şi el un fost agent hitlerist ar putea fi un indiciu asupra compoziţiei reţelei, ca şi asupra scopurilor urmărite.

Şi cu toate că nu cred să mai fie nevoie, ţin să precizez că şi această organizaţie de spionaj, din aceleaşi motive, a devenit interesată în a pune mâna pe lăzile scufundate în lacul Bucura.

Se naşte însă întrebarea: cum de a aflat această a doua organizaţie de soarta lăzilor, ca şi de conţinutul lor. După toate probabilităţile, din aceeaşi sursă ca şi *Trustul Nebel*. Vreau să spun că acela care a informat trustul a vândut informaţia şi celeilalte organizaţii, probabil contra unei importante sume de bani. După câte se pare, este vorba de cineva din anturajul lui Arnold Weisenfels, la curent atât cu natura transportului, cât şi în ceea ce priveşte conţinutul raportului neexpediat — din lipsă de timp a lui Arnold Weisenfels către Walter Schellenberg. Cu alte cuvinte, este vorba de cineva care, de asemenea, a făcut parte din *RSHA*, adică din Direcţia generală a siguranţei *Reichului*. Mai greu este să înţelegem de ce a tăcut atâţia ani. Putem presupune fie că a avut motive să tacă, fie că nu şi-a dat seama că invenţia ar mai putea să intereseze. Un lucru e cert că atunci când s-a convins că informaţiile pe care le deţine interesează, le-a speculat la maximum, oferindu-le în două locuri. Asta poate să însemne că avem de-a face cu un fost spion hitlerist, agent dublu, de altfel lucru destul de obişnuit printre spionii de profesie.

Este interesant de ştiut că ambele organizaţii au început să acţioneze în acelaşi timp, şi iată de ce. Fiecare dintre ele a trimis în ţară un emisar care să ia legătura cu omul lor. Numai că *Trustul Nebel* nu ştia că omul pe care el îl trimitea era în acelaşi timp emisarul şi celeilalte organizaţii, şi invers. Fiind trimis de ambele organizaţii, emisarul acela a luat legătura nu cu o singură persoană, ci cu două. Ca trimis al *Trustului Nebel* a luat legătură cu Aspasia, iar ca trimis al celeilalte organizaţii, cu Werner Steinborn, falsul Chivu Boraş.

Instrucţiunile transmise de către ambele organizaţii prin emisar sunau aproape la fel: trebuia mai întâi găsit Reinhardt Klausner, cu alte cuvinte, trebuia să se dea de urma servietei, respectiv de raportul lui Arnold Weisenfels în care se preciza lacul unde fuseseră înecate lăzile. Pe urmă, trebuia

inițiată acțiunea de aducere la suprafață a lăzilor — o acțiune din cele mai dificile. În fine, trebuia — lucru și mai dificil — ca întreaga documentație privind invenția să fie trecută peste graniță. Cât privește fișele foștilor agenți hitleriști, ele urmau să rămână în păstrarea agentului din țară ca să-și recruteze o rețea dintre ei, folosind șantajul. În acest scop, fiecare organizație își investea agentul cu funcția de rezident: *Trustul Nebel,* pe Aspasia, cealaltă organizație, pe Werner Steinborn.

Trebuie precizat că, până la venirea în țară a emisarului, nici Aspasia și nici Werner Steinborn n-au desfășurat vreo activitate de spionaj. Dar să nu credeți cumva că se hotărâseră să devină cetățeni pașnici, ci, pur și simplu, fiindcă, după prăbușirea Germaniei hitleriste, pierduseră legătura cu aceia pe care îi slujiseră până atunci.

Rechemați în serviciul activ, atât Aspasia, cât și Werner Steinborn au fost foarte bucuroși că, în sfârșit, li se oferea din nou prilejul să „lucreze" și să demonstreze vechea lor competență în meserie. Fiindcă ambii spioni aveau într-adevăr asemenea state de serviciu, încât din punctul lor de vedere aveau de ce să se mândrească. Poate că evenimentele ar fi avut cu totul altă desfășurare dacă emisarul trimis să ia legătura cu ei nu ar fi atras atenția și unuia, și celuilalt că nu e singurul care are interes să pună mâna pe lăzile înecate. Astfel a început competiția dintre Aspasia și Werner Steinborn.

Emisarul venind în țară, a vizitat-o mai întâi pe Aspasia. Aceasta aflând de existența celuilalt competiționar, și neputând smulge de la emisar niciun fel de informație în legătură cu concurentul său, bine inspirată și cu mai multă experiență, l-a urmărit și în felul acesta l-a descoperit pe Werner Steinborn. N-a întârziat să-și ia revanșa și să câștige cea de-a doua repriză, spre furia și disperarea acestuia.

Până aici lucrurile sunt foarte clare sau în orice caz clare. De acum încolo, ele se încurcă, se încâlcesc în așa măsură, încât nu e de mirare că abia la sfârșit, când evenimentele s-au precipitat, am fost în stare să înțelegem în ce consta caracterul deosebit al acestui caz și să tragem exact de firul care trebuia.

Mai întâi, însă, câteva cuvinte despre Werner Steinborn. Și acesta, ca și Aspasia, a fost unul dintre spionii de anvergură

ai lui Himmler. În palmaresul său de *oberspion* figurează câteva succese răsunătoare în diferite țări pe unde a activat. În România, a fost trimis să lucreze după atentatul împotriva lui Hitler și cu toate că, oficial, avea o cu totul altă însărcinare, în realitate, avusese misiunea să spioneze și să raporteze nominal despre fiecare ofițer din comandamentul hitlerist de la București în ce măsură a rămas fidel *Führerului*. Werner Steinborn era originar din România.

...Și acum despre încâlceala de care am amintit mai adineauri. Aspasia i-a pus gând rău lui Werner Steinborn. În ce sens gând rău? Iată în ce sens: Aspasia știa de la emisar că el urmărește, ca și ea, să intre în posesia lăzilor. Pe de altă parte, ea presupunea că el apucase să citească documentele din servietă. Mai mult, el se dovedise mai perspicace decât ea în descoperirea bârlogului lui Reinhardt Klausner. În fine, cu experiența ei de veche și încercată agentă, și-a dat seama, cântărindu-l dintr-o privire, că nu avea de-a face cu un ageamiu, ci cu cineva egal, dacă nu mai competent decât ea. A început atunci să se întrebe ce activitate desfășura rivalul ei, de când și cu ce rezultate. Și s-a mai întrebat ceva: dacă nu ar fi bine ca dinăuntrul cetății să fie informată absolut de tot ce întreprinde Werner Steinborn. Dacă putem pune bază pe spusele lui Fuiorescu, Aspasia își fixase ca obiectiv mai îndepărtat atragerea lui Werner Steinborn în rețeaua pe care visa s-o recruteze.

În vederea atingerii atât a obiectivului apropiat, cât și a celui îndepărtat, Aspasia a făcut un lucru foarte puțin cugetat, mai ales pentru o spioană de talia ei. A manevrat în așa fel, încât Werner Steinborn să-i ceară ei să lucreze pentru el. De aici a pornit încâlceala care ne-a derutat și care ne-a silit să investigăm piste false. A fost, repet, o mare greșeală, fiindcă putea să introducă în „cetatea" dușmană pe Fuiorescu sau mai curând pe Marcel Koruz.

Misiunea cu care Werner Steinborn a însărcinat-o pe Aspasia a fost aceea de a investiga și descoperi pe misterioasa *Champignon* care îi suflase servieta cu documente. Cu alte cuvinte, Werner Steinborn, alias profesorul Nicolaie Nedelcu, îi încredințase misiunea să se „descopere" pe ea însăși. (Sper că e suficient dacă amintesc numai, că ambii corespondau folosind un cifru care avea la bază figurile de șah).

În legătură cu Werner Steinborn, mai ales asupra unui lucru nu se înşelase: că nu era un vulpoi mai mic decât ea. Nu ştiu cum a ajuns Werner Steinborn să-şi dea seama că Aspasia îl ducea de nas. Cert este că lucrul acesta s-a întâmplat. Şi cum în ochii acestuia viaţa unui om nu preţuieşte mai mult decât a unei muşte, a ucis-o zvârlind-o în „Prăpăstiile".

Asasinarea Aspasiei a încâlcit şi mai mult lucrurile. Ea era moartă, şi noi căutam să dăm, pe de o parte, de urma ei, a „tantei Aspasia", pe de alta, de a lui *Champignon*. Mai mult. Atât de puţin logică, atât de absurdă mi s-a părut ipoteza că ar putea exista o legătură directă între Werner Steinborn, alias profesorul Nedelcu, şi Aspasia, încât atunci când căpitanul Bogdan mi-a arătat fotografia cadavrului ei, nici nu m-am gândit că ar putea fi ea, ci am înclinat să cred că este Catina, fiica ei, cu toate că în oraşul meu există monumentul funerar al acesteia din urmă. Această a doua ipoteză mi se părea mult mai probabilă, tocmai fiindcă ştiam că nu puţini din agenţii serviciilor de spionaj hitleriste sunt „morţi" şi îngropaţi prin diverse cimitire din Germania, dar în realitate trăiesc, sub nume false, în diverse locuri din lume.

Ducu îşi şterse fruntea transpirată şi îşi umezi buzele cu o înghiţitură de apă. Pe urmă continuă:

— După cum ştiţi, Aspasia primise ordin de la Şuncărică, fostul ei „soţ", să scoată la suprafaţă lăzile scufundate în lacul pe care avea să-l afle citind raportul lui Arnold Weisenfels adresat şefului său direct Walter Schellenberg. Dar aceasta nu era o treabă de femeie. Trebuiau recrutaţi nişte bărbaţi. Printre documentele din servietă, Aspasia a găsit o listă cu numele unor agenţi dubli, pe care *Gestapoul*, din anumite motive lesne de înţeles, nu considerase necesar să-i lichideze. Pe această listă, figura şi numele lui Fuiorescu.

— Şi al lui Marcel Koruz, ţinu să adauge Bogdan.

— Da, şi al lui Marcel Koruz. Deci, Aspasia, care fusese investită cu funcţia de „rezident", avea acum reţeaua ei, alcătuită, inclusiv ea, din patru verigi, dacă o socotim şi pe Mica. Pe de altă parte, ştia în care anume lac, din ordinul lui Arnold Weisenfels, *Hauptsturmführerul* Siegfried Fröhlich înecase lăzile. Îi mai trebuiau un costum de scafandru şi un scufundător. Ca să procure costumul în ţară, i s-a părut prea riscant.

Sau, mai precis, s-a gândit să rişte numai în cazul când nu va fi posibil să-i parvină unul din afară. Încunoştiinţat, Şuncărică i l-a făgăduit. Costumul urma să-i parvină camuflat într-una din lăzile cu utilaje comandate în străinătate pentru întreprinderea „Textila". Planul fusese astfel conceput: În timpul transportului pe calea ferată, înainte de a intra în ţară, una dintre lăzi urma să fie înlocuită cu aceea în care se afla costumul de scafandru. Nu ştim din ce motive, probabil datorită vigilenţei firmei producătoare, care nu are absolut niciun amestec în treaba aceasta, substituirea nu a putut fi făcută. Aşa se explică de ce în lada preluată de Koruz de la Nae Voicu au fost găsite tot piese de maşini. Neparvenindu-le costumul, deci nemaifiindu-le de vreun folos Şutelcă, pe care îl răpiseră în prealabil, au fost nevoiţi să-i dea drumul.

După accidentul suferit de Marcel Koruz, deci după ce verificând conţinutul celor două lăzi substituite am descoperit că una conţinea tot piese de maşini, iar cealaltă, pietre, operaţia în sine mi s-a părut absurdă, cum absurdă mi s-a părut răpirea lui Şutelcă şi eliberarea lui după câteva zile. Nu am acordat însă o atenţie deosebită faptului în sine. Absurdul însă nu are ce căuta într-o afacere de spionaj. Şeful ne-a atras atenţia asupra acestui fapt, mie şi căpitanului Tudoraşcu. Mai precis, ne-a sugerat că aparentul absurd al substituirii lăzilor reprezintă de fapt unul din punctele-nod ale cazului *„Tanti Aspasia"*. Am reflectat mult asupra acestei probleme şi cred că, dacă Aspasia nu ar fi făcut greşeala să se lase recrutată de Werner Steinborn, încurcând iţele, mult mai devreme ne-am fi dat seama că avem de-a face cu două tabere angajate într-o anumită competiţie.

Dar să mergem mai departe. Să vedem ce s-a întâmplat după lichidarea Aspasiei de către Werner Steinborn. Sarcinile acesteia au fost preluate de către Fuiorescu, devenit acuma *rezident*. Acum reţeaua număra pe Fuiorescu, pe Marcel Koruz şi pe Mica, aceasta din urmă având rolul de agent recrutor, prima ei „victimă" fiind eu. Dar despre asta ceva mai târziu.

Werner Steinborn nu a lichidat-o pe Aspasia decât după ce a depistat reţeaua ei. Pentru el, obiectivul numărul unu continua să rămână aducerea la suprafaţă a lăzilor înecate în lac.

Dar pentru asta trebuia ori să intre în posesia raportului lui Arnold Weisenfels, ori să afle indirect, de la cineva din rețeaua lui Fuiorescu, numele lacului. Să vedeți cum a procedat. A căutat s-o cunoască pe Mica și, întrucât, ca bărbat, ticălosul nu-i deloc de lepădat, ea a sfârșit prin a se îndrăgosti de el. Și iată că el izbuti astfel ceea ce Aspasiei nu numai că nu-i reușise, dar o costase și viața: să introducă în cetate propriul său cal. Prin Mica află ceea ce se petrece în tabăra dușmană. Prin Mica află că, mai întâi, Aspasia, pe urmă, Fuiorescu puseseră la cale racolarea mea, la sugestia Micăi. Ideea de a mă recruta i-a venit Micăi atunci când a aflat de la căpitanul Tudoraşcu, mai întâi că îl cunoscusem pe Reinhardt Klausner cu mulți ani în urmă, apoi că am o mașină marca „Rekord". Motiv în plus ca să se felicite le-am oferit atunci când i-am mărturisit că lucrez la arhiva Ministerului de Externe și că, din când în când, sunt trimis în străinătate în calitate de curier diplomatic. Aflând de toate acestea de la Mica — Mica îi este nepoată —, Fuiorescu a fost de părere să fiu imediat recrutat. „Argumente" cu care să mă convingă i se păreau că există suficiente. Primul: să mi se ofere bani, întrucât mereu mă văităm că duc lipsa lor. Al doilea: să fiu șantajat cu „unchiul" din R.F.G. Aspasia, care visa foarte departe, a fost de altă părere și l-a convins și pe el. Visa să scoată din țară, cu ajutorul meu, tot ceea ce privea invenția lui Axel Fächner. Visa să obțină prin mine diverse documente din arhiva ministerului. Cu experiența pe care o avea, dându-și seama ce mină de informații puteam deveni, s-a gândit că ar fi mult mai eficace — din punctul de vedere al obedienței totale din partea mea — dacă racolarea avea să se întâmple în străinătate, cu metode moderne și de către un expert ca Șuncărică.

Despre planul acesta al Aspasiei, însușit ulterior de către Fuiorescu, fu pus la curent de către Mica și Werner Steinborn. Prin Mica a aflat data plecării mele în străinătate, și tot prin ea a introdus în încuietoarea geamantanului microfilmul destinat agenturii pe care o slujea, subtilizat ulterior din ascunzătoarea lui de către pretinsul Johan Ohlson, și acesta în slujba aceleiași organizații.

După cum știți, experții noștri descoperiseră în prealabil microfilmul și îl descifraseră. Fiind în posesia mesajului,

nu ne-a trecut prin minte că eu eram, de fapt, purtătorul a încă unui mesaj, acela adresat de Fuiorescu, noul *rezident,* lui Şuncărică. Şi este normal că nu ne-a trecut prin minte, fiindcă la ora aceea nu ştiam că aveam de-a face cu două oganizaţii de spionaj.

Pentru a transmite raportul său, Fuiorescu nu şi l-a microfotografiat. El a folosit o metodă mai simplă. L-a scris cu o cerneală specială pe spatele fotografiei ce o reprezenta pe Mica şi pe care aceasta mi-a dăruit-o în ajunul plecării, chipurile ca să n-o uit cât timp voi fi departe de ea. „Intenţia" cu care îmi fusese oferită reieşea clar şi idiot de banal din dedicaţie: *„O piedică în calea uitării, de la Mica ta".* Nici măcar cele două ieşiri succesive în eter, cu conţinut aproape identic, nu ne-a făcut să bănuim adevărul. Anume, că avem de a face cu doi *rezidenţi,* sau, altfel spus, cu două reţele. Una, reprezentată numai de Werner Steinborn, cealaltă, formată din Aspasia şi trei verigi, iar apoi, după lichidarea ei, din Fuiorescu şi două verigi, Marcel Koruz şi Mica. Cât îi priveşte pe Nae Voicu şi Andriesei, ei nu pot fi incluşi în vreuna dintre reţele. Ei au fost plătiţi pentru câte o acţiune limitată şi, după cum ştiţi, singuri au venit să-şi recunoască vina. De asemenea, nici în ceea ce-i priveşte pe Arghir, şoferul, sau pe Spiru, scafandrul. Amândoi l-au însoţit pe *profesor* convinşi că au de-a face cu un veritabil profesor şi membru al Academiei. Cu atât mai puţin, Reinhardt Klausner, care n-a acţionat în niciun fel după 23 August, mărginindu-se doar să păstreze servieta cu documente.

Datorită faptului că n-am ştiut decât de existenţa unei singure reţele, fără voia mea i-am făcut un asemenea serviciu lui Şuncărică atunci când i-am vorbit de Johan Ohlson şi frumoasa lui pretinsă metresă Malla. Abia după ce m-am întors şi după ce ne-am dat seama că avem de a face cu două reţele, mi-a fost clar de ce Şuncărică mi-a cerut să-i vorbesc cât mai în detaliu despre Johan Ohlson şi Malla, pe care eu îi numisem „oamenii lui". Voia să afle amănunte spre a se convinge dacă nu era la mijloc mâna „concurenţei".

Poate că cineva dintre dumneavoastră se întreabă chiar acum: Bine, dar ce măsuri a luat Şuncărică atunci când a aflat de la mine că mai există şi alţii pe care îi preocupă

persoana mea. Acestora eu le răspund: niciuna. Şi e normal. De ce? Pentru următorul motiv: În definitiv ce a aflat el de la mine? Că, în tren, un oarecare Johan Ohlson îmi scotocise prin bagajele personale. Constituia acest fapt un motiv de nelinişte pentru el? Cu alte cuvinte, putea el deduce din acest fapt că se interesau şi alţii de persoana mea exact din motivele pentru care se interesa şi el? Categoric, nu! Dacă v-aş fi spus că oamenii lui au şterpelit din ascunzătoare microfilmul camuflat acolo de Mica, asta, într-adevăr, ar fi constituit un motiv de alarmă pentru el. În primul rând, fiindcă microfilmul nu *lui* îi era adresat, iar în al doilea, pentru că însăşi perspicacitatea mea i-ar fi dat de bănuit. Or, eu îi spusesem că Johan Ohlson scotocise prin bagajele mele personale, dar nu se atinsese de geanta mea diplomatică. Asta ce putea să însemne? Putea să însemne că Johan Ohlson era mai curând un hoţ ce opera în trenuri decât un spion. Aşa că, de fapt, vorbindu-i de Johan Ohlson, nu i-am făcut propriu-zis un serviciu. Sau chiar dacă — vulpoi cu experienţă cum este — a înţeles că Johan Ohlson era un coleg de breaslă, în niciun caz nu a avut motiv să intre la bănuială că îl interesase persoana mea — s-au mai precis, bagajele mele — exact din motivele pentru care îl interesa pe el. Fiindcă nu trebuie pierdut din vedere că eu călătoream în calitate de curier diplomatic şi că un diplomat în călătorie exercită, în general, asupra acelora care se ocupă cu obţinerea de informaţii o foarte mare atracţie.

În orice caz, în legătură cu mine, Şuncărică n-a avut niciun fel de suspiciuni. Acordând credit deplin *rezidentului*, nu m-a supus niciunei „verificări". Şi când spun aceasta, mă gândesc la „detectorul de minciuni", aparatul foarte mult utilizat în cadrul diferitelor oficine de spionaj. Deci, netrezindu-i suspiciuni, Şuncărică a trecut direct la racolarea mea. Şi tocmai pentru că îşi dădea perfect de bine seama cât de extraordinar de util le putea fi şeful arhivei Ministerului Afacerilor Externe, s-au gândit să folosească o metodă de racolare prin care să mă lege şi de mâini, şi de picioare. Vreau să spun, să-şi asigure o obedienţă totală din partea mea, indiferent ce mi-ar fi cerut. În acest scop, au încercat să-mi imprime o conştiinţă falsă. Metoda aceasta a fost folosită pentru prima dată de hitlerişti. Se pare că metoda a fost preluată — cel puţin de

către *Trustul Nebel* — şi perfecţionată. Că asupra mea nu a avut niciun efect, asta este cu totul altceva.

După ce mi-a dat drumul de pe „Nebel II", verificându-mi la hotel bagajele, am constatat că îmi lipsea fotografia pe care mi-o dăruise Mica la plecare. Abia atunci am întrezărit adevărul. Anume, că ea fusese purtătoarea unui mesaj adresat lui Şuncărică, al cărui conţinut îmi rămăsese — mai precis, ne rămăsese — necunoscut. Nădăjduiam, în schimb, că din mesajul de răspuns al lui Şuncărică — mesaj camuflat în stiloul dăruit de el, pe care îl purtam în buzunar — vom putea deduce conţinutul aceluia adresat de *rezident* şefului său dinafară.

Scurt timp după aceea, m-am reîntors în ţară, aducând instrucţiuni pentru ambii *rezidenţi*. Pentru Aspasia, respectiv Fuiorescu camuflate în stilou, pentru Werner Steinborn, sub formă de microfilm, ascuns de către Johan Ohlson în broasca geamantanului. Deşi încă nu ştiam că aveam de a face cu doi *rezidenţi,* un lucru m-a nedumerit mult. De ce Mica s-a grăbit să pună mâna pe microfilm şi să şi-l păstreze şi de ce a trebuit să vină Werner Steinborn să şi-l ia.

Iată, în câteva cuvinte, ce se întâmplase în lipsa mea.

Făcând risipă de multă şiretenie, Mica izbuti să afle de la unchiul ei — care, în treacăt spus, nutreşte faţă de nepoată-sa şi altfel de sentimente decât de rudenie — numele lacului unde *Hauptsturmführerul* Siegfried Fröhlich înecase cu ani în urmă lăzile. Odată intrată în posesia acestei informaţii, Mica se grăbi s-o aducă la cunoştinţa amantului ei, Werner Steinborn. Acesta, ajuns în posesia informaţiei de care avea atâta nevoie, a început să-şi cam neglijeze prietena, faţă de care nicio clipă nu manifestase un sentiment sincer. Femeile, după cum ştiţi, simt imediat când se întâmplă o asemenea treabă. Şi, colac peste pupăză, a mai avut neşansa să-l vadă pe Werner Steinborn în compania unei alte femei. Mica este o fiinţă extrem de vanitoasă. Se crede unicat. În consecinţă, s-a simţit furios de jignită, mai ales după ce a avut dovada materială că Werner Steinborn preferă pe alta. Un prieten spune — şi Ducu se uită semnificativ la Bogdan — că e preferabil să ai zece bărbaţi duşmani decât să te duşmănească o singură femeie. Ca să se răzbune, Mica a început prin a mărturisi unchiului ei propria-i „trădare". Şi ca

să-i dovedească acestuia cât de sinceră îi este căinţa, i-a oferit microfilmul ascuns de Johan Ohlson în broasca geamantanului meu, microfilm destinat lui Werner Steinborn, dar însuşit de ea imediat după reîntoarcerea mea din călătorie.

Vă puteţi imagina cum a primit Fuiorescu vestea că celălalt competiţionar, Werner Steinborn, cunoaşte lacul unde se aflau înecate lăzile. Primul său gând a fost să-l lichideze prin Marcel Koruz. Nu s-a putut hotărî să-şi pună imediat planul în aplicare din cauza Micăi. Deşi nepoată-sa se jura că îl urăşte de moarte pe fostul ei amant, totuşi, cunoscând firea femeilor, cu alte cuvinte dându-şi seama că Mica tot îl mai iubeşte pe Werner Steinborn, şi-a spus că e mai prudent să nu se transforme în instrumentul răzbunării ei.

Acesta a fost un prim motiv. Dar a mai fost unul, precumpănitor. Werner Steinborn, aflând de la „prietena" sa ceea ce îl interesa, s-a pus imediat pe treabă. Adică, a început pregătirile în scopul aducerii la suprafaţă a lăzilor scufundate în lacul Bucura. Fuiorescu, celălalt *rezident,* care, ca o primă măsură după ce a aflat de trădarea Micăi a fost să-l supravegheze îndeaproape pe Werner Steinborn, şi-a dat imediat seama ce scop au pregătirile. Şi atunci i-a venit ideea să scoată castanele din foc cu mâinile acestuia. Adică, să-l lase pe Werner Steinborn să aducă la suprafaţă lăzile — asumându-şi toate riscurile — şi după aceea să pună mâna pe ele, eventual chiar lichidându-l, la întoarcerea din „expediţie".

În vederea realizării acestui scop, Fuiorescu, însoţit de Koruz l-au urmărit în Retezat pe *profesorul* Nedelcu şi, spionându-l, au văzut când lăzile au fost aduse la suprafaţă. Pe urmă, fără să mai întârzie o clipă, s-au grăbit să se întoarcă şi să pregătească atacul expediţiei, în preajma cantonului silvic, unde ei bănuiau că *profesorul* urma să se dispenseze de serviciile localnicilor. Din păcate pentru ei, am fost şi noi pe acolo. Le-am zădărnicit planul, arestându-i, aşa cum am procedat curând după aceea şi cu *profesorul.*

Ducu făcu o scurtă pauză, numai atât cât a fost nevoie ca să-şi umezească buzele.

— ...Şi odată cu arestarea lor — vorbi el din nou — cazul *„Tanti Aspasia"* l-am putut considera încheiat. De asemenea, cred că şi eu aş putea considera încheiată expunerea mea.

— Nu înainte de a da explicațiile necesare în legătură cu „pensiunea Dankner", îi reaminti colonelul Joldiș.

— Vă mulțumesc că mi-ați adus aminte. Trebuie să precizez de la început, tovarăși, că nici Lotte Dankner și nici Fredi, alias falsul Ion Vasilescu, nu au niciun amestec în cazul *„Tanti Aspasia"*. Greșeala a fost a mea. M-am lăsat mistificat de aparențe. Dacă vă mai amintiți, la pensiune am fost dus de Mica. A fost suficient acest fapt, ca să devin suspicios. Că am devenit suspicios, n-a fost rău. Fiindcă — numai datorită acestui fapt am putut descoperi ceea ce am descoperit. Cert este însă că Mica m-a dus acolo fără nicio intenție, ci doar fiindcă mă plânsesem că nu prea am bani, după cum, de asemenea este clar că ea nu a avut vreo legătură, nici cu Lotte Dankner și nici cu Fredi. Începând să investighez, știți ce surpriză am avut: Fredi adăpostindu-se la pensiune sub numele de Ion Vasilescu: adevăratul Ion Vasilescu, bolnav la Spitalul Central, ajuns incurabil, nu fără contribuția Lottei Dankner. În realitate, Lotte Dankner și Fredi, falsul Ion Vasilescu, sunt doi infractori de drept comun. Cazul lor a fost predat miliției, care, în prezent, anchetează. Pot să vă informez că Fredi este de fapt fratele Lottei Dankner și că are la activul lui cel puțin patru crime.

Și cu aceasta cred că pot considera încheiată expunerea mea. S-ar putea să aveți totuși unele nelămuriri. Dacă ele există, vă rog să le formulați și vă voi răspunde.

Primul care ridică mâna fu Picioruș.

— Aș avea de pus o întrebare.

— Te ascult, Picioruș.

— De ce Werner Steinborn, direct sau prin patronii săi din străinătate, nu a încercat racolarea dumneavoastră?

— Cred că e mai bine să răspund la fiecare întrebare în parte. De aceea, iată care este răspunsul la întrebarea pusă de sublocotenentul Picioruș: Werner Steinborn știind de la prietena lui că urmează să fiu racolat de către *Trustul Nebel* nu a mai considerat necesar să fiu încă o dată racolat de agentura pe care o slujea. El sconta să se folosească de mine fie indirect, prin Mica, obținând copia materialelor pe care eu le-aș fi furnizat lui Fuiorescu, fie exercitând asupra mea un șantaj direct: ori lucrezi și pentru mine, ori te denunț că

ai fost racolat şi că procuri informaţii *Trustului Nebel.* Clar, Picioruş?

— Clar.

— Altă întrebare?

— Tot eu aş mai avea una, tovarăşe maior. De ce s-a sinucis dentistul Paulian? Dar Cornelia Melinte? Există vreo legătură între aceste două sinucideri?

— S-au sinucis din motive diferite. Mai întâi, de ce s-a sinucis Liviu Paulian: acest Liviu Paulian a fost şi el, până în preajma insurecţiei, spion dublu. Numele lui figurează pe lista găsită în servieta lui Arnold Weisenfels, adică pe lista spionilor dubli pe care Gestapoul, din anumite motive, nu considerase oportun să treacă la lichidarea lor. (Asta nu înseamnă că nu aveau de gând s-o facă mai târziu. Evenimentele însă nu le-au dat răgazul). Apoi, Liviu Paulian s-a dat la fund, s-a „cuminţit" cu alte cuvinte. *Rezidentul,* vrând să-şi lărgească reţeaua, a încercat să-l „reactivizeze" pe dentist prin Koruz, folosind şantajul. Dar între timp în viaţa fostului spion interveniseră unele evenimente. (Nu mai pun la socoteală că îmbătrânise). Îşi măritase fata cu un inginer „cu viitor", iar pe deasupra ajunsese bunic. Pe de altă parte, ştia ce riscuri îşi asumă dacă o ia de la capăt. Şi atunci a preferat să-şi pună capăt zilelor. Sinuciderea dentistului i-a dat de gândit lui Fuiorescu. Din considerente tactice, s-a hotărât să amâne reactivarea pentru reţeaua lui a foştilor agenţi de pe lista găsită în servietă, până după terminarea operaţiei, denumită în limbaj convenţional „Operaţia Nautilus". În legătură cu această sinucidere, aş vrea să precizez că nici soţia dentistului şi nici fiica acestuia — cu atât mai puţin ginerele său, inginerul — nu au cunoscut motivul sinuciderii.

Şi acum în legătură cu sfârşitul neprevăzut al Corneliei Melinte. V-am spus că Fredi are la activul său cel puţin patru crime. Dintre acestea face parte şi asasinarea soţului Corneliei Melinte. Această ultimă crimă a săvârşit-o la îndemnul Corneliei Melinte, atunci când ea a descoperit că soţul ei caută satisfacţii extraconjugale. Roasă de remuşcări tardive, şi terorizată de Fredi care cerea compensaţii în natură, până la urmă a sfârşit prin a-şi pune capăt zilelor.

Locotenentul major Dorobanţu formulă prima întrebare maiorului astfel:

— Ultima dată când v-a chemat Mica la telefon, la un moment dat, a fost împiedicată să continue conversația. De către cine a fost împiedicată și în ce scop?

— V-am spus că Mica, geloasă că Werner Steinborn preferă pe o alta, ca să se răzbune, a mărturisit unchiului ei, lui Fuiorescu, propria ei „trădare", jurându-i că nu mai vrea să știe de el. Dar Fuiorescu, vulpoi bătrân, cu experiență, n-a avut deloc încredere în căința nepoatei sale. Temându-se că Mica ar putea reveni la amantul ei, a hotărât ca, pentru o anumită perioadă de timp, să fie ținută... sub cheie. Atunci când mi-a telefonat, a fost surprinsă de către Fuiorescu. Acesta crezând că vorbește cu Werner Steinborn a împiedicat-o să continue conversația. Poate că, ai vrea să știi, Dorobanțule, în ce scop mi-a telefonat. Simplu: voia să-mi propună ca, pentru un anumit timp, să vină să locuiască la mine. Fiind o fire independentă și voluntară, Mica nu poate suferi în general constrângerea și cu atât mai puțin una exercitată de unchiul său.

— Folosirea „Rekordului" — formulă a doua întrebare locotenentul major Dorobanțu — a fost o inițiativă personală și spontană a Micăi, sau premeditată, aprobată de *rezidentul* ei? Pun această întrebare, fiindcă mi se pare această acțiune cam riscantă.

— Într-adevăr, acțiunea, din punctul lor de vedere, a fost cam riscantă. Obiectiv vorbind, însăși drogarea mea prealabilă poate fi considerată riscantă. Trebuie să vă spun din capul locului că nu a fost o inițiativă personală și spontană a Micăi, ci o acțiune premeditată, concepută de însuși Fuiorescu. L-am întrebat pe Fuiorescu dacă nu s-a gândit că riscă prea mult drogându-mă. Răspunsul lui a fost categoric, da. El pretinde că, din punct de vedere psihologic, în niciun caz nu aveam motiv s-o bănuiesc pe nepoată-sa că m-a drogat. Dacă aș fi fost și în realitate — mi-a argumentat el — ceea ce i-am lăsat să creadă că sunt, adică un flușturatic, pe deasupra îndrăgostit de Mica, nici prin minte nu mi-ar fi putut trece că am fost drogat. Un om își petrece toată noaptea într-un bar împreună cu prietena lui. Se desparte de ea spre dimineață, pe la ora trei. La șapte, este prezent la slujbă. Lucrează toată dimineața. La prânz, se întâlnește din nou cu prietena lui. Iau o masă copioasă, fac o plimbare cu mașina la Băneasa. După

aceea, prietena lui îl invită în casă, la o cafea. Îl instalează într-un fotoliu confortabil. Ei bine, el fiind foarte obosit, este oare imposibil ca să-l fure somnul? Şi oare, nu este foarte normal ca prietena lui, văzându-l adormit, şi ştiind că are motive să fie obosit, să-l lase să doarmă, ferindu-se să facă zgomot? Şi apoi, ce motiv aveam eu, după ce m-am trezit, să mă întreb dacă somnul a fost sau nu unul natural? Numai într-un singur caz. În cazul când încă mai dinainte aş fi avut motive de suspiciune împotriva Micăi. Or, eu niciodată nu-i dădusem motiv să creadă că o bănuiesc de nesinceritate.

Cam în felul acesta a raţionat Fuiorescu şi cred că, din punct de vedere al psihologiei lor, nu a judecat decât greşit.

În ceea ce priveşte cea de a doua acţiune, anume folosirea „Rekordului", într-adevăr şi Fuiorescu recunoaşte că a fost un risc. Dar şi în acest caz, se pare că între două rele, el a preferat pe cel mai puţin rău. Orice ieşire în eter — îşi dădea seama şi Fuiorescu — implică un risc, deoarece se poate stabili exact locul de unde se transmite. El trebuia însă neapărat să iasă în eter, ca să-i anunţe lui Şuncărică iminenta mea plecare în străinătate. Şi fiindcă trebuia neapărat să comunice prin radio, folosirea „Rekordului» — tocmai fiindcă are posibilitatea să se deplaseze rapid dintr-un loc în altul — i s-a părut un risc mai mic, sau, dacă vreţi, un risc preferabil.

Un alt lucrător din grupa operativă ceru să i se explice cum se face că, până a nu fi lichidată de către Werner Steinborn, nu s-a ajuns la Aspasia mergându-se pe firul Fuiorescu.

— Pentru că — explică Ducu — Fuiorescu nu se întâlnea niciodată cu ea. Ei ţineau legătură prin „corespondenţă", pe baza unui „cifru" original: cravatele! Multele şi originalele lui cravate. În cifrul întocmit de ei, fiecare cravată semnifica un cuvânt sau un grup de cuvinte. De pildă, atunci când Fuiorescu trecea prin faţa ferestrelor ei, având la gât o cravată galbenă cu nişte linii fanteziste negre, însemna: „Ordinul a fost executat. Rezultatul negativ". Şi aşa mai departe. Cu ajutorul celor treizeci şi şase de cravate, Fuiorescu a elaborat un cod cu semnificaţii minimale, dar suficiente pentru a putea coresponda cu Aspasia. Dar mai exista un cod prin intermediul căruia Aspasia putea transmite ordinele în jos, către Fuiorescu şi Koruz. Acest cod era alcătuit de douăsprezece

sacoşe, fiecare cu altă semnificaţie. Mai mult, dacă sacoşa — o anumită sacoşă — era ţinută în mâna dreaptă sau stângă, dacă era goală sau plină, dacă se vedea din ea colţul unei franzele, capătul unui ziar, o coadă de praz etc., în fiecare caz însemna altceva. Atunci când Aspasia avea de transmis lui Fuiorescu instrucţiuni ample, îi scria. Comunicarea scrisă i-o strecura în buzunar, la înghesuială, în tramvai sau autobuz. (Vă rog să luaţi notă că la vârsta de cincisprezece ani, Aspasia a fost arestată ca hoaţă de buzunare).

— Ce s-a întâmplat cu mama Micăi vru să ştie? Că ea nu are niciun amestec în cazul *„Tanti Aspasia"*, este clar. Dar cel puţin cunoştea ceva din preocupările fiică-sii?

— Într-adevăr, coana Leduncă — aşa cum e cunoscută de colegii şi colegele ei de breaslă, adică de aceia care sub o formă sau alta au o legătură cu decesele — nu are niciun amestec în afacerea *„Tanti Aspasia"*. De asemenea, habar nu avea că fiică-sa se îndeletnicea cu spionajul. Pe de altă parte, nici n-a prea fost afectată de ceea ce i s-a întâmplat odraslei sale. Coana Leduncă este o fiinţă vrednică de pana unui Balzac. Iubeşte banul şi se pricepe să şi-l apropie, speculând la maximum durerea acelora ce îşi pierd fiinţele dragi.

Faptul că două nopţi consecutive a lipsit de acasă, nu constituie un lucru neobişnuit. Deseori i se întâmplă să rămână nopţile la familiile unde poposise implacabila aripă a morţii.

...Şi cu aceste ultime explicaţii, sper că am izbutit să dau o imagine cât mai clară a cazului *„Tanti Aspasia"*.

Ducu strânse notiţele, le vârî în buzunar, pe urmă se aşeză. De la locul său, Bogdan îi făcu din ochi şi-i zâmbi. Şi parcă îl auzi:

—„Ai fost a-ntâia, bătrâne! Gata: îmi scot pălăria."

Când s-au urcat în maşină, erau amândoi roşii ca nişte raci, deşi stătuseră sub duşul rece minute întregi.

— A fost a-ntâia, bătrâne?

— A fost, Bogdane!

Abia ieşiseră de la baia de aburi. Totdeauna după ce elucidau un „caz" se duceau să facă o baie de aburi, ca să le iasă din pori, prin transpiraţie, „murdăria morală" — cum spunea

Bogdan — cu care se îmbibaseră în contact cu lepădăturile pe care le investigaseră.

La fel se întâmplase şi acum. Numai că de data aceasta stătuseră mai mult ca de obicei, sus, acolo unde aburii sunt mai denşi şi mai fierbinţi, fiindcă amândoi avuseseră senzaţia că sunt mai „impregnaţi" decât de obicei. Baia de aburi constituia prima parte a programului lor de purificare: de purificare fizică. Urma cealaltă, aceea de purificare intelectuală.

Acasă la Ducu, îi aştepta mătuşa Sabina, cu dulceaţă de trandafiri — fiindcă îi plăcea lui Bogdan — şi cafele.

— Sărut mâna, mătuşă Sabina!

— Iată că s-au întors băieţii.

Băieţii îşi dezbrăcară pardesiele şi foarte nerăbdători se refugiară în camera de lucru a lui Ducu. Mătuşa Sabina, care le cunoştea obiceiul, după ce le aduse pe o tabla dulceaţa şi cafeaua, îi lăsă singuri, închizând uşa după ea.

— Dăi drumul, bătrâne!

— Îndată, copile!

Ducu deschise uşiţa discotecii şi, fără să mai caute, fiindcă ştia de unde să-l ia, scoase un disc: Concertul nr. 5 de Ludwig van Beethoven. Puse discul, dar înainte de a porni picupul, se uită mai întâi la telefon, pe urmă, întrebător, la Bogdan. Acesta se ridică şi scoase din priză telefonul:

— Acum, bătrâne, e totul în regulă!

Sfârşit

Cuprins

CAPITOLUL I 5
CAPITOLUL II 19
CAPITOLUL III 41
CAPITOLUL IV 53
CAPITOLUL V 65
CAPITOLUL VI 87
CAPITOLUL VII 101
CAPITOLUL VIII 125
CAPITOLUL IX 145
CAPITOLUL X 159
CAPITOLUL XI 173
CAPITOLUL XII 189
CAPITOLUL XIII 207
CAPITOLUL XIV 227
CAPITOLUL XV 247
CAPITOLUL XVI 283
CAPITOLUL XVII 309
CAPITOLUL XVIII 337

editura Adevărul holding

S.C. Adevărul Holding S.R.L.,
Str. Fabrica de Glucoză nr. 21, sector 2, Bucureşti.
Telefon: 021.407.76.40; Fax: 021.407.76.42

Director general: Peter L. Imre
Director general adjunct: Andrei Ştefan

Divizia CARTE

Director: Grigore Cartianu
Director executiv: Carmen Dincă
Director editorial: Daniel Eberhat

Toate drepturile asupra prezentului titlu sunt rezervate exclusiv editurii S.C. Adevărul Holding S.R.L. Reproducerea parţială sau integrală a textului fără acordul editurii este interzisă şi va fi pedepsită conform legilor în vigoare.